

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

Підсумки роботи колективу
Харківського національного
медичного університету
і виконання умов Колективного договору
2015–2016 навчального року
та завдання на наступний
навчальний рік

Харків
2016

**Звіт ректора
Харківського національного медичного університету
члена-кореспондента НАМН України,
професора В. М. Лісового
на загальних зборах трудового колективу університету
30.08.2016 р.**

Шановні співробітники, колеги!

Щиро вітаю Вас із початком нового навчального року! За багаторічною традицією в останні дні серпня ми обговорюємо підсумки нашої спільної роботи, проводимо детальний аналіз результатів, які ми отримали протягом минулого навчального року, окреслюємо шляхи подальшої роботи та приймаємо план на наступний рік.

У минулому навчальному році університет брав активну участь у заходах з реформування галузі охорони здоров'я, з вирішення питань оптимізації надання медичних освітніх послуг, які наполегливо та системно проводить останні два роки МОЗ України. Мета цієї роботи – досягти належного кадрового забезпечення та якості підготовки медичних кадрів. Зрозуміло, що питання, які постають перед вищою медичною школою у ході розбудови галузі, можуть бути вирішені тільки за умови впровадження сучасних стандартів підготовки медичних та фармацевтичних кадрів, обґрунтування та розвитку самоосвіти медиків на засадах сучасної медичної практики, подальшого створення мережі університетських клінік та лікарень. Крім того, реформування національної системи охорони здоров'я нашої країни потребує сталого інноваційного розвитку медичної науки в сучасних ринкових умовах, розвинення доказової медицини, що стає одним із найважливіших і найперспективніших напрямів як світової, так і вітчизняної медичної науки.

У переліку невідкладних завдань медичної освіти, на виконання яких нас націлює керівництво галузі, особливої ваги набувають заходи, які ми з вами впроваджуємо вже протягом декількох останніх років, тобто працюємо на перспективу. Я нагадаю лише про деякі з них.

На належному рівні була забезпечена робота наших співробітників – членів координаційної та робочих груп з формування пропозицій до нових стандартів вищої освіти за спеціальностями галузі знань «Охорона здоров'я».

На виконання положень Закону України «Про вищу освіту» університет у досить стислі терміни пройшов ліцензування освітньої діяльності за другим (магістерським) та третім освітньо-науковим (доктор філософії) рівнями вищої освіти. І вже цього року вперше в історії університету здійснено набір на 1-й курс на освітні програми підготовки магістрів і в аспірантуру на освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії за спеціальностями «Медицина» та «Стоматологія».

Ми активно розвивали наші клінічні бази. На початку минулого навчального року був реорганізований Науково-практичний медичний центр, на базі якого створено Навчально-науковий медичний комплекс «Університетська клініка». Керівництвом та співробітниками клініки за цей період були досягнуті значні успіхи. Здійснені робочі візити до провідних клінік Європи: лікарняного комплексу Хавельхое та клініки Шаріте (Берлін, Федеративна Республіка Німеччина), «Villa Stuart Sport Clinic» (Рим, Італія), під час яких досягнуті домовленості щодо двосторонніх відносин та обговорені деталі співпраці. До речі, результати роботи комплексу «Університетська клініка» були відмічені першим заступником Міністра молоді та спорту України, президентом Федерації легкої атлетики України і віце-президентом Національного олімпійського комітету Ігорем Гоцулом, який після візиту сказав: «Я не просто задоволений, я вражений побаченим».

У звітному періоді Харківський національний медичний університет інтенсифікував роботу із розвитку міжнародного співробітництва. У минулому році університет уклав 22 договори про співпрацю із закладами 19 іноземних держав. До речі, ми використовували як традиційні форми взаємозв'язку (офіційна делегація університету відвідала 3 медичні університети, університетські клініки та Міжнародне науково-освітнє та дослідницьке товариство під час візиту до Ірану), так і нові (більшість зустрічей на рівні керівництва закладів з Андижанським державним медичним інститутом, Республіка Узбекистан, проходили у режимі онлайн-зв'язку). Зазначимо, що наші загальні успіхи у розвиненні міжнародного співробітництва були відмічені на традиційній міжнародній виставці «Освіта та кар'єра», де ми отримали гран-прі у номінації «Міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки».

Активно розвивалась наша наукова робота. На щорічній конференції МОЗ України, що проходила на базі Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського, заступник голови Вченої медичної ради МОЗ України, чл.-кор. НАМН України, д-р. мед. наук, проф. О. П. Волосовець у своїй доповіді «Інноваційна спрямованість розвитку медичної науки» декілька разів серед інших навчальних закладів згадавав як дуже позитивний приклад організацію та результати роботи наших науковців. Окремо він згадав про обрання нашого молодого науковця Наталії Куфтеріної головою Ради молодих учених МОЗ України. І не дарма вже другий рік на базі Харківського національного медичного університету проводиться II етап Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з клінічної та фундаментальної медицини, стоматології та фармакології (англійською мовою). Продовжує роботу з розвинення інформаційного супроводу навчального та наукового процесів в університеті на сучасному рівні наша Наукова бібліотека, якій виповнилось 95 років із дня заснування.

В університеті проведена велика робота з організації медичного забезпечення учасників антитерористичної операції, підготовки санітарних інструкторів рот, і навчання немедичних працівників із числа військово-службовців ЗСУ і Національної гвардії навичкам надання домедичної до-

помоги. За виконання цієї роботи, високий професіоналізм, активну громадську позицію понад 30 студентів-волонтерів, викладачів, співробітників університету отримали медалі, почесні грамоти та подяки від Міністерства оборони України.

Шановні колеги! Ми багато зробили, щоб відповідати високому званню одного з найстаріших медичних навчальних закладів України. У цьому році ми починаємо новий десятирічний термін існування нашого університету. Це наш спільний дім, на розвиток та процвітання якого ми будемо працювати весь наступний рік. Хочу ще раз привітати усіх із початком нового навчального року. Впевнений, що він буде для нас таким же плідним, як і минулий. І ми разом успішно впораємося з тими завданнями, які постали перед вищою медичною школою і нашим університетом на шляху до європейського статусу. Ще раз бажаю всім вам значних успіхів на цьому шляху.

РОЗДІЛ I

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ НА ДОДИПЛОМНОМУ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПАХ ОСВІТИ

У минулому навчальному році університетом було багато зроблено для відновлення та підвищення кадрового потенціалу національної системи охорони здоров'я у його кількісному та якісному аспектах. Навчальний рік проходив під загальним гаслом виконання заходів, започаткованих Міністерством охорони здоров'я України з метою реформування медичної галузі взагалі та системи надання освітніх послуг як найважливішої складової формування якісного кадрового складу медичних закладів.

У цьому році було продовжено втілення заходів з імплементації Закону України «Про вищу освіту» у діяльність університету та виконання «Плану заходів МОЗ України для підготовки до початку 2015–2016 н. р. та організації його проведення», що був затверджений наказом МОЗ України № 545 від 26 серпня 2015 р. та положень «Комплексного плану роботи університету на наступний рік», який ми прийняли на минулих зборах, присвячених початку 2015–2016 н. р. Провідним напрямом нашої навчально-виховної діяльності була реалізація розроблених на основі цих програмних заходів завдань із загальною метою приведення якості освіти у відповідність до європейських освітніх стандартів та проведення навчально-виховного процесу на рівні державних стандартів освіти за діючими у вищій медичній школі освітніми програмами.

Було продовжено реалізацію затверджених МОЗ України наскрізних програм підготовки студентів медичних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів для оволодіння практичними навичками та методиками, необхідними для роботи на посадах лікарів за спеціальністю «Загальна практика – сімейна медицина», наскрізних програм «Профілактика ВІЛ-інфікування, попередження передачі від матері до дитини, діагностика, лікування ВІЛ-інфікованих та соціально-психологічна підтримка людей, які живуть з ВІЛ», «Послідовного вивчення основ трансплантології на профільних кафедрах», «Паліативна та хоспісна допомога».

За вимогами часу було творчо впроваджене викладання тем з військової терапії, хірургії, травматології, нейрохірургії, гігієни та епідеміології відповідно до затверджених МОЗ України програм навчальних дисциплін: «Внутрішня медицина», «Хірургія, дитяча хірургія», «Травматологія та ортопедія», «Нейрохірургія», «Гігієна та екологія», «Епідеміологія».

З метою поліпшення організації навчального процесу та виконання п. 2 ст. 56 «Робочий час науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників» Закону України «Про вищу освіту» з 1 вересня 2015 року впроваджено в навчальний процес затверджені МОЗ України 24.03.2015 навчальні плани за спеціальностями: 7.12010001 «Лікувальна справа», 7.12010002 «Педіатрія», 7.12010003 «Медико-профілактична справа», 7.12010005 «Стоматологія».

Вченою радою університету та вченими радами факультетів, підрозділами Навчально-наукового центру, структурами методичного спрямування за циклами та профілями підготовки, кафедральними колективами з метою успішної реалізації основних завдань з підготовки медичних кадрів на додипломному етапі були створені всі необхідні для цього умови. У звітний період основними завданнями цієї ланки роботи ми визначили такі (табл. І.І):

Таблиця І.І – Додипломна освіта

№ пор.	Основні завдання організації та науково-методичного забезпечення навчального процесу
1	Подальше удосконалення системи організації освітнього процесу з метою забезпечення максимальної об'єктивності оцінювання результатів навчання (в освітній процес введена екзаменаційна сесія)
2	Вдосконалення організаційно-методичного забезпечення освітнього процесу, у тому числі за умовами КТСОНП на всіх кафедрах університету
3	Забезпечення системності навчальної роботи та контролю її якості на кафедрах щодо реалізації робочих навчальних планів аудиторних занять та самостійної роботи студентів, ліквідація формального підходу в реалізації тестових технологій поточного та підсумкового контролю знань
4	Максимальне забезпечення підготовки студентів до ліцензійних іспитів «Крок 1», «Крок 2», «Крок Б»
5	Подальше вдосконалення методичного та інформаційного супроводу самостійної роботи студентів, контролю якості її виконання
6	Суттєве вдосконалення змісту індивідуальних форм навчально-виховної роботи, педагогічної взаємодії викладачів та студентів
7	Проведення соціологічного моніторингу серед вітчизняних та іноземних студентів, викладачів університету щодо проблем якості вищої медичної освіти, забезпечення конституційних прав студентів на її одержання
8	Подальше вдосконалення змісту та організації внутрішньоуніверситетських форм підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників з психолого-педагогічної підготовки
9	Реалізація основних напрямів щодо підготовки випускників та випускаючих і профільних кафедр до випускних іспитів у 2016 р.
10	Удосконалення організаційно-методичного забезпечення практично орієнтованих випускних іспитів зі складових дисциплін для студентів усіх ступенів навчання
11	Проведення ретельного аналізу результатів атестації випускників 2015 р., розроблення програм заходів, спрямованих на усунення недоліків у підготовці студентів і реалізації пропозицій голів екзаменаційних комісій
12	Удосконалення рівня вимог до змісту та якості видань інструктивно-методичної літератури, рукописів підручників та посібників, їх відповідності змісту навчальних планів, галузевим стандартам освіти і вимогам МОН та МОЗ України
13	Пріоритетне матеріально-технічне та фінансове забезпечення впровадження нових освітніх технологій
14	Участь у заходах для підготовки стандартів вищої освіти за усіма спеціальностями галузі знань «Охорона здоров'я» відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266

Загальний контингент учасників навчально-виховного процесу у цьому році був такий: 8 232 вітчизняних та іноземних студентів, 70 кафедр зі штатом 1 132 науково-педагогічні та педагогічні працівники.

У роботі зі створення якісного навчально-методичного супроводу були задіяні всі організаційно-методичні ресурси університету: профільні методичні комісії з соціально-економічного, гуманітарного, природничо-наукового та професійного циклів підготовки, провідні співробітники Навчально-наукового центру та його підрозділів (методичний кабінет, навчально-методичний відділ, лабораторія з проблем соціології та психології), колективи 70 кафедр університету.

У межах діяльності навчально-методичного кабінету університету (зав. доц. Ж. І. Логвінова) проводилось удосконалення змісту та якості навчально-методичної документації та засобів навчання на додипломному етапі підготовки лікарів на всіх кафедрах університету відповідно до Галузевих стандартів освіти та вимог МОН і МОЗ України на єдиних уніфікованих засадах. Продовжувалось впровадження сучасного інформаційного забезпечення та подальше удосконалення організаційних питань з інноваційних технологій навчання відповідно до вимог Європейського освітнього простору. Радою навчально-методичного кабінету (голова – професор В. А. Огнев) проводилась експертиза якості навчально-методичної документації нормативних і вибірковок дисциплін та експертиза навчально-методичного супроводу (підручники, посібники, вказівки, робочі зошити та ін.), який готується до видання.

За результатами цієї роботи протягом навчального року в університеті було реалізовано такі завдання:

- перероблено навчально-методичне та інформаційне забезпечення кредитно-трансферної системи організації навчання на 1–6-х курсах медичних факультетів та на 1–5-х курсах стоматологічного факультету за новими навчальними планами, затвердженими МОЗ України від 24 березня 2015 р.;

- в робочі програми відповідних дисциплін внесені необхідні практичні навички та методики, передбачені наскрізними програмами: «Профілактика ВІЛ-інфікування, попередження передачі ВІЛ від матері до дитини, діагностика, лікування ВІЛ-інфікованих та соціально-психологічна підтримка людей, що живуть з ВІЛ» (Київ–2009); «Послідовне вивчення основ трансплантології на профільних кафедрах» (Київ–2011); «Загальна практика – сімейна медицина» (Київ–2011); «Паліативна та хоспісна допомога» (Київ–2014);

- змінено робочі програми з дисциплін: «Внутрішня медицина», «Хірургія та дитяча хірургія», «Травматологія та ортопедія», «Нейрохірургія», «Гігієна та екологія», «Епідеміологія» з метою поліпшення організації вивчення студентами питань військової медицини та медицини надзвичайних ситуацій згідно з типовими програмами;

- продовжено впровадження книжки обліку практичних навичок для студентів медичних факультетів за спеціальностями: 7.12010001 «Лікувальна справа», 7.12010002 «Педіатрія», 7.12010003 «Медико-профілактична справа» (українською, російською та англійською мовами), що було затверджено вченою радою ХНМУ, протокол № 1 від 24.01.2013 р.;

■ оновлено електронну базу навчально-методичних матеріалів для проведення занять зі студентами, які навчаються за напрямом підготовки «Медицина» за спеціальностями «Лікувальна справа», «Стоматологія» (освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст»);

■ оновлено електронну базу методичних матеріалів для проведення навчального процесу зі студентами, які навчаються за спеціальністю «Сестринська справа» (освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»);

■ оновлено електронну базу методичних матеріалів для проведення навчального процесу зі студентами, які навчаються за спеціальністю «Сестринська справа» (освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»);

■ оновлено електронну базу методичного супроводу для проведення навчального процесу за спеціальністю «Лабораторна діагностика» (освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»);

■ оновлено електронну базу методичного супроводу для проведення навчального процесу за спеціальністю «Лабораторна діагностика» (освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»);

■ створено електронну базу методичного супроводу для проведення навчального процесу за спеціальністю «Здоров'я людини» (освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»);

■ створено електронну базу методичного супроводу для проведення навчального процесу за спеціальністю «Адміністративний менеджмент» (освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»);

■ створено електронну базу методичного супроводу для проведення навчального процесу за спеціальністю «Педагогіка вищої школи» (освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»);

■ продовжено удосконалення системи оцінювання знань студентів;

■ продовжено роботу з підвищення рівня психолого-педагогічної підготовки викладачів університету.

В університеті проводяться систематичні заходи щодо навчання та консультування викладацького складу. Постійно діють семінари з різних педагогічних питань, які охоплюють всі ланки організації та адміністрування (семінари з деканами факультетів, завідувачами кафедр, різними категоріями науково-педагогічного персоналу та ін.).

Традиційно у грудні 2015 р. відбулася XLIX навчально-методична конференція Харківського національного медичного університету на тему: «Організаційно-методичне забезпечення системи внутрішнього моніторингу якості навчального процесу: стан та перспективи» (9 грудня 2015 р.). Співробітниками кафедр було подано 64 роботи, підбито підсумки роботи підрозділів та кафедр університету з організаційно-методичного забезпечення системи внутрішнього моніторингу якості навчального процесу. За результатами конференції було видано збірник «Матеріали XLIX навчально-методичної конференції «Організаційно методичне забезпечення системи внутрішнього моніторингу якості навчального процесу: стан та перспективи», 9 грудня 2015 р. м. Харків» (Харків : ХНМУ, 2015. – Вип. 6. – 164 с.)

Кафедральні колективи та співробітники навчально-методичних підрозділів університету взяли активну участь у роботі XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти», яка проходила 12–13 травня 2016 р. на базі Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського у м. Тернопіль. До оргкомітету конференції було направлено матеріали 26 статей та 24 тез.

Оцінюючи в цілому рівень організації та науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу, слід констатувати, що університет досить успішно виконує всі програмні заходи (табл. І.2): до робочих навчальних планів та робочих програм дисциплін оперативно вносяться необхідні зміни, значно покращився рівень інформаційного забезпечення навчання, науково-педагогічні працівники опановують сучасні технології навчання та оцінювання результатів засвоєння знань, умінь та навичок.

Таблиця І.2 – Додипломна освіта. Реалізація програмних заходів

№ пор.	Реалізація програмних заходів у 2015–2016 н. р.
1	Розроблені та затверджені робочі навчальні плани з усіх спеціальностей та графік навчального процесу на 2015–2016 н. р.
2	Продовжена підготовка викладацького складу, навчально-методичної документації кафедр для забезпечення організації навчального процесу за кредитно-трансферною системою на всіх курсах за всіма спеціальностями
3	Постійно оновлюються інформаційні пакети дисциплін, які містять необхідні переліки організаційно-методичної документації для забезпечення навчального процесу на умовах його кредитно-трансферної організації
4	На Web-порталі ХНМУ розміщено «Інформаційні пакети ECTS», які містять усю необхідну організаційно-методичну інформацію щодо дисциплін, які викладаються студентам
5	З 2011–2012 н. р. індивідуальні плани навчання для студентів усіх факультетів поєднані з заліковою книжкою
6	У 2015–2016 н. р. здійснено прийом студентів на 2-й курс навчання за спеціальностями «Лікувальна справа» та «Стоматологія» і на 2-й та 3-й курси – за спеціальністю «Лабораторна діагностика» на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»
7	Підготовлена вся документація для проведення семестрових іспитів у осінньому та весняному семестрах
8	Підготовлена вся екзаменаційна документація для проведення атестації студентів, які навчаються за спеціальностями «Лікувальна справа», «Педіатрія», «Медико-профілактична справа»
9	Підготовлена вся екзаменаційна документація для проведення атестації студентів, які навчаються за спеціальністю «Стоматологія»
10	Підготовлено до «Комплексного кваліфікаційного іспиту» для студентів за спеціальністю «Лабораторна діагностика», ступінь «Бакалавр» всю документацію з дисциплін: «Клінічна лабораторна діагностика», «Клінічна біохімія», «Гігієна та екологія з гігієнічною експертизою», «Мікробіологія з основами імунології та технікою мікробіологічних досліджень»
11	Підготовлено всю документацію для комплексного кваліфікаційного іспиту для студентів за спеціальністю «Сестринська справа», ступінь «Бакалавр», з відповідних дисциплін: клінічне медсестринство у внутрішній медицині, хірургії та педіатрії, а також з основ охорони праці «Охорона праці в галузі»

№ пор.	Реалізація програмних заходів у 2015–2016 н. р.
12	Розроблена та затверджена необхідна документація для проведення атестації для студентів спеціальності «Адміністративний менеджмент», ступінь – «Магістр»
13	Розроблена та затверджена необхідна документація для проведення державної атестації для студентів спеціальності «Педагогіка вищої школи», ступінь – «Магістр»

Діяльність опорних кафедр ХНМУ

В університеті активно працюють 9 опорних кафедр з навчальних дисциплін додипломної підготовки фахівців за спеціальностями: «Лікувальна справа», «Педіатрія», «Медико-профілактична справа», «Стоматологія» на медичних та стоматологічних факультетах вищих медичних навчальних закладів МОЗ України, перелік яких було затверджено наказом ХНМУ № 348 від 22.09.2011 р. (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 – Додипломна освіта. Опорні кафедри університету за переліком навчальних дисциплін

№ пор.	Кафедра	Дисципліна
1	Акушерства та гінекології № 1	Акушерство і гінекологія* (для студентів-іноземців) Акушерство**
2	Внутрішніх та професійних хвороб	Професійні хвороби*
3	Внутрішньої медицини № 1 та клінічної фармакології	Клінічна фармакологія**
4	Медичної генетики	Медична генетика*
5	Неврології	Неврологія
6	Патологічної анатомії	Патоморфологія, секційний курс
7	Психіатрії, наркології та медичної психології	Психіатрія
8	Травматології та ортопедії	Травматологія і ортопедія*
9	Пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та біобезпеки	Пропедевтика внутрішньої медицини* (для студентів-іноземців)

Примітка: * – для медичних факультетів;

** – для стоматологічних факультетів;

без відмітки – для медичних та стоматологічних факультетів.

Робота опорних кафедр зосереджена на узагальненні досвіду викладання профільних дисциплін, проведення показових лекцій та практичних занять, модернізації та стандартизації навчально-методичного забезпечення, особливо самостійної роботи студентів, створенні (за необхідністю) сучасної навчальної літератури та експертизі рукописів навчально-методичної літератури.

Опорні кафедри формують свою роботу на основі діючих законодавчих документів. Як організації, так і більшість змістовних напрямків діяльності на опорних кафедрах мають уніфікований характер. Серед найбільш важливих розділів роботи слід визначити підготовку і проведення робочих нарад-семінірів для завідувачів та відповідальних за організаційну діяльність однопрофільних кафедр медичних ВНЗ України. Крім того, співробітники опорних кафедр беруть активну участь у створенні національних підручників.

Один раз на навчальний рік опорні кафедри проводять робочі наради із залученням завідувачів однопрофільних кафедр ВМНЗ України за графіком, затвердженим Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України. Крім того завідувачі кафедр університету брали активну участь у засіданнях опорних кафедр інших медичних навчальних закладів України.

Про свою роботу впродовж навчального року опорні кафедри звітують перед Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України (червень 2016 р.) у формі звітів, а також надають план роботи на 2016–2017 н. р., затверджений радою опорних кафедр університету.

Це коротко щодо питань навчально-методичного забезпечення діяльності університету. Але ключовим питанням діяльності для нас залишається якість надання освітніх послуг, тобто якість навчання. Аналіз загальних показників успішності студентів 1–5-х курсів медичних та 1–4-х курсів стоматологічного факультетів у 2015–2016 н. р., на жаль, не демонструє значного зростання показників якісної успішності наших студентів. Як і в попередні роки ми бачимо значну розбіжність в академічних показниках семестрового контролю між вітчизняним та іноземним контингентом студентів (*табл. І.4*). Результати, отримані іноземними студентами, свідчать, що проблеми, пов'язані із забезпеченням виконання вимог робочих планів та програм дисциплін, залишилися. Тобто заходи, які ми спрямовували на їх усунення, не надали значних результатів. На час завершення семестрових контролів академічну заборгованість мали більше половини студентів-іноземців 1 698 (58,73 %) в осінньому семестрі та ще більше у весняному – 1 828 (61,95 %).

Таблиця І.4 – Додипломна освіта. Виконання вимог навчальних планів у 2015–2016 н. р. (за графіком навчального процесу)

№ пор.	Показники
Осінній семестр	
1	1–5-і курси медичних факультетів та 1–4-і курси стоматологічного факультету – семестровий контроль на умовах кредитно-трансферного навчання та екзаменаційної сесії
2	На 1–5-х курсах медичних факультетів завершено вивчення 12 дисциплін, які підлягали оцінюванню; на 1–4-х курсах стоматологічного факультету завершено вивчення 12 дисциплін, що підлягали оцінюванню
3	У цілому в університеті відсоток успішності в реалізації студентами навчальних планів та робочих програм із дисциплін за кредитно-трансферною системою навчання складав 66,63 %, у тому числі вітчизняними студентами – 93,22 %, іноземними – 41,27 %. Якісна успішність в університеті – 22,32 %, у тому числі у вітчизняних студентів – 40,97 %, у іноземних – лише 4,53 %
4	93,22 % вітчизняних студентів 1–5-х курсів медичних та 1–4-х курсів стоматологічного факультетів успішно виконали вимоги навчальних планів та робочих програм із дисциплін. Академічну заборгованість мали 32 студенти 1-х курсів (4,31 % контингенту), 34 студенти 2-х курсів (4,66 % контингенту), 73 студенти 3-х курсів (10,61 % контингенту), 35 студентів 4-х курсів (5,3 % контингенту) та 13 студентів 5-х курсів (2,32 % контингенту). Порівняно з минулим роком спостерігається покращання показників успішності студентів усіх курсів

№ пор.	Показники
5	41,27 % іноземних студентів 1–5-х курсів спеціальності «Лікувальна справа» та 1–4-х курсів спеціальності «Стоматологія» успішно виконали вимоги навчальних планів та робочих програм із дисциплін. Академічну заборгованість мали 1 698 іноземних студентів (58,73 % контингенту)
Весняний семестр	
1	1–5-і курси медичних факультетів та 1–4-і курси стоматологічного факультету – семестровий контроль на умовах кредитно-трансферного навчання та екзаменаційної сесії
2	На 1–5-х курсах кожного медичного факультету завершено вивчення 49 дисциплін, які підлягали оцінюванню; на 1–4-х курсах стоматологічного факультету завершено вивчення 32 дисциплін, які підлягали оцінюванню
3	У цілому в університеті відсоток успішності в реалізації студентами навчальних планів та робочих програм дисциплін за кредитно-трансферною системою навчання складає 64,86 %, у тому числі вітчизняними студентами – 90,31 %, іноземними – 38,05 %. Якісна успішність в університеті складала 18,06 %, у тому числі у вітчизняних студентів – 31,32 %, у іноземних – 4,10 %. Порівняно з минулим роком успішність студентів трохи покращилась
4	90,31 % вітчизняних студентів 1–5-х курсів медичних та 1–4-х курсів стоматологічного факультетів успішно виконали вимоги навчального плану та робочих програм із дисциплін. Академічну заборгованість мали 54 студенти 1-х курсів (7,65 % контингенту), 80 студентів 2-х курсів (11,63 % контингенту), 101 студент 3-х курсів (15,51 % контингенту), 45 студентів 4-х курсів (7,05 % контингенту) та 21 студент 5-х курсів (4,95 % контингенту). Порівняно з минулим роком успішність студентів трохи покращилась
5	38,05 % іноземних студентів 1–5-х курсів спеціальності «Лікувальна справа» та 1–4-х курсів спеціальності «Стоматологія» успішно виконали вимоги навчальних планів та робочих програм із дисциплін. Академічну заборгованість мали 1 828 іноземних студентів (61,95 % контингенту). Порівняно з минулим роком успішність студентів майже не змінилась

Відсоток виконання навчальних планів студентами-іноземцями склав у осінньому семестрі 58,73 (у 2015–2016 н. р. вчасно змогли завершити семестр лише 23,12 % іноземців) та у весняному – 38,05 % проти 41,62 % у минулому році. У той же час показники успішного виконання навчальних програм вітчизняними студентами зросли і становили 93,22 проти 85,14 % в осінньому семестрі та 90,31 проти 83,90 % – у весняному.

Проте, у свою чергу, показники семестрових контролів рівнів сформованості знань вітчизняних студентів свідчать про наявність суттєвих розбіжностей результатів як при складанні окремих дисциплін, так і у співвідношенні між оцінками знань бюджетного та контрактного контингентів. Розбіжності у показнику якості контрактних студентів відносно бюджетних досягли 35,9 % в осінньому семестрі та 40,85 % – у весняному. Основні показники для факультетів, дисциплін та форм навчання наведені у *табл. 1.5*.

Це що стосується загального показника. Такий стан ми спостерігаємо вже не один рік. Прошу звернути увагу на *табл. 1.6–1.7*, у яких наведені результати вітчизняних студентів за окремими дисциплінами. На більшості кафедр відмінність між якісними показниками «державних» та «контрактних» студентів становить від 30 до 50 %. Є кафедри, які, мабуть, знаходяться у стані «війни» зі всіма контрактними студентами, тому що інакше пояснити, чому відсоток «контрактників» з якісними оцінками не

перевищує 10, на мій погляд, важко. Дивно те, що у той же час за показниками абсолютної успішності такої різниці не спостерігається. Максимум – 5–7 %. Це якась дуже складна «математична» теорема, вирішення якої ми ніяк не знайдемо.

Спробуємо оцінити успіхи наших студентів ззовні. До того ж механізм зовнішнього оцінювання якості знань використовується МОЗ України вже не один рік. Я маю на увазі всім нам відомий ліцензійний інтегрований іспит. Тому розглянемо питання, яке залишається одним із найважливіших – результати ЛЛП «Крок» різного рівня та звернемо увагу на те, які успіхи у цьому мають наші студенти.

Складання ЛЛП «Крок 1» відбулося 29 червня 2016 р. Відповідно до Галузевих стандартів вищої освіти, тестовий екзамен є семестровим екзаменом і визначає показники якості фахової компоненти базової вищої освіти. Студенти, які не склали іспит, відраховуються з університету. Іспит проводився відповідно до навчального плану, розробленого на основі Галузевих стандартів вищої освіти (наказ МОЗ України від 29.07.2004 р. № 629), у терміни, визначені листом МОЗ України від 21.06.2011 р. № 08.01-47/987. Згідно з регламентом (наказ ЦТ від 18.10.2011 р. № 97), іспит проходив одночасно по всій країні у присутності представників Центру тестування (м. Київ). Іспит був проведений в дві зміни. У першу зміну було задіяно 7 аудиторій, де склали студенти I, II, III та IV медичних факультетів. У другу зміну було задіяно 6 аудиторій для написання іспиту іноземними студентами. За технологією закритість та процедура тестування порушені не були.

Методика проведення іспиту була традиційною. Екзаменаційний тест було сформовано з національного банку тестових завдань, який цього року був відкритим для користування. Для забезпечення моніторингу дотримання процедури проведення ліцензійного іспиту, відповідно до Порядку, аудиторії, у яких проходив іспит, були оснащені системами аудіо- та відеоспостереження. Зроблені відеозаписи та фото були передані до Центру тестування, який здійснює аналіз та збереження відповідної інформації.

Результати складання офіційного іспиту. Минулого навчального року було вжито ряд заходів, направлених на поліпшення якості підготовки студентів до складання ЛЛП «Крок 1». Це мало свій позитивний ефект.

Контингент студентів, що склали екзамен цього року, нараховував 911 осіб, з них: 516 осіб – громадяни України, 5 – громадяни Росії, які навчаються на I та II медичному факультеті, 130 – російськомовні громадяни іноземних держав та 260 англомовних студентів.

Загальні результати іспиту наведені у *табл. I.8–I.10*, а порівняно з даними попередніх років наведені у *табл. I.11*. У цілому по університету не склали з першого разу іспит 96 осіб, що складає 10,54 % контингенту, з них вітчизняних студентів – 53 (10,17 % їх кількості): бюджет – 33 особи, тобто 6,33 % та контракт – 20 студентів, що склало 3,84 %, студентів – громадян іноземних країн – 43 особи, що становить 11,03 % присутніх іноземців, зокрема російськомовних – 33 (25,38 %), англомовних – 10 (3,85 %).

Таблиця 1.5 – Додипломна освіта.
Показники підсумкової успішності вітчизняних студентів 1–5-х курсів медичних та 1–4-х курсів стоматологічного факультетів у 2015–2016 н. р. (за результатами оцінювання дисциплін)

Форма навчання	Усього студентів	В акад. відпустці	Зобов'язані складати	Склали	Результати					Якісна успішність, %	Абсолютна успішність, %
					«5»	«5», «4»		«3»	«2»		
						«5», «4»	«5», «4», «3»				
Осінній семестр											
Бюджетна	1675	28	1647	1629	58	855	565	151	18	55,43	98,91
					3,52	51,91	34,30	9,17	1,09		
Контрактна	1134	23	1111	942	29	188	406	319	169	19,53	84,79
					2,61	16,92	36,54	28,71	15,21		
У цілому по університету	2809	51	2758	2571	87	1043	971	470	187	40,97	93,22
					3,15	37,82	35,21	17,04	6,78		
Весняний семестр											
Бюджетна	2135	39	2096	2003	53	882	905	163	92	44,61	95,56
					2,53	42,08	43,18	7,78	4,39		
Контрактна	1029	18	1011	803	0	38	600	165	2209	3,76	79,43
					0,00	3,76	59,35	16,32	20,67		
У цілому по університету	3164	57	3107	2806	53	920	1505	328	301	31,32	90,31
					1,71	29,61	48,44	10,56	9,69		

Таблиця 1.6 – Додипломна освіта. Показники семестрового контролю рівнів сформованості знань
вітчизняних студентів медичних та стоматологічного факультетів
з дисциплін в осінньому семестрі 2015–2016 н. р.

№ пор.	Назва дисципліни	Успішність											
		Абсолютна, %					Якісна, %						
		усього	бюджет	контракт	усього	бюджет	контракт	усього	бюджет	контракт	усього	бюджет	контракт
1	Анатомія людини	99,82	99,80	100,00	75,84	79,75	51,28	3,88	3,94	3,94	3,88	3,94	3,54
2	Гістологія, цитологія та ембріологія	99,82	99,80	100,00	65,78	70,76	34,62	3,78	3,85	3,85	3,78	3,85	3,36
3	Домедична допомога ...	100,00	100,00	100,00	76,33	84,46	46,15	3,92	3,99	3,99	3,92	3,99	3,46
4	ОХТА	99,08	99,49	98,00	52,75	62,88	26,00	3,58	3,69	3,69	3,58	3,69	3,28
5	Мікробіологія, вірусологія	98,87	98,97	98,59	54,05	66,58	19,72	3,58	3,71	3,71	3,58	3,71	3,20
6	Оториноларингологія	100,00	100,00	100,00	55,91	94,97	30,77	3,70	4,28	4,28	3,70	4,28	3,33
7	Фтизіатрія	98,82	99,35	98,02	72,44	81,70	58,42	3,78	3,91	3,91	3,78	3,91	3,60
8	Офтальмологія	97,98	99,35	96,04	78,28	86,27	53,47	4,07	4,19	4,19	4,07	4,19	3,61
9	Дерматологія, венерологія	98,39	98,08	100,00	42,12	48,85	7,84	3,45	3,52	3,52	3,45	3,52	3,10
10	Урологія	99,36	99,23	100,00	77,17	82,69	49,02	3,91	3,98	3,98	3,91	3,98	3,53
11	Судова медицина	100,00	100,00	100,00	82,32	93,46	44,44	4,12	4,31	4,31	4,12	4,31	3,44
12	Соціальна медицина	98,84	99,06	98,18	36,28	46,88	5,45	3,41	3,53	3,53	3,41	3,53	3,06
13	Професійні хвороби	100,00	100,00	100,00	75,32	89,25	54,10	3,83	4,02	4,02	3,83	4,02	3,54
14	Епідеміологія	100,00	100,00	100,00	64,94	88,17	29,51	3,73	4,01	4,01	3,73	4,01	3,31
15	Нейрохірургія	99,28	99,56	97,96	76,81	88,55	22,45	4,10	4,28	4,28	4,10	4,28	3,23
16	Анестезіологія	99,64	99,56	100,00	86,59	92,95	57,14	4,20	4,32	4,32	4,20	4,32	3,65
17	Травматологія та ортопедія	99,35	98,92	100,00	84,42	90,32	75,41	4,03	4,15	4,15	4,03	4,15	3,84
18	Онкологія	100,00	100,00	100,00	86,59	92,95	57,14	4,15	4,26	4,26	4,15	4,26	3,65

Таблиця 1.7 – Додипломна освіта. Показники семестрового контролю рівнів сформованості знань
вітчизняних студентів медичних та стоматологічного факультетів
з дисциплін у весняному семестрі 2015–2016 н. р.

№ пор.	Назва дисципліни	Успішність											
		Абсолютна, %						Якісна, %					
		усього	бюджет	контракт	усього	бюджет	контракт	усього	бюджет	контракт	усього	бюджет	контракт
1	Медична хімія	99,48	99,80	97,62	81,31	87,65	44,05	3,89	3,97	3,45	3,45	3,45	
2	Лікарська справа та медична термінологія	97,28	98,59	91,38	62,75	74,30	37,93	3,96	4,16	3,45	3,45	3,45	
3	Медична біологія	97,85	99,00	95,00	54,73	67,67	22,50	3,64	3,79	3,25	3,25	3,25	
4	Медична та біологічна фізика	99,28	99,60	98,50	52,87	70,68	8,50	3,57	3,76	3,09	3,09	3,09	
5	Анатомія людини	85,00	100,00	84,48	43,33	100,00	41,38	3,58	4,50	3,54	3,54	3,54	
6	Гістологія, цитологія та ембріологія	86,67	100,00	86,21	29,17	100,00	26,72	3,35	4,25	3,32	3,32	3,32	
7	Іноземна мова (за проф. спрямуванням)	99,10	98,97	100,00	66,43	70,45	39,73	3,81	3,87	3,41	3,41	3,41	
8	Фізіологія	96,06	97,34	93,15	52,82	61,07	33,79	3,64	3,75	3,38	3,38	3,38	
9	Біоорганічна та біологічна хімія	95,35	97,95	89,50	44,08	55,74	15,98	3,48	3,62	3,14	3,14	3,14	
10	Мікробіологія, вірусологія та ембріологія	96,32	100,00	96,21	21,32	100,00	18,94	3,24	4,25	3,21	3,21	3,21	
11	ПВМ	99,22	100,00	99,19	57,81	75,00	57,26	3,66	4,00	3,65	3,65	3,65	
12	ПТС	91,91	100,00	91,67	72,79	100,00	71,97	3,88	5,00	3,84	3,84	3,84	
13	ПОС	94,12	100,00	93,94	33,09	100,00	31,06	3,33	4,00	3,31	3,31	3,31	
14	ПДТС	95,59	100,00	95,45	75,74	100,00	75,00	3,88	4,50	3,87	3,87	3,87	
15	Соціальна медицина, ООЗ	94,78	100,00	94,57	11,94	100,00	8,53	3,13	4,00	3,09	3,09	3,09	
16	Патоморфологія	99,23	99,47	98,60	64,86	73,87	41,26	3,88	4,04	3,45	3,45	3,45	
17	Патофізіологія	97,10	97,87	95,10	42,47	52,27	16,78	3,51	3,64	3,18	3,18	3,18	
18	Фармакологія	86,10	90,40	74,83	20,27	25,60	6,29	3,27	3,33	3,08	3,08	3,08	
19	Радіологія	100,00	100,00	100,00	89,00	93,87	75,71	4,14	4,25	3,86	3,86	3,86	
20	Судова медицина	97,76	100,00	97,67	30,60	100,00	27,91	3,36	5,00	3,29	3,29	3,29	
21	Пігєна та екологія	99,81	99,73	100,00	65,06	72,27	46,15	3,72	3,80	3,49	3,49	3,49	
22	Пропедевтика внутрішньої медицини	99,81	100,00	99,30	66,22	77,07	37,76	3,78	3,93	3,38	3,38	3,38	
23	Загальна хірургія	97,88	98,13	97,20	68,92	75,20	52,45	3,85	3,95	3,59	3,59	3,59	
24	Пропедевтика педіатрії	98,84	98,40	100,00	78,19	84,53	61,54	3,94	4,05	3,65	3,65	3,65	
25	Сестринська практика	97,65	97,33	98,52	84,51	89,07	71,85	3,99	4,08	3,74	3,74	3,74	
26	Секційний курс	100,00	100,00	100,00	50,00	92,05	50,00	3,50	4,19	3,50	3,50	3,50	
27	Урологія	100,00	100,00	100,00	82,47	92,05	48,84	4,04	4,19	3,49	3,49	3,49	

№ пор.	Назва дисципліни	Успішність										
		Абсолютна, %					Якісна, %					
		усього	бюджет	контракт	усього	бюджет	контракт	усього	бюджет	контракт	усього	бюджет
28	Оториноларингологія	100,00	100,00	100,00	84,05	88,08	70,00	4,08	4,15	4,15	3,74	3,74
29	Психіатрія, наркологія	97,66	100,00	95,68	50,88	82,17	24,32	3,71	4,19	4,19	3,28	3,28
30	Фізична реабілітація, спортивна медицина	100,00	100,00	100,00	86,60	97,35	48,84	4,38	4,62	4,62	3,53	3,53
31	Фтизіатрія	99,21	100,00	98,44	49,47	73,11	18,75	3,59	3,84	3,84	3,21	3,21
32	Офтальмологія	99,35	99,23	100,00	73,55	80,38	38,00	3,91	4,00	4,00	3,42	3,42
33	Дерматологія, венерологія	92,11	94,27	90,27	17,25	24,20	11,35	3,19	3,28	3,28	3,11	3,11
34	Судова медицина	100,00	100,00	100,00	80,65	86,15	52,00	4,19	4,32	4,32	3,54	3,54
35	Внутрішня медицина	90,54	100,00	90,14	36,49	83,33	34,51	3,40	4,17	4,17	3,36	3,36
36	Дитяча стоматологія	88,51	100,00	88,03	43,24	83,33	41,55	3,51	4,33	4,33	3,47	3,47
37	Неврологія	97,60	97,74	97,40	43,45	69,17	7,81	3,50	3,79	3,79	3,08	3,08
38	Епідеміологія	95,73	97,52	90,00	69,19	79,50	36,00	3,83	3,96	3,96	3,40	3,40
39	Професійні хвороби	98,10	98,76	96,00	86,73	90,68	74,00	3,95	4,00	4,00	3,77	3,77
40	Радіаційна медицина	100,00	100,00	100,00	90,26	96,77	80,33	4,01	4,15	4,15	3,80	3,80
41	Анестезіологія та інтенсивна терапія	100,00	100,00	100,00	76,62	92,47	52,46	4,18	4,61	4,61	3,52	3,52
42	Нейрохірургія	100,00	100,00	100,00	66,88	90,32	31,15	4,10	4,59	4,59	3,34	3,34
43	Онкологія	100,00	100,00	100,00	72,73	90,32	45,90	4,00	4,34	4,34	3,48	3,48
44	Травматологія та ортопедія	98,15	99,09	94,00	91,48	92,27	88,00	4,13	4,15	4,15	4,04	4,04
45	Інфекційні хвороби	97,64	98,08	96,40	73,58	83,39	45,95	3,85	3,97	3,97	3,49	3,49
46	Екстрена та невідкладна медична допомога	100,00	99,55	100,00	100,00	98,18	84,00	4,36	4,32	4,32	4,02	4,02

Таблиця І.8 – Додипломна освіта. Результати складання у 2016 р. ліцензійного інтегрованого іспиту студентами по факультетах «Крок 1. Загальна лікарська підготовка»

№ пор.	Факультет	Кількість студентів	Тест, %	Субтести, %						Мікробіологія	Фармакологія	
				Біологія	Нормальна анатомія	Гістологія	Нормальна фізіологія	Біохімія	Пат. фізіологія			Пат. анатомія
1	I	213	74,9	77,5	66,8	64,8	76,1	75,1	78,5	73	68,3	83,8
2	II	209	75,9	81,9	67,2	66	77,4	74	80,8	74,9	68,3	83,6
3	III	61	75,4	78,1	62,7	65,4	76,9	74,1	80,8	74	68,5	86,7
4	IV	33	65,5	72,5	56,5	57,9	63,7	65,3	70,2	60,2	60,8	76,6

Таблиця І.9 – Додипломна освіта. Результати складання у 2016 р. ліцензійного інтегрованого іспиту студентами за факультетами «Крок 1. Загальна лікарська підготовка»

№ пор.	Факультет	Кількість студентів	Тест, %	Субтести, %						Мікробіологія	Фармакологія	
				Біологія	Нормальна анатомія	Гістологія	Нормальна фізіологія	Біохімія	Пат. фізіологія			Пат. анатомія
1	I	4	65,9	80,4	55	67,5	57,5	51,7	66,7	71,9	73,4	80,8
2	II	1	65	71,4	55	80	53,3	50	70	58,3	68,8	92,3
3	V	130	65,7	66,4	61,7	57,2	65,5	64,9	69,2	64,4	67,7	69

Таблиця І.10 – Додипломна освіта. Результати складання у 2016 р. ліцензійного інтегрованого іспиту студентами (загальні) «Крок 1. Medicine»

№ пор.	Кількість студентів	Тест, %	Субтести (%)						Мікробіологія	Фармакологія	
			Біологія	Нормальна анатомія	Гістологія	Нормальна фізіологія	Біохімія	Пат. фізіологія			Пат. анатомія
1	260	81,4	82,9	75,8	68,6	79,9	84,2	85	79,7	80,6	85,9

Таблиця І.11 – Додипломна освіта. Порівняльна таблиця складання ЛІІ «Крок 1» студентами 3-го курсу ХНМУ (за 3 роки)

Факультет	Складали				Склали				Не склали			
	2014	2015	2016		2014	2015	2016		2014	2015	2016	
I медичний	144	201	217		133 (93,06 %)	192 (95,52 %)	192 (88,48 %)		9 + 2 (Росія) (6,94 %)	8 + 1 (Росія) (4,47 %)	23 + 2 (Росія) (11,52 %)	
II медичний	136	200	210		108 (79,41 %)	186 (93 %)	194 (92,38 %)		27 + 1 (Росія) (20,59 %)	14 (7 %)	16 (7,62 %)	
III медичний	79	74	61		62 (78,48 %)	64 (86,48 %)	59 (96,72 %)		17 (21,52 %)	10 (13,52 %)	2 (3,28 %)	
IV медичний	64	37	33		61 (95,31 %)	34 (91,89 %)	23 (69,7 %)		3 (4,69 %)	3 (8,11 %)	10 (30,3 %)	
Загальна кількість (вітчизняні)	423	512	516+5 (Росія по обміну)		364 (86,05 %)	476 (92,97 %)	468 (89,83 %)		59 (13,95 %)	36 (7,03 %)	53 (10,17 %)	
Російськомовні	115	111	130		69 (60 %)	75 (67,57 %)	97 (74,62 %)		46 (40 %)	36 (32,43 %)	33 (25,38 %)	
Англомовні	348	310	260		308 (88,5 %)	252 (81,3 %)	250 (96,15 %)		40 (11,5 %)	58 (18,7 %)	10 (3,85 %)	
Загальна кількість (іноземці)	463	421	390		377 (81,42 %)	327 (77,67 %)	347 (88,97 %)		86 (18,58 %)	94 (22,32 %)	43 (11,03 %)	
У цілому по університету	886	933	911		741 (83,63 %)	804 (86,07 %)	815 (89,46 %)		145 (16,37 %)	130 (13,93 %)	96 (10,54 %)	

Компаративний аналіз результатів складання ЛШ «Крок 1» у ХНМУ у 2014, 2015 та 2016 рр. свідчить, що загалом по університету зменшилась кількість студентів, які не досягли мінімального критерію успішного складання іспиту, з 16,37 % у 2014 р., 13,93 % у 2015 р. до 10,54 % – у 2016 р. Найбільша позитивна різниця зафіксована на VI медичному факультеті: 18,7 % – у 2015 р. та 3,85 % – у 2016 р. Проте вітчизняні студенти мають погіршення результату з 7,03 % у 2015 р. до 10,17 % у 2016 р.

Національний показник успішності складання ЛШ «Крок-1» становив у 2015 р. 72,2 %, у 2014 р. – 66,8 %. Дані про національний результат у 2016 р. на сьогодні відсутні. Середній відсоток успішності написання ЛШ серед вітчизняних студентів у 2016 р. становить 74,8 %. Серед російськомовних громадян іноземних держав цей показник складає 65,7 %, англомовних студентів – 81,4 %. Проаналізуємо результати складання іспиту по факультетах (*табл. I.12*).

Таблиця I.12 – Додипломна освіта. Середній бал складання ЛШ по факультетах (%)

Факультет (медичний)	Рік		
	2014	2015	2016
	Тест, %		
I	71,5	79	74,9
II	63,3	76,6	75,9
III	61,9	73,7	75,4
IV	70,5	75,9	65,5
V	49,9	61,3	65,7
VII	65,1	69,9	81,4

Покращання якісного складання тестів на медичних факультетах у цьому році було таким:

III – на 1,7 %;

V – на 4,4 %;

VI – на 11,5 %.

Аналіз загальних результатів іспиту за субтестами вітчизняних студентів (*табл. I.13*) показує поліпшення складання з наступних дисциплін: анатомія людини (+3,2 %) та біохімія (+5,9 %). Найвищий показник складання зафіксовано з фармакології (83,6 %), патологічної фізіології (79,2 %) та біології (79 %). Але порівняно з попередніми роками знання з цих та інших дисциплін демонструють зниження рівня від 1,5 % та більше, а деякі навіть до 10 % (гістологія та мікробіологія).

У студентів – іноземців з російськомовною системою навчання середній бал успішності склав 65,7 %, що на 4,4 % більше порівняно з 2015 р. Показники по субтестах стали вище майже з усіх предметів (*табл. I.14*). Зниження показників спостерігається з гістології (-9 %). Найбільший позитивний ріст зафіксовано з таких дисциплін: нормальна фізіологія (+7,6 %), патологічна анатомія (+6,3 %) та біологія (+4,9 %).

Таблиця І.13 – Додипломна освіта. Результати складання ЛПІ «Крок 1» студентами – громадянами України за субтестами

№ пор.	Субтести	Рік, показники, %			Різниця показників 2015 та 2016 рр., %
		2014	2015	2016	
1	Біологія	66,3	83	79	-4
2	Анатомія	55,9	62,6	65,8	+3,2
3	Гістологія	60,7	75,5	64,9	-10,6
4	Нормальна фізіологія	59,7	80,3	75,9	-4,4
5	Біохімія	66,6	68	73,9	+5,9
6	Патологічна фізіологія	73,7	83,2	79,2	-4
7	Патологічна анатомія	72,2	74,5	73,1	-1,4
8	Мікробіологія	67,4	78,2	67,9	-10,3
9	Фармакологія	73,7	87	83,6	-3,4

Таблиця І.14 – Додипломна освіта. Порівняльні результати складання ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 1» студентами V медичного факультету

№ пор.	Субтести	Рік, показники %			Різниця показників, %
		2014	2015	2016	
1	Біологія	50,7	61,9	66,8	+4,9
2	Анатомія	40,5	56,8	61,5	+4,7
3	Гістологія	52,3	66,7	57,7	-9
4	Фізіологія	46,9	57,6	65,2	+7,6
5	Біохімія	52,5	64,3	64,4	+0,1
6	Патологічна фізіологія	51,0	65,6	69,1	+3,5
7	Патологічна анатомія	49,0	58,3	64,6	+6,3
8	Мікробіологія	46,8	53,9	67,9	+14
9	Фармакологія	57,6	65,3	69,5	+4,2

Аналізуючи результати англomовних студентів – іноземців по субтестам (табл. І.15), можна зробити попередні висновки. У цьому році поліпшилися показники з усіх дисциплін. Найвищий показник був з нормальної фізіології (+15,7 %), далі – з патологічної фізіології (+15,5 %), фармакології (+13,9 %) та нормальної анатомії (+13,7 %).

Таблиця І.15 – Додипломна освіта. Порівняльні результати складання ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 1. Medicine 2016» студентами VI медичного факультету

№ пор.	Субтести	Рік, показники %			Різниця показників, %
		2014	2015	2016	
1	Біологія	65,4	73,7	82,9	+9,2
2	Норм. анатомія	55,2	62,1	75,8	+13,7
3	Гістологія	59,3	63,4	68,6	+5,2
4	Нормальна фізіологія	67,2	64,2	79,9	+15,7
5	Біохімія	66,2	74,6	84,2	+9,6
6	Патологічна фізіологія	65,5	69,5	85	+15,5
7	Патологічна анатомія	63,5	75	79,7	+4,7
8	Мікробіологія	61,9	71,2	80,6	+9,4
9	Фармакологія	73,9	72	85,9	+13,9

Ось такі незалежні результати якості знань наших студентів трьохкурсників. Вони не можуть бути розцінені як гарні. Десь ми поліпшили становище, десь погіршили. Нижче ми розглянемо пропозиції щодо поліпшення якості підготовки до складання ЛП «Крок 1», але зараз звернемо увагу на результати ЛП наших вітчизняних студентів. Пам'ятаєте, ми говорили про різницю в якісному показнику навчання «бюджетних» та «контрактних» студентів. І вона була не на користь контрактного контингенту. А результати «Кроків» нам показують, що вітчизняних студентів, які не склали іспит з першого разу, було 53 особи (10,17 %), з яких за бюджетом навчались 33 (6,33 %) та за умовами контракту – 20 (3,84 %), тобто контрактників, що не склали іспит, було практично в половину менше. Тоді чому при оцінюванні якості їх поточної навчальної діяльності вони не показують результатів вище, ніж «бюджетники»? До речі, схожу ситуацію ми спостерігаємо і коли аналізуємо результати. Я ще раз прошу всіх завідувачів кафедр ретельно розібратися у цьому «загадковому» феномені. Пора покласти йому край.

А зараз перейдемо до обговорення пропозицій «Як нам поліпшити підготовку до ЛП «Крок 1».

1. Кафедрам здійснити комплексний моніторинг тестових завдань з офіційного сайту Центру тестування при МОЗ України і обов'язково застосовувати їх під час кожного практичного заняття, розподіливши їх за кожною темою.

2. Провести аналіз найбільш типових помилок у кожному з субтестів, здійснити ретельну перевірку причин недоліків підготовки студентів до ЛП.

3. Деканатам постійно здійснювати контроль за успішністю студентів 6-го курсу, проводячи індивідуальну роботу з кожним студентом із «групи ризику».

4. Питання підготовки до складання регулярно обговорювати на зборах студентів, вчених радах факультетів, на засіданнях кафедр з проведенням глибокого аналізу стану готовності студентів до складання МЛП з прийняттям конкретних рішень щодо удосконалення цієї роботи, колективно визначати шляхи та способи покращання якості навчання.

Це те, що необхідно робити деканатам, кафедральним колективам та студентам. Більшість заходів ми вже впровадили та успішно використовуємо. Нижче ми розглянемо заходи щодо розвинення системи підготовки до ЛП «Крок 2», які сформулював відповідальний за цю підготовку разом з колективом Навчально-наукового центру і узагальненому вигляді додамо як пропозиції до відповідного розділу «Комплексного плану» діяльності університету у наступному році.

Ще більш відповідальна частина незалежного тестування та частини оцінювання нашої загальної роботи – результати ЛП «Крок 2. Загальна лікарська підготовка» (далі – «Крок 2. ЗЛП»). У минулому навчальному році іспит проходив 24 травня 2016 р. Дата проведення іспиту була затверджена листом МОЗ України від 12.06.2015 № 08.01-47/18688. Почина-

ючи з 2015–2016 н. р. наказом МОЗ України від 26.08.2015 № 546 «Про підготовку до початку 2015–2016 н. р. та організацію його проведення» мінімальний критерій успішного складання ліцензійних іспитів було наближено до загальноприйнятих світових вимог та встановлено їх абсолютну величину на рівні 60,5 %, про що студенти були проінформовані до початку навчального року. Статус іспиту як складової атестації випускників передбачає можливість його повторного складання один раз не раніше ніж через рік протягом трьох років.

У 2015–2016 н. р. іспит «Крок 2. ЗЛП» складало 463 вітчизняних студенти I, II, III та IV медичних факультетів, 69 російськомовних іноземних студентів V медичного факультету та 233 англomовних студента VI медичного факультету. Загалом 765 студентів випускних курсів.

Безпосередньому проведенню ліцензійного іспиту передувала значна підготовча робота під головуванням деканату II медичного факультету, який відповідає за загальні результати підготовки університету до ліцензійних іспитів. Була створена методична комісія з проблем забезпечення ЛП «Крок 2. Загальна лікарська підготовка», а також розроблена наскрізна програма підготовки до ліцензійного іспиту, що дозволило провести на кафедрах великий обсяг навчальної роботи, а також контролювати рівень сформованості знань із подальшим їх коригуванням. На всіх випускаючих кафедрах широко застосовується тестування, обов'язкове при проведенні поточного та кінцевого контролю як складова частина атестації.

Підготовка складання іспиту «Крок 2» у 2015–2016 н. р. проводилась згідно з «Методичними рекомендаціями з підготовки до ліцензійних іспитів і як галузевого моніторингу якості вищої медичної освіти відповідно до Європейських вимог», виданими МОЗ України. Проведено ретельний аналіз та обговорення результатів тестування в 2015 р. У межах виконання рішень ректорату та вченої ради університету проведено заходи щодо переформування відповідальних профільних кафедр за напрямками змісту ліцензійного іспиту «Крок 2. ЗЛП», призначені керівники та відповідальні окремих профілів. Установлено уніфіковані вимоги щодо змісту та обсягів кафедральних тестових банків.

Деканатами було організовано підготовку випускників до складання ліцензійного іспиту, головною метою якої було забезпечення безперервного режиму тестового навчання під час аудиторних занять та самостійній позааудиторній роботі. У процесі підготовки випускників кафедрами були застосовані й власні тестові банки. За результатами практичних занять при проведенні поточної та заключної атестації з відповідних профільних циклів було забезпечено тестовий контроль вихідного та кінцевого рівня сформованості знань.

На випускних курсах було проведено чотири етапи пілотних тестувань: перший передбачав установлення вихідного рівня сформованості знань із відповідних профілів та виявлення «групи ризику». За результатами тестування були внесені корективи в індивідуальні плани підготовки випускників; другий, третій та четвертий етапи – встановлення кінцевого рівня сформова-

ності знань та готовності до ЛШ. Результати замірів показали зростання середніх показників вірного рішення випускниками тестових завдань від 56,5 % (перший етап), 67,5 % (другий етап), 74,3 % (третій етап) до 88 % (кінцевий рівень).

Результати складання офіційного іспиту. Розглянемо, як успішно склали іспит у цьому році наші випускники (*табл. 1.16*).

Таблиця 1.16 – Додипломна освіта. Результати складання у 2016 р. ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 2. Загальна лікарська підготовка»

Факультет	Кількість студентів	Тест, %	Субтести, %					Не склапо по факультету	Перескладали з минулого року	Пересклапи
			Терапевтичний профіль	Хірургічний профіль	Педіатричний профіль	Акушерство та гінекологія	Гігієнічний профіль			
I	2015									
	129	84,3	83,5	79,8	88,1	90,7	83,2	1	1	1
	2016									
	191	86,2	84,1	86,2	85,9	92	87,1	2	1	0
II	2015									
	131	82,5	81,8	77,8	85,6	89,6	81,9	1	1	1
	2016									
	165	84,7	83	84,8	82,3	91,8	85,5	1	1	0
III	2015									
	100	81,1	80,1	74,9	87	88,4	80,4	1	0	0
	2016									
	85	84,8	82,4	85,5	84,3	90,1	86,5	0	1	0
IV	2015									
	80	84,2	82,1	79,3	88,5	91,6	86,5	0	0	0
	2016									
	22	84,7	83,2	83,6	85,5	86,7	88,2	1	0	0
V	2015									
	71	75,5	77,5	76,4	75,2	73	70,8	0	0	0
	2016									
	69	76,3	76,7	75,7	73,7	84,2	71,1	4	0	0
VI	2015									
	135	86,1	83,4	87,6	91,2	85,6	86,6	0	0	0
	2016									
	233	78,1	80,4	76,9	77,9	84,5	66,2	0	0	0
В цілому	2015									
	646	82,28	81,4	79,3	85,93	86,48	81,56	3	2	2
	2016									
	765	82,47	81,63	82,12	81,1	88,22	80,77	8	3	0

У 2016 р. національний показник за результатами складання цього іспиту становить 84,7 %, що перевищує минулорічний (83,0 %) на 1,7. Загальний показник наших студентів нижче за національний на 2,23 %. Як же відповідали на тести наші студенти різних факультетів?

Студенти I медичного факультету за значеннями показника складання посіли перше місце (86,2 %), друге (84,8 %) – студенти III медичного факультету. Студенти II та IV медичного факультету на 0,1 % відстали від студентів III медичного й посіли третє місце із показником 84,7 %. На четвертому місці за загальним показником знаходиться VI медичний факультет – 76,3 % вірних відповідей, на п'ятому – V медичний факультет – 76,3 % вірних відповідей.

Найбільший приріст за дисциплінами (11,2 %) порівняно з попереднім роком показали студенти V медичного факультету з акушерства та гінекології – 84,2 проти 73 % у 2015 р.

Найнижчий результат та найбільше зниження показників (-20,4 %) серед профілів виявився у студентів VI медичного факультету з гігієни – 66,2 %, проти минулорічного показника – 86,6 %, що свідчить про їх недостатню підготовку. Це, на наш погляд, пов'язано з недостатньою увагою самих студентів до вивчення цього напрямку медичної підготовки.

У цілому за результатами субтестів найвищі показники у студентів всіх факультетів з акушерсько-гінекологічного профілю (88,22 %), на другому місці – хірургічний профіль (82,12 %), на третьому – терапевтичний (81,63 %), на четвертому – педіатричний (81,1 %) й останнє п'яте місце посідає гігієнічний профіль (80,77 %).

Результати ліцензійного іспиту «Крок 2. ЗЛП» свідчать про те, що випускаючими кафедрами проведено необхідний обсяг роботи, переважна більшість випускників показала достатній рівень знань. Проте все ж таки 8 випускників цього року та 3, які перескладали з минулого року, не склали ЛП і відповідно не отримали диплом спеціаліста. Відповідно до чинної нормативної бази студенти, які одержали незадовільну оцінку на тестовому іспиті, можуть повторно його скласти один раз не раніше, ніж через рік протягом трьох років, а студенти, які не склали вдруге, мають право після проходження повторного 6-го курсу ще раз скласти іспит.

З 20 ВНЗ, що брали участь у тестуванні, лише у трьох із них – БДМУ, ДНМУ та ЛугДМУ – іспит склали всі студенти (*табл. I.17*). У восьми ВНЗ показник кількості цих студентів перевищує середній по країні: ОНМУ (2,4 %), НМУ (2,7 %), СДУ (3,0 %), КМУ УАНМ (12,2 %), ХНУ (12,7 %), ДМІТНМ (18,2 %), ЛМІ (25,0 %) та ПВНЗ МАЕтМ (58,3 %).

Таким чином, аналіз результатів «Крок 2. ЗЛП» у цілому та за субтестами свідчить про те, що у цьому році є тенденція до їх покращання (*табл. I.18*). На сьогодні ми досягли достатньо високого показника – відсоток правильних відповідей у ХНМУ складає 82,47. Тому завдання випускаючих кафедр закріпити та поліпшити досягнутий результат у новому навчальному році. Профільним і методичним комісіям слід звернути увагу на подальше підвищення якості навчання та контролю засвоєння знань, підсилити відповідальність викладачів за здобуття студентами необхідних науково-теоретичних знань та навичок.

Таблиця І.17 – Додипломна освіта. Кількість студентів, які не склали ЛІІ «Крок 2» у 2016 р. при критерії 60,5 %

ВНЗ	Крок 2. ЗЛП								
	Громадяни України			Іноземці (рос., укр.)			Іноземці (англ.)		
	Зареєст-ровано	Не склали	Не склали, %	Зареєст-ровано	Не склали	Не склали, %	Зареєст-ровано	Не склали	Не склали, %
БДМУ	413	0	0	–	–	–	86	1	1,2
ВНМУ	536	4	0,7	81	2	2,5	159	3	1,9
ДДМА	436	2	0,5	93	23	24,7	38	15	39,5
ДНМУ	81	0	0	2	0	0	–	–	–
ЗДМУ	409	4	1,0	27	1	3,7	77	2	2,6
ІФНМУ	399	8	2,0	31	2	6,5	149	5	3,4
ЛугДМУ	17	0	0	–	–	–	28	0	0
ЛНМУ	496	2	0,4	10	0	0	114	0	0
НМУ	1090	29	2,7	82	11	13,4	35	3	8,6
ОНМУ	492	12	2,4	64	1	1,6	260	30	11,5
ТДМУ	318	6	1,9	5	1	20,0	153	1	0,7
УМСА	323	4	1,2	29	1	3,4	18	1	5,6
ХНМУ	463	7	1,5	69	4	5,8	233	0	0
КМУУАНМ	82	10	12,2	8	1	12,5	5	0	0
УжНУ	158	3	1,9	–	–	–	33	2	6,1
СДУ	165	5	3,0	35	0	0	142	39	27,5
ХНУ	79	10	12,7	64	12	18,8	319	57	17,9
ДМІТНМ	11	2	18,2	4	3	75,0	37	11	29,7
ПВНЗ МАЕтМ	12	7	58,3	1	1	100,0	–	–	–
ЛМІ	28	7	25,0	–	–	–	–	–	–
Всього	6008	122	2,0	605	63	10,4	1886	170	9,0

Таблиця І.18 – Додипломна освіта. Національний показник результатів складання ЛІІ студентами – громадянами України за субтестами (вісь 2)

Показники	Середній по ВНЗ, %	Терапевтичний профіль	Хірургічний профіль	Педіатричний профіль	Акушерство та гінекологія	Гігієнічний профіль
Національний	2015					
	83,0	82,0	80,0	86,0	91,0	78,0
	2016					
	84,7	82,7	85,4	83,8	91,2	84,6
ХНМУ	2015					
	82,28	81,4	79,3	85,93	86,48	81,56
	2016					
	82,47	81,63	82,12	81,1	88,22	80,77

Важливою складовою підготовки до складання іспитів є попередня атестація самостійно або на базі комп'ютерних класів. У цьому році був введений «Ректорський контроль»: це комп'ютерні тестування на базі ННЦ ХНМУ.

Для підвищення ефективності складання студентами VI курсу ліцензійного іспиту і підвищення ймовірності надання вірних відповідей на тестові

завдання на базі Навчально-наукового центру Харківського національного медичного університету створено профільний клас з підготовки до ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 2. ЗЛП». У цьому класі студенти мають змогу проходити претестування, яке проводиться у формі комп'ютерного тестування. З цією метою з фахівцями відповідних клінічних профілів проводиться обговорення та ретельний аналіз тестових завдань із числа тестів відкритої бази та якірних тестів з усіх клінічних профілів та надання інформації до навчально-наукового центру для створення комп'ютерної бази тестів.

Ми розглянули результати іспитів «Крок 1» та «Крок 2», які показали студенти медичних факультетів. Перейдемо до ліцензійних іспитів «Стоматологія».

Результати складання ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 1. Стоматологія» в 2016 р. виглядають наступним чином. Аналіз результатів складання іспиту вітчизняними студентами в 2016 р. свідчить про подальшу позитивну динаміку щодо показників підготовки студентів (табл. 1.19).

Таблиця 1.19 – Додипломна освіта. Порівняльний аналіз результатів складання «Крок 1». Стоматологія» вітчизняними студентами у 2015 та 2016 рр.

Результати (критерій «склав/не склав» встановлено на рівні 60,5 %)		ХНМУ 2015 р.	Національний показник 2015 р.	Порівняльні дані відносно національного показника 2015 р.	ХНМУ 2016 р.	Національний показник 2016 р.	Порівняльні дані відносно національного показника 2016 р.
Кількість студентів		146	–	–	130	–	–
Загальний тест, %		75,6	72,0	+3,6	73,5	71,9	+1,6
Субтести, %	Біологія	78,9	75,7	+3,2	69,2	69,1	+0,1
	Анатомія	72,3	71,5	+0,8	69,1	72,1	-3,0
	Гістологія	72,6	71,5	+1,1	65,3	67,0	-1,7
	Нормальна фізіологія	73,3	67,2	+6,1	74,2	73,7	+0,5
	Біохімія	76,7	72,6	+4,1	70,5	68,4	+2,1
	Патологічна фізіологія	76,5	71,8	+4,7	80,7	73,8	+6,9
	Патологічна анатомія	74,5	71,4	+3,1	71,2	71,9	-0,7
	Мікробіологія	76,7	74,5	+2,2	74,6	76,1	-1,5
Фармакологія	80,7	74,4	+6,3	85,7	75,1	+10,6	

Слід відмітити, що поряд з позитивною динамікою показників загального тесту та показників за субтестами на стоматологічному факультеті, як і у минулому році, кількість студентів, які не склали іспит за результатами першого складання, не перевищує середній по країні (14,3 %) та складає 12,3 %. За цим показником стоматологічний факультет університету у 2016 р. зайняв 9-е місце серед інших ВНЗ України, тоді як у 2015 р. за аналогічним показником факультет посів 5-е місце. У 2016 р. за резуль-

татами всіх складань ЛШ «Крок 1. Стоматологія» один студент стоматологічного факультету не склав зазначений іспит.

Результати аналізу складання іспиту «Крок 2. Стоматологія» вітчизняними студентами у 2016 р. показали подальше підвищення показників вірних відповідей з усіх стоматологічних дисциплін. При цьому в поточному навчальному році студенти склали іспит «Крок 2. Стоматологія» за критерієм «склав» на рівні 60,5 %.

В 2016 р. з числа вітчизняних студентів 2 (1,6 %) випускники не склали ліцензійний інтегрований іспит «Крок 2. Стоматологія». При цьому середній показник кількості студентів, які не склали іспит, по країні становить 8,9 % (табл. I.20).

Таблиця I.20 – Додипломна освіта. Порівняльний аналіз результатів складання «Крок 2. Стоматологія» вітчизняними студентами у 2015 та 2016 рр.

Параметри		ХНМУ 2015 р	Національний показник 2015	Порівняльні дані відносно національного показника 2015 р.	ХНМУ 2016 р.	Національний показник 2016 р.	Порівняльні дані відносно національного показника 2016 р.
Кількість студентів		147	–	–	124	–	–
Тест, %		80,3	78,1	2,2	79,5	76,1	3,4
Субтести зі стоматологічних дисциплін, %	Терапевтичної	86,1	79,9	6,2	83,2	77,8	5,4
	Хірургічної	81,1	79,1	2	79,6	76,2	3,4
	Ортопедичної	77,6	77,5	0,1	77,2	74,5	2,7
	Дитячої	76,1	75,2	0,9	80,3	77	3,3
	Дитячої терапевтичної	79,8	76,6	3,2	86,9	81,7	5,2
	Дитячої хірургічної	76	75,8	0,2	70,5	67,7	2,8
	Ортодонтії	67,5	71	-3,5	76	71,5	4,5

Далі пропонуємо розглянути більш детально результати наших студентів, що навчаються на факультетах з підготовки іноземних громадян. По-перше, це значна частка нашого контингенту, а по-друге – підготовка та результати, які вони показують на ЛШ, це деякою мірою наша візитна картка та оцінка якості нашої роботи ззовні.

При підготовці до іспиту також було проведено три попередніх тестування студентів. Після проведення офіційного іспиту ми отримали такі результати (табл. I.21): 97 російськомовних студентів та 348 англомовних успішно склали іспит. Слід відмітити, що загальний показник у порівнянні з минулим роком у російськомовних студентів підвищився – з 61,3 до 65,7 %. Кращий результат російськомовні студенти отримали з фармакології – 69,5 % (в минулому році – 65,3 %) та з «патологічної фізіології» – 69,1 % (в минулому

році – 65,6 %). Загальний показник складання студентами VI факультету також підвищився з 69,9 % у 2014–2015 навчальному році до 81,4 у поточному. Кращий результат англомовні студенти отримали з фармакології – 85,9 % (в минулому році 72,0 %), біохімії – 84,2 % (в минулому році 74,6 %) та біології – 82,9 % (в минулому році – 73,7 %), тобто ми поступово зміцнюємо свої позиції.

Таблиця І.21 – Додипломна освіта. Результати складання тестового іспиту «Крок 1. ЗЛП» іноземними студентами 5-го та 6-го факультетів з підготовки іноземних студентів (спеціальність «Лікувальна справа») у 2015–2016 н. р. у порівнянні з 2014–2015, 2013–2014 та 2012–2013 н. р.

Навчальний рік	факультет	Кількість студентів	Тест	Біологія	Нормальна анатомія	Гістологія	Нормальна фізіологія	Біохімія	Патологічна фізіологія	Патологічна анатомія	Мікробіологія	фармакологія
2012–2013	V	88	51,3	52,7	51,0	53,1	51,9	49,1	53,4	48,5	47,9	54,3
	VI	241	63,2	68,8	57,1	65,0	65,5	63,4	63,6	61,2	58,1	66,2
2013–2014	V	115	49,9	50,7	40,5	52,3	46,9	52,5	51,0	49,0	46,8	57,6
	VI	348	65,1	65,4	55,2	59,3	67,2	66,2	65,5	63,5	61,9	73,9
2014–2015	V	111	61,3	61,9	56,8	66,7	57,6	64,3	65,6	58,3	53,9	65,3
	VI	310	69,9	73,7	62,1	63,4	64,2	74,6	69,5	75,0	71,2	72,0
2015–2016	V	130	65,7	66,8	61,5	57,7	65,2	64,4	69,1	64,6	67,9	69,5
	VI	360	81,4	82,9	75,8	68,6	79,9	84,2	85	79,7	80,6	85,9

У табл. І.22 наведені результати іспиту «Крок 2».

Таблиця І.22 – Додипломна освіта. Результати складання тестового іспиту «Крок 2. ЗЛП» іноземними студентами 5-го та 6-го факультетів з підготовки іноземних студентів (спеціальність «Лікувальна справа») у 2015–2016 н. р. у порівнянні з 2014–2015 та 2013–2014 н. р.

Навчальний рік	факультет	Кількість студентів	Тест	Терапевтичний профіль	Хірургічний профіль	Педіатричний профіль	Акушерство та гінекологія	Гігієнічний профіль
2012–2013	V	149	67,2	66,7	68,9	67,1	68,6	64,6
	VI	99	64,6	66,2	62,7	61,9	68,5	62,4
2013–2014	V	96	94,3	93,9	93	95,1	96,1	94,8
	VI	138	97,1	97,2	96,7	97	97,2	97,2
2014–2015	V	70	75,6	77,5	76,4	75,2	73,0	70,8
	VI	135	86,1	83,4	87,6	91,2	85,6	86,6
2015–2016	V	67	76,3	76,7	75,7	73,7	84,2	71,1
	VI	233	83,6	86,0	82,3	83,4	90,4	70,8

64 російськомовних та 233 англомовних студентів успішно склали іспит. Слід відмітити, що загальний показник порівняно з минулим роком дещо підвищився – з 75,5 до 76,3 %. Кращий результат російськомовні студенти отримали з акушерства та гінекології – 84,2 % (в минулому році – 72,9 %). Загальний показник складання студентами VI факультету (83,6 %) був дещо менше, ніж у минулому році (86,1 %). Слід відзначити, що у 2016 р. Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямків підготовки «Медицина» і «Фармація» при МОЗ України, зважаючи на виявлені помилки у тестових завданнях, прийняв рішення провести корекцію розрахунку загального балу всіх іноземних студентів шляхом застосування коефіцієнтів 1,04 для студентів російської мови навчання та 1,07 для студентів англійської мови навчання.

Результати складання іспитів студентами V та VI факультетів, що навчались за спеціальністю «Стоматологія», наведені в *табл. 1.23*.

Таблиця 1.23 – Додипломна освіта. Результати складання тестового іспиту «Крок 1. Стоматологія» іноземними студентами V та VI факультетів з підготовки іноземних студентів (спеціальність «Стоматологія») в 2015–2016 н. р. у порівнянні з 2014–2015, 2013–2014 та 2012–2013 н. рр.

Навчальний рік	факультет	Кількість студентів	Тест	Біологія	Нормальна анатомія	Гістологія	Нормальна фізіологія	Біохімія	Патологічна фізіологія	Патологічна анатомія	Мікробіологія	фармакологія
2012–2013	V	51	57,6	51,3	60,3	50,4	58,2	59,3	56,8	57,7	60,8	60,8
	VI	97	47,7	47,3	48,9	41,8	47	47	50,3	48,7	48,7	48,9
2013–2014	V	64	54,1	60,5	49,2	60,2	54,6	53,1	52,1	48,8	63,8	53,0
	VI	88	57,3	61,2	56	58	54,7	54	54,3	60,2	61,1	59,6
2014–2015	V	73	64,5	61	63	60,4	59,6	67,5	66,4	65,6	68,8	68,1
	VI	75	48,7	53,8	44,8	45,4	47,4	49,8	47,1	48,9	45,7	56,3
2015–2016	V	87	60,4	48,9	60,3	71	60	60	61,4	55,5	63,3	62,4
	VI	58	58,6	59,2	60,2	58,1	57,2	62,4	63,9	46,3	61,6	59,8

43 студенти V факультету з підготовки іноземних студентів та 23 студенти VI факультету з підготовки іноземних студентів не склали іспит. Після перескладання ліцензійного іспиту «Крок 1. Стоматологія» 2 студенти V факультету та 1 студент VI факультету з підготовки іноземних студентів не склали іспит та були відраховані. Кращий результат російськомовні студенти отримали з мікробіології, фармакології та патологічної фізіології – відповідно 63,3, 62,4 та 61,4 % (в минулому році – 68,8, 68,1 та 66,4 % відповідно), а англомовні – з патологічної фізіології – 63,9 %, біохімії – 62,4 %, мікробіології – 61,6 % (в минулому році – з фармакології – 56,3 % та біології – 53,8 та 61,1 %).

Аналізуючи показники іспиту у порівнянні з минулим навчальним роком, слід відзначити деяке зниження загального показника тесту (у російськомовних студентів на 4,1 %, а у англомовних – збільшення на 9,9 %).

Серед іноземних студентів ХНМУ іспит «Крок 2. Стоматологія» не склали 15 студентів V медичного факультету спеціальності «стоматологія» (із 77), що становить 19,2 % при середньому по країні 18,5 %. Англомовної форми навчання (VI медичний факультет спеціальність «стоматологія») іспит не склали 4 студенти зі 128, що становить 3,1 % при середньому по країні – 12,8 %. Загальні результати наведені у *табл. 1.24*.

Таблиця 1.24 – Додипломна освіта. Результати складання тестового іспиту «Крок 2. Стоматологія» іноземними студентами V та VI факультетів з підготовки іноземних студентів (спеціальність «Стоматологія») в 2015–2016 н. р. у порівнянні з 2014–2015, 2013–2014 та 2012–2013 н. р.

Навчальний рік	факультет	Кількість студентів	Тест	Терапевтична стоматологія	Хірургічна стоматологія	Ортопедична стоматологія	Дитяча стоматологія	Дитяча терапевтична стоматологія	Дитяча хірургічна стоматологія	Ортодонція
2012–2013	V	37	65,6	69,9	66,4	62,7	65,6	67,5	65,0	61,7
	VI	12	74,3	80,2	68	69,7	78,7	78,5	84,6	72,0
2013–2014	V	26	88,96	89,19	89,75	88,05	88,85	89,07	89,63	87,40
	VI	44	95,3	94,6	94,7	96,7	94,9	93,4	96,3	96,7
2014–2015	V	51	58,8	67,6	59,1	53,7	54,5	57,3	60,5	40,8
	VI	93	47,4	53,3	47,3	45,2	42,7	45,9	41,6	36,4
2015–2016	V	77	68,3	73,4	66,7	67,3	65,8	69	65,4	58,6
	VI	128	71,6	74	74,2	67,4	72,8	77,8	73,3	60,3

Загальний показник у 2015–2016 н. р. склав 68,3 % (російськомовні) та 71,6 % (англомовні). Аналізуючи показники іспиту в порівнянні з минулим навчальним роком, слід відзначити підвищення результатів на 9,5 % серед російськомовних та на 24,2 % серед англомовних. Кращий результат російськомовні студенти отримали з терапевтичної стоматології та дитячої терапевтичної стоматології – 73,4 і 69,0 % (у минулому навчальному році – відповідно 67,6 та 57,3 %). Кращий результат англомовні студенти отримали з дитячої терапевтичної стоматології (77,8 %) та хірургічної стоматології (74,2 %) (у минулому навчальному році – з терапевтичної стоматології та хірургічної стоматології – 53,3 та 47,3 % відповідно).

Оцінюючи в цілому результати наших студентів-іноземців, можемо відмітити наступне. З кожним роком у них підвищується якість складання ЛШ, і, мабуть, підвищується якість нашої роботи з цим контингентом. Проте у студентів англомовної форми навчання, що навчаються за спеціальністю «Лікувальна справа», рівень оцінювання їх знань на «Кроках» вище, ніж

у російськомовних. Він практично завжди більше на 3–9 %, внаслідок чого це сталося? Я пропоную деканам факультетів розібратися у цьому питанні. У студентів стоматологічного профілю такої особливості в результатах не відмічено. До речі, до ситуації, що склалась з підготовкою англomовних стоматологів до ЛШ, ми повернемося при розгляді результатів роботи нашої соціологічної групи у IV розділі звіту.

Тепер до тих форм роботи, які ми започаткували в минулому році для більш якісної підготовки наших студентів. Продовжувалась наполеглива робота відділу моніторингу якості освіти Навчально-наукового центру з організації, підготовки та проведення заходів з контролю якості отриманих знань відповідно до завдань та функцій відділу, які визначені Положенням про відділ, Положенням про організацію та проведення ректорського контролю якості знань студентів у ХНМУ (наказ ХНМУ від 18.12.2014 р. № 431) та іншими наказами по університету.

У 2015–2016 н. р. на базі ННЦ ХНМУ було проведено низку заходів у форматі ректорських контролів (далі – РК) з метою впровадження дієвої системи з підготовки до складання ЛШ «Крок 1» та «Крок 2», а також встановлення стану життєвості знань серед студентів 3-, 5-, 6-х курсів.

Проведення РК слід вважати досить вагомим засобом внутрішнього аудиту. Саме тому загальна мета його запровадження – визначення глибини і міцності засвоєння студентами навчального матеріалу, рівнів об'єктивності оцінювання викладачами знань студентів під час семестрового контролю та ступеня підготовки студентів до ЛШ «Крок 1» та «Крок 2».

У процесі проведення РК було заплановано виконання таких завдань:

- підготовка студентів до складання ЛШ «Крок 1», «Крок 2», як однієї з найбільш важливих складових рейтингу ВНЗ України;
- вимірювання показників залишкових знань студентів;
- визначення відповідності нормативним вимогам рівня організації навчального процесу на кафедрах;
- визначення відсотка студентів, що склали РК та вірно відповіли менш ніж на 60,5 % тестових завдань.

Всі умови та термін проведення РК нормувалися наказами ХНМУ № 337 від 25.09.2015 р. «Проведення ректорського контролю академічної успішності вітчизняних студентів 3-го курсу», № 338 від 25.09.2015 р. «Проведення ректорського контролю академічної успішності студентів 3-го курсу V, VI факультетів з підготовки іноземних студентів», № 390 від 30.10.2015 р. «Проведення ректорського контролю академічної успішності вітчизняних студентів 5–6-х курсів», № 395 від 03.11.2015 р. «Про проведення ректорського контролю з визначення рівня підготовки вітчизняних студентів 5-го курсу стоматологічного факультету», № 438 від 23.12.2015 р. «Про проведення ректорського контролю академічної успішності студентів 5–6-х курсів VI факультету з підготовки іноземних студентів».

Що стосується методики проведення ректорського контролю, то його організація була здійснена відділом моніторингу якості освіти та співробітниками Навчально-наукового центру ХНМУ. За основу було взято методики

проведення ЛП «Крок». При сприянні співробітників навчального відділу та деканатів було узгоджено розклад занять і призначено час проходження РК. Контроль за проведенням РК обов'язково забезпечував методист ННЦ (якого призначав керівник ННЦ). Вхід до аудиторії здійснювався за пред'явленням документа, що посвідчує особу студента. В аудиторії виключалися розмови, використання телефонів і будь-якої оргтехніки, а так само друкованих та рукописних матеріалів. РК проводився у письмовому та електронному вигляді.

Тестова база була сформована тільки з якірних тестів Центру тестування МОЗ України за період з 2006–2015 рр., які розміщені на сайті Центру і відкриті для користування. Банки тестових завдань були підготовлені викладачами кафедр та заносились до електронної бази даних у ННЦ, після чого викладачі кафедр проводили їх остаточну перевірку. При формуванні буклетів, у письмовому або електронному варіанті, для проведення РК, кількість питань з кожної дисципліни відповідало питомій вазі завдань з даної дисципліни на ЛП «Крок 1 та 2».

РК у письмовому вигляді проводився у лекційних аудиторіях університету, а у електронному вигляді на базі комп'ютерних класів Навчально-наукового центру. Умови та термін проведення був наближений до вимог Центру тестування при МОЗ України. За технологією закритість та процедура РК порушені не були. Результати складання РК по кожному студенту заносилися у відомість обліку успішності, розроблену в Навчально-науковому центрі. Співробітниками ННЦ були створені бази даних, до яких заносились результати, що показали студенти, для подальшої аналітичної роботи.

Аналіз результатів проводився за критеріями та з урахуванням:

- середніх показників по кожній з дисциплін,
- загальних результатів по факультетах,
- критерію Центру тестування МОЗ України: 60,5 % вірних відповідей по кожному студенту та факультету в цілому.

Тепер розглянемо докладніше специфіку і результати проведення кожного ректорського заміру серед студентів 3-, 5-, 6-х курсів.

Підготовка до складання ЛП. У термін з 08 жовтня по 30 листопада 2015 р. було проведено РК успішності з встановлення рівня підготовки до ЛП у студентів 3-го курсу I, II, III, IV медичних та стоматологічного факультетів у форматі ЛП (комп'ютерне тестування) за дисциплінами, вивчення яких на час проведення РК було повністю завершено: анатомія людини; медична біологія; анатомія людини; гістологія, цитологія та ембріологія; біологічна та біоорганічна хімія; нормальна фізіологія. При проведенні РК були використані підготовлені викладачами кафедр бази тестів за кожною з п'яти навчальних дисциплін. Студент повинен був відповісти на 100 тестових завдань.

В РК брали участь 50 груп (38 груп медичних факультетів та 12 груп стоматологічного факультету), кількість студентів склала 702 особи, детальніше по факультетам: I медичний – 225 студентів; II медичний –

225 студентів; III медичний – 72 студента; IV медичний – 34 студента; стоматологічний факультет – 146 студентів.

За результатами РК було виявлено «групу ризику» (студентів, які не отримали нормативний відсоток 60,5 як критерій складання ЛШ). Загальні результати за її кількісним складом наведені у *табл. 1.25*.

Таблиця 1.25 – Додипломна освіта. Кількість студентів, що склали «групи ризику» при проведенні РК ЛШ «Крок 1»

Факультет (кількість студентів)	Група ризику (кількість осіб/відсоток)
I медичний (225)	97/43,11
II медичний (225)	144/64,00
III медичний (72)	43/59,72
IV медичний (34)	31/91,18
Стоматологічний (146)	123/84,25
Всього 702	438/62,39

Таким чином, кількість студентів, які не отримали нормативний відсоток 60,5 як критерій складання ЛШ, склали 438 осіб (62,39%), тобто практично дві третини загальної кількості студентів.

У термін з 03 по 07 грудня 2015 р. було проведено РК успішності з встановлення рівня підготовки до ЛШ у студентів 3-го курсу V і VI факультетів з підготовки іноземних студентів за спеціальностями «Лікувальна справа» та «Стоматологія» у форматі ЛШ (тестування по буклетах) з дисциплін, вивчення яких було повністю завершено: медична біологія; анатомія людини; гістологія, цитологія та ембріологія; біологічна та біоорганічна хімія; нормальна фізіологія.

Відділом моніторингу на основі наданих викладачами кафедр банків тестових завдань було скомплектовано зразки буклетів за трьома незалежними варіантами окремо для спеціальності «Лікувальна справа» та «Стоматологія», у кожному з яких було 100 тестових завдань з зазначених вище 5 дисциплін.

В РК брала участь 21 група студентів V факультету (13 груп – «Лікувальна справа» та 8 груп – «Стоматологія»), кількість студентів склали 219 осіб за спеціальностями: «Лікувальна справа» – 129 студентів, «Стоматологія» – 90 студентів, відповідно 96,77 та 96,27 % загального контингенту.

За результатами РК було виявлено «групу ризику» (студентів, які не отримали нормативний відсоток 60,5 як критерій складання ЛШ): за спеціальністю «Лікувальна справа» – 46 осіб (35,7%), «Стоматологія» – також 46 осіб, але це склали 51,1 % контингенту. Взагалі по V факультету відсоток групи ризику складав 42,0.

По VI факультету в РК брали участь 28 груп (23 групи – «Лікувальна справа» та 5 груп – «Стоматологія»), кількість студентів склали 325 осіб. Детальніше за спеціальностями: «Лікувальна справа» – 264 студентів, «Стоматологія» – 61 студент, відповідно 92,31 та 96,83 % загального контингенту.

За результатами РК по факультету виявлено «групу ризику»: спеціальність «Лікувальна справа» – 54 особи (20,5%) та «Стоматологія» –

53 особи (86,9 %). Взагалі по VI факультету кількість студентів, що потрапили до «групи ризику» склала 32,9 %.

Підготовка до складання ЛП «Крок 2. Загальна лікарська підготовка». У термін з 02 грудня 2015 р. по 13 січня 2016 р. було проведено ректорський контроль успішності зі встановлення рівня підготовки до ЛП «Крок 2. Загальна лікарська підготовка» у студентів 6-го курсу I, II, III, IV медичних факультетів (комп'ютерне тестування) за субтестами вісі 1. При проведенні ректорського контролю у формі електронного тестування були використані підготовлені викладачами профільних кафедр банки тестових завдань. Кожен студент повинен був відповісти на 140 тестових завдань з зазначених вище субтестів. На їх розв'язання студентам відводилося 140 хв.

В РК взяли участь 35 груп, кількість студентів склала 474 особи. Детальніше по факультетах: I медичний – 193 студенти, II факультет – 174 студенти, III медичний – 84 студенти, IV медичний – 23 студенти.

За результатами ректорського контролю було виявлено «групу ризику», загальні результати по якій наведені у *табл. 1.26*.

Таблиця 1.26 – Додипломна освіта. Кількість студентів, що склали «групу ризику» при проведенні РК ЛП «Крок 2. Загальна лікарська підготовка»

Факультет (кількість студентів)	Група ризику (кількість осіб/відсоток)
I медичний (193)	63/32,64
II медичний (174)	57/32,76
III медичний (84)	37/44,05
IV медичний (23)	8/34,78
Всього (474)	165/34,81

Таким чином, кількість студентів, які не отримали нормативний відсоток 60,5 як критерій складання ЛП, склала 165 осіб, тобто 34,81 % загальної кількості студентів, які взяли участь у тестуванні.

За кількістю вірних відповідей кожному з субтестів вісі 1 було присвоєно рангове місце (*табл. 1.27*).

Найвищий рівень підготовки студентів було відмічено по субтесту «Інфекційні та паразитарні захворювання» (кафедра інфекційних хвороб) – 73 % вірних відповідей; найнижчий рівень – по субтесту «Хвороби системи кровообігу» (викладання питань за цим напрямом ведеться на кафедрах внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології; педіатрії № 1 та неонатології; хірургії № 2) – 55,5 % вірних відповідей.

Таблиця І.27 – Додипломна освіта. Розподіл рангового місця та кількості вірних за субтестами вісі 1 при проведенні РК за тестами

Субтести вісі 1	Рангове місце	Відсоток вірних відповідей
Інфекційні та паразитарні захворювання	1	73,00
Хвороби органів дихання	2	69,00
Хвороби шкіри і підшкірної клітковини	3	68,00
Хвороби кістково-м'язової системи	4	68,00
Жіноча репродуктивна система	5	67,50
Розлади психіки та поведінки	6	67,00
Невідкладні стани	7	66,50
Хвороби сечостатевої системи	8	65,00
Хвороби нервової системи	9	64,00
Хвороби ендокринної системи	10	61,00
Загальні питання	11	60,50
Хвороби крові та кровотворних органів	12	59,00
Хвороби органів травлення	13	57,00
Хвороби системи кровообігу	14	55,50

У термін з 16 лютого по 03 березня 2016 р. було проведено РК успішності зі встановлення рівня підготовки до ЛПІ «Крок 2. Загальна лікарська підготовка» у студентів 6-го курсу VI факультету з підготовки іноземних студентів за напрямом «Лікувальна справа» у форматі ЛПІ «Крок 2. Загальна лікарська підготовка» (комп'ютерне тестування) за субтестами вісі 1. Умови тестування та підготовка до нього були аналогічні умовам, що були при контролі медичних факультетів. Кожен студент повинен був відповісти на 120 тестових завдань.

У ректорському контролі брали участь 19 груп, кількість студентів склала 227 осіб. Дані по «групі ризику» наведені у *табл. І.28*.

Таблиця І.28 – Додипломна освіта. Кількість студентів, що склали «групу ризику» при проведенні РК ЛПІ «Крок 2. ЗЛП»

Факультет (кількість студентів)	Група ризику (кількість осіб/відсоток)
VI факультет з підготовки іноземних студентів «Лікувальна справа» (227)	72/31,72

Таким чином, кількість студентів, які не подолали рівень 60,5 вірних відповідей склала 72 особи, тобто 31,72 % загальної кількості студентів, які взяли участь у тестуванні.

Рангові місця субтестів вісі 1 за критерієм кількості вірних відповідей наведені у *табл. І.29*.

Найвищий рівень підготовки студентів визначався по субтесту «Інфекційні та паразитарні захворювання» (кафедра інфекційних хвороб) – 73 % вірних відповідей; найнижчий рівень – по субтесту «Хвороби крові та кровотворних органів» (кафедри – пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та біобезпеки; педіатрії № 2) – 63 % вірних відповідей.

Таблиця 1.29 – Додипломна освіта. Розподіл рангового місця та кількості вірних відповідей за субтестами вісі 1 при проведенні РК «Крок 2. ЗЛП» на VI факультеті з підготовки іноземних студентів

Субтести вісі 1	Рангове місце	Відсоток вірних відповідей
Інфекційні та паразитарні захворювання	1	73,00
Хвороби нервової системи	2	68,00
Хвороби сечостатевої системи	3	68,00
Хвороби органів дихання	4	67,00
Хвороби органів травлення	5	67,00
Хвороби ендокринної системи	6	67,00
Хвороби системи кровообігу	7	66,00
Жіноча репродуктивна система	8	66,00
Розлади психіки та поведінки	9	65,00
Хвороби шкіри і підшкірної клітковини	10	65,00
Загальні питання	11	64,00
Хвороби кістково-м'язової системи	12	64,00
Невідкладні стани	13	64,00
Хвороби крові та кровотворних органів	14	63,00

Підготовка до складання ЛШ «Крок 2. Стоматологія». У термін з 08 по 12 лютого 2016 р. було проведено РК зі встановлення рівня підготовки до ЛШ «Крок 2. Стоматологія» у студентів 5-го курсу стоматологічного факультету (комп'ютерне тестування) за субтестами вісі 2. При проведенні РК у формі електронного тестування були використані підготовлені викладачами профільних кафедр банки тестових завдань. Кожен студент повинен був відповісти на 100 тестових завдань. В РК брали участь 9 груп, кількість студентів складала 125 осіб. Загальні результати у «групі ризику» наведені у *табл. 1.30*.

Таблиця 1.30 – Додипломна освіта. Кількість студентів, що склали «групу ризику» при проведенні РК ЛШ «Крок 2. Стоматологія»

Факультет (кількість студентів)	Група ризику (кількість осіб/відсоток)
Стоматологічний (125)	57 / 45,6

Таким чином, кількість студентів, які не отримали нормативний відсоток 60,5 як критерій складання ЛШ, складала 57 осіб, тобто 45,6 %, а це практично половина загальної кількості студентів, які взяли участь у тестуванні.

За критерієм кількості вірних відповідей рангові місця субтестів вісі 2 були розподілені таким чином (*табл. 1.31*).

Отже, найвищий рівень підготовки студентів визначався по субтесту «Терапевтична стоматологія» (кафедра терапевтичної стоматології) – 72 % вірних відповідей, найнижчий рівень – по субтесту «Ортодонтія» (кафедра СДВДЧЛХі) – 49 % вірних відповідей.

Таблиця 1.31 – Додипломна освіта. Розподіл рангового місця та кількості вірних відповідей за субтестами вісі 1 при проведенні РК за тестами «Крок 2. Стоматологія» на стоматологічному факультеті

Субтести вісі 2	Рангове місце	Відсоток вірних відповідей
Терапевтична стоматологія	1	72,00
Загальний медичний профіль	2	71,00
Дитяча терапевтична стоматологія	3	61,00
Дитяча хірургічна стоматологія	4	57,00
Ортопедична стоматологія	5	56,00
Хірургічна стоматологія	6	56,00
Ортодонтія	7	49,00

У термін з 02 по 15 лютого 2016 р. було проведено РК успішності з встановлення рівня підготовки до ЛШ «Крок 2. Стоматологія» у студентів 5-го курсу VI факультету з підготовки іноземних студентів за напрямом «Стоматологія» у форматі ЛШ «Крок 2. Стоматологія» (комп'ютерне тестування) також за субтестами вісі 2.

При проведенні РК у формі електронного тестування були використані підготовлені викладачами профільних кафедр банки тестових завдань. Кожен студент повинен був відповісти на 100 тестових завдань. В РК брали участь 6 груп, кількість студентів склала 71 особу.

Загальні результати по «групі ризику» наведені у *табл. 1.32*.

Таблиця 1.32 – Додипломна освіта. Кількість студентів, що склали «групу ризику» при проведенні РК ЛШ «Крок 2. Стоматологія»

Факультет (кількість студентів)	Група ризику (осіб/відсоток)
VI факультет з підготовки іноземних студентів «Стоматологія» (71)	57 / 80,30

Таким чином, кількість студентів, які не отримали нормативний відсоток 60,5 як критерій складання ЛШ, склала 57 осіб, тобто 80,3 % загальної кількості студентів, які взяли участь у тестуванні.

Рангові місця субтестів вісі 2 за критерієм кількості вірних відповідей наведені у *табл. 1.33*.

Таблиця 1.33 – Додипломна освіта. Розподіл рангового місця та кількості вірних відповідей за субтестами вісі 1 при проведенні РК за тестами «Крок 2. Стоматологія» на VI факультеті з підготовки іноземних студентів

Субтести вісі 2	Рангове місце	Відсоток вірних відповідей
Терапевтична стоматологія	1	58,0
Загальний медичний профіль	2	43,0
Ортопедична стоматологія	3	43,0
Дитяча терапевтична стоматологія	4	39,0
Хірургічна стоматологія	5	39,0
Ортодонтія	6	37,0
Дитяча хірургічна стоматологія	7	34,0

Таким чином, найвищий рівень підготовки студентів визначався по субтесту «Терапевтична стоматологія» (кафедра терапевтичної стоматології) – 58 % вірних відповідей, найнижчий рівень – по субтесту «Дитяча хірургічна стоматологія» (кафедра СДВДЧЛХІІ) – 34 % вірних відповідей.

Як бачимо, результати, які ми отримали при проведенні РК, були дуже невтішні як у третього курсу, так і у випускників. Практично половина вітчизняних студентів була у так званій зоні ризику. А щодо іноземних студентів, що навчалися за спеціальністю «Стоматологія», то вони практично всі (80 %) не склали умовний іспит. Такі невтішні результати і обумовили термінову необхідність проведення персоніфікованої додаткової підготовки саме цих категорій студентів.

Для поліпшення стану підготовки студентів до складання ЛП «Крок 1, 2» за участю координаторів «Крок 1. Лікувальна справа», «Крок 1. Стоматологія», «Крок 2. Загальна лікарська підготовка», «Крок 2. Стоматологія», деканів медичних, стоматологічного та V, VI факультетів з підготовки іноземних студентів була проведена низка додаткових заходів, а саме:

1. Інтенсифікована робота 3 профільних класів з підготовки до ЛП «Крок 1. Загальна лікарська підготовка», «Крок 2. Загальна лікарська підготовка» та «Крок 2. Стоматологія», які створені у ННЦ відповідно до наказу ХНМУ № 366 від 12.10.15 р. «Про створення профільних класів підготовки до ліцензійних інтегрованих іспитів».

2. Згідно з наказом ХНМУ № 28 від 01.02.2016 р. за результатами ректорських замірів життєвості знань студентів 3-го курсу стоматологічного факультету, студентів V та VI факультетів з підготовки іноземних студентів, що навчаються за спеціальністю «Стоматологія», з метою підвищення рівня підготовки до складання ЛП «Крок 1. Стоматологія», на базі профільних класів ННЦ ХНМУ з 08.02.16 р. по 26.02.16 р. були проведені консультативні заняття для вищезазначених студентів за участю викладачів кафедр, дисципліни яких входять до складу ЛП.

3. Згідно з наказом ХНМУ № 49АДМ від 04.04.2016 р. за результатами ректорських замірів життєвості знань студентів 6-го курсу медичних факультетів та студентів VI факультету з підготовки іноземних студентів за спеціальністю «Лікувальна справа» на базі профільних класів ННЦ ХНМУ з 06.04.16 р. по 20.04.16 р. також було організовано проведення консультативних занять для зазначених вище студентів за участю викладачів кафедр, на яких викладаються питання, що входять до субтестів вісі 1. Умови проведення консультаційних занять були аналогічні.

4. Згідно з Наказом № 110 від 11.04.16 р. з метою підвищення рівня підготовки студентів до складання ЛП «Крок 2. Загальна лікарська підготовка» та «Крок 2. Стоматологія» на базі профільних класів ННЦ ХНМУ з 21.04.16 р. по 16.05.16 р. проведені консультативні заняття для студентів 5-го курсу стоматологічного факультету та VI факультету з підготовки іноземних студентів за спеціальністю «Стоматологія» та студентів 5–6-х курсів V факультету з підготовки іноземних студентів за спеціальністю «Стоматологія» та «Лікувальна справа» за участю викладачів кафедр (де розглядаються теми субтестів вісі 1) та викладачів стоматологічних кафедр.

5. Згідно з наказом ХНМУ № 153 від 18.05.2016 р. з метою підвищення рівня підготовки студентів до складання ЛП «Крок 1. Загальна лікарська підготовка», консультативні заняття проведені з 26.05.16 р. по 10.06.16 р. для студентів 3-го курсу медичних факультетів та студентів V, VI факультетів з підготовки іноземних студентів, що навчаються за спеціальністю «Лікувальна справа». Консультації проведені за участю викладачів 9 кафедр, де викладають дисципліни, питання з яких складають тестову базу ЛП.

Аналізуючи цю частку проведеної Навчально-науковим центром роботи, можна сказати, що «ректорські заміри» як засіб внутрішнього моніторингу якості навчального процесу, підтвердили свою ефективність. За його допомогою ми отримуємо об'єктивні дані щодо життєвості знань, поточного стану готовності студентів до складання ЛП «Крок 1». І дуже важливо – окреслення категорії студентів з так званої «групи ризику», що, у свою чергу, дає можливість вчасно приймати виважені управлінські рішення з організації заходів щодо виправлення ситуації, яка склалась в університеті з організації та проведення підготовки до складання ЛП «Крок».

Виходячи з цього в наступному році робітникам відділу моніторингу якості освіти та взагалі всьому Навчально-науковому центру необхідно зосередитись на виконанні таких завдань:

- подальша систематизація роботи з метою забезпечення високої якості освітньої діяльності в університеті;

- проведення ректорських контролів стану життєвості знань серед студентів 3-го курсу медичних та стоматологічного факультетів, 6-го курсу медичних та 5-го курсу стоматологічного факультетів для визначення поточного стану готовності студентів до складання ЛП та ЛП «Крок 2»;

- проведення персоніфікованої додаткової підготовки студентів «групи ризику», виявленої за результатами ректорських замірів, на більш ранніх етапах підготовки до складання ЛП.

Разом з пропозиціями координаторів «Крок» нашого університету ці завдання увійшли до відповідних пунктів проекту «Комплексного плану роботи університету» в наступному році.

Якщо брати у широкому сенсі – підготовка до іспитів «Крок» є не лише формою контролю та самоконтролю готовності, а й елементом повторення навчального матеріалу з дисциплін, які є складовими цих іспитів. Проте успішне складання ЛП залежить не тільки від студентів, від координаторів підготовки до «Кроків», роботи відділу моніторингу ННЦ, але й значною мірою від організованої роботи кафедральних колективів. Методичною основою забезпечення успішного тестового навчання та контролю є наявність якісного кафедрального банку тестів. Основними вимогами щодо якості кафедральних банків є їх відповідність змісту освітньо-професійної програми (ОПП) у частині її фахової компоненти щодо загальної лікарської підготовки та вимогам освітньо-кваліфікаційних характеристик (ОКХ) спеціальностей, змісту ліцензійного іспиту 1-го та 2-го рівня та навчальних програм з дисциплін у повному їх обсязі.

Основним етапом перевірки якості нашої освітньої діяльності безумовно є проведення випускної компанії. Ми вже звикли до ступеневої системи його проведення – ліцензійний державний іспит та комплексний практично орієнтований іспит (ПОІ), але нагадаємо: «Практично орієнтований іспит у вигляді комплексного іспиту проводиться як комплексна перевірка спроможності випускника здійснювати професійну діяльність в умовах, наближених до реальних, і демонструвати необхідний рівень сформованості умінь і навичок, визначених відповідно до ОКХ» (наказ МОЗ України № 53 від 31.01.2005 р.). У нас іспит складається з 2 комплексів, кожен з яких проводиться у 2 етапи. Перший комплекс: внутрішні, професійні та інфекційні хвороби; хірургічні хвороби з дитячою хірургією; акушерство та гінекологія, другий – дитячі хвороби з дитячими інфекційними хворобами; гігієна, соціальна медицина та економіка охорони здоров'я. Розділ невідкладних станів та маніпуляцій на фантомах і манекенах передбачає в першу чергу те, що кожен випускник на сучасному етапі повинен володіти знаннями та умінями щодо надання екстреної допомоги при різних критичних станах як дорослим, так і дітям різного віку. Другий етап обох комплексів проводиться у клініках біля ліжка хворого і надає можливість виявити клінічне мислення кожного випускника та володіння методикою обстеження пацієнтів різного віку.

Як завжди проведенню випускних іспитів передував великий обсяг організаційно-методичної роботи. Його організували та проводили Навчально-науковий центр, навчально-методичний кабінет та навчально-методичний відділ, декани факультетів, профільні та циклові методичні комісії, керівники іспитів та клінічних баз профільних кафедр. Окрема робота була проведена членами екзаменаційних комісій, екзаменаторами та секретаріатом.

Голови екзаменаційних комісій факультетів позитивно оцінили результати нашої роботи. У звітах зазначено, що застосування комплексного іспиту як у спеціалістів, так і у бакалаврів дозволяє об'єктивно визначити відповідність рівнів сформованості знань та умінь випускників і перевірити їх спроможність здійснювати професійну діяльність в умовах, наближених до реальних, відповідно до вимог державних стандартів освіти.

У цілому показники випускних іспитів демонструють нам деяку стабільність у якісній динаміці рівнів підготовки випускників (*табл. 1.34*). Але звертаю вашу увагу на незначну кількість студентів, що навчаються на «відмінно». Серед тих, що закінчили навчання у 2010 р., коли до ВНЗ прийшли ті, кого ми випускали цього року; таких студентів було 44, у 2011 р. – 41, 2013 р. – 36, 2014 р. – 20, а у 2015 та 2016 р. – по 12. Якщо розпочати більш детально аналізувати показники випускних іспитів, то знайти причину такого зниження кількості відмінників буде дуже легко. Пошук винуватця взагалі дуже розповсюджена в останні роки гра. А я пропоную всім співробітникам розпочати власно з себе. Поставити собі питання: Що я зробив? Чи повною мірою надавав знання нашим студентам? Питав я їх наприкінці занять – що ви не зрозуміли? Затримувався я на кафедрі зі сту-

дентами, коли вони займалися самостійною роботою? Таких питань багато, але всі вони визначають одну просту річ – якісну педагогічну роботу. І якщо вона в нас є, то будуть і відмінники, і перші місця на ліцензійних іспитах, і лідерські позиції у різноманітних рейтингах та ще багато того, що повинно відрізняти вищий медичний заклад з 210-річною історією розвитку від інших навчальних закладів країни.

Детальним аналізом результатів та пошуком заходів виправлення становища будуть займатися всі навчальні підрозділи університету. Між іншим, недоліки, які були виявлені при підготовці фахівців у ХНМУ під час проведення заключної атестації, а також пропозиції щодо поліпшення підготовки до іспитів ми обговорювали з головами випускних комісій на червневому засіданні вченої ради. Розглянемо їх більш детально

1. Кафедрам терапевтичного профілю (дисципліна «Внутрішні, професійні та інфекційні хвороби»):

1.1. Беручи до уваги широку розповсюдженість кардіомегалій та високий ризик летальності, необхідно поглибити знання студентів відносно питань диференційного діагнозу та лікування в цієї групи хворих з акцентуванням на ранній діагностиці у молодому віці та патронажу жінок фертильного віку.

1.2. З огляду на високу поширеність у популяції серцево-судинних захворювань і остеоартрозу, загальні фактори ризику для їх розвитку і взаємообтяжуючий перебіг необхідно звернути увагу студентів на поглиблене вивчення цих захворювань при їх коморбідності з урахуванням клінічних особливостей і специфіки техніки ведення даної когорти хворих.

1.3. Випускаючим кафедрам розробити методичні вказівки стосовно діагностики та лікування неалкогольної (жирової) хвороби печінки, розробити схеми стандартів ранньої діагностики та лікування печінкової енцефалопатії.

1.4. Розробити та використовувати на практичних заняттях 6-го курсу методичні вказівки стосовно алгоритму диференційної діагностики та особливостей лікування анемії.

1.5. Ураховуючи широку доступність лікарських засобів та низьку обізнаність населення щодо особливостей їхнього застосування, необхідно звернути увагу студентів на вивчення діагностики, профілактики та лікування медикаментозної алергії відповідно до сучасних протоколів,.

1.6. Поглибити знання студентів з питань діагностики хронічних ускладнень цукрового діабету в пацієнтів із захворюваннями серцево-судинної системи.

1.7. Більше уваги приділяти питанням сучасної терапії хронічних обструктивних захворювань легень.

Таблиця 1.34 – Додипломна освіта.

Результати складання атестації у ХНМУ в 2015–2016 н. р. СПЕЦІАЛІСТІ

Рік випуску 2016	Кількість студентів, зобов'язаних скласти ВІ	Допущено до складання ВІ	Складли	Результати складання ВІ на оцінки (абс. кількість/відсоток)						Середній бал	Абсолютна успішність	Якісна успішність	Отримали диплом з відзнакою					
				Тільки на «5»		На «5» і «4»		Тільки на «3»					Отримали «2»		Кількість	%		
				Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%				Кількість	%				
I медичний факультет («Лікувальна справа»)																		
Б	110	110	110	8	7,27	60	54,55	38	34,55	4	3,64	0	0,00	4,13	100,00	61,82	3	2,73
К	82	82	82	1	1,22	15	18,29	56	68,29	10	12,20	0	0,00	3,67	100,00	19,51	1	1,22
Всього	192	192	192	9	4,69	75	39,06	94	48,96	14	7,29	0	0,00	3,90	100,00	43,75	4	2,08
II медичний факультет («Лікувальна справа»)																		
Б	98	98	98	10	10,20	48	48,98	33	33,67	7	7,14	0	0,00	3,89	100,00	59,18	3	3,06
К	68	68	68	0	0,00	13	19,12	43	63,24	12	17,65	0	0,00	3,31	100,00	19,12	2	2,94
Всього	166	166	166	10	6,02	61	36,75	76	45,78	19	11,45	0	0,00	3,60	100,00	42,77	5	3,01
III медичний факультет («Педіатрія»)																		
Б	82	82	82	1	1,22	63	76,83	16	19,51	2	2,44	0	0,00	4,08	100,00	78,05	0	0,00
К	2	2	2	0	0,00	0	0,00	1	50,00	1	50,00	0	0,00	3,72	100,00	0,00	0	0,00
Всього	84	84	84	1	1,19	63	75,00	17	20,24	3	3,57	0	0,00	3,9	100,00	76,19	0	0,00
IV медичний факультет («Медико-профілактична справа»)																		
Б	22	22	22	0	0,00	5	22,73	16	72,73	1	4,55	0	0,00	4	100,00	22,73	1	4,55
Всього	22	22	22	0	0,00	5	22,73	16	72,73	1	4,55	0	0,00	3,89	100,00	22,73	1	4,55

Стоматологічний факультет																		
Б	4	4	4	0	0,00	3	75,00	1	25,00	0	0,00	0	0,00	4,2	100,00	75,00	1	25,00
К	124	124	124	2	1,61	24	19,35	77	62,10	21	16,94	0	0,00	3,6	100,00	20,97	0	0,00
Всього	128	128	128	2	1,56	27	21,09	78	60,94	21	16,41	0	0,00	3,90	100,00	22,66	1	0,78
У факультет з підготовки іноземних студентів («Лікувальна справа»)																		
	67	67	67	0	0,00	7	10,45	2	43,28	31	46,27	0	0,00	3,33	100,00	10,45	0	0,00
VІ факультет з підготовки іноземних студентів («Лікувальна справа»)																		
	233	233	233	1	0,43	46	19,74	127	0	59	25,32	0	0,00	3,59	100,00	20,17	1	0,43
У факультет з підготовки іноземних студентів («Стоматологія»)																		
	64	64	64	0	0,00	5	7,81	19	29,69	40	62,50	0	0,00	3,11	100,00	7,81	0	0,00
VІ факультет з підготовки іноземних студентів («Стоматологія»)																		
	83	83	83	2	2,41	6	7,23	39	46,99	31	37,35	5	6,02	3,31	93,98	9,64	0	0,00
Всього іноз.	447	447	447	3	0,67	64	14,32	214	47,87	161	36,02	5	1,12	3,34	100,00	14,99	1	0,22
Всього по університету																		
2015	937	937	937	24	2,56	335	35,75	347	37,03	231	24,65	5	0,53	3,61	100,00	38,31	12	1,28
2016	1039	1039	1039	25	2,41	295	28,39	495	47,64	219	21,08	5	0,48	3,61	99,52	30,80	12	1,15
2016 Б	316	316	316	19	6,01	179	56,65	104	32,91	14	4,43	0	0,00	4,06	100,00	62,66	8	2,53
2016 К	723	723	482	6	0,83	116	16,04	391	54,08	205	28,35	5	0,69	3,49	99,31	16,87	4	0,55

БАКАЛАВРИ, МАГІСТРИ

ІІІ медичний факультет («Сестринська справа») Бакалаври

2016 Б	5	5	5	0	0,00	5	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4,10	100,00	100,00	0	0,00
2016 К	28	28	28	2	7,14	25	89,29	0	0,00	1	3,57	0	0,00	4,00	100,00	96,43	1	3,57
Всього	33	33	33	2	6,06	30	90,91	0	0,00	1	3,03	0	0,00	4,05	100,00	96,97	1	3,03

IV медичний факультет («Лабораторія діагностика») Бакалаври																	
2016 Б	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2016 К	5	5	1	20,00	4	80,00	0	0,00	0	0,00	4,32	100,00	100,00	0,00			
Всього	5	5	1	20,00	4	80,00	0	0,00	0	0,00	4,32	100,00	100,00	0,00			
IV медичний факультет («Лабораторія діагностика») Магістри																	
2016 Б	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2016 К	13	13	10	76,92	3	23,08	0	0,00	0	0,00	4,22	100,00	100,00	0,00			
Всього	13	13	10	76,92	3	2,08	0	0,00	0	0,00	4,22	100,00	100,00	0,00			
Навчально-науковий інститут післядипломної освіти («Адміністративний менеджмент») Магістри																	
2016 Б	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2016 К	15	15	15	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4,40	100,00	100,00	1,67			
Всього	15	15	15	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4,40	100,00	100,00	1,67			
Навчально-науковий інститут післядипломної освіти («Педагогіка вищої школи») Магістри																	
2016 Б	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2016 К	30	30	22	73,33	8	26,67	0	0,00	0	0,00	4,70	100,00	100,00	13,33			
Всього	30	30	22	73,33	8	26,67	0	0,00	0	0,00	4,70	100,00	100,00	13,33			
Всього по університету																	
2015	71	71	36	50,70	30	42,25	2	2,82	3	4,2	0	0,00	4,45	100,00	92,96	7	0,00
2016	96	96	50	52,08	45	46,88	0	0,00	1	1,04	0	0,00	4,45	100,00	98,96	6	6,25
Всього	5	5	0	0,00	5	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4,10	100,00	100,00	0	0,00
2016 К	91	91	50	54,95	40	43,96	0	0,00	1	1,10	0	0,00	3,6	100,00	98,90	6	6,59

2. Кафедрам хірургічного профілю (дисципліна «Хірургічні хвороби з дитячою хірургією»):

2.1. Випусникам необхідно патогенетично обґрунтувати консервативну терапію при гнійно-септичних захворюваннях та ускладненнях як складову частину комплексного лікування цієї важкої патології після хірургічної санації первинного вогнища; особливо увагу приділяти складному питанню імунорексції, знайомити випусників з одним із методів екстракорпоральної детоксикації – плазмаферезом.

2.2. Докладно висвітлювати питання класифікації та особливостей фармакологічної дії різних груп тромболітичних та антикоагулянтних препаратів, дозування, способів їх введення (у тому числі сучасних – регіонарний та катетеркерований тромболізис), розвитку можливих ускладнень і їх лікування (антидотна терапія), контролю за станом системи гемостазу, у тому числі знайомити випусників із сучасними міжнародними стандартизованими показниками коагулограми.

2.3. Випусники не виділяють провідні синдроми, особливо при коморбідній патології, що для хірургічного хворого має вагоме значення для оптимального вибору лікувальної тактики, особливо при ургентній патології.

2.4. Недостатні знання та вміння з визначенням критеріїв прогнозування перебігу невідкладних захворювань органів черевної порожнини, що ускладнені розвитком абдомінального сепсису, із використанням сучасних шкал оцінки тяжкості стану хворих (APACHE II, SOFA) і використанням при цьому санаційних релaparотомій як складової комплексного лікування найбільш тяжкої категорії хворих.

2.5. Поглибити знання студентів-випусників щодо питань показань та методик виконання ендovasкулярних втручань при захворюваннях аорти та магістральних артерій кінцівок.

2.6. Акцентувати увагу на вивченні питань сучасної лікувальної тактики у хворих з різними типами синдрому стопи діабетика.

2.7. Поглибити знання студентів з питань ендоскопічної діагностики, особливо неінвазивних методів лікування кривотеч.

3. Кафедрам акушерсько-гінекологічного профілю (дисципліна «Акушерство та гінекологія»):

3.1. Приділяти більше уваги діагностиці та лікуванню перинатальної та гінекологічної патології у жінок із генетично детермінованою дисплазією сполучної тканини та визначення основних фенотипових ознак цієї патології, яка співвідноситься із підвищенням ступеня перинатального ризику під час вагітності та розвитком гінекологічних захворювань, зокрема порушенням положення органів малого тазу.

3.2. Більше уваги приділяти аналізу якості надання акушерсько-гінекологічної допомоги в амбулаторних умовах з урахуванням нових вимог до стандартів охорони здоров'я матері та дитини.

3.3. Звернуто увагу на сучасні підходи та ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду у жінок із сезонними вірусними захворю-

ваннями – гострою респіраторною інфекцією та грипом, урахувавши особливості призначення сучасних фармакологічних засобів.

3.4. Певні труднощі виникають під час оцінки студентами гормональних скринінгових тестів для діагностики порушень репродуктивної функції у жінок із безпліддям ендокринного генезу.

3.5. Приділяти більше уваги питанням діагностики затримки росту плода та визначення акушерської тактики при цій патології.

3.6. Більш детально розглядати питання лікування гормонозалежних захворювань і нейроендокринних синдромів.

3.7. Поліпшити рівень знань студентів щодо володіння неінвазивними методами в гінекологічній практиці.

3.8. Звернути увагу на сучасні підходи до ведення пацієнток із масивними акушерськими кровотечами, зокрема на алгоритм реанімаційних заходів та методику інфузійно-трансфузійної терапії.

3.9. Підвищити рівень знань студентів з проблеми застосування різних контрацептивних методів з точки зору відношення ризику для здоров'я та користі від їх використання.

3.10. Поглибити рівень знань студентів з питань, що стосуються використання ендоскопічних методів дослідження в гінекології.

4. Кафедрам педіатричного профілю (дисципліна «Дитячі хвороби з дитячими інфекційними хворобами»):

4.1. Особливу увагу приділяти стандартам надання невідкладної допомоги при астматичному статусі.

4.2. Акцентувати увагу на принципах патогенетичної терапії жовтяниць у дітей залежно від чинника виникнення (інфекційного та неінфекційного походження).

4.3. Поглибити знання студентів-випускників щодо принципів надання невідкладної допомоги при гострій серцевій недостатності на догоспітальному та госпітальному етапі, при нападі пароксизмальної тахікардії та синдромі Морган'ї–Адамса–Стокса.

4.4. Приділяти увагу тактиці ведення дітей з орфанними захворюваннями (Хвороба Гоше, мукополісахаридоз).

4.5. Поглибити знання студентів-випускників щодо догляду за новонародженими в ранньому неонатальному періоді.

4.6. Підвищити знання випускників щодо лікування дітей з хронічною нефропатологією.

4.7. Більше уваги приділяти питанням диспансерного нагляду за хворими дітьми, які перенесли шигільоз, сальмонельоз та ротавірусну інфекцію.

5. Кафедрам медико-профілактичного профілю (дисципліна «Гігієна, соціальна медицина, організація та економіка охорони здоров'я»):

5.1. Приділяти більше уваги визначенню факторів внутрішнього середовища та вивченню зі студентами стандартів та нормативів.

5.2. Акцентувати увагу студентів на використання приладів з встановлення швидкості руху повітря з урахуванням їх параметрів.

5.3. Розробити та впровадити в практику методичні вказівки стосовно розрахунку штатних посад лікарів та інших медичних працівників відповідно до штатних нормативів.

5.4. Звернути увагу на питання діагностики та профілактики харчових токсикоінфекцій і інтоксикацій.

5.5. З питань надзвичайних ситуацій (воєнна гігієна) студенти показали недостатню обізнаність щодо воєнного законодавства і в першу чергу з «Положенням про Державну санепідслужбу МО України».

Події останніх двох років на сході України змушують значно розширити знання студентів-медиків з військової гігієни в умовах надзвичайних станів і військових дій, бути обізнаними з воєнним законодавством.

5.6. Реформування Держсанепідслужби призвело до погіршення контролю за виготовленням і реалізацією харчових продуктів, що швидко псуються і, як наслідок, почастишали спалахи харчових токсикоінфекцій та інтоксикацій, тому рекомендовано приділяти більше уваги методиці діагностики і профілактики харчових отруєнь.

5.7. Поглибити знання студентів з питань гігієнічної оцінки об'єктів різного призначення та знання обсягів лабораторних досліджень при обстеженні об'єктів.

5.8. Більше уваги приділяти вивченню питань мікрокліматичних факторів, що визначають комфорт житлових, громадських, навчальних та інших невіробничих приміщень, та нормативів оптимальних і допустимих параметрів мікроклімату.

5.9. У зв'язку з реорганізацією санітарно-епідеміологічної служби допомогти студентам чітко орієнтуватися в роботі лабораторних центрів, центрів громадського здоров'я та інших підрозділів, які проводять медико-профілактичну роботу сьогодні.

5.10. Навчити студентів застосовувати в прикладному плані ДержСанПіН 6.6.1.6.3.000-05 «Гігієнічні вимоги до влаштування та експлуатації рентгенівських кабінетів і проведення рентгенологічних процедур».

5.11. У зв'язку із значним зменшенням кількості аудиторних годин на вивчення гігієни та екології (61 год – у 2015–2016 н. р. замість 240 год у 2014–2015 н. р.) і неможливістю засвоєння всіх програмних питань з гігієни рекомендувати студентам самостійно вивчити і написати реферат з фізіології праці.

6. Кафедрам стоматологічного профілю (дисципліни «Терапевтична стоматологія», «Хірургічна стоматологія», «Ортопедична стоматологія», «Стоматологія дитячого віку»):

6.1. З метою більш глибокого розуміння і засвоєння знань з про-профільних клінічних дисциплін необхідно підвищити рівень підготовки студентів з фундаментальних розділів медицини, у першу чергу з анатомії, фізіології, патологічної анатомії та ін.

6.2. Студентам випускного курсу розширити обсяг самостійної лікувальної роботи та підвищити вимоги до засвоєння ними необхідних практичних навичок відповідно до обладнаних фантомних класів.

6.3. З метою більш глибокого оволодіння студентами надання допомоги при невідкладних станах, що виникають під час стоматологічного прийому, доцільно організувати і оснастити необхідним обладнанням стаціонарний фантомний клас з невідкладних станів.

Кафедрам, відповідальним за підготовку студентів за напрямом «Сестринська справа» (освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»):

1. Більше уваги приділяти медсестринській діагностиці захворювань серцево-судинної системи та їх профілактиці.

2. Підвищити знання бакалаврів з охорони праці жінок, інвалідів та дітей підліткового віку.

3. Більше уваги приділяти питанням охорони праці під час роботи з пристроями з підвищеним тиском.

Кафедрам, відповідальним за підготовку студентів за напрямом «Лабораторна діагностика» (освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»):

1. У процесі підготовки фахівців з лабораторної діагностики необхідно приділяти більше уваги засвоєнню ними нових методів біохімічних досліджень, а для цього потрібно укомплектувати лабораторії наборами хімічних реактивів, а також новою апаратурою та сучасним обладнанням.

2. Здійснити можливі заходи щодо оснащення новими приладами і апаратурою кафедри, які проводять санітарно-гігієнічні дослідження різних чинників навколишнього середовища.

3. Слід більш досконало вивчати питання мікробіологічної диференційної діагностики інфекційних хвороб, особливо бактеріальної етіології.

4. Покращити якість підготовки студентів з питань використання новітніх лабораторних технологій (спектрофлюорометрії, радіофлюорометрії та ін.).

Окремо головами, що були на чолі екзаменаційних комісій на V та VI факультетах, було надано ряд пропозицій щодо підвищення якості підготовки іноземних студентів, а саме:

1. Кафедрам терапевтичного профілю (дисципліна «Внутрішні, професійні та інфекційні хвороби») для російськомовних студентів:

1.1. Підготувати та подати до друку методичні вказівки щодо питання стандартів сучасних методів діагностики та раціональної терапії хворих на артеріальну гіпертензію, особливо її резистентних форм, а також при розвитку ускладнень.

1.2. При проведенні семінарів на кафедрі внутрішньої медицини № 1 звертати увагу на стандарти та особливості лікування хворих на хворобу НВК та хворобу Крона.

Для англомовних студентів:

1.3. Покращити володіння студентами сучасними алгоритмами діагностики та лікування хронічної серцевої недостатності.

1.4. Поглибити знання студентів з питання сучасних методів терапевтичної тактики у хворих на хронічний вірусний гепатит С, зокрема

знання нових схем противірусної (безінтерферонової) терапії (Рекомендації ВООЗ 2016 р., EASL 2015 р.).

1.5. Покращити володіння студентами сучасними алгоритмами діагностики, диференційної діагностики та особливостями лікування ревматоїдного артриту.

2. Кафедрам хірургічного профілю (дисципліна «Хірургічні хвороби з дитячою хірургією») для російськомовних студентів:

2.1. На циклі з хірургії на практичних заняттях за темами «Травми живота», «Пошкодження органів дихання», «Пошкодження серця», «Травми артеріальних та венозних магістральних судин кінцівок» обов'язково поглиблювати теоретичні знання та удосконалювати практичні навички з профілактики розвитку неспецифічної (гнійної) та специфічної (правцевої, клостридіальної анаеробної) ранової інфекції: показання, види (неспецифічна – первинна хірургічна обробка ран, антибіотикотерапія; специфічна активна та пасивна), препарати, їх дозування, способи введення, профілактика ускладнень та їх лікування.

2.2. На практичних заняттях на циклі з хірургії за темами: «Гострі артеріальні тромбози кінцівок», «Гострі тромбози магістральних вен кінцівок», «Тромбоемболія легеневої артерії», у розділі «Лікування» докладно розглядати питання лабораторного контролю за результатами проведення тромболітичної та антикоагулянтної терапії у хворих з ургентною судинною патологією в плані профілактики виникнення геморагічних ускладнень, а на тематичній курації таких хворих удосконалювати практичні навички – уміння оцінювати показники коагулограми, які контролюють дію антикоагулянтних та тромболітичних препаратів, причому не тільки «рутинних» (час згортання крові, протромбіновий індекс, фібриноген та ін.), але й сучасні міжнародні стандарти («Міжнародне нормалізоване відношення» (МНВ) та «Активованій частковий тромбoplastиновий час» (АЧТЧ), а також навички з використання антидотів при виникненні геморагічних ускладнень цієї терапії.

Для англomовних студентів:

2.3. При проведенні щоденних навчальних курацій хірургічних хворих на тематичних обходах, на ургентних чергуваннях та при роботі з історією хвороби викладач повинен звертати увагу студентів на необхідність дотримання стандартних схем обстеження хірургічних хворих з різнобічною хірургічною патологією та особливу увагу приділяти використанню сучасних високоінформативних методів інструментального обстеження (ендовідеоскопічних, тораковідеоскопічних, лапаровідеоскопічних, різних видів комп'ютерної томографії, у тому числі сполучених з контрастуванням).

2.4. На практичних заняттях з англomовними іноземними студентами VI курсу на циклі з хірургії за тематикою «Невідкладної хірургії» по всіх темах ургентної хірургічної патології травної, дихальної та серцево-судинної систем при опитуванні студентів докладно розбирати специфічні патогномонічні симптоми, характерні для конкретного хірургічного за-

хворювання, техніку їх проведення та їх патогенетичне обґрунтування, а при курації хворих за темою практичного заняття ретельно відпрацьовувати практичні навички з методики докладного обстеження «локального статусу» у хворого, удосконалювати техніку проведення та оцінки кожного конкретного патогномонічного симптому.

2.5. На циклі з невідкладної хірургії на практичних заняттях при розборі зі студентами кожної теми ургентної хірургічної патології органів черевної порожнини розділ «Лікування» починати з питання вибору лікувальної тактики у таких хворих: виявлення показань до проведення консервативної терапії чи до оперативного лікування, останнє – виконувати в терміновому, відстроченому або плановому порядку; вибір оптимального методу операції, у т.ч. сучасних методів мініінвазивних технологій, проводити з урахуванням віку пацієнта, наявності супутньої патології, часу госпіталізації від початку захворювання, важкості загального стану, клінічної форми захворювання та розвитку ускладнень. Теоретичні знання з цього питання поглиблювати при практичній щоденній роботі в ургентних відділеннях клініки, на тематичних обходах.

2.6. В кожній групі англومовних студентів VI курсу на циклі з невідкладної хірургії на практичному занятті за тематикою «Синдром гострої ішемії кінцівок. Артеріальні емболії, гострі артеріальні тромбози магістральних артерій кінцівок» ретельно вивчати класифікацію ступенів гострої ішемії кінцівок (за Шалімовим О. О. та ін.), а при курації таких тематичних хворих закріплювати практичні навички з визначення характерних клінічних ознак цього синдрому залежно від ступеня гострої ішемії тканин кінцівки.

3. Кафедрам акушерсько-гінекологічного профілю (дисципліна «Акушерство та гінекологія») для російськомовних студентів:

3.1. Укласти методичні вказівки для студентів-випускників про методи діагностики й лікування вагітних із захворюваннями нервової системи та особливості ведення вагітності та пологів у цієї категорії хворих.

3.2. На практичних заняттях циклу більше уваги приділяти інтерпретації студентами результатів методів загального огляду вагітних та гінекологічних хворих, а також фізіологічних змін, характерних для вагітності, при загальноклінічному обстеженні пацієнток.

Для англومовних студентів:

3.3. Рекомендувати кафедрам акушерсько-гінекологічного профілю під час семінарів і клінічних розборів більше уваги приділяти питанням підготовки студентів щодо діагностики, лікування та профілактики ускладнень у вагітних із вадами кісткової системи та опорно-рухового апарату.

3.4. Акцентувати увагу викладачів на необхідності підвищення рівня знань студентів з питань, що стосуються використання ендоскопічних методів у гінекології.

3.5. Провести методичні наради та створити разом з відповідними кафедрами методичні матеріали для покращання підготовки випускників.

4. Кафедрам педіатричного профілю (дисципліна «Дитячі хвороби з дитячими інфекційними хворобами») для російськомовних студентів:

1. Поглибити знання студентів-випускників щодо принципів надання невідкладної допомоги при гострій нирковій недостатності.

2. Під час проведення практичних занять приділяти увагу трактуванню загального аналізу крові при різних соматичних патологіях.

Для англомовних студентів:

4.1. При проведенні практичних занять поглибити знання студентів-випускників щодо змін периферійної крові при деяких соматичних хворобах.

4.2. На практичних заняттях приділяти більше уваги диференційному діагнозу та сучасним принципам формулювання діагнозу при ендокринологічних захворюваннях.

5. Кафедрам медико-профілактичного профілю (дисципліна «Гігієна, соціальна медицина, організація та економіка охорони здоров'я»):

5.1. Дисципліна «Загальна гігієна та екологія людини» для російськомовних студентів:

5.1.1. У зв'язку із появою нових нормативних документів з охорони навколишнього середовища і ефективним їх використанням на практиці рекомендовано викладачам щомісячно по інтернету відстежувати появу нових нормативних документів і заносити їх до комп'ютерної бази даних в загальний список. Від студентів вимагати при самостійній підготовці з кожної теми чіткого знання нормативних документів.

5.1.2. У зв'язку з високим ризиком забруднення джерел питного водопостачання на практичних заняттях за цими темами необхідно вимагати від студентів чітких знань заходів захисту джерел водопостачання від забруднень, особливо тих, що використовуються для альтернативного водопостачання населенню.

Для англомовних студентів:

5.1.3. Відомо, що протягом робочого дня, робочої зміни функціональні можливості й продуктивність праці змінюються на декілька фаз. Рекомендовано при вивченні гігієни праці звернути увагу на досконале вивчення розділу «Працездатність і її динаміка».

5.2. Дисципліна «Соціальна медицина та ОЕОЗ» для російськомовних студентів:

5.2.1. Висловлено побажання кафедри в навчальному процесі звернути увагу на удосконалення вивчення теми «Організації екстреної медичної допомоги міському та сільському населенню України в сучасних умовах» у процесі підготовки студентів до ліцензійного іспиту та до атестації випускників.

Для англомовних студентів:

5.2.2. Висловлені побажання в навчальному процесі кафедри звернути увагу на удосконалення вивчення цієї теми студентами в процесі підготовки їх до ліцензійного іспиту «Крок 2» та до випускних іспитів.

5.2.3. Випускна комісія вважає доцільним збільшити до 4 кількості бригад екзаменаторів для 1-ї та 2-ї частин практично-орієнтованих іспитів у зв'язку з прогресивним збільшенням кількості англійських студентів на VI факультеті з підготовки іноземних студентів (128 – у 2014 р., 135 – у 2015 р., 233 – у 2016 р.).

Ось такий перелік пропозицій голів іспитів, фахівців високого рангу, яких призначило МОЗ України для оцінювання знань наших випускників. Зайняв він сім сторінок і нагадав мені зміст невеличкої монографії. Тому ще раз до відповідальності щодо якості навчальних послуг: якщо ми працюємо, то перелік наших прорахунків повинен займати значно менший об'єм.

ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ДЛЯ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Станом на 01.10.2015 р. на V та VI факультетах з підготовки іноземних студентів нараховувалось (табл. I.35) 3 129 студентів (V факультет – 1101; VI факультет – 2 028); з них: 1-й курс – 356 студентів (V факультет – 164; VI факультет – 192), 2-й курс – 710 студентів (V факультет – 248; VI факультет – 532), 3-й курс – 612 студентів (V факультет – 264; VI факультет – 348), 4-й курс – 544 студенти (V факультет – 187; VI факультет – 357), 5-й курс – 605 студентів (V факультет – 170; VI факультет – 435), 6-й курс – 269 студентів (V факультет – 68; VI факультет – 234).

Таблиця I.35 – Додипломна освіта. Кількість іноземних студентів, що навчалися в ХНМУ станом на 01.10.2015 р.

Курс	Спеціальність				Усього
	Лікувальна справа		Стоматологія		
	Мова навчання				
	російська	англійська	російська	англійська	
1-й	99	158	65	34	356
2-й	111	395	137	67	710
3-й	160	285	104	63	612
4-й	113	302	74	55	544
5-й	105	349	65	86	605
6-й	68	234	–		269
Усього	656	1723	445	305	3096

Однак упродовж року контингент наших студентів-іноземців змінився і станом на 01.07.2016 р. (табл. I.36) на V та VI факультетах з підготовки іноземних студентів нараховувалось 2 961 студент (V факультет – 952; VI факультет – 2 009), з них: 1-й курс – 818 студентів (V факультет – 249; VI факультет – 569), 2-й курс – 638 студентів (V факультет – 201; VI факультет – 437), 3-й курс – 536 студентів (V факультет – 217; VI факультет – 319), 4-й курс – 534 студентів (V факультет – 184; VI факультет – 350), 5-й курс – 435 студентів (V факультет – 165; VI факультет – 334).

Таблиця І.36 – Додипломна освіта. Кількість іноземних студентів, що навчаються в ХНМУ, станом на 01.07.2016 р.

Курс	Спеціальність				Усього
	Лікувальна справа		Стоматологія		
	Мова навчання				
	російська	англійська	російська	англійська	
1-й	146	479	103	90	818
2-й	93	370	108	67	638
3-й	131	260	86	59	536
4-й	112	300	72	50	534
5-й	101	334		–	435
Усього	583	1743	369	266	2961

У цілому набір іноземних громадян на навчання до ХНМУ в 2015–2016 н. р. можна вважати найбільш результативним за останній час та таким, що був проведений у межах відповідної ліцензії Міністерства освіти і науки України на підготовку іноземних громадян, а також у відповідності до чинного законодавства України.

Загалом на 1-й курс було зараховано 828 іноземних громадян, здебільшого з таких країн:

1. Індія – 267 (32 %).
2. Узбекистан – 82 (10 %).
3. Єгипет – 76 (9 %).
4. Йорданія – 71 (8,5 %).
5. Марокко – 65 (8 %).

Контингент іноземних громадян університету за результатом набору 2015–2016 н. р. перевищив 3 500 осіб. До речі, динаміка зміни кільк-

кості іноземних студентів в Україні після спаду у 2014 р. знов набуває позитивного характеру. Місто Харків, у якому станом на 01.01.2016 р. навчалось 20 925 іноземних студентів, є абсолютним лідером серед інших міст і обласних центрів України. Друге місце посідає Київ – 12 950, третє – Одеса – 6 972.

Наш заклад посідає друге місце серед ВНЗ України за загальною кількістю іноземних студентів після ХНУ ім. В. Н. Каразіна (який пропонує 20 спеціальностей), але ми є беззаперечним лідером у рейтингу ТОП-10 медичних ВНЗ України, що здійснюють навчання іноземців.

Як же навчаються наші іноземні студенти, як оцінюється рівень їх знань, і яка якість навчальних послуг, що ми їм надаємо?

Результати ЛШ «Крок» було розглянуто та оцінено вище. Випускні іспити показали, що 296 випускників отримали диплом лікаря за спеціальністю «Лікувальна справа» (63 випускники V факультету та 233 випускники VI факультету з підготовки іноземних студентів). 182 випускники 5-го курсу отримали диплом лікаря зі спеціальності «Стоматологія» (62 випускники V факультету та 120 – VI факультету з підготовки іноземних студентів). Рівень їх знань (*табл. I.33*) теж не можна оцінити як гарний. 36,02 % випускників-іноземців взагалі займалися тільки на трійки, більшість оцінок, практично половина (47,87 %), знаходиться у розділі – оцінено на «5», «4», «3».

Пропоную розглянути як відрізняються навчальні успіхи за окремими дисциплінами весняного семестру студентів V та VI факультетів, що отримують знання на 1-му, 3-му, 5-му (на стоматологічній спеціальності 4-му) курсах. Роз'яснювати, чому ми обрали для порівняння весняний семестр та саме ці курси думаю немає необхідності.

Результати першокурсників V та VI факультетів спеціальність «Лікувальна справа» наведені у *табл. I.37* та *I.38*.

Перше – від третини (23,97 %) до практично двох третин (54,79 %) студентів обох факультетів не змогли вчасно отримати допуск до складання іспитів та ДЗ. Але зверніть увагу – окремо тримається досить важка для засвоєння дисципліна: «Медична хімія». Зі студентів VI факультету вони вчасно не допустили до контролю лише 11,58 %. У той же час недопущених російськомовних першокурсників було 32,19 %.

По-друге – у студентів VI факультету, які вчасно склали іспити, показник якісної успішності значно вище, ніж V факультету, де студенти у загальній масі згрупувались на відмітці «3» (D, E). На VI факультеті навіть є студенти, відповідь яких була оцінена на «5».

Таблиця І.37 – Додипломна освіта. Результати іспитів та диференційних заліків на 1-му курсі V факультету з підготовки іноземних студентів (Лікувальна справа)

Дисципліна	Зобов'язані складалати	Не складали (F)		Складали	Результати оцінювання				Середній бал	Якісна успішність	Абсолютна успішність
		п	н		«5»	«4»	«3»	«2»			
					(A)	(B,C)	(D,E)	(Fx)			
Медична біологія	146	0	80	66	0	8	58		3,12	5,48	45,21
		0	54,79		0	5,48	39,7	0,00			
Медична хімія	146	0	47	99	0	1	98	0	3,01	0,68	67,81
		0	32,19		0	0,68	67,1	0,00			
Медична фізика	146	0	35	111	0	0	111	0	3,00	0,00	76,03
		0	23,97		0	0,00	76,0	0,00			

Таблиця І.38 – Додипломна освіта. Результати іспитів та диференційних заліків на 1-му курсі VI факультету з підготовки іноземних студентів у весняному семестрі (Лікувальна справа)

Дисципліна	Зобов'язані складалати	Не складали (F)		Складали	Результати оцінювання				Середній бал	Якісна успішність	Абсолютна успішність
		п	н		«5»	«4»	«3»	«2»			
					(A)	(B,C)	(D,E)	Fx			
Медична біологія	479	0	265	214	14	96	104	0	3,58	22,96	44,68
		0	41,05		2,92	20,04	21,71	0			
Медична фізика	479	0	223	256	1	30	225	0	3,13	6,47	53,44
		0	43,16		0,21	6,26	46,97	0			
Медична хімія	479	0	117	362	7	95	260	0	3,30	21,29	75,57
		0	11,58		1,46	19,83	54,28	0			

У студентів третього курсу V та VI факультетів спеціальності «Лікувальна справа» для оцінки ми взяли дисципліні «Крок»: дві клінічні дисципліни та загальну – «гігієна та екологія» (табл. І.39 та І.40.).

Як бачимо, на третьому курсі ситуація деякою мірою вирівнюється. Найбільше недопущених – на обох факультетах по дисциплінах, які входять до ЛП : «фармакологія», «патофізіологія», «патоморфологія». Вони перераховані за порядком зменшення показника. Клінічні кафедри більш лояльні, але на «гігієні та екології» кількість англомовних студентів, що не змогли вчасно закінчити семестр, значно більше. Щодо якісної успішності, то перевага знову на боці VI факультету, де за результатами двох дисципліни – «патоморфологія» та «ПВМ» – цей показник досягнув 40 % відмітки.

Таблиця І.39 – Додипломна освіта. Результати іспитів та диференційних заліків на 3-му курсі V факультету з підготовки іноземних студентів (Лікувальна справа)

Дисципліна	Зобов'язані складати	Не скла-дали (F)		Складали	Результати оцінювання				Середній бал	Якісна успішність	Абсолютна успішність
		п	н		«5»	«4»	«3»	«2»			
					A	B,C	D,E	Fx			
Патоморфологія	128	0	32	96	2	9	85	0	3,14	8,59	75,00
		0	25,00		1,56	7,03	66,41	0,00			
Патофізіологія	128	0	87	41	1	3	37	0	3,12	3,13	32,03
		0	67,97		0,78	2,34	28,91	0,00			
Фармакологія	128	0	113	15	1	5	5	4	3,20	4,69	8,59
		0	88,28		0,78	3,91	3,91	3,13			
ПВМ	128	0	21	107	3	21	83	0	3,25	18,75	83,59
		0	16,41		2,34	16,4	64,8	0,00			
Загальна хірургія	128	0	49	79	0	4	75	0	3,05	3,13	61,72
		0	38,28		0,00	3,13	58,5	0,00			
Гігієна та екологія	128	0	19	109	1	16	92	0	3,17	13,28	85,16
		0	14,84		0,78	12,5	71,8	0,00			

Таблиця І.40 – Додипломна освіта. Результати іспитів та диференційних заліків на 3-му курсі VI факультету з підготовки іноземних студентів у весняному семестрі (Лікувальна справа)

Дисципліна	Кількість студентів	Не складали (F)		Склали	Результати оцінювання				Середній бал	Якісна успішність	Абсолютна успішність
		п	н		«5»	«4»	«3»	«2»			
					A	B,C	D,E	Fx			
Гігієна та екологія	260	0	87	173	4	75	94	0	3,48	30,38	66,54
		0	33,46		1,54	28,85	36,15	0			
ПВМ	260	0	33	227	11	96	120	0	3,52	41,15	87,31
		0	12,69		4,23	36,92	46,15	0			
Загальна хірургія	260	0	133	127	0	47	80	0	3,37	18,08	48,85
		0	51,15		0,00	18,08	30,77	0			
Патоморфологія	260	0	113	147	24	83	40	0	3,89	41,15	56,54
		0	51,15		9,23	31,92	15,38	0			
Патофізіологія	260	0	165	95	3	22	70	0	3,29	9,62	36,54
		0	63,46		1,15	8,46	26,92	0			
Фармакологія	260	0	189	71	1	13	57	0	3,21	5,38	27,31
		0	72,69		0,38	5,00	21,92	0			

А ось у студентів п'ятого курсу (табл. І.41 та І.42) вчасно завершити семестр змогли практично всі студенти V факультету. З англomовних студентів не виконали до необхідного терміну умови навчального плану приблизно одна чверть – від 16,47 до 27,25 % контингенту. До речі, для порівняння були обрані дисципліни, теми яких у більшому відсотку входять до тестової бази ЛІІІ. Але при цьому зберігається тенденція стосовно показника «якісна успішність». На VI факультеті він разом з середнім балом

значно вищим ніж на V (від 17,07 до 45,51 та від 3,23 до 3,67 відповідно). Між іншим, 17,07 – це показник «Акушерства та гінекології», дисципліни, яку у цьому році іноземні студенти склали краще за інші.

Таблиця І.41 – Додипломна освіта. Результати іспитів та диференційних заліків на 5-му курсі V факультету з підготовки іноземних студентів (Лікувальна справа)

Дисципліна	Зобов'язані складати	Не складала (F)		Складали	Результати оцінювання				Середній бал	Якісна успішність	Абсолютна успішність
		п	н		"5"	"4"	"3"	"2"			
					(A)	(B, C)	(D, E)	(Fx)			
Внутрішня медицина	100	0	9	91	0	19	71	1	3,20	19,00	91,00
		0	9,00		0,00	19,00	71,00	1,00			
Хірургія, дитяча хірургія	100	0	9	91	0	13	78	0	3,14	13,00	91,00
		0	9,00		0,00	13,00	78,00	0,00			
Педіатрія, дитячі інфекції	100	0	8	92	0	6	86	0	3,07	6,00	92,00
		0	8,00		0,00	6,00	86,00	0,00			
Акушерство та гінекологія	100	0	14	86	0	7	79	0	3,08	7,00	86,00
		0	14,0		0,00	7,00	79,00	0,00			
Інфекційні хвороби	100	0	8	92	0	14	78	0	3,15	14,00	92,00
		0	8,00		0,0	14,0	78,0	0,00			

Таблиця І.42 – Додипломна освіта. Результати іспитів та диференційних заліків на 5-му курсі VI факультету з підготовки іноземних студентів у весняному семестрі (Лікувальна справа)

Дисципліна	Кількість студентів	Не складала (F)		Склали	Результати оцінювання				Середній бал	Якісна успішність	Абсолютна успішність
		п	н		5	4	3	2			
					A	B, C	D, E	Fx			
Внутрішня медицина	334	0	91	243	10	142	91	0	3,67	45,51	72,75
		0	27,25		2,99	42,51	27,25	0			
Педіатрія, дитячі інфекції	334	0	83	251	7	143	101	0	3,63	44,91	75,15
		0	24,85		2,10	42,81	30,24	0			
Хірургія, дитяча хірургія	334	0	78	256	11	112	133	0	3,52	36,83	76,65
		0	23,35		3,29	33,53	39,82	0			
Акушерство і гінекологія	334	0	85	249	1	56	192	0	3,23	17,07	74,55
		0	25,45		0,30	16,77	57,49	0			
Інфекційні хвороби	334	0	55	279	3	97	179	0	3,37	29,94	83,53
		0	16,47		0,90	29,04	53,59	0			

А які навчальні досягнення у студентів V та VI факультетів, що займаються за спеціальністю «Стоматологія»? Значну частку першокурсників-стоматологів також не було вчасно допущено до складання підсумкового контролю (табл. І.43 та І.44). Але на відміну від студентів спеціальності «Лікувальна справа» серед стоматологів значна більшість (до 85 % контингенту) тих, що не отримали допуск до підсумкового заняття. Інших значних відмінностей між показниками успішності у цих студентів практично немає.

**Таблиця І.43 – Додипломна освіта. Результати іспитів
та диференційних заліків на 1-му курсі V факультету з підготовки
іноземних студентів (Стоматологія)**

Дисципліна	Зобов'язані складалати	Не складалати (F)		Складалати	Результати оцінювання				Середній бал	Якісна успішність	Абсолютна успішність
		п	н		«5»	«4»	«3»	«2»			
					(A)	(B, C)	(D, E)	(F _x)			
Медична біологія	103	0	52	51	0	4	47	0	3,08	3,88	49,51
		0	50,49		0,00	3,88	45,63	0,00			
Анатомія	103	0	27	76	0	0	76	0	3,00	0,00	73,79
		0	26,21		0,00	0,00	73,79	0,00			
Гістологія	103	0	30	73	0	0	73	0	3,00	0,00	70,87
		0	29,13		0,00	0,00	70,87	0,00			
Медична фізика	103	0	27	76	0	0	76	0	3,00	0,00	73,79
		0	26,21		0,0	0,00	73,7	0,00			

**Таблиця І.44 – Додипломна освіта. Результати іспитів
та диференційних заліків на 1-му курсі VI факультету з підготовки
іноземних студентів у весняному семестрі (Стоматологія)**

Дисципліна	Зобов'язані складалати	Не складалати (F)		Склали	Результати оцінювання				Середній бал	Якісна успішність	Абсолютна успішність
		п	н		5	4	3	2			
					A	B,C	D,E	F _x			
Гістологія	90	0	76	14	0	2	12	0	3,14	2,22	15,56
		0	84,44		0,00	2,22	13,33	0,00			
Анатомія	89	0	77	12	0	1	11	0	3,08	1,12	13,48
		0	86,52		0,00	1,12	12,36	0,00			
Медична біологія	90	0	84	6	0	0	6	0	3,00	0,00	6,67
		0	93,33		0,00	0,00	6,67	0,00			
Медична фізика	90	0	34	56	0	0	56	0	3,00	0,00	62,22
		0	37,78		0,00	0,00	62,22	0,00			

Для подальшої оцінки навчальної діяльності у стоматологів ми обрали не 3-й, а 2-й курс. У весняному семестрі студенти-стоматологи закінчують вивчення дисциплін ЛПІ та розпочинають навчання на кафедрах стоматологічного профілю. Результати цього контингенту наведені у *табл. І.45 та І.46*, і за загальними характеристиками вони не відрізняються від результатів першого курсу. Та ж значна кількість (від 61,19 до 83,58 %) англомовних студентів, що вчасно не змогли отримати допуску до підсумкового заняття. У російськомовних таких приблизно на 20–15 % менше. Повна відсутність відмінних результатів, одиничні четвірки і загальна маса з тих, що склали вчасно іспит, отримали «трійку».

**Таблиця 1.45 – Додипломна освіта. Результати іспитів
та диференційних заліків на 2-му курсі V факультету з підготовки
іноземних студентів (Стоматологія)**

Дисципліна	Зобов'язані складала	Не складали (F)		Складали	Результати оцінювання				Середній бал	Якісна успішність	Абсолютна успішність
		п	н		«5»	«4»	«3»	«2»			
					(A)	(B, C)	(D, E)	(Fx)			
Біохімія	108	0	57	51	0	1	50	0	3,02	0,93	47,22
		0	52,78		0	0,93	46,30	0,00			
Фізіологія	108	0	55	53	0	2	51	0	3,04	1,85	49,07
		0	50,93		0	1,85	47,22	0,00			
Мікробіологія	108	0	51	57	0	1	56	0	3,02	0,93	52,78
		0	47,22		0	0,93	51,85	0,00			
Пропедевтика терапевтичної стоматології	108	0	96	12	0	4	8	0	3,33	3,70	11,11
		0	88,89		0	3,70	7,41	0,00			
Пропедевтика ортопедичної стоматології	108	0	41	67	0	0	67	0	3,00	0,00	62,04
		0	37,96		0	0,00	62,04	0,00			

**Таблиця 1.46 – Додипломна освіта. Результати іспитів
та диференційних заліків на 2-му курсі VI факультету з підготовки
іноземних студентів у весняному семестрі (Стоматологія)**

Дисципліна	Кількість студентів	Не складали (F)		Склали	Результати оцінювання				Середній бал	Якісна успішність	Абсолютна успішність
		п	н		«5»	«4»	«3»	«2»			
					A	B, C	D, E	Fx			
Біохімія	67	0	53	14	0	0	14	0	3,00	0,00	20,90
		0	79,10		0,0	0,00	20,90	0,00			
Фізіологія	67	0	41	26	0	4	22	0	3,15	5,97	38,81
		0	61,19		0,0	5,97	32,84	0,00			
Мікробіологія	67	0	56	11	0	2	9	0	3,18	2,99	16,42
		0	83,58		0,0	2,99	13,43	0,00			
Пропедевтика терапевтичної стоматології	67	0	48	19	0	9	10	0	3,47	13,43	28,36
		0	71,64		0,0	13,43	14,93	0,00			
Пропедевтика ортопедичної стоматології	67	0	54	13	0	1	12	0	3,08	1,49	19,40
		0	80,60		0,0	1,49	17,91	0,00			

А ось у студентів 4-го курсу (табл. 1.47 та 1.48) результати між факультетами практично нівелюються за більшістю показників. Навіть відсоток недопущених на кафедрах на обох факультетах одного порядку: терапевтична стоматологія на V факультеті – 47,14, на VI – 42,00; на ортопедичній стоматології відповідно – 30,0 та 26, 0 %; на дитячій стоматології – 18,57 та 14,00 %.

**Таблиця І.47 – Додипломна освіта. Результати іспитів
та диференційних заліків на 4-му курсі V факультету з підготовки
іноземних студентів (Стоматологія)**

Дисципліна	Зобов'язані складали	Не складали (F)		Складали	Результати оцінювання				Середній бал	Якісна успішність	Абсолютна успішність
		п	н		«5»	«4»	«3»	«2»			
					A	B, C	D, E	Fx			
Терапевтична стоматологія	70	0	33	37	0	5	29	3	3,05	7,14	48,57
		0	47,14		0,00	7,14	41,43	4,29			
Хірургічна стоматологія	70	0	21	49	0	9	32	8	3,02	12,86	58,57
		0	30,00		0,00	12,86	45,71	11,43			
Ортопедична стоматологія	70	0	21	49	0	2	43	4	3,12	5,48	45,21
		0	30,00		0,00	2,86	61,43	5,71			
ДТС, ДХС, Ортодонтія	70	0	13	57	3	16	36	2	3,12	5,48	45,21
		0	18,57		4,29	22,86	51,43	2,86			
ЛОР	70	0	2	68	0	10	58	0	3,15	14,29	97,14
		0	2,86		0,00	14,29	82,86	0,00			

**Таблиця І.48 – Додипломна освіта. Результати іспитів
та диференційних заліків на 4-му курсі VI факультету з підготовки
іноземних студентів у весняному семестрі (Стоматологія)**

Дисципліна	Кількість студентів	Не складали (F)		Склали	Результати оцінювання				Середній бал	Якісна успішність	Абсолютна успішність
		п	н		«5»	«4»	«3»	«2»			
					A	B,C	D,E	Fx			
Терапевтична стоматологія	50	0	21	29	4	10	15	0	3,62	28,00	58,00
		0	42,00		8,00	20,00	30,00	0,00			
Ортопедична стоматологія	50	0	13	37	0	2	35	0	3,05	4,00	74,00
		0	26,00		0,00	4,00	70,00	0,00			
ДТС, ДХС, Ортодонтія	50	0	7	43	1	11	31	0	3,30	24,00	86,00
		0	14,00		2,00	22,00	62,00	0,00			
ЛОР	50	0	1	49	0	5	44	0	3,10	10,00	98,00
		0	2,00		0,00	10,00	88,00	0,00			

Нами було розглянуто результати навчання іноземних громадян шести курсів (від 1-го до 5-го) двох факультетів з англomовною та російськомовною формами навчання. Незважаючи на різний контингент за країною походження, те, що студенти зараховані у різні роки, на різні спеціальності, на досить різні за змістом та важкістю засвоєння дисципліни, може говорити про дві закономірності, а саме:

– значна кількість студентів на всіх факультетах та курсах вчасно не виконали умови навчальних планів; якщо брати загальний відсоток, то це орієнтовно половина контингенту факультетів;

– практична відсутність відмінних оцінок та незначна кількість «четвірок», тобто дуже низька якісна успішність навчання; більшість студентів закінчують дисципліну з оцінкою «три».

Таким чином, з будь-яких причин ми не можемо надати нашим іноземним студентам якісних освітніх послуг. Ми що на це неспроможні? Можна пояснити це небажанням іноземців навчатися. «Вони приїхали сюди не набувати знання, а розважатися. Так навіть я буду навантажуватися». Так виправдовують себе деякі «вихователі». Нехай це стосується студентів, яких ви не допустили до складання іспиту. Однак, якщо це так, чому інші, вчасно допущені до підсумкового контролю студенти, не показують якісного результату? Вони теж не бажають навчатися? Це ще одна теорема без вирішення, які відмінність якісних результатів навчання бюджетних студентів від результатів контрактних?

Я вже говорив: «якісне ставлення до своїх обов'язків кожного науково-педагогічного працівника і рівень всіх показників навчання пов'язані між собою».

ПІДСУМКИ РОБОТИ КОЛЕКТИВУ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ ХНМУ

Розглянемо, які досягнення ми отримали за основними напрямками початково-методичної роботи в Медичному коледжі ХНМУ.

Нормативна база. Характеристика навчального процесу. Планування процесу навчання в Медичному коледжі здійснюється відповідно до вимог основних чинних нормативно-правових актів, які регламентують діяльність навчальних закладів з питань організації освітнього процесу.

У 2015–2016 н. р. освітній процес в Медичному коледжі відбувався згідно з робочими навчальними планами, затвердженими директором коледжу. Навчальні плани були розроблені відповідно до примірних навчальних планів підготовки молодшого спеціаліста за спеціальностями: 5.12010102 «Сестринська справа», 5.12010101 «Лікувальна справа», 5.12010105 «Акушерська справа» (затверджені Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України, 2011 р.). Відповідно до листа МОН України від 13.03.2015 № 1/9-126 «Щодо особливостей організації освітнього процесу та формування навчальних планів у 2015–2016 н. р.» педагогічна рада коледжу має право використовувати навчальні плани для здобувачів вищої освіти за освітньо-кваліфікаційними рівнями молодшого спеціаліста без змін до 2017 року.

Графік навчального процесу на 2015–2016 н. р. було розглянуто та затверджено на засіданні педагогічної ради Медичного коледжу ХНМУ (протокол № 15 від 31.08.2015). Зміни до графіку навчального процесу не вносились.

Характеристика контингенту студентів, які проходять навчання. У Медичному коледжі ХНМУ актуальним є питання збереження контингенту студентів, який станом на 30.06.2016 складав 505 осіб, детально за напрямками роботи та формами оплати контингент студентів наведено у *табл. І.49*.

Таблиця І.49 – Додипломна освіта. Контингент студентів МК ХНМУ

Відділення «Акушерська справа»			
Курс	Бюджет	Контракт	Всього
II	–	23	23
III	–	22	22
Разом		45	45
Відділення «Сестринська справа»			
I	5	81	86
II	5	91	96
III	5	107	112
IV	3	46	49
Разом	18	325	343
Відділення «Лікувальна справа»			
I	–	30	30
II	–	30	30
III	–	29	29
IV	–	28	28
Разом	–	117	117
Всього по коледжу	18	487	505

Характеристика та аналіз успішності студентів по спеціальностям та загальна. Навчально-виховний процес в Медичному коледжі забезпечують п'ять циклових комісій: загальноосвітньої підготовки, гуманітарної та соціально-економічної підготовки, природничо-наукової підготовки, професійної та практичної підготовки № 1, професійної та практичної підготовки № 2. Випускаючими є циклові комісії професійної та практичної підготовки № 1 (терапевтичні та педіатричні дисципліни) і професійної та практичної підготовки № 2 (хірургічні дисципліни).

Характеристика та аналіз успішності студентів Медичного коледжу ХНМУ наведена за спеціальностями в *табл. 1.50–1.63*. Показники семестрового контролю знань студентів представлені по цикловим комісіям.

**Показники успішності студентів по циклам.
Відділення «Сестринська справа»**

**Таблиця 1.50 – Додипломна освіта.
Циклова комісія загальноосвітньої підготовки**

№ пор.	Дисципліна	Якісний показник, %	Абсолютний показник, %
1	Українська мова	60	100
2	Українська література	77	100
3	Іноземна мова	63	100
4	Зарубіжна література	83	100
5	Історія України	63	100
6	Всесвітня історія	75	100
7	Людина і світ	91	100
8	Математика	32	100
9	Фізика	45	100
10	Астрономія	92	100
11	Біологія	54	100
12	Географія	88	100
13	Хімія	86	100
14	Інформатика	83	100
15	Фізична культура	73	100
16	Захист Вітчизни	92	100
17	Українська мова (ДПА)	67	100
18	Математика (ДПА)	40	100
19	Біологія (ДПА)	73	100
Всього по циклу		70	100

Таблиця 1.51 – Додипломна освіта. Циклова комісія гуманітарної та соціально-економічної підготовки

№ пор.	Дисципліна	Якісний показник, %	Абсолютний показник, %
1	Основи філософських знань	75	100
2	Культурологія	78	100
3	Фізичне виховання	72	100
4	Українська мова (за професійним спрямуванням)	63	100
5	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	51	100
6	Основи правознавства	77	100
7	Історія України	64	100
8	Соціологія	79	100
9	Основи економічної теорії	80	100
Всього по циклу		71	100

**Таблиця 1.52 – Додипломна освіта.
Циклова комісія природничо-наукової підготовки**

№ пор.	Дисципліна	Якісний показник, %	Абсолютний показник, %
1	Основи латинської мови з медичною термінологією	50,3	100
2	Основи психології та міжособове спілкування	82,7	100
3	Основи медичної інформатики	72,4	100
4	Анатомія людини	62	100
5	Фізіологія	58,7	100
6	Патоморфологія та патофізіологія	47	100
7	Фармакологія та медична рецептура	54	100
8	Біонеорганічна хімія	41,5	100
9	Біоорганічна хімія	51,9	100
10	Фізична та колоїдна хімія	55,8	100
11	Мікробіологія	69,2	100
12	Основи екології та профілактичної медицини	81	100
13	Безпека життєдіяльності	78	100
14	Медична біологія	54,5	100
15	Основи біологічної фізики та медична апаратура	68	100
16	Ріст і розвиток людини	66,6	100
Всього по циклу		63,7	100

**Таблиця 1.53 – Додипломна освіта.
Циклова комісія професійної та практичної підготовки № 1**

№ пор.	Дисципліна	Якісний показник, %	Абсолютний показник, %
1	Історія медицини та медсестринства	83	100
2	Основи медсестринства	68	100
3	Медсестринство у внутрішній медицині	51	99
4	Медсестринство в педіатрії	58	100
5	Медсестринство в інфектології	60	100
6	Медсестринство в дерматології та венерології	66	100
7	Медсестринство в сімейній медицині	65,5	100
8	Медсестринство в геронтології, геріатрії та паліативній медицині	64	100
9	Медсестринство в неврології	84	100
10	Медсестринство в психіатрії та наркології	84	100
11	Громадське здоров'я і громадське медсестринство	62	100
12	Медсестринська етика та деонтологія	83,5	100
13	Медична та соціальна реабілітація	69,5	100
Всього по циклу		72	99,5

**Таблиця 1.54 – Додипломна освіта.
Циклова комісія професійної та практичної підготовки № 2**

№ пор.	Дисципліна	Якісний показник, %	Абсолютний показник, %
1	Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї	50	100
2	Медсестринство в хірургії	53,5	100
3	Медсестринство в акушерстві	44,3	100
4	Медсестринство в гінекології	44	100
5	Медсестринство в офтальмології	49,5	100
6	Медсестринство в оториноларингології	47,1	100
7	Медсестринство в онкології	64	100
8	Анестезіологія та реаніматологія	57,3	100
9	Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій	74,4	99
10	Основи охорони праці та охорона праці в галузі	89	99
Всього по циклу		57,3	99,8

Відділення «Акушерська справа»

**Таблиця 1.55 – Додипломна освіта.
Циклова комісія гуманітарної та соціально-економічної підготовки**

№ пор.	Дисципліна	Якісний показник, %	Абсолютний показник, %
1	Основи філософських знань	74	100
2	Культурологія	77	100
3	Фізичне виховання	71	100
4	Українська мова (за професійним спрямуванням)	69	95
5	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	61	96
6	Основи правознавства	76	100
7	Історія України	81	100
8	Соціологія	95	100
9	Основи економічної теорії	87	96
Всього по циклу		86	98

**Таблиця 1.56 – Додипломна освіта.
Циклова комісія природничо-наукової підготовки**

№ пор.	Дисципліна	Якісний показник, %	Абсолютний показник, %
1	Основи латинської мови з медичною термінологією	68	100
2	Основи психології та міжособове спілкування	86,4	100
3	Основи медичної інформатики	81,8	100
4	Анатомія людини	56,5	98
5	Фізіологія людини	56	95
6	Патоморфологія та патофізіологія	69	100
7	Основи медичної генетики	45,5	100
8	Основи мікробіології з імунологією	73	100
9	Фармакологія та медична рецептура	43,3	100
10	Основи екології та профілактичної медицини	68	100
11	Безпека життєдіяльності	91,3	100
Всього по циклу		67,2	99,2

**Таблиця І.57 – Додипломна освіта.
Циклова комісія професійної та практичної підготовки № 1**

№ пор.	Дисципліна	Якісний показник, %	Абсолютний показник, %
1	Загальний догляд за хворими та медична маніпуляційна техніка	66	100
2	Внутрішня медицина	51	96
3	Педіатрія	60	96
4	Дерматологія та венерологія	74	100
5	Інфектологія	66	100
6	Неврологія та психіатрія та наркологією	76	100
7	Медична та соціальна реабілітація	81	100
8	Епідеміологія	68	100
Всього по циклу		72	99

**Таблиця І.58 – Додипломна освіта.
Циклова комісія професійної та практичної підготовки № 2**

№ пор.	Дисципліна	Якісний показник, %	Абсолютний показник, %
1	Хірургія	48	99
2	Акушерство	46	99
3	Гінекологія	52	99
4	Анестезіологія і реаніматологія	76	100
5	Оториноларингологія	64	100
6	Офтальмологія	50	95,7
7	Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї	85	100
8	Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій	70	95,7
9	Основи охорони праці та охорона праці в галузі	74	100
Всього по циклу		63	99

Відділення «Лікувальна справа»

**Таблиця І.59 – Додипломна освіта.
Циклова комісія загальноосвітньої підготовки**

№ пор.	Дисципліна	Якісний показник, %	Абсолютний показник, %
1	Українська мова	70	100
2	Українська література	63	100
3	Іноземна мова	80	100
4	Зарубіжна література	97	100
5	Історія України	80	100
6	Всесвітня історія	80	100
7	Людина і світ	93	100
8	Математика	55	100
9	Фізика	53	100
10	Астрономія	97	100
11	Біологія	67	100
12	Географія	67	100
13	Хімія	86	100

14	Інформатика	83	100
15	Фізична культура	87	100
16	Захист Вітчизни	97	100
17	Українська мова (ДПА)	83	100
18	Математика (ДПА)	90	100
19	Біологія (ДПА)	96	100
Всього по циклу		80	100

**Таблиця І.60 – Додипломна освіта.
Циклова комісія гуманітарної та соціально-економічної підготовки**

№ пор.	Дисципліна	Якісний показник, %	Абсолютний показник, %
1	Основи філософських знань	77	100
2	Культурологія	80	100
3	Фізичне виховання	58	100
4	Українська мова (за професійним спрямуванням)	70	100
5	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	66	100
6	Основи права	67	100
7	Історія України	80	100
8	Соціологія	77	100
9	Основи економічної теорії	80	100
Всього по циклу		73	100

**Таблиця І.61 – Додипломна освіта.
Циклова комісія природничо-наукової підготовки**

№ пор.	Дисципліна	Якісний показник, %	Абсолютний показник, %
1	Основи латинської мови з медичною термінологією	66	100
2	Основи загальної та медичної психології	70	100
3	Основи медичної інформатики	90	100
4	Анатомія людини	73	100
5	Фізіологія	69,5	100
6	Патоморфологія та патофізіологія	73	100
7	Фармакологія та медична рецептура	66,5	100
8	Біонеорганічна хімія	56,7	100
9	Біоорганічна хімія	66,7	100
10	Фізична та колоїдна хімія	56,7	100
11	Мікробіологія	73	100
12	Основи екології та профілактичної медицини	91	100
13	Безпека життєдіяльності	66,7	100
14	Медична біологія	63,3	100
15	Основи біологічної фізики та медична апаратура	76,7	100
16	Соціальна медицина та організація охорони здоров'я	89	100
Всього по циклу		71,7	100

**Таблиця І.62 – Додипломна освіта.
Циклова комісія професійної та практичної підготовки № 1**

№ пор.	Дисципліна	Якісний показник, %	Абсолютний показник, %
1	Догляд за хворими та медична маніпуляційна техніка	97	100
2	Внутрішня медицина	61	100
3	Педіатрія	56	100
4	Дерматологія та венерологія	72	100
5	Інфектологія	59	100
6	Неврологія	57	97
7	Психіатрія та наркологія	57	100
8	Медична та соціальна реабілітація	89	100
9	Сімейна медицина	89	100
10	Геронтологія, гериатрія та паліативна медицина	56	100
11	Епідеміологія	68	100
12	Невідкладні стани у внутрішній медицині	59	100
13	Невідкладні стани в педіатрії	64	100
	Всього по циклу	69	99

**Таблиця І.63 – Додипломна освіта.
Циклова комісія професійної та практичної підготовки № 2**

№ пор.	Дисципліна	Якісний показник, %	Абсолютний показник, %
1	Хірургія	52,5	100
2	Акушерство	60,5	100
3	Гінекологія	61	100
4	Стоматологічні захворювання	63	100
5	Анестезіологія і реаніматологія	56	100
6	Оториноларингологія	52	100
7	Офтальмологія	48	100
8	Онкологія	62	100
9	Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї	55,6	100
10	Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій	85	100
11	Основи охорони праці та охорона праці в галузі	80	100
12	Невідкладні стани в хірургії	60	100
13	Невідкладні стани в акушерстві та гінекології	52	100
	Всього по циклу	61	100

Як бачимо з таблиць в медичному коледжі показник «якості навчання» за всіма напрямками перевищує 50 %, а за окремими дисциплінами досягає навіть 90 %. Це дуже гарні показники. Бажано, щоб педагогічний колектив зміг зберегти їх і надалі. Щодо результатів зовнішнього оцінювання результатів навчальної діяльності студентів коледжу, то ми їх розглянемо за показниками ЛП «Крок М» та результатами випускних іспитів.

Характеристика та аналіз успішності студентів при складанні ліцензійних іспитів «Крок М». Ліцензійний інтегрований іспит «Крок М» проводиться відповідно до Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямів «Медицина» і «Фармація», затвердженого наказом МОЗ України від 14.08.1998 № 251 (zareestrovano u Ministerstvi yustitsii Ukraini 11.09.1998 № 563/3003). Ліцензійний іспит здійснюється на основі технологій педагогічного тестування, проводиться у письмовій (бланковій) тестовій формі. Екзаменаційний тест складається зі 150 тестових завдань, які пройшли фахову експертизу. У 2015–2016 н. р. іспити проводилися відповідно до графіка: на відділенні «Акушерська справа» – 12 січня 2016 р., на відділенні «Лікувальна справа» – 8 червня 2016 р., на відділенні «Сестринська справа» – 14 червня 2016 р.

Результати складання ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок М» у 2015–2016 н. р. наведено в *табл. 1.64–1.66*. Вони наведені у порівнянні з результатами складання іспитів у 2014–2015 н. р.

Як бачимо з таблиць, за результатами ЛПІ студенти у цьому навчальному році деякою мірою сдали свої позиції, але загальний результат залишається досить високим, у більшості від 85 до 90 % вірних відповідей. Високий рівень навчальних успіхів підтверджує і результат випускних іспитів (*табл. 1.67–1.69*). Якісний показник студентів коледжу за всіма напрямками навчання знаходиться на рівні оцінки «добре».

Умови та характер розподілу студентів в цьому навчальному році. Відповідно до Указу Президента України від 23 січня 1996 № 77 «Про заходи щодо реформування системи підготовки спеціалістів та працевлаштування випускників вищих навчальних закладів» та Порядку працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснювалась за державним замовленням, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 1996 № 992, наказу МОЗУ № 367 від 25.12.1997 визначення місць працевлаштування персонально кожного випускника Медичного коледжу ХНМУ проводиться комісією з працевлаштування випускників. Склад комісії з працевлаштування затверджений наказом ХНМУ № 299 від 31.08.2015 року.

Протягом 2015–2016 н. р. відбувся випуск студентів Медичного коледжу ХНМУ:

- відділення «Акушерська справа» (контрактна форма навчання) – 25 осіб;
- відділення «Сестринська справа» – 102 особи, 5 з яких навчалися за державним замовленням;
- відділення «Лікувальна справа» (контрактна форма навчання) – 27 осіб.

**Результати складання ліцензійного інтегрованого іспиту студентами Медичного коледжу ХНМУ
(2014–2015 та 2015–2016 н. р.)**

**Таблиця І.64 – Додипломна освіта.
«Крок М. Акушерська справа»**

Навчальний рік	Кількість студентів	Тест, %	Субтести, %											
			Акушерство	Гнекологія. Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї	Педіатрія	Внутрішня медицина	Хірургія	Загальний догляд за хворими та медична маніпуляційна техніка	Інші професійно-зорієнтовані дисципліни	Дermato-венерологія	Інфектологія	Анестезіологія та реніматологія	Нервові та психічні хвороби	Охорона праці
2015–2016	25	86,5	85,8	88	77,8	84,2	87,3	95	92,3	82,7	92	98,7	94,7	93,3
2014–2015	17	90,1	90,6	81	98	97,4	82,7	82,8	97,6	98	98	94,1	98	100

**Таблиця І.65 – Додипломна освіта.
«Крок М. Сестринська справа»**

Навчальний рік	Кількість студентів	Тест, %	Субтести, %													
			Основи медсестринства	Медсестринство у внутрішній медицині	Медсестринство в інших дисциплінах терапевтичного профілю	Медсестринство в хірургії	Медсестринство в інших дисциплінах хірургічного профілю	Медсестринство в педіатрії	Медсестринство в акушерстві та гинекології	Невідкладні стани	Медсестринське обстеження	Медсестринський діагноз	Планування медсестринських втручань	Реалізація плану медсестринських втручань	Оцінка результатів втручань медсестринських втручань та їх корекція	Інша діяльність та знання медсестри
2015–2016	102	90,1	89,1	91,7	93,1	91,3	81,2	94,2	83,6	88,1	93,4	89,4	84,3	94,2	87,3	90,9
2014–2015	110	91,9	91,1	88,8	95,6	91,7	83,8	95,4	88,4	94,2	87,1	93,4	89,3	93,3	96,5	91,2

Таблиця І.66 – Додипломна освіта.

«Крок М. Лікувальна справа»

Навчальний рік	Кількість студентів	Тест, %	Субтести, %																											
			2015–2016	27	84,7	Догляд за хворими та медична маніпуляційна техніка	80,8	Внутрішня медицина	85	Дисципліни терапевтичного профілю (нервові, психічні, інфекційні, шкірні і венеричні хвороби, основи реабілітації, фізіотерапії, ЛФК та масажу)	89,2	Хірургічні хвороби	91,8	Дисципліни хірургічного профілю (основи реанімації, травматології, акушерства, акушерства і гінекології, порожнини рота)	92,6	Педіатрія	84	Акушерство і гінекологія	84,5	Невідкладні стани у внутрішній медицині	88,9	Невідкладні стани в хірургії	88,9	Невідкладні стани в педіатрії	60,5	Невідкладні стани в акушерстві та гінекології	72,2	Фельдшер ФАЛУ	86,2	Фельдшер ШМД
2014–2015	30	92,6	Догляд за хворими та медична маніпуляційна техніка	95,8	Внутрішня медицина	95,4	Дисципліни терапевтичного профілю (нервові, психічні, інфекційні, шкірні і венеричні хвороби, основи реабілітації, фізіотерапії, ЛФК та масажу)	97,5	Хірургічні хвороби	95,2	Дисципліни хірургічного профілю (основи реанімації, травматології, акушерства, акушерства і гінекології, порожнини рота)	78,9	Педіатрія	93,7	Акушерство і гінекологія	85,2	Невідкладні стани у внутрішній медицині	97,1	Невідкладні стани в хірургії	97,8	Невідкладні стани в педіатрії	81,1	Невідкладні стани в акушерстві та гінекології	94,4	Фельдшер ФАЛУ	93,5	Фельдшер ШМД	88,3	Фельдшер здоровує якту промислового підприємства	90,2

Результати та аналіз проведення атестації випускників

Таблиця 1.67 – Додипломна освіта.

ПІДСУМКИ комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності 5.12010102

«Сестринська справа» у 2016 р.

Комплексний кваліфікаційний екзамен зі спеціальності «Сестринська справа»	Кількість студентів		Середній бал		% випускників, які отримали відмінні, добрі, задовільні оцінки										Кількість випускників, які отримали дипломи з відзнакою				Кількість випускників, які отримали незадовільні оцінки						
	звітний	попередній	звітний	попередній	відмінні	%		звітний	попередній	добрі	%		звітний	попередній	задовільні	%		звітний	попередній	звітний	попередній	звітний	попередній	звітний	попередній
						звітний	попередній				звітний	попередній				звітний	попередній								
Теоретична частина	102	110	4,01	4,17	5	19	4,9	17	93	91	91,2	83	4	–	3,9	–	13	12	12,7	11	–	–	–	–	–
Практична частина	102	110	3,8	3,9	27	26	26,5	23,6	31	48	30,4	43,6	44	36	43,1	32,8	4	1	16	5,8	–	–	–	–	–

Таблиця 1.68 – Додипломна освіта.

ПІДСУМКИ комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності 5.12010105

«Акушерська справа» у 2016 р.

Комплексний кваліфікаційний екзамен зі спеціальності «Акушерська справа»	Кількість студентів		Середній бал		% випускників, які отримали відмінні, добрі, задовільні оцінки										Кількість випускників, які отримали дипломи з відзнакою				Кількість випускників, які отримали незадовільні оцінки							
	звітний	попередній	звітний	попередній	відмінні	%		звітний	попередній	добрі	%		звітний	попередній	задовільні	%		звітний	попередній	звітний	попередній	звітний	попередній	звітний	попередній	звітний
						звітний	попередній				звітний	попередній				звітний	попередній									
Теоретичний етап	25	17	4,04	4,05	2	1	8	5,8	22	16	88	94,2	1	–	4	–	4	1	16	5,8	–	–	–	–	–	
Практичний етап	25	17	4,12	3,9	7	3	28	17,6	14	10	66	58,9	4	4	16	23,5	4	1	16	5,8	–	–	–	–	–	

Таблиця 1.69 – Додипломна освіта.
**ПІДСУМКИ комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності 5.12010101
 «Лікувальна справа» у 2016 р.**

Комплексний кваліфікаційний екзамен зі спеціальності «Лікувальна справа»	Кількість студентів		Середній бал		% випускників, які отримали відмінні, добрі, задовільні оцінки								Кількість випускників, які отримали дипломи з відзнакою				Кількість випускників, які отримали незадовільні оцінки					
	звітний	попередній	звітний	попередній	відмінні	%		задовільні		%		звітний	попередній	звітний	попередній	звітний	попередній	звітний	попередній	звітний	попередній	
						звітний	попередній	звітний	попередній	звітний	попередній											звітний
Теоретична частина	27	30	4	4,2	1	6	3,8	20	25	24	92,4	80	1	–	3,8	–	4	2	14,8	6,6	1	1
Практична частина	27	30	4,1	3,9	9	4	33	13,2	11	16	41	53,2	7	11	26	36,6	4	2	14,8	6,6	1	1

На підставі листа директора Департаменту охорони здоров'я ХОДА «Про розподіл випускників» № 04/485 від 12.05.2016 та рішення комісії з працевлаштування Медичного коледжу ХНМУ (Протокол № 3 від 20.05.2016 р.) проведено розподіл випускників, які навчались за державним замовленням, таким чином:

- Харківська клінічна лікарня на залізничному транспорті № 1 філії «Центр охорони здоров'я» ПАТ «Українська залізниця» – 2 особи;
- КЗОЗ Харківська міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної медичної допомоги ім. проф. О. І. Мещанінова – 1 особа.

Характеристика видавничої діяльності коледжу. Методична робота педагогічного колективу протягом навчального року проводилась відповідно до затвердженого плану роботи та була спрямована на розв'язання методичної проблеми року: «Підготовка конкурентоспроможного фахівця на основі застосування в освітньому процесі інноваційних педагогічних технологій».

Відповідно до цієї методичної проблеми перед викладачами були поставлені завдання:

- застосування інноваційних технологій під час проведення занять;
- підвищення якості проведення навчальних занять;
- вивчення, узагальнення та розповсюдження педагогічного досвіду;
- підготовка та проведення відкритих занять, тижнів дисциплін та інших заходів з використанням інноваційних технологій;
- професійне становлення викладачів-початківців.

З метою якісного проведення занять та забезпечення студентів необхідними навчально-методичними матеріалами викладачами постійно ведеться робота щодо підготовки навчально-методичних комплексів дисциплін, які вони викладають.

Особливу увагу викладачі приділяють розробці матеріалів для самостійної роботи студентів. Було розроблено, розглянуто відповідними цикловими комісіями, методичною радою коледжу такі дидактичні матеріали для викладачів та студентів:

1. Медсестринський процес при захворюваннях органів кровообігу : метод. вказ. для студентів з дисципліни «Медсестринство у внутрішній медицині» / упоряд. С. С. Петрова. – Харків, 2015. – 56 с., мова укр.
2. Диктанти для вхідного контролю знань з дисципліни «Основи медсестринства» / упоряд. О. В. Коваленко. – Харків, 2016. – 20 с., мова укр.
3. Хвороби органів дихання : збірник лекцій для студентів з дисципліни «Медсестринство у внутрішній медицині», II курс, спеціальність «Сестринська справа» / упоряд. С. С. Петрова. – Харків, 2016. – 40 с., мова укр.
4. Хвороби серцево-судинної системи: збірник лекцій для студентів з дисципліни «Медсестринство у внутрішній медицині», III курс, спеціальність «Сестринська справа» / упоряд. С. С. Петрова. – Харків, 2016. – 36 с., мова укр.

Якість контингенту, що отримує навчальні послуги у Медичному коледжі ХНМУ, залежить від вірної організації заходів з проведення вступної компанії.

Нормативна база вступної кампанії. Основні нормативні документи, якими керувалася приймальна комісія Медичного коледжу ХНМУ у своїй роботі:

1. Закон України «Про освіту» (23.05.1991 № 1060-ХІІ).
2. Закон України «Про вищу освіту» (01.07.2014 № 1556-VII).
3. Закон України «Про боротьбу з корупцією» (№ 356/95-ВР від 05.10.1995 з редакцією від 23.03.2006).
4. Закон України від 12.08.2012 № 3206-17 «Про засади запобігання і протидії корупції».
5. Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (06.06.1996) зі змінами та доповненнями (31.05.2005).
6. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів України зі змінами» (№ 52 від 21.11.2002).
7. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо соціального захисту інвалідів» від 03.05.2007 № 1000-V.
8. Закон України «Про підвищення престижності шахтарської праці» від 02.09.2008 № 345-VI, в останній редакції від 22.07.2009.
9. Закон України «Про внесення змін до статті 5 Закону України «Про підвищення престижності шахтарської праці» від 24.07.2012.
10. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991 р. № 2011-ХІІ.
11. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з питань соціального захисту військовослужбовців та військовозобов'язаних, які призвані на навчальні (або перевірні) та спеціальні збори» від 01.01.2006 №-6489.
12. Указ Президента України від 17.03.1998 за 197/98 «Про деякі заходи щодо підтримки сімей з неповнолітніми дітьми працівників органів внутрішніх справ, які загинули під час виконання службових обов'язків (наказ Міністерства від 07.05.1998)».
13. Наказ Міністерства № 1085 від 15.10.2015, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04 листопада 2015 р. за № 1351/27796, «Про затвердження Умов прийому до вищих навчальних закладів України в 2016 р.».
14. Наказ Міністерства № 622 від 06.06.2016, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14 червня 2016 р. за № 860/28990, «Про затвердження Змін до наказу Міністерства освіти і науки України» від 15 жовтня 2015 р. №1085.
15. Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.12.2015 р., № 421 «Про затвердження Примірного положення про приймальну комісію вищого навчального закладу України».

16. Наказ Міністерства освіти і науки та Міністерства охорони здоров'я України № 124/95 від 25.02.2008 «Про затвердження переліку захворювань, що можуть бути перешкодою для проходження громадянами зовнішнього незалежного оцінювання».
17. Постанова КМУ від 05.04.1994 № 226 «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту дітей, які залишилися без піклування батьків».
18. Лист Міністерства від 22.12.2015 р. № 1/9-615 «Щодо нарахування конкурсного бала вступникам на навчання до вищих навчальних закладів України у 2016 р.».
19. Положення про приймальну комісію Медичного коледжу ХНМУ в 2016 н. р., затверджене наказом ректора ХНМУ № 421 від 07 грудня 2015 р.
20. Ліцензія Міністерства освіти і науки України № 636446 серія АЕ, яка засвідчує право Медичного коледжу Харківського національного медичного університету на проведення освітньої діяльності, пов'язаної з одержанням вищої освіти від 04.06.2015.
21. Сертифікат про акредитацію за статусом ВНЗ I–III рівня відділення «Акушерська справа» № 2174874 14 квітня 2015 р., серія НД-I, «Сестринська справа» № 2174873 від 14 квітня 2015 р., серія НД-I.
22. Правила прийому до Харківського національного медичного університету у 2016 році, затверджені наказом ректора від 14.12.2015 р. № 430.
23. Навчальні програми з біології та української мови, рекомендовані Міністерством освіти України.
24. Наказ ректора МКХНМУ «Про створення приймальної комісії Медичного коледжу ХНМУ в 2016 р.» № 425 від 08.12.2015 р.
25. Наказ ректора МКХНМУ «Про затвердження складу предметних екзаменаційних комісій» № 46 від 17.02.2016 р.
26. Наказ ректора МКХНМУ «Про затвердження складу комісії по співбесіді» № 45 від 17.02.2016 р.
27. Наказ ректора МКХНМУ «Про затвердження складу апеляційної комісії» № 44 від 17.02.2016 р.

Характеристика профорієнтаційної роботи у Медичному коледжі ХНМУ. Для успішного проведення профорієнтаційної роботи в Медичному коледжі ХНМУ створено профорієнтаційну комісію, до складу якої входять відповідальний секретар приймальної комісії, найбільш досвідчені викладачі коледжу. Робота профорієнтаційної комісії у 2015–2016 н. р. проводилася згідно з планом, затвердженим директором Медичного коледжу. Традиційними формами і методами профорієнтаційної роботи стали:

- День відкритих дверей, який проводився чотири рази (жовтень, грудень, лютий, квітень).
- Створення агітаційної бригади із числа студентів коледжу, яка брала участь в загальнономіських та районних профорієнтаційних заходах.

– Відвідування викладачами та співробітниками коледжу загально-освітніх шкіл міста та області: смт. Пісочин, смт. Солоницівка, м. Мерефа, м. Зміїв, смт. Золочів, м. Валки, м. Люботин, м. Балаклія, м. Чугуїв, м. Лозова, Нова Водолага, Дергачівський район, Краснокутський р-н, Великобулуцький р-н, Первомайський р-н, Кегичівський р-н, Сахновщанський р-н, Барвінківський р-н, Близнюківський р-н, Борівський р-н, Зачепилівський р-н.

– Проведення бесід із старшокласниками міста Харкова.

– Участь в обласних заходах «Ярмарка професій» під патронатом Обласного центру зайнятості, «Освіта Слобожанщини».

– Публікація в періодичних виданнях, зокрема в газеті «Слобідський край», інформації про умови вступу до МК ХНМУ.

– Проведення професійно-орієнтованих консультацій з медичними працівниками, студентами під час проходження виробничої та переддипломної практики.

– Розміщення інформації про умови вступу та навчання на офіційному сайті Медичного коледжу ХНМУ та на сайті ХНМУ.

Характеристика та особливості вступної кампанії за напрямками в Медичному коледжі ХНМУ. Провадження освітньої діяльності у Медичному коледжі Харківського національного медичного університету здійснюється відповідно до ліцензії Міністерства освіти і науки України (серія АЕ № 636446 від 04.06.2015 року), термін дії якої на галузь знань 22 – «Охорона здоров'я», підготовка молодшого спеціаліста за спеціальністю: 223 Медсестринство, за спеціалізаціями: «Сестринська справа», «Акушерська справа» 01.07.2025; «Лікувальна справа» – 01.07.2019 р.; підготовка іноземних громадян за базовою акредитованою спеціальністю 223 «Медсестринство» – 01.07.2017.

Ліцензований обсяг на спеціалізацію «Сестринська справа» становить 120 осіб: 90 – на базі базової загальної середньої освіти та 30 – на базі повної загальної середньої освіти. Держзамовлення на спеціалізацію «Сестринська справа» – 5 місць.

Ліцензований обсяг на спеціалізацію «Лікувальна справа» – 30 осіб на основі базової загальної середньої освіти. Навчання здійснюється за рахунок коштів фізичних, юридичних осіб.

Ліцензований обсяг на спеціалізацію «Акушерська справа» – 30 осіб на базі повної загальної середньої освіти. Навчання здійснюється за рахунок коштів фізичних, юридичних осіб.

Відповідно до Правил прийому до Медичного коледжу ХНМУ прийом документів абітурієнтів з базовою загальною середньою освітою буде здійснюватися з 11 по 20 липня 2016 року, вступні випробування – з 21 по 28 липня 2016 року, а прийом документів абітурієнтів з повною загальною середньою освітою – з 11 по 27 липня 2016 року. Термін оприлюднення рейтингового списку вступників на основі базової загальної освіти – не пізніше 12 годин 28 липня 2016 року, на основі повної загальної освіти – не пізніше 12 годин 01 серпня 2016 року. Терміни зарахуван-

ня вступників: за державним замовленням – не пізніше 12.00 06 серпня, за кошти фізичних та юридичних осіб – після зарахування на місця державного замовлення відповідної спеціальності – не пізніше 12 серпня.

Факт кожної подачі заяви в паперовому вигляді реєструється у ЄДЕБО. Вступники, які беруть участь у конкурсному відборі на основі атестату про повну загальну освіту, сертифікату ЗНО можуть подавати заяву в електронному вигляді.

Вступники подають лише сертифікати ЗНО за 2016 рік.

Приймальна комісія Медичного коледжу ХНМУ допускає до участі у конкурсі для вступу на навчання вступників на базі повної загальної середньої освіти, які подають сертифікати ЗНО з мінімальною кількістю 100 балів. Конкурсний бал обчислюється шляхом додавання балів сертифіката з української мови та літератури, біології, середнього бала атестата за шкалою, наведеною у додатку 4 Умов прийому, та додаткового балу за особливі успіхи у навчанні, помножених на вагові коефіцієнти:

- ◆ сертифікат з української мови та літератури – ваговий коефіцієнт становить 0,35;
- ◆ сертифікат з біології – ваговий коефіцієнт становить 0,5;
- ◆ документ про повну загальну середню освіту – ваговий коефіцієнт становить 0,1;
- ◆ додатковий бал за особливі успіхи – ваговий коефіцієнт 0,05.

Конкурсний бал вступників на основі базової загальної середньої освіти обчислюється як сума балів вступних іспитів, середнього бала документа про базову загальну середню освіту.

Результати вступних екзаменів для вступників, які вступають на основі базової загальної середньої освіти, оцінюються за 12-бальною шкалою.

ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА

В останні роки МОЗ України приділяє багато уваги організації, формам та якості проведення навчання на післядипломному етапі. У нашому університеті у зв'язку з отриманням ліцензії надання освітніх послуг підвищення кваліфікації лікарів МОН України (від 04.06.2015 р. АЕ № 636446) обсяг післядипломної підготовки лікарів за акредитованими спеціальностями в галузі знань 1201 «Медицина» шляхом проведення циклів тематичного удосконалення, передатестаційних циклів, спеціалізації (перепідготовки), стажування збільшився до 2500.

Було отримано сертифікат про акредитацію (серія HD № 2175320) з надання освітніх послуг, пов'язаних з одержанням вищої освіти зі спеціальності «Педагогіка вищої школи» (відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 28 травня 2015 р. протокол № 116 (наказ МОН України від 10.06.2015 № 1415л).

Ліцензований обсяг освітніх послуг у 2015 році складав:

- ◆ первинна післядипломна спеціалізація (інтернатура) – 800 осіб;
- ◆ підвищення кваліфікації лікарів за 42 спеціальностями шляхом проведення тематичного удосконалення, передатестаційних циклів, спеціалізації, стажування – ліцензійний обсяг – 2500 осіб;
- ◆ підготовка немедичних працівників з надання першої невідкладної медичної допомоги – 1500 осіб;
- ◆ адміністративний менеджмент – 15 осіб;
- ◆ педагогіка вищої школи – 30 осіб;
- ◆ соціальна робота – 30 осіб;
- ◆ здоров'я людини – 20 осіб.

Характеристика навчального процесу. Освітні послуги, що надавались у Навчально-науковому інституті післядипломної освіти ХНМУ у 2015–2016 н. р., такі:

- первинна післядипломна спеціалізація (інтернатура) за 27 спеціальностями; залежно від спеціальності тривалість навчання в інтернатурі складала від 1 до 3 років;
- підвищення кваліфікації лікарів шляхом проведення спеціалізації (тривалість навчання від 2,5 до 10 міс);
- підвищення кваліфікації лікарів шляхом проведення тематичного удосконалення (тривалість циклу від 0,5 до 1 міс);
- передатестаційні цикли (тривалість 1 міс);
- стажування;
- підготовка немедичних працівників відповідно до Постанови КМУ № 1115 від 21.11.2012 р.;
- отримання другої вищої освіти за спеціальністю «Адміністративний менеджмент» та «Педагогіка вищої школи» за ОКР «магістр»;
- навчання за спеціальністю «Здоров'я людини» за напрямом підготовки 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» та «Соціальна робота» за ОКР «бакалавр».

Розвиток діяльності інституту. Важливе місце в розвитку післядипломної освіти зайняла робота з розширення переліку надання освітніх послуг з отримання другої вищої освіти, зокрема поряд з підготовкою фахівців за спеціальністю «Адміністративний менеджмент». В 2015–2016 н. р. проведено набір та навчання фахівців за спеціальністю «Педагогіка вищої школи».

У 2014–2016 н. р. проведена велика робота ННІПО ХНМУ з підготовки немедичних працівників з надання першої невідкладної допомоги. 27.05 – 16.06.2014 р. та 08.10 – 21.10.2014 р. кафедрою МНС, анестезіології та інтенсивної терапії проводилась підготовка 68 членів волонтерського загону Харківського національного медичного університету за програмою надання першої медичної допомоги за II рівнем «Початкова професійна підтримка життя» (48 год).

На сьогодні продовжуються заходи зі створення Навчально-наукового центру волонтерів з надання невідкладної домедичної допомоги при Координаційній раді студентського самоврядування під керівництвом Навчально-наукового інституту післядипломної освіти ХНМУ. Головною метою створення центру є необхідність проведення, разом з викладачами університету навчання студентів інших вищих навчальних закладів м. Харкова за програмами Надання першої медичної допомоги за I рівнем «Основи підтримки життя» (12 год), а також з надання домедичної допомоги шляхом само- та взаємодопомоги. Волонтери ХНМУ готуються як інструктори-асистенти викладача.

14.12 – 18.12.2015 р. проведено навчання за 36-годинною програмою з надання допомоги при невідкладних станах та відпрацювання навичок тактичної медицини в екстремальних ситуаціях – 15 осіб. Видано 15 сертифікатів та 2 посвідчення до диплому.

23.12 – 25.12.2015 р. відбулися навчальні заняття для солдат строкової служби (молодого поповнення призову 2-2015 на базі військової частини 3017 за програмою підвищення кваліфікації II рівня (Початкова професійна підтримка життя.) Тривалість навчання – 18 год. Видані посвідчення про підготовку з надання домедичної допомоги – 148 осіб.

24.02 – 26.02.2016 р. проведені навчальні заняття для підвищення рівня медичної підготовки з тактичної медицини військовослужбовців за контрактом на базі військової частини 3017 за програмою підвищення кваліфікації II рівня (Початкова професійна підтримка життя). Тривалість навчання – 18 год. Видані посвідчення про підготовку з надання домедичної допомоги – 14 осіб.

24.05 – 26.05.2016 р. проведені навчальні заняття для підвищення рівня медичної підготовки з тактичної медицини військовослужбовців за контрактом на базі військової частини 3017 за програмою підвищення кваліфікації II рівня (Початкова професійна підтримка життя.) Тривалість навчання – 18 год. Видані посвідчення про підготовку з надання домедичної допомоги – 22 особам.

Таким чином, на сьогодні проведено навчання 1 824 військовослужбовців вказаного контингенту.

У процесі цієї роботи підготовка проводилась за трьома напрямками:

- ◆ заняття для медичного складу (лікарі, фельдшери та медичні сестри) – 32;
- ◆ підготовка санітарних інструкторів рот – 14;
- ◆ заняття для військовослужбовців з надання само- та взаємодопомоги – 1 778.

У роботі в ННПО ХНМУ важливе місце відводиться новим педагогічним технологіям та участі у виставкових заходах Міністерства освіти та науки України, про що свідчить перемога у міжнародній виставці «Освіта за кордоном» і «Освіта та кар'єра – День студента 2015», у якій Харківський національний медичний університет виборов почесне звання «Лідер міжнародної діяльності» та отримав Гран-прі у номінації «Міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки». На щорічній міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра – 2016» та виставці закордонних навчальних закладів «Освіта за кордоном» Харківський національний медичний університет традиційно представив свої досягнення та отримав почесне звання «Лідер вищої освіти України» і виборов Гран-прі у номінації «Науково-дослідна діяльність навчального закладу».

Характеристика контингенту осіб, що проводять навчання в ННПО. Підготовка лікарів-інтернів у ХНМУ в 2015–2016 н. р. проводиться відповідно до «Положення про спеціалізацію (інтернатуру) в вищих медичних і фармацевтичних закладах III–IV рівнів акредитації», затвердженого наказом № 291 від 19.09.1996 р. за 27 спеціальностями: акушерство та гінекологія, анестезіологія та інтенсивна терапія, внутрішні хвороби, дитяча хірургія, дитяча анестезіологія, епідеміологія, загальна гігієна, загальна практика – сімейна медицина, інфекційні хвороби, медицина невідкладних станів, неврологія, дерматовенерологія, ортопедія та травматологія, отоларингологія, офтальмологія, патологічна анатомія, психіатрія, педіатрія, радіологія, стоматологія, судово-медична експертиза, урологія, хірургія, неонатологія, нейрохірургія, лабораторна діагностика, пульмонологія та фізіотерапія (*табл. І.70*).

До роботи з інтернами у 2015–2016 н. р. залучено 131 НПП: 47 професорів, 64 доценти, 20 асистентів ХНМУ.

Підготовку в інтернатурі з 01.09.2015 р. розпочали 294 інтерни 1-го року навчання (105 – за державним замовленням, 189 – за контрактом), інтернів 2-го року – 244 (95 – за бюджетом, 149 – за контрактом), інтернів 3-го року – 24 (4 – за бюджетом, 20 – за контрактом).

На 01.01.2016 в ННПО навчалось 547 інтернів, з них за бюджетом – 197 та за контрактом – 349.

У 2015–2016 н. р. Навчально-науковим інститутом післядипломної освіти ХНМУ надавались освітні послуги з підвищення кваліфікації лікарів шляхом тематичного удосконалення за 31 спеціальністю, проведення передатестаційних циклів та циклів стажування за 29 спеціальностями, циклів спеціалізації за 11 спеціальностями.

Таблиця І.70 – Післядипломна освіта.
Контингент лікарів-інтернів у 2015–2016 н. р.

№ пор.	Кафедра	1-й рік навчання			2-й рік навчання			3-й рік навчання			Всього
		Б	К	В-го	Б	К	В-го	Б	К	В-го	
1	Акушерства, гінекології та ДГ	2	10	12	1	13	14	3	9	12	38
2	МНС, анестезіології та ІТ Анестезіологія: МНС	1	5	6	5	10	15	-	-	-	21
		6	1	7	7	1	8	-	-	-	15
3	Внутр. медицини № 1	5	4	9	-	2	2	-	-	-	11
4	Внутр. медицини № 2 і КІ та А	2	3	5	4	-	4	-	-	-	9
5	Внутр. медицини № 3	2	2	4	1	5	6	-	-	-	10
6	Внутрішніх та професійних хвороб	1	-	1	1	-	1	-	-	-	2
7	Дитячої хірургії: дитяча анестезіологія дитяча хірургія	3	1	4	1	2	3				7
		2	1	3	-	2	2	1	-	1	6
8	Епідеміології	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Гігієни і екології № 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	ЗПСМ	28	1	29	43	1	44	-	-	-	73
11	Інфекційних хвороб	4	-	4	-	5	5	-	-	-	9
12	Неврології № 2	-	7	7	-	1	1	-	-	-	8
13	Нейрохірургії	-	2	2	-	2	2	-	-	-	4
14	ЕНМД, ортопедії та травматології	1	6	7	-	5	5	-	-	-	12
15	Оториноларингології	-	-	-	1	1	2	-	-	-	2
16	Офтальмології	-	1	1	1	1	2	-	-	-	3
17	Патологічної анатомії	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
18	Психіатрії, наркології та МП	3	-	3	-	-	-	-	-	-	3
19	Педіатрії №1 та неонатології Педіатрія Неонатологія	91	4	131	8	4	12	-	-	-	251
		5	-	5	4	-	4	-	-	-	9
20	Педіатрії № 2	1	4	5	4	3	7	-	-	-	12
21	Радіології	2	108	110	5	73	78	-	-	-	188
22	Стоматології	-	1	1	-	2	2	-	-	-	3
23	Судової медицини	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1
24	Урології, нефрології та андрології	-	11	11	1	10	11	-	6	6	28
25	Хірургії № 1	-	1	1	3	-	3	-	5	5	9
26	Хірургії № 2	1	1	2	-	-	-	-	-	-	2
27	Дерматовенерології	3	-	3	3	-	3	-	-	-	6
28	Фізіатрії та пульмонології	18	11	29	-	-	-	-	-	-	29
29	Клінічної лаб. діагн.	101	185	286	93	144	237	4	20	24	547
	Всього:										

Згідно із затвердженим навчально-виробничим планом Навчально-наукового інституту післядипломної освіти ХНМУ в 2015–2016 н. р. проведено передатестаційних циклів та циклів стажування – 47, циклів спеціалізації – 15, тематичного удосконалення – 55. До участі у проведенні даних циклів було залучено 33 кафедри, 52 професора, 96 доцентів, 36 асистентів ХНМУ.

У 2015–2016 н. р. порівняно з 2014–2015 н. р. було розроблено, затверджено та проведено 17 нових циклів ТУ, а саме:

1. Кафедра акушерства, гінекології та дитячої гінекології: «Малоінвазивна хірургія в гінекології та дитячій гінекології».

2. Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології: «Діагностика та превенція суїцидальної поведінки».

3. Кафедра хірургії № 1: «Актуальні питання ендоскопії»

4. Кафедра внутрішніх та професійних хвороб: «Актуальні питання професійної патології».

5. Кафедра неврології № 2: «Структурно-функціональна діагностика захворювань нервової системи».

6. Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології: «Актуальні питання психіатрії та наркології в загальній медичній практиці».

7. Кафедра хірургії № 1: «Особливості діагностики та лікування вроджених та набутих вад серця».

8. Кафедра хірургії № 1: «Діагностика та лікувальна бронхоскопія».

9. Кафедра акушерства, гінекології та дитячої гінекології: «Використання сучасних репродуктивних технологій в медичній практиці».

10. Кафедра ортопедичної стоматології: «Актуальні питання ортопедичної стоматології».

11. Кафедра оториноларингології: «Актуальні питання оториноларингології».

12. Кафедра урології, нефрології та андрології: «Ураження нирок в практиці сімейного лікаря».

13. Кафедра хірургії № 1: «Ендоскопічні методики гемостазу при гострих шлунково-кишкових кровотечах».

14. Кафедра хірургії № 1: «Сучасні технології в герніології».

15. Кафедра педіатрії № 1 та неонатології: «Актуальні питання дитячої кардіології».

16. Кафедра нейрохірургії: «Післяопераційне лікування та реабілітація хворих з черепно-мозковою травмою».

17. Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології: «Психосоціалізація пацієнтів та членів їх сімей».

У 2015–2016 н. р. на курсах тематичного удосконалення, спеціалізації, стажування і передатестаційних циклах навчалися слухачі не тільки з м. Харкова і Харківської області, а і з різних міст України.

Цикли тематичного удосконалення закінчили та отримали посвідчення 432 фахівці (з них за контрактом – 23) лікувально-профілактичних закладів не тільки Харківської області та м. Харкова, а й інших регіонів України.

У квітні 2016 р. кафедрою пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та біобезпеки ХНМУ було розроблено навчальний план та програму освітнього курсу «Міжнародні стандарти належної лабораторної практики (GLP): базові вимоги» тривалістю 16 год. та затверджено вченою радою ХНМУ 21.04.2016 р.

Згідно з цим освітнім курсом у червні 2016 р. було проведено навчання за контрактом на базі Казахського інституту професійного розвитку (м. Астана, Республіка Казахстан) для лікарів, лаборантів та науковців, науково-педагогічних співробітників, професорсько-викладацького складу ВМНЗ, що залучені до проведення доклінічних/клінічних досліджень у кількості 11 осіб.

У 2015–2016 н. р. пройшли передатестаційні цикли та цикли стажування 462 лікарі (з них за контрактом – 48) лікувально-профілактичних закладів м. Харкова, Харківської області, інших регіонів України; отримали посвідчення про проходження підвищення кваліфікації та свідоцтва про складання іспиту після проведення передатестаційних циклів зі спеціальностей: «Стоматологія», «Епідеміологія», «Гастроентерологія», «Хірургічна стоматологія», «Терапія», «Психіатрія», «Нейрохірургія», «Дитяча анестезіологія», «Ортопедична стоматологія», «Дитяча стоматологія», «Неврологія», «Терапевтична стоматологія», «Загальна практика – сімейна медицина», «Неонатологія», «Педіатрія», «Анестезіологія», «Ортопедія і травматологія», «Алергологія», «Офтальмологія», «Ендоскопія», «Генетика медична», «Акушерство і гінекологія», «Дитяча гінекологія», «Судинна хірургія», «Хірургія серця та магістральних судин», «Торакальна хірургія», «Хірургія», «Ревматологія», «Дитяча хірургія», «Дитяча нефрологія», «Отоларингологія», «Нефрологія», «Медична генетика» 401 фахівець лікувально-профілактичних закладів м. Харкова, Харківської області, інших регіонів України. Курси стажування пройшли та отримали сертифікати 61 лікар-спеціаліст за фахом «Терапевтична стоматологія», «Епідеміологія», «Терапія», «Судинна хірургія», «Ендоскопія», «Ортопедична стоматологія», «Хірургічна стоматологія», «Дитяча хірургія», «Дитяча стоматологія», «Психіатрія», «Стоматологія», «Хірургія», «Дитяча гінекологія», «Педіатрія».

На циклах спеціалізації за 15 спеціальностями пройшли навчання та отримали сертифікати лікаря-спеціаліста та посвідчення про підвищення кваліфікації 127 фахівців (з них за контрактом – 51 особа).

Серед слухачів циклів підвищення кваліфікації на кафедрах університету шляхом ПАЦ, ТУ, спеціалізації та стажування у 2015–2016 н. р. пройшли навчання співробітники Харківського національного медичного університету, а саме: 171 викладач.

З боку слухачів циклів тематичного удосконалення, ПАЦ та спеціалізації, а також у відгуках керівників медичних установ надана позитивна оцінка роботи кафедр щодо організації циклів, їх актуальності, науковості та науково-практичного рівня.

Загальна характеристика та аналіз успішності інтернів і слухачів. Вагомим засобом підвищення ефективності навчального процесу стало подальше втілення рейтингу навчальної діяльності лікарів-інтернів, що дозволило проводити систематичний аналіз поточної успішності, підвищити рівень здійснення поточного контролю з боку ННПО на очному циклі.

На початку навчального року у вересні 2015 р. були проведені виробничі збори з лікарями-інтернами 1-го року навчання, де вони були ознайомлені з «Положенням про організацію поточного контролю та рейтингової системи оцінки навчальної діяльності лікарів-інтернів».

Відповідно до «Положення про організацію поточного контролю» щомісячно викладачі лікарів-інтернів, які навчаються на очному циклі,

подають до ННПО підсумки поточної атестації інтернів за місяць, а старости груп лікарів-інтернів «Журнали обліку відвідування занять очного циклу навчання лікарями-інтернами». Ці дані аналізуються і обговорюються на кожному засіданні вченої ради ННПО ХНМУ.

На засіданні вченої ради ННПО від 05.01.2016 р. за № 1 були заслухані підсумки роботи викладачів кафедр ННПО з контролю поточної успішності та забезпечення об'єктивного рейтингу навчальної діяльності лікарів-інтернів, курсантів в осінньому семестрі 2015–2016 н. р., підсумки рейтингової атестації лікарів-інтернів у першому півріччі.

На засіданні вченої ради ННПО від 03.05.2016 р. за № 9 були заслухані підсумки рейтингової атестації лікарів-інтернів на кафедрах ННПО у другому півріччі 2015–2016 н. р.

Організація поточного контролю та рейтингової системи оцінки навчальної діяльності лікарів-інтернів сприяє активізації навчального процесу на кафедрах, об'єктивізації підсумкового результату вивчення дисциплін лікарями-інтернами.

Поточний контроль за набуттям знань та умінь слухачів забезпечується викладачами групи через виставлення оцінок в академічний журнал.

Як бачимо з *табл. 1.71*, навчальні досягнення інтернів значно кращі ніж у наших студентів. За незалежною оцінкою якості навчання на післядипломному етапі «Крок 3» ми за останні три роки також поліпшили свої показники.

Характеристика та аналіз успішності лікарів-інтернів при складанні ліцензійних іспитів «Крок 3» (у порівнянні з попередніми роками). 22 березня 2016 року 172 лікаря-інтерна склали ЛШ «Крок 3. Загальна лікарська підготовка».

Як свідчать результати іспиту (*табл. 1.72*), лікарі-інтерни набули необхідного рівня професійної підготовки, що дозволило успішно витримати ліцензійні умови іспиту.

Середні результати груп інтернів різних спеціальностей інтернатури коливаються у межах 48–88,5 % (діапазон становить 40,5 %). Найкращі результати продемонстрували інтерни зі спеціальності «Дерматовенерологія» (88,5 %, 2 інтерни) та «Дитяча хірургія» (86,8 %, 3 інтерни). Найнижчі результати показали інтерни таких спеціальностей: «Загальна гігієна» (48 %, 1 інтерн) та «Інфекційні хвороби» (69,3%, 5 інтернів) (*табл. 1.73*).

При аналізі результатів складання ЛШ «Крок 3. Загальна лікарська підготовка» за субтестами (*табл. 1.74*) звертає на себе увагу те, що підвищились середні показники з розділу «Інфекційний профіль» (+14,4 %), «Хірургічний профіль» (+6,9 %), «Невідкладні стани» (+5 %).

10 листопада 2015 року в ХНМУ Центром тестування при МОЗ України було проведено ЛШ «Крок 3. Стоматологія». Іспит пройшов для інтернів 2-го року навчання (*табл. 1.75*).

Таблиця І.71 – Післядипломна освіта.

Підсумки річної атестації лікарів-інтернів за 2015–2016 н. р.

№ пор.	Період	% здійснення поточного контролю	Показники поточної успішності						Кількість неатестованих
			Відмінно, %	Добре, %	Задовільно, %	Незадовільно, %	Якісна успішність, %	Середній бал	
1	Вересень 2015	98,6	17,6	69,4	13,7	0	88,1	4,0	28
2	Жовтень 2015	98,2	12,7	77,1	10,2	0	54,1	4,1	29
3	Листопад 2015	98,5	11,5	69,4	19,1	0	81,9	3,9	41
4	Грудень 2015	97,9	14,4	65,0	20,1	0	84,1	3,9	56
5	Січень 2016	96,8	25,4	56,4	18,2	0	89,2	4,0	12
6	Лютий 2016	98,1	16,1	67,1	17,1	0	90,0	4,0	25
7	Березень 2016	99,7	25,5	56,9	17,6	0	84,3	4,1	25
8	Квітень 2016	98,7	32,8	55,4	14,8	0	85,2	4,1	48
9	Травень 2016	99,2	31	57	12	0	87,3	4,3	28
10	Червень 2016	100	22,1	58	16	0	83,5	4,1	0
У цілому по ННПО		98,6	21,0	63,2	15,8	0	82,8	4,05	29,2

**Таблиця І.72 – Післядипломна освіта.
Результати складання «Крок 3. Загальна лікарська підготовка»
протягом 2014–2016 рр.**

Рік	Всього інтернів	Кількість інтернів, які не склали «Крок 3»	Середнє по ВНЗ, %
2014	153	14	77,3
2015	189	13	77,0
2016	172	14	80,5

**Таблиця І.73 – Післядипломна освіта.
Результати складання ЛІІ інтернами за спеціалізаціями «Крок 3.
Загальна лікарська підготовка» 2016 рік порівняно з 2015 р.**

Код спеціалізації	Назва спеціалізації	Кількість інтернів	Тест, %		Порівняльні результати, %
			2016	2015	
1	Акушерство і гінекологія	13	77,3	74,4	+2,9
2	Анестезіологія	7	80,7	80	+0,7
55	Внутрішні хвороби	19	84,9	72,5	+12,4
24	Дитяча анестезіологія	4	80,6	78,7	+1,9
31	Дитяча хірургія	3	86,8	69,5	+17,3
37	Загальна гігієна	1	48	76,1	-28,1
4	ЗПСМ	29	84	81,5	+2,5
42	Епідеміологія	-	-	84,5	-
5	Інфекційні хвороби	5	69,3	73,9	-4,6
6	Лабораторна діагностика	19	78,9	82,3	-3,4
8	Медицина невідкладних станів	7	85	76,2	+8,8
9	Неврологія	7	80,6	82,5	-1,9
10	Нейрохірургія	2	82	76,5	+5,5
12	Дерматовенерологія	2	88,5	-	-
56	Пульмонологія та фтизіатрія	3	81,7	73,8	+7,9
12	Ортопедія і травматологія	8	76,9	64,9	+12
13	Отоларингологія	-	-	76	-
14	Офтальмологія	1	85	78,8	+6,2
15	Патологічна анатомія	1	86	80,3	+5,7
35	Педіатрія	19	82,1	74,2	+7,9
16	Психіатрія	3	82	-	-
53	Радіологія	5	72,6	73,1	-0,5
19	Судово-медична експертиза	1	84,5	46,2	+38,3
21	Урологія	-	-	80,5	-
23	Хірургія	12	74,7	80,8	-6,1
34	Неонатологія	1	85,5	-	-

**Таблиця І.74 – Післядипломна освіта.
Результати ЛІІ «Крок 3. Стоматологія» (10.11.2015 р.)**

Рік	Всього інтернів	Середнє по ВНЗ, %
2015	78	80,6
2014	92	78,3
	-14	+2,3

Усі інтерни-стоматологи склали іспит позитивно, крім 7 (9 %) – Дюкова Т. Г., Задорожний І. К., Краснокутська О. О., Курбанова Ф. А., Лохматова А. Г., Луцька М. І., Спащенко В. І.

Інтерни-стоматологи правильно відповідали на 80,6 % при минулорічному показнику 78,3 % (+2,3).

**Таблиця І.75 – Післядипломна освіта.
Інтерни, які не склали іспит «Крок 3. Стоматологія» (10.11.2015 р.)**

Рік	Кількість інтернів	Усього не склали	
		Кількість	Відсоток
2013	98	6	6,1
2014	92	2	2,1
2015	78	7	9

22 березня 2016 р. в ХНМУ Центром тестування при МОЗ України було проведено ЛІІ «Крок 3. Лабораторна діагностика 2016 рік». Всі 10 лікарів-інтернів склали іспит позитивно.

Результати атестації в ННІ ЦДО. У січні 2016 р. атестація на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікаря проводилась із 6 спеціальностей згідно з розкладом, затвердженим ректором університету. Середній бал з неврології – 4,0, пульмонології та фтизіатрії – 4,0, радіології – 4,6, судово-медичної експертизи – 3,5, медицини невідкладних станів – 4,3, інфекційних хвороб – 4,5.

Середній бал заключної атестації випускників-інтернів у січні 2016 р. склав 4,3 проти 4,2 у січні 2015 р.

Завершувальна атестація лікарів-інтернів у червні 2016 р. проходила за 15 спеціальностями з середнім балом: «Акушерство та гінекологія» (12 інтернів) – 4,25; «Загальна практика – сімейна медицина» (39 інтернів) – 4,5; «Внутрішні хвороби» (12 інтернів) – 4,5; «Патологічна анатомія» (1 інтерн) – 5,0; «Ортопедія і травматологія» (3 інтерни) – 5,0; «Педіатрія» (11 інтернів) – 4,5; «Анестезіологія та інтенсивна терапія» (15 інтернів) – 4,1; «Хірургія» (11 інтернів) – 4,1; «Стоматологія» (75 інтернів) – 3,57; «Дитяча хірургія» (1 інтерн) – 5,0; «Отоларингологія» (2 інтерни) – 4,5; «Офтальмологія» (2 інтерни) – 4,0; «Урологія» (1 інтерн) – 4,0; «Лабораторна діагностика (26 інтернів) – 4,6; «Дитяча анестезіологія» (3 інтерни) – 4,3. Всього 237 чоловік.

Усі інтерни склали атестацію на визначення знань та практичних навичок позитивно. Середній бал атестацій на визначення знань та практичних навичок випускників-інтернів у 2016 р. склав: у січні – 4,3 проти 4,2 у 2015 р., у червні – 4,16 проти 4,46 у 2015 р.

Атестація лікарів-інтернів на визначення рівня знань та практичних навичок за кожним фахом проходила в три етапи: комп'ютерний тест-контроль, практична та теоретична частини, які проводила державна комісія одного і того ж складу.

Таблиця 1.76 – Післядипломна освіта.
Аналіз результатів ЛІІ «Крок 3. Загальна лікарська підготовка» 2016 р. за субтестами

Рік	Кількість інтерв'ю	Тест, %	Субтести, %												
			Загальні питання	Невідкладні стани	Організація допомоги в екстремальних ситуаціях	Медична допомога в бойових умовах	Терапевтичний профіль	Хірургічний профіль	Педіатричний профіль	Акушерсько-гінекологічний профіль	Інфекційний профіль	Діагностика та диференціальна діагностика	Лабораторно-інструментальне обстеження	Ведення пацієнта	Профілактика та прогноз стану хворого
2016	172	80,5	78,5	83,5	73,8	61,5	80,5	81,5	76,9	79,9	87,6	82,8	88	78,9	81,3
2015	189	77	85	78,5	73	-	77,9	74,6	82	81	73,2	77,9	78,5	76,5	78,6
	-17	+3,5	-6,5	+5	+0,8	-	+2,6	+6,9	-5,1	-1,1	+14,4	+4,9	+9,5	+2,4	+2,7

При проведенні атестації на визначення знань та практичних навичок до засобів контролю включалися також питання із суміжних дисциплін: «Трансплантологія», «Інфекційні захворювання», «Фтизіатрія», «Дитячі інфекційні захворювання», «Оперативна хірургія та топографічна анатомія», «Невідкладна допомога та інтенсивна терапія» та ін. – відповідно до програм спеціальностей.

Головами атестаційних комісій позитивно оцінено рівень відповідності сформованості знань, умінь та навичок лікарів-інтернів, досягнутий у результаті засвоєння програм відповідних спеціальностей та суміжних циклів. Проте разом з позитивними сторонами професійної підготовки лікарів-інтернів зроблені зауваження щодо рівнів фахової підготовки з окремих розділів, внесені дійові пропозиції для подальшого покращання професійної підготовки лікарів на післядипломному етапі. Недоліки засвоєння практичних навичок, на погляд атестаційних комісій, обумовлено недостатньою інтеграцією засвоєння практичних навичок на очному та заочному циклах навчання.

Відбір інтернів на навчання доцільно проводили за критеріями фахової придатності, можливо, на конкурсній основі, за участю викладачів профільних кафедр.

Вагомим засобом підвищення ефективності навчально-виховного процесу стало подальше втілення рейтингу навчальної діяльності лікарів-інтернів, що дозволило проводити систематичний аналіз поточної успішності, підвищити рівень здійснення поточного контролю з боку викладачів на очному циклі.

Робота сектора сприяння працевлаштуванню випускників ХНМУ. На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 р. № 1726 «Про підвищення рівня працевлаштування випускників вищих навчальних закладів» у складі Навчально-наукового інституту післядипломної освіти продовжує роботу створений в ННІПО ХНМУ сектор сприяння працевлаштуванню випускників, основними завданнями якого є таке:

- вивчення постійного попиту і пропонування на ринку праці медичних працівників;

- налагодження співпраці з державною службою зайнятості, лікувальними установами та Головним Управлінням охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації;

- надання інформації студентам, випускникам та лікарям-інтернам про вакантні робочі місця відповідно до їх фахової підготовки;

- надання консультацій студентам і випускникам з питань оформлення власного резюме та розміщення їх на сайті ХНМУ;

- інформування деканатів та випускових кафедр про наявні вільні вакансії для подальшого працевлаштування випускників.

Метою діяльності сектора є створення умов для ефективної реалізації права випускників університету на працю, сприяння забезпеченню

першим робочим місцем, підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці, а також накопичення та поновлення бази даних вільних вакансій лікарів-спеціалістів у лікувальних установах Харківського регіону та інших регіонів України.

Налагоджена співпраця ХНМУ з державною службою зайнятості Харківської області – Харківським обласним та міським центрами зайнятості, Департаментом у справах молоді та спорту. У межах угоди про «Спільну діяльність» та «Плану спільних дій» між нашим університетом та міським центром зайнятості центр надсилає до університету інформацію щодо потреби лікувальних закладів Харківського регіону в лікарях-спеціалістах. Ця інформація розміщується на сайті ХНМУ та доводиться до відома інтернів та випускників ХНМУ. Проводяться інформаційні зустрічі в новоствореному інформаційно-консультаційному центрі Харківського обласного центру зайнятості з актуальних питань зайнятості молоді.

На сайті нашого університету розміщено інформацію щодо створеного сектора, техніки ефективного пошуку роботи та інформацію щодо вільних вакансій лікарів-спеціалістів у лікувальних установах та організаціях Харкова і Харківської області та інших регіонів України.

З випускниками ХНМУ, які звертаються в ННПО з питань працевлаштування, проводиться індивідуальна робота, пропонуються наявні вакантні лікарські посади в лікувальних установах Харківщини та інших областей, що надали відповідні пропозиції до нашого навчального закладу, формується база даних вакантних робочих місць. За результатами звернень лікарів-інтернів є позитивні результати отримання першого робочого місця після закінчення навчання в інтернатурі.

БІБЛІОТЕЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Важливою складовою якісної освіти є правильна організація інформаційного забезпечення всіх напрямів діяльності навчального закладу. Глобальні трансформації суспільства, реформування освітньої системи як результат інформаційної революції змінюють не тільки стратегію університетів, але і вузівських бібліотек. Новації в системі освіти, необхідність безперервного навчання протягом усього життя, саморозвитку особистості, зростання значення інформаційної компетентності студентів, науковців та лікарів практичної ланки охорони здоров'я підвищують роль та статус бібліотеки університету, перетворюють на важливий суб'єкт освіти.

У 2015 р. Наукова бібліотека університету відзначила своє 95-річчя. Довгий шлях для бібліотеки – є значні досягнення і перемоги, завдання і необхідність вирішення проблем. Все це можливо завдяки партнерським взаємовідносинам з університетською спільнотою.

Головним завданням Наукової бібліотеки ХНМУ є інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу та наукової діяльності університету, а також розширення їх електронної складової. Ефективне задоволення інформаційних потреб студентів, викладачів та науковців шляхом організації та надання онлайн-доступу до світових інформаційних ресурсів та ресурсів власної генерації здійснюється на засадах відкритості, оперативності та комфортності.

Цьому сприяє використання сучасних технологій і методик, впровадження комплексу інформаційно-технологічних систем, які забезпечують управління:

- друкowanими документами через автоматизовану бібліотечно-інформаційну систему (АБІС);
- власно створеною цифровою колекцією наукових здобутків ХНМУ через інституційний репозитарій;
- зовнішніми електронними ресурсами через власний веб-сайт бібліотеки.

Локальна мережа бібліотеки об'єднує 1 сервер та 52 комп'ютери (за останні 5 років – 22 ПК + 1 сервер) з доступом до мережі Інтернет, у тому числі 9 – у залах електронної інформації для студентів і науковців. В університеті, у тому числі в читальних залах бібліотеки, працює зона Wi-Fi.

Структура бібліотеки упорядкована відповідно до наказу МОН України від 27.09.2012 № 1058, обслуговування ведеться на 5 абонементax, в 11 читальних залах (у тому числі двох залах електронної інформації) на 350 посадкових місць, у бібліотечних пунктах на кафедрах, бібліотеці медичного коледжу ХНМУ.

Робота Наукової бібліотеки університету є багатовекторною і спрямована на інформаційне забезпечення освітнього та науково-дослідного процесів, культурно-просвітницьку та виховну роботу. Сьогодні бібліотека вишу є не лише ресурсним центром університету, що поєднує бібліотечно-

інформаційні функції з ключовими елементами академічних технологічних сервісів, а й учасником академічного та дослідницького процесів університету, який, з одного боку, створює власні електронні бібліотеки, електронні архіви, бази даних та бази знань, а з іншого – забезпечує швидкий та зручний доступ до світових академічних та освітніх ресурсів, першоджерел результатів наукових досліджень.

НБ ХНМУ забезпечує науково обгрунтоване, оптимальне та оперативне комплектування фонду творами друку відповідно до профілю університету та інформаційних потреб всіх категорій користувачів. Основними джерелами надходжень до фонду є закупівля літератури, видання редакційно-видавничого відділу університету, отримання літератури в дар від кафедр та співробітників ХНМУ, а також різноманітних державних організацій та благодійних фондів.

Незважаючи на складність економічної ситуації у країні, сума коштів, витрачених університетом на закупівлю навчальної літератури на одного студента, за останні 5 років (2012–2016 рр. – 447,96 грн) зростає на 70 % порівняно з минулим 5-річним періодом (2008–2012 рр. – 264,65 грн).

На комплектування фонду у 2015 р. університетом витрачено (без витрат на передплату періодичних видань) 980 977,50 грн, у 2016 році – 599 967,22 грн.

У 1-му півріччі 2016 р. для забезпечення освітнього процесу студентів англійською мовою придбано навчальну літературу (підручники, навчальні посібники, атласи тощо) всесвітньовідомих видавництв, таких, як Elsevier, McGraw-Hill, Wolters Kluwer, Lippincott Williams&Wilkins, Georg Thieme Verlag, Oxford University Press, на загальну суму 490 301,22 грн.

Поповнення фонду було здійснено за всіма основними дисциплінами. Загальна кількість придбаної літератури складає 79 назв, 157 примірників, серед них 34 назви мають доступ до електронної версії.

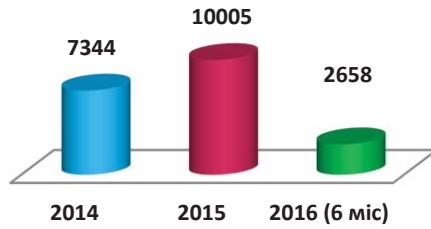
На 2-е півріччя 2016 р. заплановано придбання навчальної та наукової літератури на суму 1 млн. грн.

Динаміка надходжень до фонду бібліотеки та витрати на придбання літератури представлені на діаграмах.

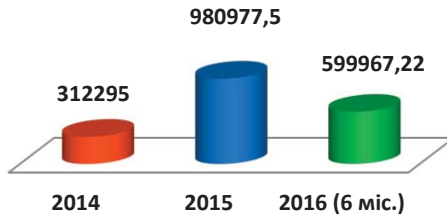
Суттєво поповнюється фонд за рахунок дарунків, у першу чергу від кафедр та співробітників університету. Всього протягом 2015 – 1 півріччя 2016 р. надійшло 2 833 примірники (821 назва), у тому числі від кафедр і співробітників ХНМУ – 1 715 примірників (373 назви). За 6 місяців 2016 р. від кафедральних колективів надійшло 763 примірники (311 назв). Це кафедри суспільних наук, медичної та біоорганічної хімії, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я; педіатрії № 1 та неонатології, інфекційних хвороб та ін.

Таким чином, загальний фонд Наукової бібліотеки на 01.07.2016 складає 999 963 документи, у тому числі державною мовою – 216 973 примірники, російською – 699 896, іноземними мовами – 83 094. Фонд навчальної літератури нараховує 579 703 примірники, у тому числі державною мовою – 168 844, російською – 376 638, іноземною (англійською) – 34 221.

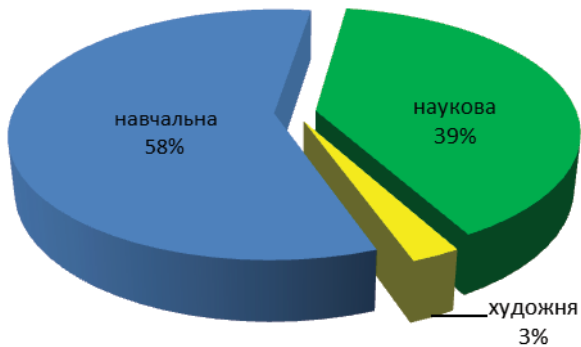
Надходження до фонду
НБ ХНМУ (примірників)

Кошти на придбання літератури, грн

Фонд НБ ХНМУ за призначенням

Сучасних підручників та посібників, виданих за останні 5 років, представлено у фонді 454 назви у кількості 20 700 примірників, у тому числі:

– підручники – 210 назв/11 288 прим.,
у т.ч.:

- ◆ укр. мовою – 86 назв/5 818 прим.;
- ◆ рос. мовою – 31 назва/2 818 прим.;
- ◆ англ. мовою – 93 назви/2 652 прим.

– посібники – 244 назви/9 412 прим.,
у т.ч.:

- ◆ укр. мовою – 130 назв/3 874 прим.;
- ◆ рос. мовою – 63 назви/2 596 прим.;
- ◆ англ. мовою – 51 назва/2 942 прим.

Незабезпеченими навчальною літературою, виданою за останні 5 років (2012–2016), є дисципліни за такими напрямками підготовки:

- ◆ гуманітарна та соціально-економічна підготовка – іноземна мова;
- ◆ природничо-наукова підготовка – медична біологія, основи біоетики та біобезпеки;
- ◆ професійна підготовка – анестезіологія та реаніматологія, гігієна та екологія з гігієнічною експертизою, внутрішня медицина, догляд за хворими, дитяча хірургія, дитяча гінекологія, дитячі інфекційні хвороби, дитяча терапевтична стоматологія, клінічна фармакологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, нефрологія, оториноларингологія, офтальмологія, основи стоматології, фармакологія та ін.

Однак майже за всіма дисциплінами є навчальна література попередніх років, а також навчально-методичні та лекційні матеріали в Репозитарії ХНМУ.

Важливим фактором у забезпеченні освітнього процесу навчальною літературою є придбання національних (базових) підручників і посібників відповідно до вимог МОЗ України. У фонді Наукової бібліотеки університету є 110 назв національних підручників (включаючи переклад російською і англійською мовами) у кількості 9 868 примірників.

Електронні ресурси НБ ХНМУ розкривають її фонд та надають доступ до мережевих ресурсів: Електронний каталог є точкою онлайн-доступу до ресурсної бази бібліотеки та інструментом реалізації інформаційного пошуку за принципом 24/7 (24 години на добу, 7 днів на тиждень). На основі електронного каталогу створено і постійно поповнюються проблемно-орієнтовані бази даних, що налічують понад 2,3 тис. записів: за основними напрямками наукових досліджень університету – «Здоров'я здорових», «Мініінвазивні втручання», «Серцево-судинні захворювання», «Вірусно-бактеріальні інфекції»; з актуальної тематики – «Доказова медицина», «Військова медицина», «Недуги «великих» (повнотекстова).

На середину 2016 р. загальний обсяг електронного каталогу та різноманітних баз даних налічує близько 215 тис. записів, у тому числі посилань на повні тексти – майже 2,5 тис. З кожним роком зростає кількість проведених в електронному каталозі результативних пошуків: якщо у 2014 р. здійснено 3 138 475, у 2015 р. – 3 362 114, то вже за 1-е півріччя 2016 р. – 2 519 349.

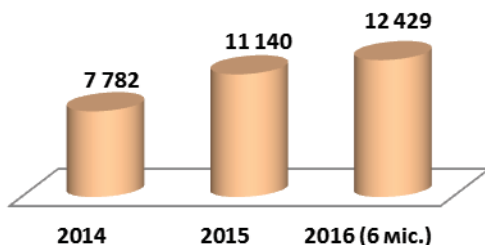

Репозитарій ХНМУ (ISSN 2310-8363) є середовищем, яке дозволяє підрозділам університету, співробітникам, студентам, аспірантам та докторантам легко розміщувати результати власних наукових досліджень, освітні та навчально-методичні матеріали в електронній формі у надійному та добре організованому архіві, забезпечувати доступ у мережі Інтернет та стимулювати відкритий доступ до їхніх інтелектуальних продуктів. Він є частиною загальної е-колекції Наукової бібліотеки.

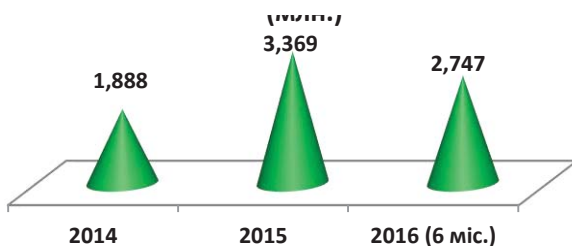
Репозитарій ХНМУ містить майже 12 500 повнотекстових документів, у тому числі майже 1 300 – навчально-методичних і лекційних матеріалів, серед яких 20 підручників та 45 посібників, авторами яких є співробітники університету. Технології надають можливість інтегрувати електронні ресурси за допомогою єдиних посилань та дозволяють користувачам переходити з бібліографічних баз каталогу чи покажчиків на сайті безпосередньо до повних текстів тих чи інших матеріалів у Репозитарії ХНМУ. Статистичні дані Google Analytics та ПЗ DSpace лише за 5 міс. 2016 р. свідчать про 29 606 унікальних користувачів, відвідувань – 43 212, завантажено повних текстів – 2 359 946, а за весь період існування – понад 10 млн.

У світовому рейтингу Webometrics на січень 2016 р. Репозитарій ХНМУ очолив рейтинг електронних архівів українських медичних вишів, посів 12-е місце серед інституційних репозитаріїв України та 768-е загальне місце. Це найкращий результат за весь час роботи архіву, враховуючи те, що в сегменті відкритих ресурсів він працює менше 5 років.

Репозитарій ХНМУ, об'єм

Репозитарій ХНМУ, завантажено файлів, млн

Зручним інструментом онлайн-інформування користувачів є веб-сайт Наукової бібліотеки ХНМУ (<http://libr.knmu.edu.ua>), який надає більш зручний віддалений доступ до ресурсів власної і зовнішньої регенерації, серед яких *Електронний каталог*, *Репозитарій ХНМУ*, інтерактивна база тестів «Крок» тощо. Сайт поєднує інформаційні, пошукові, освітні, навігаційні функції, має просту навігацію та логічну схему побудови. Веб-сайт містить інформацію про бібліотеку, її ресурси та послуги, а також надає певні онлайн-сервіси. Основна аудиторія веб-ресурсу – студенти, викладачі, науковці університету, але результати моніторингу незалежного сервісу Google Analytics свідчать про користувачів не тільки з багатьох міст України, а й із-за кордону.

У веб-сайт інтегровано окремі програмні продукти, на яких реалізовано бібліотечні інформаційні продукти та сервіси (електронний каталог та проблемно-орієнтовані бази даних, Репозитарій ХНМУ), а також посилання на корпоративні сторінки бібліотеки в соціальних мережах. Доступ до ліцензійних електронних ресурсів та електронних ресурсів відкритого доступу здійснюється за допомогою спеціально створених комунікаційних навігаторів – електронних покажчиків з гіперпосиланнями на науково-освітні Інтернет-ресурси з перевагою повнотекстових баз даних.

Електронний покажчик «е-Періодика» містить посилання на повнотекстові архіви періодичних видань біомедичної спрямованості; електронний покажчик «Web-навігатор» є результатом багаторічного моніторингу

світових Інтернет-ресурсів і адресує до найбільш якісних ресурсів з освіти, медицини і суміжних наук, структурованих певним чином. Особлива увага приділяється безкоштовним базам даних і ресурсам відкритого доступу. Найбільш відомі і популярні ресурси представлені банерами.

У своїй роботі Наукова бібліотека використовує різноманітні міжнародні ресурси, надаючи доступ до них через власний сайт: Medline, Cochrane Library, Academic Search Premier, Health Source, PubMed, DOAJ, Open J-Gate, BioOne та ін. Крім того, за програмою проекту «Електронна інформація для бібліотек» (eIFL Direct) надаються безкоштовні триал-доступи: до наукометричних баз даних Web of Science від видавництва Thomson Reuters, ресурсів East View Information Services, Консорціуму JSTOR різних зарубіжних видавництв, таких як, Royal Society Publishing, Nature, Academic Press, Springer International Publishing AG, Institute of Physics Publishing (IOP Publishing), до електронних версій журналів The New England Journal of Medicine, Pediatric Neurology Briefs, до журналів та книжок Elsevier, ресурсів компанії Ovid – «Primal Interactive Human: the 3D Real-time Body» (Мультимедійна інтерактивна 3D анатомія людини), Reactions Pharmacovigilance Insight, APA PsycINFO™, PsycTESTS тощо. На сайті Наукової бібліотеки розміщено покажчик медичних журналів з інтерактивними посиланнями на електронні архіви.

Отже, сучасні інформаційні технології надають ефективні засоби надійного збереження інформації та організації онлайн-доступу до освітніх та наукових ресурсів.

Завершено реалізацію Концепції розвитку інформаційно-бібліотечного обслуговування Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету на 2011–2015 рр. – на всіх пунктах обслуговування користувачів (окрім читальних залів у студентських гуртожитках) запроваджено автоматизовану видачу документів з використанням штрих-кодів, тим самим завершено повний цикл автоматизації бібліотечних процесів.

Продовжується робота зі збереження книжкових пам'яток з фонду Наукової бібліотеки університету. Навесні 2016 р. придбано універсальний комплекс для оцифровки документів, розпочалась робота зі створення електронної колекції рідкісних та цінних видань. Першими проходять оцифровку дисертації, захищені на медичному факультеті Імператорського Харківського університету від його заснування і до 1920 року. В Репозитарії ХНМУ створено е-колекцію з відкритим доступом, яка на цей час налічує 36 дисертацій, робота триває. У бібліотеці вивчаються питання щодо створення музею рідкісних та цінних видань. Тож, першими кроками стали відображення е-колекції в Репозитарії ХНМУ та створення Віртуального музею на сайті Наукової бібліотеки ХНМУ, який представлено рубриками «Харківська медична школа в назвах», «Книжкові пам'ятки», «Цікаві знахідки».

З метою формування інформаційної компетентності й культури студентів та викладачів Наукова бібліотека використовує різні форми і

методи роботи. У 2015–2016 н. р. проводились семінари-презентації «Публікаційна кар'єра науковця: наукометричний підхід» (3 грудня 2015 р.), «Надійні інформаційні ресурси для медичної науки та освіти» (27 січня 2016 р.) з метою підтримки та сприяння академічній доброчесності проведено семінар «Етика цитування як складова академічної доброчесності» (19 квітня 2016 р.). Для тих, хто займається науковою роботою та планує публікації, Науковою бібліотекою та представниками найвідоміших світових компаній Thomson Reuters (наукометрична база Web of Science) та Elsevier (наукометрична база Scopus) проведено семінари: «Наукові бази даних Elsevier для вирішення задач хімії, медичної хімії, біоінформатики та персоналізованої медицини» (А. Худошин, 5 листопада 2015 р.) та «Можливості платформи Web of Science (Thomson Reuters) для якісних наукових досліджень» (І. Тихонкова, 14 червня 2016 р.).

Для іноземних студентів 1-го курсу, які здобувають освіту англійською мовою, проведено бібліотечні уроки «Library Lessons For English Medium Students» з метою ознайомлення з університетською бібліотекою та правилами користування, її традиційними та електронними ресурсами тощо.

З метою впорядкування роботи щодо забезпечення навчального процесу в університеті Бібліотека запропонувала представникам студентського самоврядування сісти за круглий стіл «Бібліотека і студентство: діалоги» для обговорення актуальних питань та оперативного вирішення нагальних завдань.

Перше засідання відбулося 12 листопада 2015 р. Обговорювали результати анкетування студентів щодо діяльності університетської Бібліотеки, проведеного напередодні Студентським самоврядуванням. Виявлено позитивні сторони діяльності, деякі проблемні питання – знаходили точки взаємодії Бібліотеки зі студентами. Зустріч мала

позитивний настрій, обговорення були конструктивними, виникли нові ідеї про співпрацю.

Щомісяця проходять Дні інформації, перегляди нових надходжень, тематичні та інформаційні виставки, презентації книг та багато іншого. Постійно проводяться індивідуальні й групові консультації, слайд-лекції, тренінги та майстер-класи, тематичні огляди літератури, розповсюджуються інформаційні буклети тощо.

Від березня 2016 р. в бібліотеці проводяться заняття для слухачів підготовчого відділення. На заняттях співробітники бібліотеки розповідають слухачам про бібліотеку університету та особливості її

структури з обслуговування науковою та навчальною літературою, сайти університету та Наукової бібліотеки. Особлива увага приділялась ресурсам бібліотеки та правилам їх використання. Крім того, в бібліотеці проводяться віртуальні екскурсії по визначним місцям Харкова. З великою зацікавленістю слухачі ПВ знайомились з українськими традиціями та культурою, приміряли національні костюми, дізнавалися про традиції створення і носіння національного вишитого одягу. Незважаючи на мовний бар'єр, слухачі змогли висловити свою думку і схвально відгукнулися про роботу бібліотеки.

Культурно-просвітницька та виховна робота завжди в центрі уваги колективу Бібліотеки, направлена на роботу зі студентською молоддю, орієнтована на гармонійний, інтелектуальний, культурний та світоглядний розвиток особистості студента з активною громадською позицією в суспільстві. З цією метою проводяться різноманітні заходи: цикл оглядів-презентацій літератури «Медицина у дзеркалі світової літератури» в рамках лекцій на кафедрі суспільних наук для всіх першокурсників («Образ лікаря в художній літературі»), «Улюблениця літературної музи: медицина в літературі», «Талант писати про медицину»); круглі столи зі студентством (до Міжнародного дня волонтера, до Всесвітнього дня здоров'я тощо); літературні вечори, конкурси, виставки літератури до видатних подій, актуальних тем, ювілейних дат тощо.

Бібліотека проводить науково-дослідну та методичну роботу, одними з показників якої є публікаційна активність та видавнича діяльність. Співробітники бібліотеки постійно підвищують кваліфікацію та беруть

участь у різноманітних професійних заходах, конференціях, нарадах, стажуваннях. Свої здобутки, досвід, напрацювання викладено у понад 50 роботах (статтях, доповідях, методичних видання тощо). 5–12 жовтня 2015 р. бібліотека вперше на власному сайті провела науково-практичну Інтернет-конференцію «Бібліотеки і суспільство: рух у часі та просторі», другу заплановано на жовтень 2016 року. Найобговорюванішою була стаття співробітниці НБ ХНМУ О. Безсмертної «Мобільна стратегія» розвитку бібліотек», яка потім стала переможцем у конкурсі «Бібліотекар року – 2015» у номінації «Краща публікація».

Наукова бібліотека щомісяця видає електронний бюлетень «Бібліотерапевт», на кінець 1-го півріччя 2016 р. вийшов 21 випуск, архів представлено на сайті НБ ХНМУ та в Репозитарії університету. Створювачі «Бібліотерапевта» другий рік поспіль проводять майстер-класи для курсантів Всеукраїнської школи бібліотечного журналіста.

Наукова бібліотека ХНМУ бере участь у проєкті зі створення інтегрованого професійного е-ресурсу «Бібліотечна енциклопедія Харківщини», який стартував у 2015 р. на чолі з ХДНБ ім. В.Г. Короленка. З 2016 . бібліотека бере участь у партнерському проєкті бібліотек вишів під егідою Української бібліотечної асоціації «БібліоСинергія: підтримка наукових досліджень» та є куратором та адміністратором напряму «Академічне письмо та бібліографія». Продовжується участь у створенні Зведеного електронного каталогу медичних бібліотек України на чолі з ННМБ України та Зведеного каталогу періодичних видань, що надійшли до бібліотек м. Харкова.

Плануючи роботу на новий навчальний рік, необхідно звернути увагу на вирішення важливих питань та задач, що впливають на формування сучасного оптимального середовища університетської бібліотеки:

- постійне забезпечення навчальних дисциплін сучасними підручниками, придбання нових наукових видань відповідно до ліцензійних вимог;
- збільшення площ для самостійної роботи студентів;
- розділення пунктів обслуговування (абонемент і читальний зал) англомовних студентів, яких у бібліотеці зареєстровано понад 2 500, збільшення посадкових місць для їх самостійної роботи (на даний час – 40 посадкових місць);
- збільшення об'єму пам'яті на сервері для архівування даних Репозитарію ХНМУ;
- поповнення та оновлення комп'ютерного парку бібліотеки в залах електронної інформації для студентів і науковців, для автоматизованої видачі документів, внесення даних про весь фонд до електронного каталогу, покращання інформаційно-комунікаційних сервісів згідно з сучасними вимогами.

Наукова бібліотека університету сьогодні є не тільки посередником між користувачем та інформацією, а й перетворюється на одну з найбільш продуктивних систем управління знаннями і постає активним суб'єктом інформаційного простору та орієнтується на розвиток інтегративної функції.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ХНМУ

Ще один напрям роботи університету, який тісно пов'язаний з інформаційним забезпеченням навчально-виховної діяльності – активна видавнича діяльність науково-педагогічного персоналу кафедр та методичних підрозділів.

Редакційно-видавничий відділ (РВВ) є основним підрозділом ХНМУ з видавничої діяльності. Протягом навчального року тут відбувається підготовка та друкування всієї необхідної літератури – навчальної, навчально-методичної, наукової, триває постійне тиражування ділової документації. У постійному виробництві відділу – журнали ВАК «Експериментальна і клінічна медицина» та «Медицина сьогодні і завтра». РВВ здійснює також поліграфічне забезпечення конференцій, що проводяться в університеті, та багато іншого.

Протягом звітнього періоду видано методичних вказівок, навчальних посібників, монографій, бланкової та іншої поліграфпродукції обсягом 133 тис. друк. аркушів загальним накладом 270 тис. примірників. Останнім часом відбувається розміщення відредагованих видань в електронному вигляді на сайті бібліотеки у Репозитарії.

У звітньому навчальному році наша видавнича діяльність полягала у виданні 9 підручників (302,95 друк. арк.), з них 7 – з грифом МОН, МОЗ України, 25 навчальних посібників (263,91 друк. арк.), 92 внутрішньовузівських робіт (161,6 друк. арк.), 8 монографій (117,41 друк. арк.).

Було видано **підручники**:

З грифом МОН, МОЗ, Центрального методичного кабінету з вищої медичної освіти МОЗ України:

1. Патоморфологія. – За ред. В. Д. Марковського, В. О. Туманського. – Київ : ВСМ «Медицина», 2015. – 936 с. (76,05 друк. арк.).
2. Сімейна медицина. – У 3 кн. Кн. 1. Загальні питання сімейної медицини (рос. мов.). – За ред. О.М. Гиріної, Л. М. Пасієшвілі, Г. С. Попік. – Київ: ВСМ «Медицина», 2015. – 672 с. (54,6 друк. арк.).
3. Основи біоетики і біобезпеки (рос. мов.). – О. М. Ковальова, В. М. Лісовий, Т. М. Амбросова, В. І. Смірнова. – Київ : ВСИ «Медицина», 2015. – 424 с. (26,5 друк. арк.).
4. Догляд за пацієнтом (практичний курс) (англ. мов.). – О. М. Ковальова, В. М. Лісовий, С. І. Шевченко. – Київ : ВСМ «Медицина», 2015. – 320 с. (26,0 друк. арк.).
5. Внутрішня медицина. – За ред. М. С. Расіна за участю В. А. Капустника, І. Ф. Костюк. – Вінниця : Нова Книга, 2015. – 328 с. (26,57 друк. арк.).
6. Онкологія (рос. мов.). – За ред. Г. В. Бондаря, Ю. В. Думанського, О. Ю. Поповича за участю В. І. Старікова. – Київ : ВСМ «Медицина», 2015. – 707 с. (44,2 друк. арк.).

7. Травматологія та ортопедія (рос. мов.). – За ред. Г. Г. Голки, А. А. Бур'янова, В. Г. Клімовицького. – Вінниця : Нова Книга, 2016. – 448 с. (36,3 друк. арк.).

Без грифа МОН, МОЗ, Центрального методичного кабінету з вищої медичної освіти МОЗ України:

1. Медична інформатика для іноземних студентів : у 2 ч. (рос. мов.). – За ред. В. Г. Книгавка. – Харків : ХНМУ, 2015. – Ч. 1. – 210 с. (13,2 друк. арк.). – Ч. 2. – 157 с. (9,8 друк. арк.).
2. Медична інформатика для іноземних студентів : у 2 ч. (англ. мов.). – За ред. В. Г. Книгавка. – Харків : ХНМУ, 2015. – Ч. 1. – 132 с. (8,25 друк. арк.). – Ч. 2. – 145 с. (9,0 друк. арк.).

Було надруковано такі **навчальні посібники**:

1. Гострі кишкові інфекції (англ. мов.). – 2-е вид. – В. М. Козько, А. В. Бондаренко, Г. І. Граділь та ін. – Харків : ФОП Томенко Ю. І., 2015. – 140 с. (8,75 друк. арк.).
2. Основи діагностики захворювань внутрішніх органів (рос. мов.). – За ред. Т. С. Оспанової. – Харків : ХНМУ, 2015. – 132 с. (8,25 друк. арк.).
3. Основи діагностики захворювань внутрішніх органів (англ. мов.). – За ред. Т. С. Оспанової. – Харків : ХНМУ, 2015. – 132 с. (8,25 друк. арк.).
5. Історія української культури (англ. мов.). – Н. М. Мартиненко. – Харків : ХНМУ, 2015. – 100 с. (6,25 друк. арк.).
6. Політична наука у схемах і таблицях. Атлас наочного супроводу до курсу «Політологія» (укр. мов.). – В. А. Альков, В. І. Кравченко, Н. М. Мартиненко. – Харків : ХНМУ, 2015. – 95 с. (5,93 друк. арк.).
7. Політична наука у схемах і таблицях. Атлас наочного супроводу до курсу «Політологія» (англ. мов.). – В. А. Альков, В. І. Кравченко, Н. М. Мартиненко. – Харків : ХНМУ, 2015. – 95 с. (5,93 друк. арк.).
8. Хрестоматія з історії України. – У 2 т. – Т. 1. З найдавніших часів до початку ХХ століття. – І. Ю. Робак, Л. І. Глебова, Г. Л. Демочко, О. В. Чернуха. – Харків : ХНМУ, 2015. – 318 с. (19,8 друк. арк.).
9. Внутрішньоклітинний сигналінг у рослин (рос. мов.). – В. Ю. Джамієв. – Харків : АССА, 2015. – 224 с. (11,0 друк. арк.).
10. Стоматологічні захворювання у хворих похилого віку (рос. мов.). – І. І. Соколова, Н. М. Савельєва. – Харків : ХНМУ, 2015. – 96,0 с. (6,0 друк. арк.).
11. Сто вибраних лекцій з ендокринології. – Вип. 2, т. 2. (рос. мов.). – За ред. Ю. І. Караченцева та ін., за участю О. О. Рігі, Г. С. Сенаторової, Л. М. Пасієшвілі та ін. – Харків : С.А.М., 2015. – 456 с. (28,5 друк. арк.).
12. Послідовне вивчення основ трансплантології. – В. М. Лісовий, Н. М. Андон'єва, М. М. Поляков. – Харків : ХНМУ, 2016. – 44 с. (2,75 друк. арк.).

13. Зоонозні та перкутанні інфекційні хвороби (англ. мов.). – В. М. Козько, Д. В. Кацапов, А. В. Бондаренко та ін. – Харків : ФОП Воронюк В. В., 2016. – 188 с. (11,75 друк. арк.).
14. Инфекции, регулируемые Международными медико-санитарными правилами (изд. 3-е, перераб.). – В. Н. Козько, А. В. Бондаренко, Н. Ф. Меркулова и др. – Харьков : ХНМУ 2016. – 91 с. (5,67 друк. арк.).
15. Актуальні питання алергології в практиці сімейного лікаря. – В. Д. Бабаджан, Ю. В. Вороненко, О. Г. Шекера та ін. – Київ : Медицина, 2016. – 324 с. (20,25 друк. арк.).
16. Організація роботи та забезпечення санітарно-прогієпідемічного режиму в лабораторно-діагностичних установах різного профілю. – О. І. Залюбовська, В. В. Зленко, М. І. Литвиненко та ін. – Харків : ХНМУ, 2015. – 60 с. (3,7 друк. арк.). – Електронне видання.
17. Фізіотерапія в косметології. – А. М. Беловол, С. Г. Ткаченко, Є. Г. Татузян. – Харків : ХНМУ, 2015. – 136 с. (8,5 друк. арк.). – Електронне видання.
18. Біохімія легеневої тканини. – Т. В. Горбач, В. І. Жуков, С. А. Денисенко, С. М. Мартинова. – Харків : ХНМУ, 2015. – 72 с. (4,5 друк. арк.). – Електронне видання.
19. Сучасна діагностика основних хвороб серцево-судинної системи. – П. Г. Кравчун, М. І. Кожин, О. Ю. Борзова та ін. – Харків : ХНМУ, 2016. – 194 с. (13,0 друк. арк.). – Електронне видання.
20. Основы биоорганической химии. – А. О. Сырочая, В. Н. Петюнина, В. А. Макаров и др. – Харьков : Полосатая типография, 2016. – 200 с. (8,5 печ. л.).
21. Основы биоорганической химии (англ. яз.). – А. О. Сырочая, В. Н. Петюнина, В. А. Макаров и др. – Харьков : Полосатая типография, 2016. – 189 с. (7,92 печ. л.).
22. Пропедевтическая медицина в XXI веке: проблемы и перспективы. – Под ред. Ж. Д. Семидоцкой. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 132 с. (8,25 печ. л.).

Видано довідники, керівництва, словники, покажчики:

1. Алгоритми в практиці гастроентеролога. – За ред. О. Я. Бабака, Н. В. Харченко. – Київ : ТОВ «Бібліотека «Здоров'я України», 2015. – 672 с. (20,35 друк. арк.).
2. Биология. Пошаговая подготовка. – Ю. О. Садовниченко. – Москва : Эксмо, 2015. – 320 с. (33,6 печ. л.).
3. Глосарій з біоетики та біобезпеки. – О. М. Ковальова, В. А. Капустник, Т. В. Ащеулова та ін. – Харків : ХНМУ, 2016. – 104 с. (6,5 друк. арк.).

За звітний рік вийшли з друку такі монографії:

1. Хирургия рака мочевого пузыря. – В. Н. Лесовой, И. А. Гарагатый. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 200 с. (12,5 печ. л.).

2. Нанотехнології в діагностиці, лікуванні та профілактиці інфекційних захворювань (англ. мов.). – М. Райї, К. Кон. – Лондон : Акад. вид-во «Елсівер», 2015. – 326 с. (20,4 друк. арк.).
3. Невідкладні стани в торакальній хірургії. – У 2 кн. Кн. 1. – М. Секела, В. Макаров, І. Калабуха та ін. – Львів : СПОЛОМ, 2015. – 270 с. (16,8 друк. арк.).
4. Соціально-економічні проблеми просторового розвитку. – За ред. В. Дучмала, Т. Несторенко за участю П. Замятіна. – Бердянськ : Вид-во Ткачук О. В., 2015. – 344 с. (21,5 друк. арк.).
5. Реабілітація репаративного потенціалу пульпи з використанням комплексного спеціалізованого антигомтоксичного препарату. – В. П. Голік, Г. Г. Гришанин, І. Л. Дюдіна. – Харків : ХНМУ, 2015. – 126 с. (7,91 друк. арк.).
6. Фармакокоректори ренін-ангіотензинової системи при емоційному стресі. – Г. О. Сирова. – Харків : Полосатая типографія, 2016. – 126 с. (7,8 друк. арк.).
7. Патогенетична терапія хворих на розповсюджений псоріаз із урахуванням корекції метаболічних показників. – А. М. Біловол, Е. М. Солошенко, Н. В. Жукова та ін. – Харків : ХНМУ, 2016. – 152 с. (9,5 друк. арк.).
8. Эпидемиология астмы и аллергии у детей. – В. А. Огнев. – Харьков : Щедра садиба плюс, 2015. – 336 с. (21 печ. л.).

Згідно зі внутрішньовузівським планом видання літератури для студентів редакційно-видавничим відділом ХНМУ видано в електронному вигляді 92 роботи обсягом 161,6 друк. арк.

Продовжується видавницька діяльність університету. У 2015–2016 н. р. було видано такі журнали : «Експериментальна і клінічна медицина» (4 номери), «Медицина сьогодні і завтра» (3 номери), «Ультразвукова перинатальна діагностика» (2 номери).

РОБОТА ПРИЙМАЛЬНОЇ КОМІСІЇ ХНМУ ЗА 2015–2016 Н. Р.

Приєм студентів у 2015 р. на 1-й курс Харківського національного медичного університету здійснювався згідно з чинним законодавством, Положенням про приймальну комісію ХНМУ, Правилами прийому до Харківського національного медичного університету у 2015 році, затвердженими рішенням приймальної комісії та погодженими з Міністерством освіти і науки України.

Незважаючи на складну суспільно-політичну ситуацію, що склалася в Україні останнім часом, профорієнтаційна робота з абітурієнтами проводилася постійно протягом року з метою популяризації спеціальностей (напрямів підготовки) відповідно до плану профорієнтаційної роботи. План профорієнтаційної роботи охоплював усі напрями роботи приймальної комісії серед міської і сільської молоді, випускників медичних училищ та коледжів.

Абітурієнти з усією інформацією про університет, правилами прийому до ХНМУ у 2015 р. та змінами до них у поточному році могли ознайомитися на стендах приймальної комісії, Web-сайті університету, у республіканських і регіональних виданнях, на шпальтах вітчизняних і зарубіжних газет і журналів.

З метою ознайомлення та роз'яснення особливостей спеціальностей (напрямів підготовки), за якими ведеться підготовка студентів у ХНМУ, двічі впродовж року було проведено «День відкритих дверей» (06.12.2014 та 25.04.2015). Близько 1 200 абітурієнтів та їхніх батьків мали змогу ознайомитися з університетом та його підрозділами. Під час заходу було організовано: зустрічі з членами ректорату та приймальної комісії, провідними вченими та спеціалістами; екскурсії по ВНЗ з відвідуванням музеїв і кафедр ХНМУ, демонстрацією аудиторій, лабораторій, наукової бібліотеки, класів фантомних технологій навчання, а також святковий концерт за участю студентів. Інформаційно-оглядові буклети про історію, сучасне життя університету, факультети, кафедри та напрями підготовки фахівців були надані абітурієнтам. Упродовж року в ХНМУ активно видавалася довідкова література, рекламні проспекти, кольорові інформаційні плакати, фотоальбоми, в яких розповідається про історію ВНЗ, його випускників і провідних вчених, що працювали в університеті.

Видано спеціальний випуск газети «Медичний університет», який містив пояснення Правил прийому до ХНМУ в 2015 році. Протягом усього року плакати, буклети, медична газета університету з рубриками і розділами професійної орієнтації, з Правилами прийому до ХНМУ в 2015 р. розповсюджувалися серед учнів середніх шкіл, училищ, коледжів міста і області.

Університет брав участь у спеціалізованих ярмарках навчальних місць та виставок освіти: «Наука та освіта – 2015» у Києві, «Освіта Слобожанщини – 2015» (02–04.04.2015 р.), яка проходила в Харкові в «Палаці

спорту», та «Ярмарок вишив», що проходив в ОКЗ «Харківська обласна бібліотека для юнацтва». Рекламні та інформаційні матеріали для майбутніх абітурієнтів також було розміщено в довіднику «Образование Харькова» та в газеті «Слобідський край». Активно та постійно проводилася профорієнтаційна робота серед сільської молоді. Неодноразово здійснювалися виїзні зустрічі з майбутніми абітурієнтами сільських районів Харківської області, які мають потребу в лікарських кадрах.

Більше 10 років на базі ХНМУ діють ліцензовані підготовчі курси з вечірньою і заочною формами навчання. Мета підготовчих курсів – залучення до вступу в університет якомога більшої кількості шкільної молоді та поліпшення загальноосвітньої підготовки майбутніх вступників до незалежного тестування. За 2014–2015 н. р. підготовчі курси випустили 106 слухачів.

Секретарі відбіркової комісії проводили профорієнтаційну роботу серед вступників з виявленням обґрунтованих мотивів та сформованості самовизначення при виборі лікарської професії. Цей напрям профорієнтаційної роботи має на меті підвищення рівня мотивації до усвідомленого вибору професії.

У 2015 р. прийом заяв від абітурієнтів на участь у конкурсі при вступі до ХНМУ проводився з 10 липня по 02 серпня до 18.00. Абітурієнти брали участь у конкурсі на підставі результатів Зовнішнього Незалежного Оцінювання з конкурсних предметів, визначених Правилами прийому до ХНМУ у 2015 р., серед яких біологія, хімія, українська мова та література. Мінімальний бал для допуску для участі у конкурсі з біології складав 110 балів на спеціальність «Лікувальна справа» та 100 балів на спеціальності «Педіатрія», «Стоматологія» та «Медико-профілактична справа», з інших предметів – 100 балів.

Велику увагу було приділено інформаційному супроводу вступної кампанії. Харківський національний медичний університет підключено до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО). Вся інформація про абітурієнтів операторами приймальної комісії вносилася до ЄДЕБО в режимі реального часу. Серед вступників цього року дуже високою популярністю користувалася інформаційно-пошукова система «Конкурс», що формується з Єдиної державної електронної бази з питань освіти та здійснює інформування громадськості про подання заяв від абітурієнтів та конкурсну ситуацію при вступі до вищих навчальних закладів.

Незважаючи на складну суспільно-політичну ситуацію до приймальної комісії ХНМУ у 2015 р. надійшло 7 039 заяв, з них 4 797 електронних, що на 766 електронних заяв менше, ніж минулого року. Надійшла велика кількість заяв від абітурієнтів з Луганська та Луганської області – 300, Донецька та Донецької області – 721. Від абітурієнтів з АР Крим зареєстровано всього 3 заяви. Абітурієнти за допомогою електронної системи вступу «Електронна заява на вступ до ВНЗ – 2015» мали змогу подати заяву до участі у конкурсі на спеціальності «Лікувальна справа», «Педіат-

рія», «Стоматологія», «Медико-профілактична справа» та «Лабораторна діагностика».

Традиційно найбільшу кількість заяв – 2 976 було зареєстровано на спеціальність «Лікувальна справа», 1 650 – на спеціальність «Педіатрія», 742 – «Медико-профілактична справа», 1046 – «Стоматологія», 210 заяв – «Лабораторна діагностика». Збільшилась кількість заяв на вступ на другий курс з нормативним строком навчання для випускників медичних ВНЗ I–II рівнів акредитації (211 заяв на спеціальність «Лікувальна справа» та 11 заяв на спеціальність «Стоматологія»). Популярністю користувався новий напрям підготовки ОКР «Бакалавр» «Здоров'я людини» та нові спеціальності ОКР «Магістр» «Лабораторна діагностика», «Адміністративний менеджмент» та «Педагогіка вищої школи».

Прийом вітчизняних студентів здійснювався на місця держзамовлення і на місця фінансування за кошти фізичних або юридичних осіб відповідно до плану прийому в рамках ліцензійного обсягу підготовки.

Про високу ефективність профорієнтаційної роботи ХНМУ у 2015 р. році свідчить конкурсна ситуація, яка склалася стосовно місць державного замовлення та місць фінансування за кошти фізичних або юридичних осіб. Конкурс на місця держзамовлення за спеціальністю «Лікувальна справа» становив 7,5; «Стоматологія» – 261,5, «Педіатрія» – 23,6, «Медико-профілактична справа» – 21,2. Конкурс на місця фінансування за кошти фізичних або юридичних осіб: за спеціальністю «Лікувальна справа» – 28,6, «Стоматологія» – 8,8. Загальний конкурс по університету склав 17,4 осіб на одне місце.

Списки осіб, рекомендованих до зарахування із зазначенням конкурсного балу, категорії списку за результатами вступних випробувань окремо по кожній спеціальності оперативно доводили до відома абітурієнтів шляхом їх розміщення на інформаційних стендах Приймальної комісії та Web-сайті університету. Вся інформація щодо вступної кампанії в ХНМУ регулярно оновлювалася та розміщувалась на інформаційних стендах приймальної комісії та офіційному Web-сайті університету протягом усього терміну проведення конкурсного відбору та зарахування.

Зарахування на навчання до ХНМУ відбувалося згідно з Умовами прийому до ВНЗ, затверджених наказом МОН України № 1172 від 15.10.2014 р. і Правилами прийому до ХНМУ у 2015 р.

Згідно з Наказом МОЗ України № 477 «Про державне замовлення на підготовку фахівців, науково-педагогічних кадрів, підвищення кваліфікації лікарів та провізорів у 2015 році» від 30.07.2015 р. у поточному році кількість місць на державне замовлення на спеціальність «Лікувальна справа» склала 399, «Педіатрія» – 70, «Медико-профілактична справа» – 235, «Стоматологія» – 4.

Державне замовлення університет виконав у повному обсязі: прийнято на освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст» на спеціальність «Лікувальна справа» – 399 студентів, «Педіатрія» – 70, «Медико-

профілактична справа» – 35, «Стоматологія» – 4 студенти. На місця за кошти фізичних та юридичних осіб зараховано 214 студентів: за спеціальністю «Лікувальна справа» – 90, «Стоматологія» – 118, «Педіатрія» – 4, «Медико-профілактична справа» – 2. Всього до університету зараховано на освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст» 722 особи.

У 2015 р. продовжився набір для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста на другий курс (з нормативним терміном навчання на вакантні місця) за спеціальністю «Лікувальна справа» та «Стоматологія» для осіб, які вступають на основі раніше здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста за спорідненим напрямом підготовки. Так, за спеціальністю «Лікувальна справа» подано 211 заяв, а за спеціальністю «Стоматологія» – 11 заяв, що на 13% більше, ніж у 2014 р. На другий курс на спеціальність «Лікувальна справа» на місця державного замовлення зараховано 6 студентів, на місця за кошти фізичних та юридичних осіб – 18 студентів, на спеціальність «Стоматологія» за кошти фізичних та юридичних осіб – 8 студентів.

Державне замовлення на спеціальність «Сестринська справа» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» (денна форма навчання) виконано на 100 %, зараховано 5 студентів. На місця за рахунок фінансування за кошти фізичних або юридичних осіб за спеціальністю «Лабораторна діагностика» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр», «Сестринська справа» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» (денна форма навчання) зараховано 34 студенти. Активно проводився набір за новою спеціальністю «Здоров'я людини» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр», за якою зараховано 20 студентів.

На спеціальність «Сестринська справа», «Лабораторна діагностика», «Адміністративний менеджмент» освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» зараховано 33 студенти.

У цьому році продовжено набір для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» на другий та третій курси (з нормативним терміном навчання на вакантні місця) за спеціальністю «Лабораторна діагностика» для осіб, які вступають на основі раніше здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста за спорідненим напрямом підготовки. Активно проводився набір за новими спеціальностями «Соціальна робота» освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр» та «Педагогіка вищої школи» освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр». На другий та третій курси на освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» на спеціальність «Лабораторна діагностика» зараховано 11 студентів. На освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр» «Педагогіка вищої школи» зараховано 30 студентів.

На жаль, незважаючи на значний обсяг проведеної профорієнтаційної роботи, залишились вакантні місця фінансування за кошти фізичних або юридичних осіб на спеціальності «Лабораторна діагностика» та «Соціальна робота» за освітньо-кваліфікаційними рівнями «Бакалавр» та

«Магістр», а також місця позабюджетного фінансування, що потребує подальшої популяризації зазначених спеціальностей серед абітурієнтів.

Серед зарахованих студентів ХНМУ близько 29,5 % абітурієнтів подали заяву до участі у конкурсі через систему «Електронний вступ», що на 4,9 % більше, ніж минулого року.

У цьому році залишається достатньо висока кількість студентів, які зараховані на загальних умовах та показали високий рівень знань з конкурсних предметів. Проаналізувавши результати зовнішнього незалежного тестування абітурієнтів університету в цьому році, слід відмітити, що серед зарахованих 72 студенти мають високі бали сертифікатів ЗНО – 190 і більше з усіх конкурсних предметів, що складає 14 % зарахованих на місця держзамовлення. Крім того, більше 30 % студентів 1-го курсу цього року мають високі результати ЗНО окремо за предметами, а саме: бали 190 і більше з біології мають 156 осіб, з українською мови і літературами – 46, з хімії – 28. Середній результат сертифікатів ЗНО з конкурсних предметів зарахованих на 1-й курс державного замовлення в поточному році значно вищий ніж у минулому році, і складає 171 бал. Це говорить про високий навчальний потенціал студентів 1-го курсу 2015 р.

Серед зарахованих студентів на місця навчання за державним замовленням близько 30 % є медалістами або отримали диплом з відзнакою після закінчення ВНЗ I–II рівня акредитації та 3 студенти були нагороджені дипломами I–III ступенів III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт.

Серед зарахованих студентів приблизно 28,1 % – мешканці сільської місцевості. До ХНМУ у 2015 р. зараховано 62 випускники довузівської підготовки (58,5 % загального обсягу слухачів підготовчих курсів), що на 36,3% більше, ніж у 2014 р.

Кількість місць для осіб, які мали право на позаконкурсне зарахування згідно з Правилами прийому до ХНМУ у 2015 р. становило 10 % обсягу державного замовлення. Від пільгового контингенту надійшло 210 заяв, що склало близько 3% загальної кількості поданих заяв та на 1,1 % менше, ніж у 2014 р. Більшість поданих заяв від пільгового контингенту складалась за рахунок осіб з числа дітей-інвалідів та інвалідів I–II груп та за рахунок осіб, яким Законом України «Про підвищення престижності шахтарської праці» надане таке право. Серед зарахованих студентів пільговий контингент складає 58 осіб, що на 15,9 % менше, ніж у 2014 р., з них інваліди I–II гр. та інваліди дитинства – 23 особи, яким Законом України «Про підвищення престижності шахтарської праці» надане таке право – 30, осіб, які постраждали від Чорнобильської катастрофи – 4, 1 дитина загиблого військовослужбовця.

За період вступної кампанії у 2015 р. надійшло 112 заяв від абітурієнтів, які мали цільове направлення департаментів охорони здоров'я облдержадміністрацій. Цільовий прийом проводився з областей, які недостатньо забезпечені медичними кадрами. За квотою цільового набору сільської

молоді у 2015 р. до ХНМУ мали змогу вступити абітурієнти з 8 областей: Харківської, Кіровоградської, Миколаївської, Полтавської, Сумської, Черкаської, Чернігівської та Херсонської.

Цього року план видання цільових направлень для абітурієнтів з числа сільської молоді до ХНМУ на спеціальності «Лікувальна справа», «Педіатрія» для забезпечення конкурсної ситуації в 1,5 заяви на 1 місце, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29.06.1999 р. № 1159 «Про підготовку фахівців для роботи в сільській місцевості», не було виконано в повному обсязі облдержадміністраціями Миколаївської, Полтавської, Сумської, Харківської, Чернігівської та Херсонської областей. У зв'язку з цим приймальна комісія на засіданні 02 серпня 2015 р. (протокол № 26) обгрунтовано провела корекцію місць цільового прийому сільської молоді за спеціальностями «Лікувальна справа», «Педіатрія», що погоджено з МОЗ України, завдяки чому ХНМУ виконав на 100 % план цільового прийому, зарахувавши 70 студентів на спеціальності «Лікувальна справа», «Педіатрія», «Медико-профілактична справа» та «Стоматологія».

Приєм і зарахування на перший курс вітчизняних студентів на місця фінансування за держзамовленням та за кошти фізичних (юридичних) осіб здійснювався відповідно до плану прийому в 2015 р. в рамках ліцензійного обсягу підготовки. Зарахування на місця понад ліцензійний обсяг не проводилося.

Вступна кампанія 2015 року була доступною, зрозумілою та всебічно висвітленою. Відкритість і гласність було забезпечено розміщенням детальної інформації на стендах приймальної комісії: про хід прийому документів, конкурс, результати зарахування; телефони «гарячої лінії» МОН і МОЗ України, консультативний телефон МОН України та Департаменту освіти та науки Харківської обласної державної адміністрації. Традиційно поряд зі стендами приймальної комісії встановлена скринька для повідомлень і звернень громадян. Постійно працював консультативний телефон та телефон довіри ХНМУ. Робота приймальної комісії ХНМУ із забезпечення якісного прийому висвітлювалась у засобах масової інформації, а також за допомогою інформаційної системи «Конкурс» МОН України, яка постійно оновлювалась. Ефективно працювало інформаційне забезпечення абітурієнтів через офіційний веб-сайт ХНМУ.

У 2015 р. ХНМУ своєчасно виконав наказ МОЗ України від 30.07.2015 № 477 «Про державне замовлення на підготовку фахівців, науково-педагогічних кадрів, підвищення кваліфікації лікарів та провізорів у 2015 році», зарахувавши на 1-й курс на місця навчання за державним замовленням 513 студентів, що складає 100% державного замовлення на підготовку фахівців за відповідними ОКР та спеціальностями для університету в поточному році.

Незважаючи на складну суспільно-політичну ситуацію, що склалася в країні, у цілому «Вступна кампанія – 2015» в Харківському національному медичному університеті пройшла успішно.

Питання, які залишилися не вирішеними в повному обсязі:

– невикористання повною мірою Департаментами охорони здоров'я обласних держадміністрацій цільових направлень на навчання для сільської молоді для вирішення кадрових питань регіону;

– невизначеність місця бакалавра, магістра в системі практичної медицини, що знижує ефективність профорієнтаційної роботи серед майбутніх вступників щодо збільшення набору за напрями підготовки «Сестринська справа» за ОКР «Бакалавр» та «Магістр».

Таким чином, робота приймальної комісії з прийому на навчання до ХНМУ у 2015 р. проводилася відповідно до чинного законодавства, нормативних та інструктивних матеріалів МОН, МОЗ України, Правил прийому до ХНМУ у 2015 р., Положення про приймальну комісію ХНМУ у 2015 р.

Профорієнтаційна робота приймальною комісією ХНМУ проводилася з використанням сучасних інформаційно-рекламних технологій у достатньому обсязі протягом усього року відповідно до плану роботи приймальної комісії і була спрямована на підвищення інформованості та популяризації Харківського національного медичного університету.

У 2015–2016 р. продовжуються традиції проведення постійної профорієнтаційної і організаційної роботи приймальної комісії під керівництвом ректорату університету серед населення з числа майбутніх абітурієнтів. Двічі продовж року проведено «Дні відкритих дверей» (19.12.2015 р. та 23.04.2016 р.), які зібрали близько 1 500 майбутніх абітурієнтів. Постійно проводяться профорієнтаційні зустрічі з учнями загальноосвітніх шкіл різних міст.

Університет брав участь у проведенні заходу «Ніч науки» 26 вересня 2015 р., IX міжнародної виставки освітніх закладів «Освіта Слобожанщини та навчання за кордоном» (07–09.04.2016 р.), яка проходила у Харкові в «Палаці спорту», та «Ярмарок вишив», що проходив 02–03.02.2016 р. в ОКЗ «Харківська обласна бібліотека для юнацтва». Рекламні та інформаційні матеріали для майбутніх абітурієнтів також було розміщено в «Довіднику вищих та професійних навчальних закладів України 2016–2017» та в газеті «Слобідський край». Інформація щодо Вступної кампанії – 2016 своєчасно була розміщена на сайті та інформаційних стендах університету, на шпальтах вітчизняних і зарубіжних газет і журналів.

Розглядом результатів приймальної кампанії завершуємо обговорення першого розділу звіту щодо основних етапів нашої діяльності з організації та науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу на додипломному та післядипломному етапах освіти. У звіті ми оцінили рівень результатів навчальної діяльності та якість знань наших студентів за рік, підсумкову атестацію, організацію та проведення випускних іспитів, результати ЛП «Крок 1» та «Крок 2», рівень організації роботи Медичного коледжу та Навчально-наукового інституту післядипломної

освіти, організацію та досягнення ланок інформаційного забезпечення навчального та наукового процесів університету.

Забезпечення всіх багаторівневих ступенів навчальної діяльності університету у звітному році було на достатньому рівні. Ми спрямували наші зусилля на підвищення ефективності, якості та поліпшення умов надання освітніх послуг. У нас багато гарних та якісних напрацювань, і недоліки, про які було сказано, не зменшують цінності нашої загальної роботи, кожного співробітника. Тільки спільна, якісна праця кожного науково-педагогічного співробітника дозволить нам у наступному році підняти навчально-методичну роботу на новий якісний рівень.

РОЗДІЛ II

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ТА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ

В умовах системної кризи економіки країни, суттєвого погіршення рівня життя громадянського суспільства, обмеженого фінансування державного сектора економіки на усі державні інституції покладається обов'язок щодо вжиття обґрунтованих, виважених та разом із тим рішучих заходів зі збереження якісного ядра особового складу та продовження подальшого розвитку кадрового потенціалу. Ці заходи також стосуються і закладів вищої школи. Зберегти якісний професорсько-викладацький склад та вжити заходів щодо його подальшого професійного росту є одним із основних завдань кадрової політики будь-якого вишу.

Організація роботи з персоналом у системі вищої освіти заснована на додержанні чинного законодавства з впровадженням сучасних наукових методів та є тим фундаментом, на якому побудована система адміністративно-управлінської діяльності навчального закладу.

У Харківському національному медичному університеті кадрова політика проводиться з дотриманням вимог Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Кодексу законів про працю України, постанов Кабінету Міністрів України, розпорядчих документів Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства освіти і науки України. Формування кадрового резерву на керівні та науково-педагогічні посади знаходиться під постійним контролем ректорату університету.

З метою передачі знань та досвіду новому поколінню науковців створені необхідні умови для залучення молодих спеціалістів до навчання в аспірантурі, клінординатурі, докторантурі, які в подальшому успішно вливаються в робочі колективи науково-педагогічних кадрів університету.

Для впорядкування процедури заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у ХНМУ відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» та «Про наукову і науково-технічну діяльність», Статуту університету та на підставі рішення вченої ради ХНМУ в університеті затверджено «Порядок заміщення вакантних посад науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників у Харківському національному медичному університеті» та склад відповідної Конкурсної комісії.

Слід зазначити, що на цей час не повністю вирішена проблема комплектації штатних посад викладачів на теоретичних кафедрах. Вирішення цієї проблеми шляхом сумісництва не можна визнати правильним. Необхідно комплектувати вакантні посади новими працівниками, насамперед молодими спеціалістами, підбір та подальший науковий ріст яких повинен бути одним із основних критеріїв оцінки роботи завідувачів кафедр.

За підсумками проведеної минулого 2015–2016 н. р. кадрової роботи мають місце певні досягнення. Успішними виявилися заходи з продовження роботи щодо підвищення освітньо-кваліфікаційного рівня науково-

педагогічного персоналу та омолодження кадрової ланки професорсько-викладацького складу.

Станом на 01.07.2016 р. освітній та науковий потенціал університету складається з 932 науково-педагогічних працівників, у тому числі професорсько-викладацького складу – 910 (97,6 %) та наукових співробітників – 22 (2,4 %) (табл. II.1).

Чисельність докторів наук – 132 особи (14 %), професорів (вчене звання) – 120 (12,9 %), кандидатів наук – 540 (58 %), доцентів (вчене звання) – 275 (29,5 %), осіб без наукового ступеню – 260 (28 %). Усього з науковими ступенями в університеті працює 672 співробітники, що складає 72 %.

Беручи до уваги динаміку кадрових змін в університеті, слід відзначити, що 171 особа серед професорсько-викладацького складу досягла пенсійного віку, що складає 18,8 %, а це практично п'ята частина загальної кількості (910 осіб).

Станом на 01.07.2016 р. кількість працюючих пенсіонерів серед категорій професорсько-викладацького складу має такий вигляд:

- завідувачі кафедр – 42,8 % (30 з 70);
- професори кафедр – 48,6 % (34 з 70);
- доценти кафедр – 21,8 % (72 з 330);
- старші викладачі кафедр – 19,4 % (6 з 31);
- асистенти та викладачі кафедр – 7,1 % (29 з 409).

Робота з персоналом складається не лише із сухих цифр у звітних документах та росту чи зниження динаміки в управлінні трудовими ресурсами. За кожною такою цифрою стоїть окрема людина, її досягнення або недбалість у роботі, які не залишаються поза увагою керівництва кафедри, ректорату та вченої ради університету. Працівники відділу кадрів намагаються якісно забезпечувати належну організацію цієї роботи.

У 2015–2016 н. р. за вагомих особистий внесок у розвиток вітчизняної освіти, плідну науково-педагогічну діяльність, впровадження сучасних методів навчання та виховання молоді, багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм, за заслуги перед українським народом розпорядженням Голови Верховної Ради України від 17.02.2016 р. № 70-к 2 співробітники з керівного складу університету були нагороджені Грамотою Верховної Ради України.

За вагомих особистий внесок в організацію медичного забезпечення учасників антитерористичної операції, активну громадську позицію, підготовку санітарних інструкторів, виявлений при цьому високий професіоналізм наказом Міністра оборони України від 22.12.2015 р. № 1080 нагороджені: відзнакою Міністерства оборони України нагрудним знаком «Знак пошани» – 4 співробітники, Почесною грамотою Міністерства оборони України – 3 співробітники, Грамотою Міністерства оборони України – 7 співробітників, Подякою Міністерства оборони України – 4 співробітники університету.

Таблиця II.1 – Кадрові ресурси. Професорсько-викладацький склад
Харківського національного медичного університету
(вікова структура, фізичні особи)
станом на 01.07.2016 р.

Категорії співробітників	Кількість	Вікові групи						Пенсійний вік, %
		До 30	31–40	41–50	51–60	61–65	> 65	
Завідувачі кафедр	70	1 (1,43 %)	1 (1,43 %)	15 (21,43 %)	29 (41,43 %)	12 (17,14 %)	12 (17,14 %)	30 (42,8 %)
Професори	70	0	3 (4,3 %)	18 (25,7 %)	21 (30 %)	5 (7,1 %)	23 (32,9 %)	34 (48,6 %)
Доценти	330	0	79 (23,9 %)	97 (29,4 %)	98 (29,7 %)	21 (6,4 %)	35 (10,6 %)	72 (21,8 %)
Старші викладачі	31	3 (9,7 %)	7 (22,6 %)	9 (29 %)	6 (19,4 %)	5 (16,1 %)	1 (3,2 %)	6 (19,4 %)
Асистенти та викладачі	409	82 (20 %)	204 (50 %)	71 (17,4 %)	28 (6,8 %)	10 (2,4 %)	14 (3,4 %)	29 (7,1 %)
Всього	910	86 (9,5 %)	294 (32,3 %)	210 (23,1 %)	182 (20 %)	53 (5,8 %)	85 (9,3 %)	171 (18,8 %)
У т.ч. без наукового ступеня	248	62 (25 %)	91 (36,7 %)	55 (22,2 %)	23 (9,3 %)	11 (4,4 %)	6 (2,4 %)	20 (8,1 %)

За вагомі досягнення у професійній діяльності, вагомий внесок у розвиток медичної освіти та науки, високий професіоналізм, відданість справі, активну громадянську позицію та з нагоди ювілеїв від дня народження нагороджено: Почесною Грамотою МОЗ України – 5 працівників, Подякою МОЗ України – 12 співробітників університету.

Крім того, 1 працівник був відзначений грамотою Харківської обласної державної адміністрації та 2 працівники – грамотами Харківської міської ради і Харківського міського голови.

За багаторічну сумлінну працю та з нагоди Дня медичного працівника України Почесними грамотами ХНМУ нагороджено 28 працівників, Грамотами ХНМУ – 21 працівник, Подяками ректора ХНМУ – 126 співробітників.

Слід зазначити, що у звітному періоді відбувся значний професійний ріст багатьох співробітників ХНМУ. Так, 5 співробітникам присвоєно вчене звання «професор», 37 – вчене звання «доцент», 5 співробітникам присуджено науковий ступінь «доктор наук» та 31 співробітнику – науковий ступінь «кандидат наук». Динаміка змін кадрового потенціалу університету порівняно з попереднім роком наведена у *табл. П.2*.

На кадровий підрозділ покладена не тільки робота зі стимулювання морального заохочення працівників, а також організація та контроль за додержанням трудової дисципліни. За фактами допущених працівниками університету порушень трудового законодавства працівниками відділу кадрів проводяться перевірки, винні особи притягуються до дисциплінарної відповідальності. За звітній період за такі порушення до дисциплінарної відповідальності було притягнуто 3 співробітників університету.

Характеристика кадрового складу педагогів Медичного коледжу ХНМУ. У коледжі проводиться цілеспрямована кадрова політика щодо забезпечення високого рівня розвитку та підвищення педагогічного потенціалу з дотриманням вимог чинного законодавства України. Протягом багатьох років формувався якісний професійний склад педагогічних працівників Медичного коледжу. Підготовка педагогічних кадрів також здійснюється шляхом залучення талановитих випускників коледжу до навчання у ВНЗ з метою здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» та «магістр» зі спеціальності «Сестринська справа», після яких випускники обіймають педагогічні посади у коледжі. При прийнятті на роботу до педагогічних працівників висуваються такі вимоги: відповідність фаховій освіті, наявність педагогічної освіти, високий рівень мовленнєвої культури, вільне володіння комп'ютером тощо.

У коледжі постійно ведеться робота щодо підвищення кваліфікації викладачів (згідно з планом). Організація атестації педагогічних працівників як важливого фактора підвищення рівня якісного складу викладачів відбувається відповідно до закону України «Про освіту», Типового положення про атестацію педагогічних працівників України.

Таблиця II.2 – Кадрові ресурси. Науково-педагогічний склад
Харківського національного медичного університету
станом на 01.07.2016 р.

Показники	Навчальні роки		Динаміка абс., %
	2015–2016	2014–2015	
Загальна кількість науково-педагогічних кадрів, у т.ч.	932	901	31 (3,3 %)
– чоловіків	333 (36 %)	333 (37 %)	0
– жінок	599 (64 %)	568 (63 %)	31 (5,2 %)
– професорсько-викладацького складу	910 (97,6 %)	882 (97,9 %)	28 (3,1 %)
– наукових співробітників	22 (2,4 %)	19 (2,1 %)	3 (13,6 %)
– докторів наук	132 (14 %)	134 (15 %)	-2 (1,5 %)
– професорів (вчене звання)	120 (12,9 %)	120 (13,3 %)	0
– кандидатів наук	540 (58 %)	525 (58 %)	15 (2,8 %)
– доцентів (вчене звання)	275 (29,5 %)	251 (27,8 %)	24 (8,7 %)
– старших викладачів, асистентів, викладачів	440 (47,1 %)	456 (50,6 %)	-16 (3,6 %)
– без наукового ступеня	260 (28 %)	242 (27 %)	18 (6,9 %)

Станом на 01.07.2016 р. колектив педагогічних працівників Медичного коледжу ХНМУ складає 38 осіб, у тому числі 4 кандидати педагогічних наук, 16 мають педагогічне звання «викладач-методист», 19 – «спеціаліст вищої категорії», 6 – «спеціаліст першої категорії», 6 осіб – «спеціаліст другої категорії» та 7 – «спеціаліст». Характеристика кадрового складу педагогічного колективу Медичного коледжу ХНМУ наведена в *табл. II.3*.

Таблиця II.3 – Кадрове забезпечення. Педагогічний склад Медичного коледжу ХНМУ (вікова структура, фізичні особи) станом на 01.07.2016 р.

Категорії викладачів	Кількість	Вікові групи				
		До 30	31–40	41–50	51–60	Пенсійний вік
Всього педагогічних працівників	38	2 (5,3 %)	13 (34,2 %)	14 (36,8 %)	7 (18,4 %)	2 (5,3 %)
У тому числі: канд. пед. наук	4 (10,5 %)	0	2 (50,0 %)	1 (25,0 %)	0	1 (25,0 %)
– викладач-методист	16 (42,1 %)	0	2 (12,5 %)	6 (37,5 %)	6 (37,5 %)	2 (12,5 %)
– спеціаліст вищої категорії	19 (50,0 %)	0	3 (15,8 %)	8 (42,1 %)	6 (31,6 %)	2 (10,5 %)
– спеціаліст першої категорії	6 (15,8 %)	0	2 (33,3 %)	4 (66,7 %)	0	0
– спеціаліст другої категорії	6 (15,8 %)	0	5 (83,3 %)	0	1 (16,7 %)	0
– спеціаліст	7 (18,4 %)	2 (28,6 %)	3 (42,9 %)	2 (28,6 %)	0	0

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ХНМУ В 2015–2016 н. р.

Нормативна база наукової діяльності. Наразі сформоване нормативне підґрунтя для сталого розвитку освіти й науки в країні: у липні 2014 р. було прийнято Закон України «Про вищу освіту», 26 листопада 2015 р. Верховною радою ухвалено Закон «Про наукову та науково-технічну діяльність». У 2015–2016 рр., крім того, було видано низку документів, які суттєво змінюють освітній та науковий ландшафти країни. Серед них постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)».

Відповідно до статті 19 Закону «Про наукову та науково-технічну діяльність»: «Наукова та науково-технічна діяльність у вищих навчальних закладах є невід’ємною складовою освітньої діяльності і впроваджується з метою інтеграції наукової, освітньої і виробничої діяльності в системі

вищої освіти». Якщо нормативне підґрунтя матиме фінансове, матеріально-технічне, кадрове забезпечення, то високі цілі і завдання, визначені законами, будуть успішно реалізовані.

Такий підхід справедливий і в масштабах окремого навчального закладу: якість наукового продукту залежить від тих самих складових, які будуть схарактеризовані далі.

Фінансове забезпечення наукової діяльності. Фінансування – ключовий аспект забезпечення наукової діяльності університету.

У 2015 р. через заходи економії в країні відбулося різке скорочення бюджетного фінансування пріоритетних НДР – 2 338 тис. грн проти 3 203 тис. грн у 2014 р. Позабюджетні надходження за наукову і науково-технічну діяльність склали 3 601 тис. грн проти 2 417 у 2014 р.

Проте вже у 2016 р. відбулося незначне збільшення бюджетного фінансування пріоритетних НДР – 2 657 тис. грн проти 2 388 тис. грн у 2015 р.

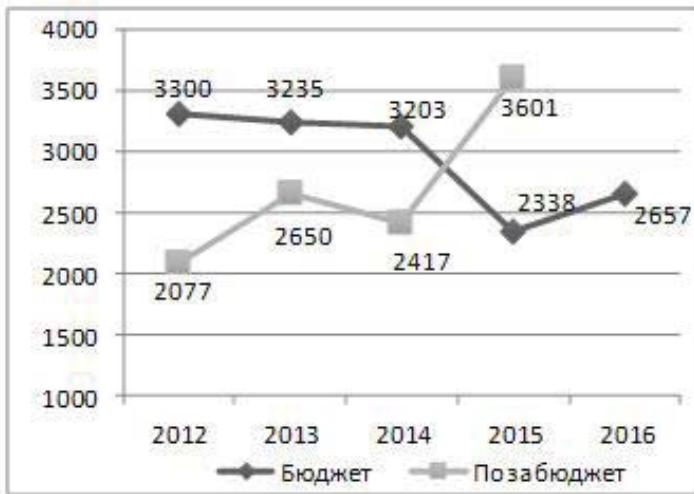

Рис. II.1. Фінансування НДР у ХНМУ (тис. грн)

У 2015 р. за рахунок загального фонду держбюджету виконували НДР колективи під керівництвом чл.-кор. НАМН України, проф. В. М. Лісового (кафедра урології, нефрології та андрології), акад. О. М. Біловола (кафедра клінічної фармакології), проф. І. В. Завгороднього (кафедра гігієни та екології № 2), проф. Г. М. Кожині (кафедра психіатрії, наркології та медпсихології), проф. В. М. Козька (кафедра інфекційних хвороб), проф. В. О. Коробчанського (НДІ ГП та ПЗ ХНМУ, кафедра гігієни та екології № 1), проф. В. Б. Давиденка (кафедра дитячої хірургії та дитячої анестезіології, медичної біології), проф. В. О. П'ятикопа (кафедра нейрохірургії), проф. Т. О. Чумаченко (кафедра епідеміології), проф. М. Г. Щербаня

(ЦНДЛ), ст. наук. співр. Т. О. Іваненко (ЦНДЛ), доц. В. І. Савенкова (навчально-науковий медичний комплекс «Університетська клініка» ХНМУ).

У 2016 р. за рахунок загального фонду держбюджету виконується 13 (як і в 2015 р.) НДР.

Питома вага позабюджетних коштів серед усіх надходжень за наукову діяльність у 2015 р. склала 60,6 проти 43 % у 2014 р. Мабуть, уперше за останні роки позабюджетні надходження від наукової діяльності перевищили надходження із загального фонду держбюджету (і не лише через зменшення рівня бюджетного фінансування, а й за рахунок абсолютного зростання позабюджетних надходжень).

Серед підрозділів, які у звітному році забезпечували найбільші позабюджетні надходження за наукову діяльність, хочу зазначити:

- НДІ гігієни праці та професійних захворювань ХНМУ – 2 449 089 грн.
- Науково-практичний центр клінічних та доклінічних досліджень ХНМУ – 818 470 грн.
- ЦНДЛ – 149 576 грн.

За показником галузевого рейтингу ВНЗ 2015 р. «сума надходжень за спеціальним фондом, отриманих за проведення наукових досліджень, які пройшли державну реєстрацію в установленому порядку, на одну посаду ПВС», діяльність університету визнана як достатньо успішна (у 2014 р. – успішна).

У 2015 р. було завершено чотири НДР, що фінансувалися за рахунок коштів держбюджету: «Обґрунтувати методологію відновлення сексуального та фертильного здоров'я чоловіків з еякуляторними порушеннями» (керівник теми – чл.-кор. НАМН України, проф. В. М. Лісовий); «Розробка системи моніторингу метаболічних порушень у хворих на ко-інфекцію ВІЛ/ХГС на тлі протівірусної терапії» (керівник теми – проф. В. М. Козько); «Розробити методи лікування хворих на дегенеративні, судинні захворювання нервової системи та черепно-мозкову травму за допомогою використання стромальних аутоклітин кісткового мозку» (керівник теми – проф. В. О. П'ятикоп); «Встановити механізми адаптації до сполученої дії хімічних та фізичних чинників навколишнього середовища» (керівник теми – проф. І. В. Завгородній).

За результатами виконаних у 2015 р. бюджетних НДР видано 2 інформаційні листи, 3 монографії, 190 статей у фахових виданнях, 258 тез, подано 6 заявок до Переліку наукової продукції, в рамках бюджетних тематик виконується 1 докторська та 2 кандидатські дисертації.

НДР, яку було виконано в університеті за рахунок коштів загального фонду держбюджету в 2016 р., наведено в *табл. П.4.*

Таблиця II.4 – Науково-дослідні роботи Харківського національного медичного університету, що фінансуються за рахунок коштів загального фонду держбюджету в 2016 р.

№ пор.	Назва НДР	Термін виконання	Обсяг фінансування, тис. грн
1	Розробка методу комбінованої реконструкції оклюзій дистального артеріального русла при критичній ішемії нижніх кінцівок. Керівник теми – доц. В. І. Савенков (навчально-науковий медичний комплекс «Університетська клініка» ХНМУ)	2014–2016	183,300
2	Оптимізувати діагностику ураження органів-мішеней та лікувальну стратегію у пацієнтів з артеріальною гіпертензією молодого віку. Керівник теми – акад. О. М. Біловол (кафедра клінічної фармакології)	2014–2016	231,707
3	Оптимізувати лікування дітей з гнійно-запальними захворюваннями на основі врахування біоритмічних властивостей мікроорганізмів та особливостей імунної відповіді. Керівник теми – проф. В. Б. Давиденко (кафедра дитячої хірургії та дитячої анестезіології)	2015–2017	226,914
4	Оптимізувати психосоціальну реабілітацію хворих на психічні розлади на основі розробки та впровадження психоосвітніх програм. Керівник теми – проф. Г. М. Кожина (кафедра психіатрії, наркології та медичної психології)	2015–2017	189,704
5	Фізіолого-гігієнічна оптимізація виробничого середовища в машинобудуванні при використанні сучасних засобів комп'ютерної техніки. Керівник теми – проф. В. О. Коробчанський (НДІ гігієни праці та профзахворювань)	2015–2017	254,001
6	Розробка та впровадження принципів медицини граничних станів у молоді. Керівники теми – проф. В. О. Коробчанський, ст. наук. співр. Т. О. Іваненко (кафедра гігієни та екології № 1, ЦНДЛ)	2015–2017	223,317
7	Експериментальне обґрунтування прогнозу небезпеки та корекції структурно-патогенетичних порушень в організмі в проблемі розробки гігієнічних нормативів поверхнево-активних речовин для води водойм. Керівник теми – проф. М. Г. Щербань (ЦНДЛ)	2015–2017	206,834
8	Створити систему раннього виявлення корекції та профілактики посттравматичних стресових розладів у населення України в сучасних умовах. Керівник теми – проф. В. І. Коростій (кафедра психіатрії, наркології та медичної психології)	2015–2016	168,554
9	Розробити науково обґрунтовану технологію епідеміологічного нагляду за інфекціями та шляхи стримування резистентності мікроорганізмів до антимікробних препаратів. Керівник теми – проф. Т. О. Чумаченко (кафедра епідеміології)	2015–2017	199,514
10	Обґрунтування, розробка та вибір малоінвазивних хірургічних методів лікування хворих на обструктивні захворювання нирок з урахуванням етіопатогенетичних механізмів обструкції. Керівник теми – доц. В. І. Савенков (навчально-науковий медичний комплекс «Університетська клініка» ХНМУ)	2016–2018	189,117

№ пор.	Назва НДР	Термін виконання	Обсяг фінансування, тис. грн
11	Обґрунтувати методологію хірургічного лікування еректильної дисфункції чоловіків із пенільними девіаціями. Керівник теми – чл.-кор. НАМН України проф. В. М. Лісовий (кафедра урології, нефрології та андрології)	2016–2018	209,940
12	Рання діагностика та моніторинг уражень центральної нервової системи у ВІЛ-інфікованих хворих. Керівник теми – проф. В. М. Козько	2016–2018	200,007
13	Розробити технології отримання і застосування тканинних матриксів на основі мезенхімальних аутоклітин з можливою реабілітацією хворих із наслідками бойових та небойових травм нервової системи. Керівник теми – проф. В. О. П'ятикоп	2016–2018	167,680

Характеристика кадрового складу науковців університету.

У виконанні НДР у звітному періоді брали участь 130 докторів (13,8 % усіх виконавців НДР) та 544 (57,9 %) кандидати наук (рис. II.2). Питома вага науковців без ступеня складала 28,3.

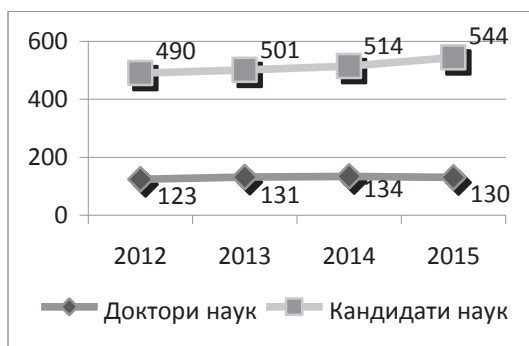

Рис. II.2. Кількість докторів і кандидатів наук – виконавців науково-дослідних робіт

У виконанні НДР брали участь провідні науковці та фахівці, серед яких 1 дійсний член (академік) НАМН України О. М. Біловол, 4 члени-кореспонденти НАМН України (О. Я. Гречаніна, В. М. Лісовий, В. І. Лупальцов, М. І. Пилипенко), 9 лауреатів Державної премії України (В. В. Бойко, О. Я. Гречаніна, А. Г. Істомін, І. А. Криворучко, В. М. Лісовий, В. І. Лупальцов, В. О. Сипливий, Ж. Д. Семидоцька, Ю. С. Парашук), 14 заслужених діячів науки і техніки України (О. Я. Бабак, О. М. Біловол, В. В. Бойко, М. П. Воронцов, О. Я. Гречаніна, О. М. Ковальова, І. Ф. Костюк, П. Г. Кравчун, В. І. Лупальцов, М. І. Пилипенко, Ж. Д. Семидоцька, С. І. Шевченко, А. Ф. Яковцова, І. А. Григорова), 3 заслужені працівники освіти України (Ю. С. Парашук, Ю. О. Садовниченко, В. А. Капустник), 15 заслужених лікарів України

(В. М. Лісовий, А. М. Дащук, О. М. Біловол, М. І. Березка, І. О. Гарагатий, Н. М. Адоньєва, К. М. Сокол, Ю. В. Одинець, Д. Ю. Дончак, Г. Р. Мура-тов, І. В. Летік, К. Ю. Пархоменко, В. І. Савенков, О. М. Пісоцький, В. М. Чеверда).

Указом Президента України за № 217/2016 «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня науки» ректора ХНМУ чл.-кор. НАМН України, проф. В. М. Лісового нагороджено орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня.

Обласну стипендію ім. І. І. Мечникова в номінації «видатний науковець» призначено завідувачу кафедри внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології та алергології проф. П. Г. Кравчуну.

В обласному конкурсі «Вища школа Харківщини – кращі імена» в номінації «Науковець» переможцем визнано доктора медичних наук, доктора біологічних наук, професора кафедри біологічної хімії В. І. Жукова.

У звітному році подовжено виплату стипендії Кабінету Міністрів України для молодих учених асистенту кафедри психіатрії, наркології та медичної психології І. В. Лециній.

Стипендію Кабінету Міністрів України для молодих вчених призначено асистенту кафедри патологічної анатомії М. Мирошниченку.

Матеріально-технічне забезпечення наукової діяльності. Вкрай актуальним було й залишається адекватне матеріально-технічне забезпечення наукової діяльності. Щоб наукова діяльність університету була значущою на місцевому, державному та світовому рівнях необхідно проводити фундаментальні дослідження. Для їх проведення необхідно мати сучасне обладнання, яке дасть змогу виконувати якісні морфологічні, біохімічні, молекулярно-генетичні дослідження. Такі дослідження є підґрунтям для виконання фундаментальних та прикладних НДР з медико-біологічних та клінічних спеціальностей. Обладнання може бути придбане для ЦНДІ або для нової інституції, наприклад, НДІ експериментальної та клінічної медицини.

Організаційні заходи

Серед організаційних заходів звітнього року можна відзначити такі:

- У червні 2016 р. університет ліцензовано на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні з підготовки докторів філософії за спеціальностями «Медицина», «Стоматологія», «Технології медичної діагностики та лікування». Для цього кафедральними колективами, науковим відділом, відділом аспірантури було проведено великий обсяг роботи зі створення освітньо-наукових програм, навчальних планів, робочих програм з навчальних дисциплін.
- У звітному році інтенсифікувалася робота й реалізувалися нові проекти Науково-практичним центром доклінічних та клінічних досліджень ХНМУ (директор – проф. Н. І. Макеєва).

- Прийнято рішення про видання журналу «Експериментальна та клінічна стоматологія».
- Англомовний журнал «Inter collegas» включено до Переліку фахових видань МОН України.
- База «Наука онлайн» стала платформою загального рейтингу викладачів за всіма видами діяльності – освітньою, науковою, практичною.

Все більш затребуваним стає такий ресурс, як Репозитарій ХНМУ, про що свідчить статистика звернень (табл. II.5).

Таблиця II.5 – Статистика звернень до Репозитарію ХНМУ

Показник	2012	2013	2014	2015
Розміщено матеріалів	1 766	4 153	5 555	11 179
Завантажень файлів	144 295	1 286 043	2 039 178	9 375 533
Переглядів матеріалів	108 476	690 921	1 219 364	4 677 334
Переглядів збірань	409 332	657 076	749 718	1 203 592
Переглядів фондів	567 928	801 090	862 524	1 155 306
Кількість входів у систему	2 854	6 262	8 428	16 457
Пошуків виконано	4 321	95 873	1 315 046	3 485 057

За рейтингом репозитаріїв Webometrics на кінець 2015 р. Репозитарій нашого університету посів загальне 768-е місце (у 2014 р. – 935-е) серед репозитаріїв світу, 12-е місце (у 2014 р. – 15-е) серед українських репозитаріїв і 1-е місце серед репозитаріїв медичних ВНЗ України.

Серед кафедральних колективів із найбільшою кількістю представлених у Репозитарії матеріалів (станом на кінець червня 2015 р.) хочеться зазначити такі: кафедра пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та біобезпеки (843), кафедра внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології (826), кафедра анатомії людини (522), кафедра внутрішньої медицини № 3 (512), кафедра фармакології та медичної рецептури (490), кафедра акушерства та гінекології № 1 (450), кафедра інфекційних хвороб (436), кафедра педіатрії № 1 та неонатології (408); кафедра психіатрії, наркології та медичної психології (338), кафедра суспільних наук (335).

Основні показники наукової діяльності університету

У табл. II.6 наведено показники наукової діяльності університету за 2012–2016 рр.

За показником галузевого рейтингу «кількість виданих методичних рекомендацій та інформаційних листів із грифом Українського центру наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи МОЗ України (на 100 посад ПВС)» діяльність університету у 2015 р. визнано, як і в 2014 р., «частково успішною» (значення показника 0,49357 у 2015 р. проти 0,48508 у 2014 р.), за показником «кількість нововведень з лікувально-діагностичної та профілактичної роботи, включених до Галузевого реєстру нововведень МОЗ України на 100 посад ПВС» діяльність універ-

ситету визнано як таку, що «потребує покращання», проти «достатньо успішної» у 2014 р. (0,48932 проти 0,49989 у 2014 р.).

Таблиця II.6 – Показники наукової діяльності ХНМУ в 2012–2016 рр.

№ пор.	Назва показника	2012	2013	2014	2015	2016 (6 міс)
1	Кількість НДР у тому числі	52	56	57	58	60
	– фінансованих МОЗ України	11	13	14	13	13
	– за державними програмами	–	–	–	–	–
	– ініціативно-пошукових	41	43	43	45	47
2	Прикладні НДР, тис. грн	3300,0	3235,2	3203,8	2388,3	2656,6
3	Фундаментальні НДР, тис. грн	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4	Проведено на базі та за участю ХНМУ з'їздів, конференцій	39	43	52	44	46
5	Зроблено доповідей на наукових форумах:					
	– України	850	721	671	761	585
	– країн СНД	123	80	107	71	61
	– країн дальнього зарубіжжя	144	146	248	164	172
6	Публікації:					
	– монографії	26	25	29	38	17
	– методичні рекомендації щодо впровадження результатів НДР	7	6	5	2	2
	– інформаційні листи	24	17	17	22	15/7
	– статті у наукових виданнях, у т.ч. у країнах дальнього зарубіжжя	1453	1708	1916	2064	712
	– тез доповідей	58	83	124	140	62
7	Подано пропозицій до «Переліку наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я»	43	33	49	14	54

Дозвіл МОЗ України на тиражування у 2015 р. отримано на 2 методичні рекомендації: «Оптимізація діагностики функціонального стану ендотелію у хворих на гіпертонічну хворобу у поєднанні з ожирінням» (кафедра внутрішньої медицини № 1) та «Діагностика предіабету у пацієнтів із гіпертонічною хворобою» (кафедра пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та біобезпеки).

За 6 міс 2016 р. дозвіл МОЗ України на тиражування отримано на 2 методичні рекомендації: «Вивчення окремих ланок ендокринної та імунної систем у хворих на розповсюджений псоріаз у прогресуючій формі» (кафедра дерматології, венерології та СНІДу) і «Використання методу ультразвукового дослідження стану фетоплацентарного комплексу при затримці внутрішньоутробного росту та розвитку плода» (кафедра акушерства, гінекології та дитячої гінекології). До Укрмедпатентінформу направлено 2 методичні рекомендації: «Особливості виготовлення зубоясенної капи для місцевого лікування захворювань пародонта» (кафедра терапевтичної стоматології) та «Комплексне лікування хворих на хронічну уроге-

нітальну мікст-інфекцію з використанням фармакологічних та нефармакологічних засобів» (кафедра дерматології, венерології та медичної косметології).

У 2015 р. видано 22 інформаційні листи: 1) «Спосіб профілактики карієсу зубів у осіб молодого віку з його високою інтенсивністю»; 2) «Спосіб лікування хворих із перфорацією твердих тканин зубів»; 3) «Спосіб лікування хворих на генералізований пародонтит хронічного перебігу другого ступеня тяжкості» (кафедра терапевтичної стоматології); 4) «Спосіб профілактики проявів побічної дії цитостатичного лікування в порожнині рота у хворих на рак молочної залози»; 5) «Спосіб оцінки ефективності лікування та профілактики карієсу твердих тканин зубів та захворювань пародонта за станом мікробіоценозу зубної біляшки у дітей з вродженою глухотою»; 6) «Спосіб лікування хворих на хронічний катаральний гінгівіт» (кафедра стоматології); 7) «Спосіб прогнозування ушкодження таза у жінок при пологах»; 8) «Спосіб ведення пологів та післяпологового періоду у жінок, схильних до ушкодження таза» (кафедра травматології та ортопедії); 9) «Спосіб лікування хворих на хронічну серцеву недостатність з хронічним обструктивним захворюванням легень»; 10) «Спосіб лікування вегетативних розладів у пацієнта з гіпертонічною хворобою» (кафедра клінічної фармакології); 11) «Метод виготовлення музейних препаратів головного мозку»; 12) «Спосіб визначення кількісного вмісту комплексу загальних ліпідів у відділах центральної нервової системи» (кафедра анатомії людини); 13) «Спосіб діагностики розвитку гострої серцевої недостатності у хворих із гострим інфарктом міокарда на фоні ожиріння»; 14) «Спосіб діагностики хронічної серцевої недостатності II та III функціонального класу у хворих з артеріальною гіпертензією та супутнім хронічним обструктивним захворюванням легень» (кафедра внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології); 15) «Інноваційні підходи до діагностики, профілактики та прогнозування перебігу післяопераційних ускладнень при запальних захворюваннях щелепи»; 16) «Критерії прогнозування післяопераційних ускладнень при одонтогенних запальних захворюваннях щелепи та утрудненому прорізуванні зубів мудрості» (кафедра фармакології та медичної рецептури); 17) «Удосконалення способу виготовлення сучільнолітих незнімних конструкцій зубних протезів із застосуванням акрилового облицювального полімеру на основі співполімеру метилметакрилату та фторкаучуку» (кафедра ортопедичної стоматології); 18) «Спосіб хірургічного лікування одонтогенного гаймориту, викликаного різними формами періодонтиту» (кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії); 19) «Спосіб комбінованого ендovasкулярного та хіміотерапевтичного лікування істинного прирощення плаценти» (кафедра акушерства та гінекології № 2); 20) «Спосіб діагностики можливого перебігу туберкульозу легень» (кафедра фтизіатрії та пульмонології); 21) «Спосіб лікування хворих на дисемінований псоріаз із урахуванням порушень окремих ланок ендокринної та імунної систем» (кафедра дерматології, венерології та СНІДу);

22) «Раннє ентеральне зондове харчування в комплексній післяопераційній терапії хворих на гострий перитоніт» (кафедра хірургії № 3).

За 6 міс 2016 р. до Укрмедпатентінформу направлено 15 інформаційних листів: 1) «Створення ефективних лікарських засобів гіпоазотемічної та нефропротекторної дії на основі сукцинатного комплексу та рослинного екстракту»; 2) «Обґрунтування застосування комбінації буферного комплексу на основі солей бурштинової кислоти та сумарного рослинного екстракту в метафілактиці нефролітіазу» (кафедра фармакології та медичної рецептури, кафедра урології, нефрології та андрології); 3) «Обґрунтування застосування препарату з антигіпоксичною та антиоксидантною дією для корекції гострого пошкодження нирок різного генезу»; 4) «Обґрунтування можливості застосування антигіпоксанта у якості нефропротектора (на експериментальній моделі)» (кафедра фармакології та медичної рецептури); 5) «Спосіб діагностики гіперкінетичних розладів та розладів поведінки у підлітків»; 6) «Метод лікування посттравматичного стресового розладу (кафедра психіатрії, наркології та медичної психології)»; 7) «Відбитковий стоматологічний матеріал з антиконтамінаційною ефективністю»; 8) «Спосіб виготовлення безкламерного часткового знімного пластинкового протеза при мезіодистальному нахилі зубів (кафедра ортопедичної стоматології)»; 9) «Спосіб лікування хворих на урогенітальний трихомоніаз» (кафедра дерматології, венерології і медичної косметології); 10) «Оцінка комбінованої дії хімічних (на прикладі ПАР «Типол») та фізичних (ЕМБ) чинників на організм ссавців» (кафедра гігієни та екології № 2); 11) «Спосіб прогнозування розвитку гострої лівошлуночного недостатності у хворих на гострий інфаркт міокарда в поєднанні з цукровим діабетом 2-го типу за вмістом тенасцину С» (кафедра внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології); 12) «Спосіб лікування хворих на розповсюджений псоріаз у прогресуючій стадії з урахуванням про- та антиоксидантного статусу та функціонального стану печінки» (кафедра дерматології, венерології і СНІДу); 13) «Спосіб лікування інфекційного мононуклеозу, викликаного вірусом Епштейна–Барра» (кафедра інфекційних хвороб); 14) «Спосіб оцінки ступеня медико-екологічної напруги в районі розташування водної рекреаційної зони» (ЦНДЛ); 15) «Спосіб виготовлення зубоясенної капи» (кафедра терапевтичної стоматології). Видано 7 інформаційних листів: 1) «Спосіб прогнозування госпітальної летальності у хворих із гострим інфарктом міокарда та цукровим діабетом 2-го типу»; 2) «Спосіб діагностування гіпертрофії лівого шлуночка у хворих із поєднаним перебігом артеріальної гіпертензії та цукрового діабету 2-го типу» (кафедра внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології); 3) «Спосіб діагностики порушення насосної функції міокарда у хворих із поєднаним перебігом псоріатичної та гіпертонічної хвороби» (кафедра дерматології, венерології і медичної косметології); 4) «Оцінка сполученої дії електромагнітного випромінювання та позитивних низьких температур на організм ссавців» (кафедра гігієни та екології № 2); 5) «Шляхи оптимізації раннього виявлення раку

легень серед дорослого населення» (кафедра соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я); 6) «Спосіб лікування вегетативних розладів у жінок з артеріальною гіпертензією і клімактеричним синдромом» (кафедра клінічної фармакології); 7) «Спосіб виготовлення зубо-ясенної капи» (кафедра терапевтичної стоматології).

Для включення до «Переліку наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я» у 2015 р., направлено 14 заявок від кафедр: інфекційних хвороб – 3; клінічної фармакології – 3; офтальмології – 2; мікробіології, вірусології та імунології – 2; внутрішньої медицини № 1 – 1; дерматології, венерології і медичної косметології – 1; соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я – 1; терапевтичної стоматології – 1.

За 6 міс 2016 р. для включення до «Переліку наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я», підготовлено 54 заявки від кафедр: внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології – 22; акушерства та гінекології № 1 – 10; педіатрії № 1 та неонатології – 7; патологічної анатомії – 3; патологічної фізіології – 3; внутрішньої медицини № 1 – 2; клінічної фармакології – 2; пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та біобезпеки – 2; травматології та ортопедії – 2; акушерства, гінекології та дитячої гінекології – 1; дерматології, венерології і СНІДу – 1; педіатрії № 2 – 1.

Показники, що характеризують патентно-ліцензійну роботу університету, наведено у *табл. II.7*.

Таблиця II.7 – Показники патентно-ліцензійної роботи у 2012–2016 рр. (6 міс)

Показник	2012	2013	2014	2015	2016 (6 міс)
Отримано патентів	86, у т. ч. патентів на винаходи – 4	92, у т. ч. патентів на винаходи – 4	81, у т. ч. патентів на винаходи – 9	78, у т. ч. патентів на винаходи – 13	35, у т. ч. патентів на винаходи – 12
Направлено заявок	86, у т. ч. патентів на винаходи – 6	91, у т. ч. патентів на винаходи – 8	85, у т. ч. заявок на винаходи – 14	69, у т. ч. патентів на винаходи – 20	50, у т. ч. патентів на винаходи – 15

За рейтинговим показником «отримано патентів на винахід та корисну модель на 100 посад ПВС» діяльність університету у 2015 р. визнаю як частково успішну (у 2014 р. – як достатньо успішну).

У 2015 р. отримано 78 патентів (13 на винаходи та 65 на корисні моделі) наступними кафедрами: внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології – 8; клінічної фармакології – 5; урології, нефрології та андрології – 5 патентів, із них 1 на винахід; акушерства та гінекології № 1 – 4 патенти, із них 1 на винахід; інфекційних хвороб – 4 патенти, із них 1 на винахід; хірургії № 2 – 4; внутрішньої медицини № 1 – 3; гігієни та екології № 2 – 3 патенти, із них 1 на винахід; терапевтичної стома-

тології – 3; хірургії № 1 – 3; акушерства та гінекології № 2 – 2; акушерства, гінекології та дитячої гінекології – 2; загальної хірургії № 1 – 2; медичної та біоорганічної хімії – 2; нейрохірургії – 2 патенти на винахід; офтальмології – 2; патологічної анатомії – 2 патенти на винахід; патологічної фізіології – 2; педіатрії та неонатології – 2 патенти, із них 1 на винахід; стоматології – 2; ЦНДЛ – 2 патенти на винахід.

По одному патенту отримано: на винахід – кафедрами гістології, цитології та ембріології; стоматології дитячого віку, ДЩЛХ та імплантології; на корисні моделі – кафедрами анатомії людини; внутрішніх та професійних хвороб; дерматології, венерології та медичної косметології; екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології; медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії; мікробіології, вірусології та імунології; онкології; ортопедичної стоматології; пропедевтики педіатрії № 1; фізіології; фтизіатрії та пульмонології; навчально-науковим медичним комплексом «Університетська клініка» ХНМУ.

У 2015 р. до Укрпатенту було направлено 69 заявок (20 на винаходи та 49 на корисні моделі) кафедрами: внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології – 10 заявок, із них 1 на винахід; акушерства, гінекології та дитячої гінекології – 4 заявки, із них 2 на винахід; акушерства та гінекології № 1 – 3 заявки, із них 1 на винахід; внутрішньої медицини № 3 – 3 заявки на винахід; інфекційних хвороб – 3 заявки, із них 1 на винахід; клінічної фармакології – 3; онкології – 3 заявки, із них 2 на винахід; офтальмології – 3 заявки, із них 1 на винахід; стоматології – 3 заявки, із них 1 на винахід; хірургії № 1 – 3 заявки, із них 1 на винахід; акушерства та гінекології № 2 – 2; біологічної хімії – 2; гігієни та екології № 2 – 2; загальної хірургії № 1 – 2; патологічної анатомії – 2 заявки на винахід; терапевтичної стоматології – 2; урології, нефрології та андрології – 2 заявки, із них 1 на винахід; фізіології – 2, із них 1 на винахід; фтизіатрії та пульмонології – 2, із них 1 на винахід; хірургії № 2 – 2.

По одній заявці направлено: на винахід – кафедрами пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та біобезпеки; пропедевтики педіатрії № 1; на корисні моделі – кафедрами анатомії людини; внутрішніх та професійних хвороб; дерматології, венерології та медичної косметології; екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології; загальної хірургії № 2; нейрохірургії; ортопедичної стоматології; радіології та радіаційної медицини; навчально-науковим медичним комплексом «Університетська клініка» ХНМУ.

За 6 міс 2016 р. отримано 35 патентів (12 на винаходи та 23 на корисні моделі) наступними кафедрами: внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології – 5 патентів, із них 1 на винахід; акушерства та гінекології № 2 – 2; анатомії людини – 2; біологічної хімії – 2; внутрішньої медицини № 3 – 2 патенти, із них 1 на винахід; патологічної анатомії – 2 патенти на винаходи; фізіології – 2 патенти, із них 1 на винахід; хірургії № 1 – 2 патенти, із них 1 на винахід. По одному патенту отримано:

на винахід – кафедрами: акушерства та гінекології № 1; загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб; клінічної фармакології; пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та біобезпеки; терапевтичної стоматології; фтизіатрії та пульмонології; на корисні моделі – внутрішніх і професійних хвороб; дерматології, венерології і медичної косметології; загальної хірургії № 2; інфекційних хвороб; нейрохірургії; онкології; педіатрії № 2; радіології та радіаційної медицини; травматології та ортопедії; хірургії № 3.

За 6 міс 2016 р. до Укрпатенту направлено 50 заявок (15 на винаходи та 35 на корисні моделі) кафедрами: педіатрії № 2 – 6 заявок, із них 2 на винаходи; акушерства та гінекології № 1 – 5; біологічної хімії – 5 заявок, із них 4 на винаходи; внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології – 5; анатомії людини – 3 заявки, із них 1 на винахід; інфекційних хвороб – 3 заявки, із них 1 на винахід; хірургії № 2 – 3; акушерства та гінекології № 2 – 2; психіатрії, наркології і медичної психології – 2 заявки, із них 1 на винахід; дитячої хірургії та дитячої анестезіології – 2 заявки, із них 1 на винахід; хірургії № 3 – 2 заявки, із них 1 на винахід. По одній заявці направлено: на винахід – кафедрами акушерства, гінекології та дитячої гінекології; медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії; патологічної анатомії; ЦНДЛ; на корисні моделі – кафедрами внутрішньої медицини № 3; дерматології, венерології і медичної косметології; онкології; патологічної фізіології; пропедевтики педіатрії № 2; травматології та ортопедії; хірургії № 1.

За 6 міс 2016 р. найбільшу кількість патентів отримала кафедра внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології – 5. За цей же період найбільшу кількість заявок до Укрпатенту направлено кафедрами педіатрії № 2 – 6; акушерства та гінекології № 1 – 5; біологічної хімії – 5; внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології – 5.

У 2015 р. авторські свідоцтва отримали кафедри психіатрії, наркології та медичної психології (2); гістології, цитології та ембріології (1); загальної хірургії № 2 (1); терапевтичної стоматології (1). До Державної служби інтелектуальної власності України заяви про реєстрацію авторського права направлено кафедрами гігієни та екології № 1 (1), терапевтичної стоматології (2).

За 6 міс 2016 р. отримані авторські свідоцтва кафедрами: гігієни та екології № 1 (1), терапевтичної стоматології (2). До Державної служби інтелектуальної власності України заяву про реєстрацію авторського права направлено кафедрою педіатрії № 2.

У 2015 р. підвищилася активність наших співробітників на вітчизняних наукових форумах (761 доповідь проти 671 у 2014 р.), але знизилася кількість доповідей на наукових форумах країн СНД (71 доповідь проти 107 у 2014 р.). Також знизилася кількість доповідей на зарубіжних наукових форумах (164 проти 248 у 2014 р.).

За кількістю доповідей, що було зроблено на зарубіжних наукових форумах, кращими в минулому році були кафедри урології, нефрології та

андрології; патологічної анатомії; внутрішньої медицини № 3; внутрішніх та професійних хвороб; психіатрії, наркології та медичної психології; ПВМ № 1, основ біоетики та біобезпеки.

У табл. II.8 та II.9 наведено кафедри, кращі за показником участі у наукових форумах та публікаційною активністю, а також кафедри з мінімальними відповідними показниками.

Таблиця II.8 – Кількість доповідей на наукових форумах на одного науковця у 2015 р.

Кафедри-лідери за кількістю доповідей на наукових форумах	
Урології, нефрології та андрології	12,33
Дитячих інфекційних хвороб	5,78
Психіатрії, наркології та медпсихології	4,74
Пропедевтики педіатрії № 2	4,0
Внутрішньої медицини № 3	3,32
Кафедри з кількістю доповідей на наукових форумах менше, ніж 1,0 на одного науковця	
Гістології, цитології та ембріології	0,25
Біологічної хімії	0,2
Ортопедичної стоматології	0,12

Таблиця II.9 – Кількість статей у наукових виданнях на одного науковця у 2015 р.

Кафедри-лідери за кількістю статей	
Урології, нефрології та андрології	7,84
Клінічної фармакології	5,69
Акушерства, гінекології та дитячої гінекології	4,93
Епідеміології	4,59
Внутрішньої медицини № 1	4,32
Хірургії № 2	3,28
Кафедри з кількістю статей менше, ніж 1,0 на одного науковця	
Гістології, цитології та ембріології	0,42
СДВ, ДЦЛХ та імплантології	0,38
Медицини невідкладних станів	0,24
Анатомії людини	0,15

Хочу подякувати авторам наукових монографій В. В. Бойку і співавт. (5), А. М. Дашуку і співавт. (4), В. М. Козьку і співавт. (3), В. П. Голіку і співавт. (3), Г. О. Сировій і співавт. (2), С. М. Козубу і співавт. (2), О. М. Біловолу і співавт. (1), Г. М. Кожиній і співавт. (1), В. В. М'ясоєдову і співавт. (1), П. Г. Кравчуну і співавт. (1), Є. М. Рябоконию і співавт. (1), І. А. Криворучку і співавт. (1), Л. Д. Поповій і співавт. (1), В. А. Огневу і співавт. (1), В. О. Сипливному і співавт. (1), Т. О. Чумаченку і співавт. (1), В. Г. Дуденку і співавт. (1), Л. М. Пасієшвілі і співавт. (1), Л. С. Рибалко і співавт. (1), К. Г. Міхневичу і співавт. (1), О. В. Кривошапці і співавт. (1), В. І. Робаку і співавт. (1), К. В. Конь і співавт. (1), І. Гетманець і співавт. (1).

У 2015 р. нашими співробітниками було опубліковано 140 статей у виданнях дальнього зарубіжжя. За рейтинговим показником МОЗ України «кількість опублікованих статей у зарубіжних наукових виданнях на 100 посад ПВС» діяльність університету оцінено як «частково успішну».

«Достатньо успішною» (як і у 2014 р.) була діяльність університету за показником «Індекс Хірша (h-індекс) ВНЗ у базі даних Scopus» (табл. II.10).

Таблиця II.10 – **Харківський національний медичний університет у наукометричній базі Scopus**

Дата	27.01. 2014	18.04. 2014	22.12. 2014	26.03. 2015	16.07. 2015	25.01. 2016	28.03. 2016	29.06. 2016
Загальне місце	28	28	28	28	27	26	26	27
Серед медичних ВНЗ	5	5	5	5	5	5	5	5
Публікацій	176	177	177	176	222	224	225	226
Цитувань	453	493	560	570	738	836	883	930
Індекс Гірша	13	14	14	14	16	18	18	18

Для того, щоб публікації співробітників університету в англомовних виданнях безпосередньо відносилися саме до здобутків ХНМУ, прошу наш заклад у публікаціях позначати як **Kharkiv National Medical University**.

Scopus надає декілька корисних сервісів, про які треба знати:

- **Scopus Author Preview** (інструмент дозволяє базовий пошук за автором без передплати Scopus)

<http://www.scopus.com/search/form/authorFreeLookup.uri>

- **Перелік видань, які індексуються Scopus** (оновлюється 2–3 рази на рік)

http://cdn.elsevier.com/assets/excel_doc/0003/148548/title_list.xlsx

Говорячи про періодичні наукові видання нашого університету, треба зазначити включення журналу "Inter collegas" до Переліку фахових наукових видань МОН; перереєстрацію журналів «Експериментальна і клінічна медицина» та «Медицина сьогодні та завтра» у зазначеному Переліку; створення й подання на реєстрацію до Міністерства юстиції України журналу «Експериментальна та клінічна стоматологія».

Наукові форуми, проведені на базі та за участю ХНМУ у 2015–2016 н. р., зазначено в табл. II.11.

**Таблиця II.11 – Наукові форуми, проведені на базі
та за участю ХНМУ в 2015–2016 н. р.**

№ пор.	Назва заходу	Термін проведення	Установа (кафедра) – організатор
1	Науково-практична конференція з міжнародною участю «Цукровий діабет як інтегральна проблема внутрішньої медицини»	11 вересня 2015 р.	ХНМУ, кафедра внутрішньої медицини № 3
2	Науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні проблеми генетики та епігенетики»	21–23 вересня 2015 р.	ХНМУ, кафедра медичної генетики
3	Загальноміський захід із популяризації наукових досліджень ВНЗ «Ніч науки»	26 вересня 2015 р.	ХНМУ
4	Науково-практична конференція «Актуальні проблеми дерматології, венерології та ВІЛ/СНІД-інфекції», присвячена 155-річчю проф. М. В. Тіпцева	18 листопада 2015 р.	ХНМУ, кафедра дерматології, венерології і СНІДу
5	Науково-практична конференція з міжнародною участю «Ендокринна патологія у віковому аспекті»	26–27 листопада 2015 р.	ДУ «Інститут проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського НАМН України» ХНМУ
6	І міжвузівська науково-практична конференція для молодих вчених, студентів та лікарів-інтернів «Актуальні проблеми лабораторної діагностики»	17–18 грудня 2015 р.	ХНМУ, кафедра клінічної лабораторної діагностики
7	Міжвузівська студентська конференція «Актуальні питання діагностики та лікування внутрішніх хвороб»	23 грудня 2015 р.	ХНМУ, кафедра внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології та алергології, Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького
8	Науково-практична конференція, присвячена 96-річчю з дня народження академіка Л. Т. Малої	13 січня 2016 р.	ХНМУ, кафедра внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології та алергології
9	Наукова сесія ХНМУ та Фестиваль молодіжної науки Міжвузівська конференція молодих вчених та студентів «Медицина третього тисячоліття»*	18–20 січня 2016 р.	ХНМУ
10	Науково-практична конференція «Університетська клініка: захворювання гепатобіліарної системи з позицій поліпрофільного підходу»	20 січня 2016 р.	ХНМУ, навчально-науковий медичний комплекс «Університетська клініка»
11	Круглий стіл «Актуальні питання співпраці між радою молодих вчених та радою представників студентського самоврядування при МОЗ України»	2 березня 2016 р.	ХНМУ
12	Науково-практична конференція з міжнародною участю «Досягнення та перспективи експериментальної і клінічної ендокринології» (П'ятнадцяті Данилевські читання)	10–11 березня 2016 р.	ДУ «Інститут проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського НАМН України» ХНМУ

№ пор.	Назва заходу	Термін проведення	Установа (кафедра) – організатор
13	Науково-практична конференція «Актуальні питання соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я в Україні», присвячена 125-річчю з дня народження Мойсея Гуревича	16 березня 2016 р.	ХНМУ, кафедра соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я
14	Науково-практична конференція лікарів-педіатрів з міжнародною участю «Проблемні питання діагностики та лікування дітей з соматичною патологією»	18 березня 2016 р.	ХНМУ, кафедра педіатрії № 2
15	Форум «Здорова нація – майбутнє України»	22 березня 2016 р.	ХНМУ
16	Круглий стіл «Проблеми і перспективи профілактики туберкульозу в Україні»	24 березня 2016 р.	ХНМУ
17	Науково-практична конференція молодих учених та студентів «Ко-інфекція як проблема медицини»	29 березня 2016 р.	ХНМУ, кафедри: фтизіатрії та пульмонології, епідеміології
18	Міжрегіональний симпозіум «Актуальні питання акушерства, гінекології та дитячої гінекології»	30 березня 2016 р.	ХНМУ, кафедра акушерства, гінекології та дитячої гінекології
19	Міжвузівська науково-практична конференція з міжнародною участю «Проблема людини у соціально-гуманітарному та медичному дискурсах»	31 березня 2016 р.	ХНМУ, кафедра філософії
20	Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання невідкладної хірургії»	7–8 квітня 2016 р.	ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В. Т. Зайцева НАМН України», ХНМУ, кафедра хірургії № 1
21	Міжкафедральна науково-практична конференція студентів «Сучасні досягнення антибіотикотерапії інфекційних захворювань», присвячена 75-річчю з дня відкриття пеніциліну	12 квітня 2016 р.	ХНМУ, кафедра мікробіології, вірусології та імунології
22	Круглий стіл: «Цукровий діабет. Які виклики постають перед нами?»	12 квітня 2016 р.	ХНМУ
23	Студентська науково-практична конференція «Актуальні питання внутрішньої медицини»	13 квітня 2016 р.	ДУ «Національний інститут терапії ім. Л. Т. Малої НАМН України», ХНМУ, кафедра внутрішньої медицини № 1
24	IV Регіональна науково-практична конференція алергологів Слобожанщини «Актуальні питання виявлення і лікування алергічних захворювань»	13 квітня 2016 р.	ХНМУ, кафедри: пропедевтики педіатрії № 2, ПБМ № 2 та медсестринства, ВМ № 2, клінічної імунології та алергології

№ пор.	Назва заходу	Термін проведення	Установа (кафедра) – організатор
25	Науково-практична конференція «Стан здоров'я, особливості плину, лікування та реабілітації осіб, що постраждали від наслідків іонізуючого випромінювання при аварії на ЧАЕС у віддалений період»	15 квітня 2016 р.	ХМАПО, ХНМУ
26	Студентська наукова конференція «Сучасні підходи до діагностики та лікування захворювань серцево-судинної системи»	20 квітня 2016 р.	ХНМУ, кафедра внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології та алергології
27	Науково-практична конференція з міжнародною участю «Щорічні терапевтичні читання: профілактика неінфекційних захворювань на перехресті терапевтичних наук», присвячена пам'яті академіка Л. Т. Малої	21 квітня 2016 р.	ДУ «Національний інститут терапії ім. Л. Т. Малої НАМН України» ХНМУ, кафедра внутрішньої медицини № 1
28	V Всеукраїнський форум рідкісних захворювань «Рідкісні, але не сирітські»	26–27 квітня 2016 р.	ХНМУ, кафедра медичної генетики Харківський спеціалізований медико-генетичний центр
29	Круглий стіл «Активна громадська позиція молодшої людини – її краще майбутнє», студентська наукова конференція, присвячена 30-й річниці аварії на ЧАЕС	26 квітня 2016 р.	ХНМУ
30	X міжнародна науково-практична конференція «Методологія та практика лінгвістичної підготовки іноземних студентів»	27 квітня 2016 р.	ХНМУ, кафедра мовної підготовки іноземних громадян
31	Семинар-практикум «TRE Tension, Stress and Trauma Releasing Exercises»	6–8 травня 2016 р.	ХНМУ, навчально-науковий медичний комплекс «Університетська клініка»
32	Науково-практична конференція з міжнародною участю, присвячена 75-річчю проф. Г. П. Рузіна	11 травня 2016 р.	ХНМУ, кафедра хірургічної стоматології та ЩЛХ
33	Науково-практична конференція за участю міжнародних спеціалістів «Мечниківські читання –2016. Актуальні питання парентеральних інфекцій»	12–13 травня 2016 р.	ХНМУ, кафедра інфекційних хвороб
34	Науково-практична конференція «Втілення ідей М. М. Соловйова в збереження популяційного здоров'я нації», присвячена 130-річчю з дня народження академіка М. М. Соловйова	17 травня 2016 р.	ХНМУ, кафедра епідеміології
35	Міжвузівська студентська наукова конференція «25 років незалежності України»	18 травня 2016 р.	ХНМУ, кафедра суспільних наук
36	III Всеукраїнська студентська конференція з фізіології з міжнародною участю «Фізіологія для медицини, фармації та педагогіки: актуальні проблеми та сучасні досягнення»	18 травня 2016 р.	ХНМУ, кафедра фізіології НФАУ, кафедра біології, фізіології та анатомії людини ХДПУ ім. Г. С. Сковороди, кафедра валеології

№ пор.	Назва заходу	Термін проведення	Установа (кафедра) – організатор
37	Обласна науково-практична конференція «Актуальні питання дитячої кардіології», висвячена 90-річчю з дня народження проф. В. С. Приходько та з нагоди 15-річчя заснування обласного дитячого кардіологічного центру	18 травня 2016 р.	ХНМУ, кафедра педіатрії № 1 та неонатології
38	Science Slam стендап-виступ, наукова конференція та змагання	19 травня 2016 р.	ХНМУ
39	IX міжнародна наукова міждисциплінарна конференція для студентів-медиків та молодих вчених «Актуальні проблеми клінічної та фундаментальної медицини» International Scientific Interdisciplinary Conference – ISIC	19–20 травня 2016 р.	ХНМУ
40	Студентська наукова конференція «Анатомія на межі тисячоліть», присвячена 140-річчю з дня народження академіка В. П. Воробйова	25 травня 2016 р.	ХНМУ, кафедра анатомії людини
41	Науково-практична конференція з міжнародною участю «Урологія, андрологія, нефрологія»	26–27 травня 2016 р.	ХНМУ, кафедра урології, нефрології та андрології
42	V Міжвузівська науково-практична конференція, присвячена 75-й річниці з дня народження М. Г. Сергієнка «Актуальні проблеми експериментальної і клінічної біохімії»	27 травня 2016 р.	ХНМУ, кафедра біохімії
43	Науковий симпозіум з міжнародною участю «Репродуктивна медицина України – 25 років успіху»	26–28 травня 2016 р.	ХНМУ, кафедра акушерства та гінекології № 2
44	Науково-практична конференція «Актуальні питання лікування хронічного болю»	30 травня 2016 р.	ХНМУ, навчально-науковий медичний комплекс «Університетська клініка»
45	Науково-практична конференція з міжнародною участю «Українська школа ендокринології»	2–3 червня 2016 р.	ДУ «Інститут проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського НАМН України», ХНМУ
46	V Наукові пікніки, присвячені темі «Наука про життя»	10 червня 2016 р.	ХНМУ

***Примітка:** кольором виділені заходи, внесені до Реєстру наукових форумів МОЗ та НАМН України;*

** заходи, внесені до Плану проведення міжнародних та всеукраїнських конгресів, форумів, науково-практичних конференцій та семінарів молодих учених і студентів МОН України.*

Заплановані на 2017 р. і запропоновані для включення до Реєстру наукові форуми наведено у табл. II.12.

**Таблиця II.12 – Наукові форуми, заплановані на 2017 р.
і подані кафедрами університету для включення
до Реєстру МОЗ та НАМН України**

№ пор.	Назва заходу	Термін проведення	Установа (кафедра) – організатор
1	VI з'їзд нейрохірургів України з міжнародною участю	7–9 червня 2017 р.	ХНМУ, кафедра нейрохірургії
2	Перший національний конгрес молодих учених «Персоніфікована медицина очима молоді»	25–27 жовтня 2017 р.	ХНМУ, рада молодих вчених і фахівців
3	Науково-практична конференція лікарів-педіатрів з міжнародною участю «Проблемні питання діагностики та лікування дітей з соматичною патологією»	14–15 березня 2017 р.	ХНМУ, кафедра педіатрії № 2
4	Науково-практична конференція з міжнародною участю «Патологія суглобів з позицій поліпрофільного підходу»	17 березня 2017 р.	ХНМУ, кафедра загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб
5	Науково-практична конференція з міжнародною участю «Біоетика та біобезпека: мультидисциплінарні аспекти»	23–24 травня 2017 р.	ХНМУ, кафедра пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та біобезпеки
6	Науково-практична конференція з міжнародною участю «Урологія, андрологія, нефрологія»	25–26 травня 2017 р.	ХНМУ, кафедра урології, нефрології та андрології
7	Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні проблеми дерматології, венерології та ВІЛ/СНІД-інфекції»	15 червня 2017 р.	ХНМУ, кафедра дерматології, венерології та СНІДу
8	Науково-практична конференція з міжнародною участю «Цукровий діабет як інтегральна проблема внутрішньої медицини»	12 вересня 2017 р.	ХНМУ, кафедра внутрішньої медицини №3
9	Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання морфологічних досліджень у медицині», присвячена 150-річчю кафедри гістології, цитології та ембріології ХНМУ	23 листопада 2017 р., м. Харків	ХНМУ, кафедра гістології, цитології та ембріології

Підготовка наукових кадрів. Спеціалізовані вчені ради.

Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» внесено суттєві зміни в підготовку докторів філософії та докторів наук.

Серед найвагоміших нововведень можна зазначити такі:

– підготовка докторів філософії, окрім наукової, передбачає освітню складову;

– підготовка докторів філософії здійснюється в аспірантурі (ад'юнктурі) вищого навчального закладу (наукової установи) заочною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання; поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи у відповідному вищому навчальному закладі (науковій установі);

– підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється в докторантурі вищого навчального закладу (наукової установи) заочною (денною) формою навчання; шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту;

– нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі – два роки;

– науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук; науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії;

– рішенням вченої ради аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними;

– стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

На виконання зазначеної постанови кафедральними колективами, науковим відділом, відділом аспірантури проведено велику роботу, результатом якої стало отримання університетом ліцензії на підготовку докторів філософії за спеціальностями «Медицина», «Стоматологія», «Технології медичної діагностики та лікування».

Наразі актуальним є організований початок навчання докторів філософії з 1 вересня 2016 р. на кафедрах університету.

У звітному періоді в ХНМУ навчалися:

– у докторантурі – 4 особи;

– в аспірантурі: очній – 74, заочній – 52 особи (за контрактом – 3 іноземні громадянина та 1 громадянин України);

– у магістратурі – за держзамовленням – 16 лікарів-інтернів;

– у клінічній ординатурі: за держзамовленням – 50, за контрактом – 22 лікарі (3 громадянина України і 19 іноземних громадян).

Усього в ХНМУ виконується за планом 49 докторських та 213 кандидатських дисертацій.

Дані про підготовку в університеті докторів та кандидатів наук наведено в *табл. П.13*.

Таблиця II.13– Дані про підготовку докторів та кандидатів наук у ХНМУ у 2012–2016 рр.

Дисертації	2012	2013	2014	2015	2016 (станом на 01.07.2016)
заплановано					
Докторські	10	9	11	7	2
Кандидатські	43	47	45	40	22
захищено					
Докторські	11	9	1	5	3
Кандидатські	46	31	43	41	19

Триває тренд до зниження кількості запланованих та захищених дисертаційних робіт. Причини цього включають економічні труднощі, зміни вимог до здобувачів наукових ступенів тощо. Проте однією з причин є інертність завідувачів кафедр, які мають опікуватися проблемою підготовки кадрів як пріоритетною.

Дані про виконання дисертаційних робіт на кафедрах університету наведено у *табл. II.14* (кафедри розташовано у порядку зменшення кількості виконуваних дисертацій).

Таблиця II.14 – Дані про виконання дисертаційних робіт на кафедрах університету

№ пор.	Кафедра	Кількість здобувачів наукових ступенів доктора медичних наук	Кількість здобувачів наукових ступенів кандидата медичних наук	Кількість докторантів	Кількість аспірантів (з іноземними)		Кількість боржників		Всього виконується дисертаційних робіт (з урахуванням поданих до спецрад)
					Очна форма навчання	Заочна форма навчання	За докторськими дисертаціями	За кандидатськими дисертаціями	
1	Хірургії № 1	2	11	1	5	2	–	6	21
2	Офтальмології	1	4	–	3	4	–	3	12
3	Медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії	–	6	–	3	3	–	3	12
4	Психіатрії, наркології та медичної психології	3	7	–	–	1	–	1	11
5	Патологічної анатомії	5	2	–	–	3	3	1	10
6	Внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології та алергології	2	–	–	7	1	–	–	10
7	Урології, нефрології та андрології	1	3	–	2	2	–	–	8
8	Екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології	–	5	–	1	2	–	4	8
9	Педіатрії № 1 та неонатології	–	2	–	3	2	–	–	7
10	Загальної хірургії № 1	–	4	–	1	2	–	3	7

№ пор.	Кафедра	Кількість здобувачів наукових ступенів доктора медичних наук	Кількість здобувачів наукових ступенів кандидата медичних наук	Кількість докторантів	Кількість аспірантів (з іноземними)		Кількість боржників		Всього виконується дисертаційних робіт (з урахуванням поданих до спецрад)
					Очна форма навчання	Заочна форма навчання	За докторськими дисертаціями	За кандидатськими дисертаціями	
11	Нейрохірургії	1	3	–	2	1	1	1	7
12	Хірургічної стоматології та ЩЛХ	–	2	1	2	1	–	2	6
13	Неврології № 1	2	3	–	–	1	–	1	6
14	Терапевтичної стоматології	–	3	–	1	2	–	2	6
15	Внутрішніх та професійних хвороб	2	2	–	1	–	–	–	5
16	Анатомії людини	2	2	–	1	–	–	1	5
17	Фармакології та мед. рецептури	1	1	–	–	3	–	1	5
18	Внутрішньої медицини № 1	1	2	–	2	–	–	1	5
19	Пропедевтики внутрішньої медицини № 1 та ОББ	–	1	–	4	–	–	1	5
20	Внутрішньої медицини № 3	–	1	–	3	1	–	1	5
21	Стоматології	2	1	–	2	–	–	1	5
22	Загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб	2	–	–	2	1	–	–	5
23	Акушерства, гінекології та дитячої гінекології	–	2	–	1	2	–	2	5
24	Ортопедичної стоматології	–	4	–	1	–	–	2	5
25	Оториноларингології	2	–	–	2	–	1	–	4
26	Гігієни та екології № 1	1	2	–	1	–	–	–	4
27	Загальної хірургії № 2	1	3	–	–	–	–	2	4
28	Інфекційних хвороб	1	1	–	1	1	–	1	4
29	Педіатрії № 2	–	–	–	3	1	–	–	4
30	Судової медицини, медичного правознавства	–	1	–	1	2	–	1	4
31	Хірургії № 2	–	–	1	2	1	–	–	4
32	Біологічної хімії	1	2	–	1	–	–	–	4
33	Мікробіології, вірусології та імунології	–	3	–	1	–	–	1	4
34	Пропедевтики педіатрії № 2	–	–	–	4	–	–	–	4
35	Радіології та радіаційної медицини	–	2	–	–	2	–	–	4
36	Патологічної фізіології ім. Д. О. Альперна	–	–	–	3	1	–	–	4
37	Фтизіатрії та пульмонології	2	–	–	2	–	1	–	4

№ пор.	Кафедра	Кількість здобувачів наукових ступенів доктора медичних наук	Кількість здобувачів наукових ступенів кандидата медичних наук	Кількість докторантів	Кількість аспірантів (з іноземними)		Кількість боржників		Всього виконується дисертаційних робіт (з урахуванням поданих до спецрад)
					Очна форма навчання	Заочна форма навчання	За докторськими дисертаціями	За кандидатськими дисертаціями	
38	Гістології, цитології та ембріології	1	–	–	1	2	1	–	4
39	Соціальної медицини та ЕОЗ	2	1	–	1	–	–	1	4
40	Акушерства та гінекології № 1	–	–	–	3	–	–	–	3
41	Фізіології	–	3	–	–	–	–	3	3
42	СДВ, ДЦПХ та імплантології	2	1	–	–	–	–	–	3
43	Гігієни та екології № 2	–	3	–	–	–	–	–	3
44	Акушерства та гінекології № 2	–	–	–	–	3	–	–	3
45	Медичної генетики	–	1	–	–	2	–	1	3
46	Травматології та ортопедії	–	2	–	1	–	–	1	3
47	Фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я	1	1	–	–	–	1	1	2
48	Клінічної фармакології	1	–	–	–	1	–	–	2
49	ЦНДЛ	–	2	–	–	–	–	–	2
50	Неврології № 2	–	1	–	–	1	–	1	2
51	Дитячих інфекційних хвороб	–	–	–	2	–	–	–	2
52	Дитячої хірургії та дитячої анестезіології	–	1	–	–	–	–	1	1
53	Медичної біології	–	1	–	–	–	–	–	1
54	Онкології	–	–	–	1	–	–	–	1
55	ОХТА	–	1	–	–	–	–	–	1
56	Дерматології, венерології і медичної косметології	–	1	–	–	–	–	–	1
57	Хірургії № 3	1	–	–	–	–	–	–	1
58	Пропедевтики внутрішньої медицини № 2 та медсестринства	–	–	1	–	–	–	–	1
59	Пропедевтики педіатрії № 1	–	–	–	–	1	–	–	1
60	Дерматології, венерології та СНІДу	–	–	–	–	–	–	–	–
61	Епідеміології	–	–	–	–	–	–	–	–
Всього		43	104	4	77	52	8	51	280

У 2015–2016 н. р. захистили докторські дисертації: В. І. Савенков (кафедра урології, нефрології та андрології); О. Л. Логвінова (кафедра

педіатрії № 1 та неонатології), М. В. Макаренко (кафедра акушерства та гінекології № 1), І. В. Янішен (кафедра ортопедичної стоматології), К. В. Юрко (кафедра інфекційних хвороб), Г. В. Демиденко (кафедра пропедевтики № 1, основ біоетики та біобезпеки);

– подали докторські дисертаційні роботи до спеціалізованих вчених рад: О. О. Калмиков (кафедра внутрішніх та професійних хвороб); Д. О. Євтушенко (кафедра хірургії № 1);

– запланували докторські дисертації: Г. В. Єрмоєнко (кафедра ПВМ № 2 та медсестринства), Л. С. Кривенко (кафедра СДВ, ДЩЛХ та імплантології), О. Д. Боягіна (кафедра анатомії людини), В. Д. Немцова (кафедра клінічної фармакології).

У табл. II.15 представлено дані про захищені кандидатські дисертації у 2015–2016 н. р.

Таблиця II.15 – Дані про захищені кандидатські дисертації у 2015–2016 н. р.

П. І. Б. дисертанта	Кафедра, де виконувалася робота
Чирик О.І. Ткаченко О.В. Рак О.В.	Хірургічної стоматології та ЩЛХ
Сайєд Муджахід Аббас (Пакистан) Ситіна І.В. Кулікова М.В.	Пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та біобезпеки
Рамі А.М.Альмашні (Йорданія) Іванов О.М.	Екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології
Завгородня Н.І. Зеленська К.О.	Психіатрії, наркології та медичної психології
Наріжна А.В. Делевська В.Ю.	Внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології та алергології
Панов В.М. Альбокрінов А.А.	Медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії
Граділь О.Г. Карташова М.О.	Акушерства та гінекології № 1
Бобро В.В. Смоляник К.М.	Хірургії № 1
Хлистун Н.Л. Кашаба М.А.	Стоматології
Олійник М.О. Шеховцова Ю.О.	Внутрішньої медицини № 3
Левченко Л.І. Гончарь О.М.	Офтальмології
Калужина О.В.	Патологічної анатомії
Спірідонова К.Ю.	СДВ, ДЩЛХ та імплантології
Підвальна Н.А.	Педіатрії № 1 та неонатології
Світличний В.Ю.	Соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я
Давиденко О.В.	Пропедевтики педіатрії № 2
Лук'янов І.Е.	Дерматології, венерології та медичної косметології
Богатиренко М.В.	Ортопедичної стоматології
Єрохіна В.В.	Гістології, цитології та ембріології

Дані про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів у ХНМУ в докторантурі, аспірантурі, магістратурі та клінічній ординатурі наведено в табл. II.16–II.18.

Таблиця II.16 – Кількість осіб, які навчалися в докторантурі, аспірантурі, магістратурі та клінічній ординатурі ХНМУ (2012–2016 рр.)

Рік	2012	2013	2014	2015	2016
Докторантура	3	3	4	4	4
Аспірантура:					
усього	100	106	110	126	123
очна	63	70	65	74	83
заочна	37	36	45	52	40
Магістратура	37	33	25	16	10
Клінічна ординатура	34	41	49	50	43

Таблиця II.17 – Дані про прийом до очної аспірантури при ХНМУ в 2012–2016 рр.

Показник	2012	2013	2014	2015	2016
Кількість прийнятих до аспірантури	27	27	26	26	27

Дані про навчання в аспірантурі за кафедрами наведено в табл. II.18.

Таблиця II.18 – Кількість аспірантів, які навчаються на кафедрах університету (станом на 01.07.2016 р.)

№ пор.	Кафедра	Кількість аспірантів		
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання	Усього
1	Акушерства та гінекології № 1	1	–	1
2	Акушерства та гінекології № 2	–	3	3
3	Акушерства, гінекології та дитячої гінекології	1	2	3
4	Анатомії людини	1	–	1
5	Біологічної хімії	1	–	1
6	Внутрішніх та професійних хвороб	1	–	1
7	Внутрішньої медицини № 1	2	–	2
8	Внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології та алергології	7	1	8
9	Внутрішньої медицини № 3	3	1	4
10	Гігієни та екології № 1	1	–	1
11	Гігієни та екології № 2	–	–	–
12	Гістології, цитології та ембріології	1	2	3
13	Дерматології, венерології і медичної косметології	–	–	–
14	Дерматології, венерології та СНІДу	–	–	–
15	Дитячих інфекційних хвороб	2	–	2
16	Дитячої хірургії та дитячої анестезіології	–	–	–
17	Екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології	1	2	3
18	Епідеміології	–	–	–

№ пор.	Кафедра	Кількість аспірантів		
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання	Усього
19	Загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб	2	1	3
20	Загальної хірургії № 1	1	2	3
21	Загальної хірургії № 2	–	–	–
22	Інфекційних хвороб	1	1	2
23	Клінічної фармакології	–	1	1
24	Медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії	3	3	6
25	Медичної біології	–	–	–
26	Медичної генетики	–	2	2
27	Мікробіології, вірусології та імунології	1	–	1
28	Неврології № 1	–	1	1
29	Неврології № 2	–	1	1
30	Нейрохірургії	1	1	2
31	Онкології	1	–	1
32	Ортопедичної стоматології	1	–	1
33	Оториноларингології	2	–	2
34	Офтальмології	3	4	7
35	ОХТА	–	–	–
36	Патологічної анатомії	–	3	3
37	Патологічної фізіології ім. Д. О. Альперна	3	1	4
38	Педіатрії № 1 та неонатології	3	2	5
39	Педіатрії № 2	3	1	4
40	Пропедевтики внутрішньої медицини № 1 та ОББ	4	–	4
41	Пропедевтики внутрішньої медицини № 2 та медсестринства	–	–	–
42	Пропедевтики педіатрії № 1	–	1	1
43	Пропедевтики педіатрії № 2	4	–	4
44	Психіатрії, наркології та медичної психології	–	1	1
45	Радіології та радіаційної медицини	–	2	2
46	СДВ, ДШЛХ та імплантології	–	–	–
47	Соціальної медицини та ЕОЗ	1	–	1
48	Стоматології	2	–	2
49	Судової медицини, медичного правознавства	1	2	3
50	Терапевтичної стоматології	1	2	3
51	Травматології та ортопедії	1	–	1
52	Урології, нефрології та андрології	1	2	4
53	Фармакології та мед. рецептури	–	3	3
54	Фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я	–	–	–
55	Фізіології	–	–	–
56	Фтизіатрії та пульмонології	2	–	2
57	Хірургії № 1	5	2	7
58	Хірургії № 2	2	1	3
59	Хірургії № 3	–	–	–
60	Хірургічної стоматології та ЩЛХ	2	1	3
61	ЦНДЛ	–	–	–
	Усього	73	52	125

Серед кафедр, що відрізняються якісною підготовкою дисертантів, хочу назвати такі:

- внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології та алергології;
- психіатрії, наркології та медичної психології;
- педіатрії № 1 та неонатології;
- хірургії № 1;
- хірургічної стоматології та ЩЛХ;
- стоматології;
- урології, нефрології та андрології;
- внутрішньої медицини № 3;
- офтальмології.

Хочу подякувати головам та членам наших колегіальних органів – проблемних наукових комісій університету, апробаційних рад, комісії з етики та біоетики, комісії з перевірки первинної документації за плідну роботу.

У *табл. II.19* наведено дані щодо кількості виконуваних в університеті дисертацій за спеціальностями.

У звітному році дещо збільшилася кількість виконуваних робіт за фундаментальними спеціальностями, з профілактичної медицини. Дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук не виконуються акушерами-гінекологами. Прошу керівників наших кафедр акушерства та гінекології (проф. М. О. Щербину, проф. Ю. С. Парашука, проф. І. О. Тучкіну) виправити цю ситуацію в найкоротші терміни.

Таблиця II.19 – Кількість дисертаційних робіт, які виконуються у ХНМУ станом на 01.07.2016 р.

Спеціальності	Докторські	Кандидатські
Хірургічні	11 (12 у 2015 р.)	68 (73 у 2015 р.)
Терапевтичні	20 (19)	66 (63)
Фундаментальні	10 (10)	17 (13)
Стоматологія	4 (5)	20 (28)
Педіатрія	0 (1)	19 (20)
Профілактична медицина	2 (3)	15 (12)
Акушерство та гінекологія	0 (1)	11 (13)
Усього	47	216

Черговий раз хочу наголосити на тому, що на кожній кафедрі університету має виконуватися дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук. Виконання робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії також має бути пріоритетним напрямом діяльності кафедрального колективу.

У звітному році в університеті функціонували п'ять спеціалізованих вчених рад за чотирнадцятьма спеціальностями (*табл. II.20*).

Таблиця II.20 – Спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій при Харківському національному медичному університеті

№ пор.	Шифри спеціалізованих вчених рад	Шифри і назви спеціальностей, які є в радах	Голови спецрад
1	Д 64.600.01	14.01.01 – акушерство та гінекологія 14.01.03 – хірургія 14.01.06 – урологія	д-р мед. наук, проф. М. О. Щербина
2	Д 64.600.02	14.01.22 – стоматологія 14.01.30 – анестезіологія та інтенсивна терапія	д-р мед. наук, проф. Р. С. Назарян
3	Д 64.600.03	14.02.01 – анатомія людини 14.03.02 – патологічна анатомія 14.03.04 – патологічна фізіологія	д-р мед. наук, проф. І. В. Сорокіна
4	Д 64.600.04 ім. академіка Л. Т. Малої	14.01.02 – внутрішні хвороби 14.01.10 – педіатрія 14.01.11 – кардіологія 14.01.37 – нефрологія	академік НАМН України, д-р мед. наук, проф. О. М. Біловол
5	Д 64.600.06	14.02.01 – гігієна та професійна патологія 14.02.03 – соціальна медицина	д-р мед. наук, проф. В. А. Огнєв

У табл. II.21 узагальнено показники роботи спеціалізованих вчених рад у 2013–2016 рр.

Таблиця II.21 – Інформація про захисти в спеціалізованих вчених радах ХНМУ за період 2013–2016 рр. (загальна кількість/у тому числі співробітники університету)

№ пор.	Шифр ради	2013		2014		2015		2016 (6 міс)	
		докт.	канд.	докт.	канд.	докт.	канд.	докт.	канд.
1	Д 64.600.01 (голова – проф. М. О. Щербина)	4/2	9/7	0	19/10	3	17/2	0	4/1
2	Д 64.600.02 (голова – проф. Р. С. Назарян)	1/0	8/5	0	11/9	1	6/3	2/1	6/3
3	Д 64.600.03 (голова – проф. І. В. Сорокіна)	5/4	10/9	2/0	18/7	0	17/5	0	7/0
4	Д 64.600.04 (голова – проф. О. М. Біловол)	6/2	20/16	0	15/10	3/1	18/0	2/1	12/7
5	Д 64.600.06 (голова – проф. В. А. Огнєв)	0	7/2	3/1	7/2	5/0	4/0	3/0	7/0
Усього		19/4	54/39	5/1	70/38	12/1	62/10	7/2	36/11

Науковим відділом, спеціалізованими вченими радами проведено роботу з виконання вимог закону України «Про вищу освіту» щодо забезпечення прозорості системи атестації кадрів вищої кваліфікації: на офіційному сайті університету створено розділ «Спеціалізовані вчені ради»,

де можна побачити тексти дисертацій та авторефератів, відгуки опонентів, перелік робіт, що було подано до спеціалізованих вчених рад, тощо.

Хочу звернути увагу голів та учених секретарів спеціалізованих рад університету на необхідність посилення персональної відповідальності за об'єктивність, вимогливість при прийнятті рішення щодо присудження наукового ступеня, а також поглибленої перевірки дисертаційних робіт на наявність плагіату.

Доцільним вбачається проведення нарад або інша організаційна форма взаємодії голів та учених секретарів спеціалізованих вчених рад для обміну досвідом, вирішення проблемних питань атестації кадрів.

Результати роботи студентського наукового товариства (СНТ) і ради молодих учених. Студентське наукове товариство Харківського національного медичного університету є самокерованим суспільним об'єднанням студентів, яке було створене на основі спільності інтересів в галузі наукових досліджень. Керівним органом СНТ є Рада СНТ, основною метою якої є залучення талановитої молоді до сфери науки, створення умов для заняття науковою роботою, залучення студентів і вдосконалення їх навичок у самостійній науково-дослідній діяльності.

Рада молодих вчених та фахівців – це колегіальний орган, який функціонує на громадських засадах і координує роботу вчених ХНМУ віком до 35 років.

Рада студентського наукового товариства тісно співпрацює з Радою молодих учених Харківського національного медичного університету, що сприяє активізації молодіжної науки в університеті в цілому.

На даний час студентське наукове товариство ХНМУ налічує 960 осіб, які виконують наукову роботу в 70 студентських наукових гуртках.

У складі Ради СНТ працює 15 осіб, головою Ради є магістрант кафедри педіатрії № 2 Христина Потихенська.

У складі Ради молодих вчених – 15 осіб, голова Ради – асистент кафедри неврології № 1 канд. мед. наук Наталія Куфтеріна, яка є головою Ради молодих учених при МОЗ України, членом Ради молодих учених при МОН України, членом Харківської обласної ради молодих учених і фахівців при Північно-Східному науковому центрі та стипендіатом Кабінету Міністрів України для молодих учених у 2014–2016 рр.

Студенти нашого університету в 2015–2016 н. р. брали активну участь у роботі всеукраїнських (563 доповіді) та міжнародних (21 доповідь) наукових конференцій, де здобули призові місця та отримали подяки від організаторів. Необхідно підкреслити, що за останні роки збільшується кількість студентів університету, які беруть участь у роботі всеукраїнських наукових форумів, покращується якість та збільшується науково-практична значущість студентських наукових робіт.

18–19 січня 2016 р. у рамках Наукової сесії Харківського національного медичного університету відбувся фестиваль молодіжної науки.

Серед заходів фестивалю:

- Олімпіада магістрантів, аспірантів та клінічних ординаторів «Земський лікар», у якій змагалися 29 науковців.

- Брейн-ринг молодих учених «Медицина без меж», який цього року відбувся в міжнародному форматі. До участі за допомогою Skype долучилася команда «Авіценна» з Андижанського державного медичного інституту (Узбекистан).

- Засідання Студентського дебатного клубу на тему «Страхова медицина в Україні».

У міжвузівській конференції молодих учених та студентів «Медицина третього тисячоліття» у 2016 р. взяли участь 562 молодих учених та студентів, серед яких 267 виступили з усними доповідями, 59 представили стендові доповіді. У заході взяли участь молоді науковці Харківського національного медичного університету, ХНУ ім. В. Н. Каразіна, Сумського державного університету, ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», Одеського національного медичного університету, ДУ «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М. І. Ситенка НАМН України», Національного фармацевтичного університету та ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України».

Під час конференції як куратори секційних засідань були визначені 85 завідувачів та професорів кафедр, з яких були присутні, на жаль, лише 23. З цього приводу я хочу ще раз переконливо наголосити завідувачам на обов'язковій участі у заходах молодіжної науки.

На базі ХНМУ 19–20 травня 2016 р. відбулася ІХ міжнародна наукова міждисциплінарна конференція молодих учених та студентів International Scientific Interdisciplinary Conference (ISIC), офіційною мовою якої була англійська. На засіданнях конференції прозвучали 264 доповіді. Цікаві роботи були представлені студентами і молодими вченими з усіх регіонів України: Харкова, Києва, Полтави, Ужгорода, Дніпропетровська, Тернополя, Львова, Чернівців, Одеси, Івано-Франківська.

На базі ХНМУ відбулося 12 монотематичних конференцій студентів та молодих учених:

- III Міжвузівська науково-практична конференція «Актуальні проблеми експериментальної та клінічної біохімії», присвячена 130-річчю з дня народження О. В. Палладіна (12.10.2015);

- міжвузівська студентська наукова конференція «Історія українських збройних формувань від найдавніших часів до сьогодення» (26.10.2015);

- засідання студентського дебатного клубу ім. С. М. Гершензона, створеного за ініціативи проф. Олени Гречаніної, на тему «Репродуктивні втрати» (12.11.2015);

- V наукова студентська конференція «Сучасні методи діагностики в клініці внутрішніх хвороб та їх етичні аспекти» (16.11.2015);

- VI конкурс студентської професійної майстерності «Сяйво посмішки. Творча майстерня» (20.11.2015);

- студентська конференція «1 на 1 000 000. Рідкісні захворювання людства» (24.11.2015);

– I Міжвузівська науково-практична конференція для молодих учених, студентів та лікарів-інтернів «Актуальні проблеми лабораторної медицини» (17–18.12.2015);

– науково-практична конференція студентів та молодих учених «Актуальні питання соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я в Україні» (16.03.2016);

– Всеукраїнська студентська школа з медичної генетики (20–22.04.2016);

– Всеукраїнська студентська наукова конференція «Актуальні питання нейронаук» (28.04.2016);

– III Всеукраїнська студентська конференція з фізіології з міжнародною участю «Фізіологія для медицини, фармації та педагогіки: актуальні проблеми та сучасні досягнення» (18.05.2016);

– V Міжвузівська студентська науково-практична конференція, присвячена 75-й річниці з дня народження Миколи Сергієнка «Актуальні проблеми експериментальної і клінічної біохімії» (27.05.2016).

Студенти й молоді науковці активно обговорюють проблеми охорони здоров'я й пропонують шляхи їх вирішення, які можуть бути дієвими на державному рівні.

21.12.2015 р. Радою Студентського наукового товариства була проведена акція «Плюшевий лікар» для учнів молодших класів загальноосвітніх шкіл. Захід був спрямований на зменшення прояву синдрому «білого халату» у дітей та ознайомлення малечі з роботою сучасної поліклініки в ігровій формі.

19.05.2016 р. Радою Студентського наукового товариства та Радою молодих вчених була проведена низка заходів з нагоди Дня науки України:

- Фотовиставка участі молодих учених у різних наукових заходах протягом 5 років, що відбувалися в Україні та за її межами. На ній була представлена карта, на якій були відзначені геолокації цих заходів.

- Ярмарок студентських наукових гуртків, у якому взяли участь представники майже 40 кафедр. Роботу гуртків представляли старости, які демонстрували основні напрямки наукової діяльності та окреслювали здобутки студентів.

- I Science Slam. Science Slam – це новий міжнародний формат популяризації науки; проект розвинений у 14 країнах світу, і цього року вперше був проведений у стінах ХНМУ. Учасники слему представили 10-хвилинні виступи, в яких у зрозумілій для всіх формі презентували власні наукові дослідження. Вони продемонстрували поєднання науки та практики й довели, що наукові дослідження можуть бути дуже цікаво представлені широкому загалу.

Згідно з наказом ректора ХНМУ «Про проведення першого (вузівського) туру Всеукраїнської студентської олімпіади у 2015–2016 н. р.» в університеті відбувся перший етап Всеукраїнської студентської олімпіади з 23 дисциплін, у якому взяли участь 256 студентів. Призові місця посіли 50 студентів, яких було направлено до базових ВНЗ для участі у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

Переможцями II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади стали 10 студентів ХНМУ; 5 команд ХНМУ стали переможцями у командному заліку. Слід відмітити загальне покращання результатів участі студентів ХНМУ у Всеукраїнській студентській олімпіаді (табл. II.22).

**Таблиця II.22 – Участь студентів ХНМУ
у Всеукраїнській студентській олімпіаді**

Спеціальність	Учасник	Місце	Місце проведення
Гістологія, цитологія та ембріологія	Кравченко М.Ю.	12 (з 30)	Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця
	Корсунов К.В.	19 (з 30)	
	Дрокін А.В.	17 (з 30)	
	<i>Команда</i>	3	
Хірургія	Ялі О.М.	15 (з 20)	Запорізький державний медичний університет
	Кербаж Н.Р.	16 (з 20)	
Інфекційні хвороби	Котелевська В.І.	1 (з 26)	Харківський національний медичний університет
	Талалаєнко О.К.	6 (з 26)	
Клінічна імунологія та алергологія	Отчик Г.Є.	17 (з 30)	Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця
	Тверезовська І.І.	2 (з 30)	
	Єремійчук Н.В.	12 (з 30)	
	Матасов А.О.	11 (з 30)	
	<i>Команда</i>	3	
Анатомія людини	Онікова А.О.	8 (з 32)	Тернопільський державний університет ім. І. Я. Горбачевського
	Дерявий Д.С.	5 (з 32)	
	<i>Команда</i>	3	
Стоматологія	Гарбуз О.О.	2 (з 26)	Українська медична стоматологічна академія
	<i>Команда</i>	2	
Соціальна медицина та організація охорони здоров'я	Макашутіна О.О.	8 (з 28)	Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця
	Лаврова А.В.	14 (з 28)	
	Алексєєва Т.М.	14 (з 28)	
Оперативна хірургія та топографічна анатомія	Пажин С.О.	7 (з 36)	Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
	Печененко А.Р.	13 (з 36)	
	Дяківнич А.О.	24 (з 36)	
	Осокін А.Е.	3 (з 36)	
Патологічна фізіологія	Паніч Р.В.	13 (з 37)	Буковинський державний медичний університет
	Сокол О.О.	26 (з 37)	
	Чепелюк О.О.	21 (з 37)	
	<i>Команда</i>	9	
Ендокринологія	Ялі В.Р.	3 (з 25)	Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
Патологічна анатомія	Печенько А.Р.	1 (з 27)	Харківський національний медичний університет
Медична біологія	Литовченко К.В.	8 (з 25)	Буковинський державний медичний університет (Чернівці)
	Наумова І.І.	6 (з 25)	
	Широков К.В.	11 (з 25)	
	<i>Команда</i>	4	
Терапія (внутрішні хвороби)	Пономаренко Т.В.	3 (з 26)	Івано-Франківський національний медичний університет
	Острополец А.С.	5 (з 26)	
	Ложко Н.В.	13 (з 26)	
	<i>Команда</i>	2	
Фармакологія	Карамян А.А.	17 (з 31)	Одеський національний медичний університет
	Хромей О.В.	4 (з 31)	

Спеціальність	Учасник	Місце	Місце проведення
Психіатрія та наркологія	Красковська Т.О.	2 (з 24)	Харківський національний медичний університет
	Крайніченко В.В.	7 (з 24)	
	Тахташов Р.І.	9 (з 24)	
Медична психологія	Соколова Ю.А.	7 (з 23)	Харківський національний медичний університет
	Велентєєнко В.В.	11 (з 23)	
Педіатрія	Безручко О.С.	6 (з 29)	Одеський національний медичний університет
	Маслій К.І.	7 (з 29)	
	Петрова О.С.	20 (з 29)	
Медична генетика	Плюшко Д.О.	2 (з 26)	Харківський національний медичний університет
Онкологія	Лепеха І.В.	6 (з 20)	Українська медична стоматологічна академія
	Адамский М.А.	14 (з 20)	
	Боярский О.О.	9 (з 20)	
	Команда	5	
Фізіологія	Аскеров Р.Н.	4 (з 31)	Українська медична стоматологічна академія
	Дерявий Д.С.	11 (з 31)	
	Петров Д.О.	13 (з 31)	
	Команда	6	
Мікробіологія, вірусологія та імунологія	Павличук Л.В.	2 (з 27)	Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця (Київ)

Хочу подякувати студентам та кафедрам за результативну участь.

Харківський національний медичний університет відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 27.11.2015 р. № 1247 «Про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади у 2015–2016 н. р.», відповідно до «Положення про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 грудня 2012 р. № 1410 було визначено базовим ВНЗ із проведення другого етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з таких дисциплін:

1. Патоморфологія.
2. Медична генетика.
3. Психіатрія та наркологія.
4. Медична психологія (для студентів медичних та класичних вишів).
5. Інфекційні хвороби.

Завідувачі кафедр і кафедральні колективи заслуговують на слова подяки за проведені на високому рівні студентські змагання.

Вже традиційною стала участь наших студентів у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, переможцями якого стали 3 студенти ХНМУ.

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 1079 від 13.10.2015 р. «Про проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук у 2015–2016 н. р.» 31 березня 2016 р. на базі Харківського національного медичного університету відбувся II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з клінічної та фундаментальної медицини, стоматології та

фармакології (англійською мовою), у якому взяли участь представники 6 вищих навчальних закладів України, які представили 22 роботи.

6.09.2015 р. та 10.06.2016 р. Рада СНТ і Рада молодих учених ХНМУ взяли активну участь у «Наукових пікніках» – масштабних фестивалях із популяризації науки для дітей та молоді, на якому більше 600 науковців м. Харкова на 60 майданчиках представили близько 5 000 дослідів і випробувань з усіх галузей знань. У рамках «Наукового пікніку» відвідувачі побачили інтерактивні експонати з надання медичної допомоги. Крім того, кожен охочий зміг відчути себе справжнім лікарем-реаніматологом, педіатром та хірургом, а також потренуватися робити внутрішньом'язові ін'єкції.

26.09.2015 р. Харківський національний медичний університет взяв участь у науково-освітньому заході «Ніч науки», який відвідали тисячі харків'ян та гостей міста. Під час проведення заходу можна було ознайомитися з принципами дії медичної апаратури та вирощування кристалів, оцінки якості продуктів харчування, виявити мікроорганізми на поверхні власних рук та мобільних телефонів, подивитися на моделювання патологічних станів на тваринах. Гості мали змогу провести серцево-легеневу реанімацію, зробити внутрішньовенні та внутрішньом'язові ін'єкції, пройти обстеження у терапевта, ендокринолога, хірурга, травматолога, офтальмолога, оториноларинголога, реабілітолога, стоматолога та педіатра; зняти ЕКГ та отримати результати іридодіагностики; відвідати музей ХНМУ, патологічної анатомії та нормальної анатомії.

Міжнародне наукове співробітництво. У 2015–2016 н. р. співробітники університету брали участь у виконанні 14 міжнародних проектів, 16 співробітників стажувалися за кордоном. Науковцями університету в поточному році зроблено 164 доповіді на міжнародних з'їздах, конференціях та симпозіумах (91 співробітник взяв участь у 87 міжнародних наукових форумах). 149 співробітників університету є членами 177 іноземних наукових та медичних організацій.

Найактивнішу участь у міжнародному співробітництві брали кафедри: урології, нефрології та андрології; патологічної анатомії; внутрішньої медицини № 3; внутрішніх та професійних хвороб; психіатрії, наркології та медичної психології; ПВМ № 1, основ біоетики та біобезпеки.

Актуальним залишається питання участі кафедральних колективів у наукових проєктах Європейського союзу, стажування аспірантів, науковців, викладачів у провідних навчальних та наукових закладах світу. Діяльність університету за показником галузевого рейтингу МОЗ України «число науково-педагогічних працівників, студентів та аспірантів ВНЗ МОЗ України, направлених за кордон на навчання або стажування відповідно до програм двостороннього та багатостороннього міжнародного обміну, на 100 осіб, які навчаються» визнано як «частково успішна» (у 2014 р. вона була «достатньо успішна»).

Аналіз стану (порівняно з показниками рейтингу МОЗ 2014 р.) та перспективи розвитку показників галузевого рейтингу МОЗ України. За результатами галузевого моніторингу діяльності ВНЗ МОЗ України за 2015 р. ХНМУ з розділу «наукова діяльність» посів 11-е з 17 місць (у 2014 р. посідав 12-е з 15) – *табл. II.23*

Таблиця II.23 – Результати університету в галузевому рейтингу МОЗ України за розділом «наукова діяльність»

№ пор.	Показник	2013	2014	2015
	Наукова діяльність в цілому	Потребує покращання (17-е місце з 18) 2,42527	Потребує покращання (12-е з 15) ↑2,43120	Частково успішна (11-е з 17) ↑2,49625
1	Отримано патентів на винахід на 100 посад ПВС	Частково успішна 0,49822	Достатньо успішна ↑0,50011	Частково успішна ↓0,49989
2	Кількість затверджених Департаментом атестації кадрів МОН України (далі – ДАК України) кандидатських та докторських дисертацій працівникам, аспірантам та пошукачам ВНЗ МОЗ України на 100 посад ПВС	Потребує покращання 0,39929	Частково успішна ↑0,48508	Частково успішна ↑0,49614
3	Кількість опублікованих статей у зарубіжних наукових виданнях на 100 посад ПВС	Частково успішна 0,49882	Частково успішна ↑0,49957	Частково успішна ↑0,49989
3	4. Індекс Хірша (h-індекс) ВНЗ МОЗ України за показниками наукометричної бази даних Scopus Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського	Достатньо успішна 0,50011	Достатньо успішна ↑0,50043	Достатньо успішна = 0,50043
5	Кількість госпрозрахункових наукових тем, що виконується у ВНЗ МОЗ України на 100 посад ПВС	Частково успішна 0,49989	Частково успішна ↓0,49989	Достатньо успішна = 0,49989

Наукову діяльність університету в цілому за результатами 2015 р. визнано як «частково успішну», що свідчить про позитивну динаміку, але й націлює на необхідність подальшої роботи з покращання рейтингових показників діяльності.

Хочу нагадати, що обов'язковим критерієм ефективної наукової діяльності кафедри (підрозділу) протягом звітного року вважається виконання таких вимог:

- 1) отримання **патенту на винахід**;
- 2) ліквідація заборгованості з виконання дисертаційних робіт співробітниками та пошукачами;
- 3) видання **інформаційного листа**, а за завершеною НДР та докторською дисертацією – **методичних рекомендацій** із грифом Українського центру наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи МОЗ України;

4) підготовка **нововведення** з лікувально-діагностичної та профілактичної роботи, включеного до Реєстру нововведень МОЗ України;

5) наявність не менше двох публікацій у зарубіжних наукових виданнях, одна з яких у виданні бази Scopus (обсягом не менше 4 сторінок кожна).

Після аналізу результатів наукової діяльності кафедральних колективів у 2015 р. було визначено наступне:

• Кафедр, які б задовольняли 5 зазначеним вище критеріям, у 2015 р. не було.

• Кафедри, які задовольняли 4 зазначеним вище критеріям:

- мікробіології, вірусології та імунології;
- терапевтичної стоматології.

• Кафедри, які задовольняли 3 зазначеним вище критеріям:

- внутрішньої медицини № 1;
- внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології та алергології;
- гігієни та екології № 2;
- клінічної фармакології;
- педіатрії № 1 та неонатології;
- нейрохірургії;
- стоматології дитячого віку, дитячої щелепно-лицевої хірургії та імплантології;
- урології, нефрології та андрології;
- хірургії № 1.

Ми маємо резерв щодо покращання усіх показників наукової діяльності, тому звертаюся до завідувачів кафедр із пропозицією активніше переводити резервні можливості в позитивні реалії.

Завершити огляд щодо наукової діяльності хочу наведенням рейтингу кафедр за результатами бальної оцінки наукової діяльності у 2015 р. (табл. II.24).

Таблиця II.24 – Показник наукової діяльності кафедр за бальною шкалою (питома вага наукової активності 1-го науковця) у грудні 2015 р.

Місце	Кафедра	Показник	Місце в рейтингу 2015 р.
1	Клінічної фармакології	13421,69	1
2	Внутрішньої медицини № 1	10063,08	2
3	Урології, нефрології та андрології	9099,85	23
4	Пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та біобезпеки	8501,72	8
5	Психіатрії, наркології та медичної психології	7059,10	6
6	Акушерства, гінекології та дитячої гінекології	7040,82	5
7	Епідеміології	6991,16	4
8	Внутрішньої медицини № 3	6416,36	16
9	Дерматології, венерології та СНІДу	6355,62	14
10	Дерматології, венерології та медичної косметології	5883,50	29

Місце	Кафедра	Показник	Місце в рейтингу 2015 р.
11	НДІ гігієни праці та ПЗ ХНМУ	5618,86	36
12	Внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології та алергології	5614,96	13
13	Хірургії № 2	5230,27	20
14	Інфекційних хвороб	5158,47	12
15	Акушерства та гінекології № 1	5127,45	11
16	Суспільних наук	4903,65	31
17	Філософії	4782,29	41
18	Педіатрії № 1 та неонатології	4757,57	10
19	Медичної та біоорганічної хімії	4457,29	17
20	Фтизіатрії та пульмонології	4025,30	46
21	Гігієни та екології № 2	3793,33	7
22	Патологічної анатомії	3712,63	21
23	Хірургії № 1	3708,12	3
24	Внутрішніх та професійних хвороб	3642,57	24
25	Нейрохірургії	3465,22	22
26	Офтальмології	3425,26	18
27	Гігієни та екології № 1	3273,77	34
28	Медичної генетики	3014,81	9
29	Соціальної медицини, організації та економіки ОЗ	3010,55	40
30	Педіатрії № 2	2995,56	51
31	Акушерства та гінекології № 2	2908,69	39
32	Неврології № 1	2889,34	25
33	Фармакології та медичної рецептури	2862,26	15
34	Мікробіології, вірусології та імунології	2785,52	37
35	Загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб	2762,58	42
36	Неврології № 2	2424,17	54
37	Дитячих інфекційних хвороб	2403,66	26
38	Пропедевтики педіатрії № 1	2402,21	33
39	Пропедевтики педіатрії № 2	2396,00	47
40	Онкології	2335,70	62
41	Терапевтичної стоматології	2318,47	28
42	Стоматології	2300,65	30
43	Медичної біології	2210,73	53
44	Пропедевтики внутрішньої медицини № 2 та медсестринства	2162,95	58
45	Травматології та ортопедії	2088,66	35
46	ОХТА	1978,19	19
47	Радіології та радіаційної медицини	1966,10	60
48	Загальної хірургії № 2	1830,79	27
49	Біологічної хімії	1825,05	43
50	Судової медицини, медичного правознавства	1759,52	48
51	Клінічної лабораторної діагностики	1728,43	68
52	Патологічної фізіології ім. Д. О. Альперна	1670,45	49
53	Анатомії людини	1667,17	44
54	Дитячої хірургії та дитячої анестезіології	1560,61	50
55	Стоматології дитячого віку, ДЩЛХ та імплантології	1486,94	32
56	Української мови, основ педагогіки та психології	1467,46	64
57	Оториноларингології	1463,22	38
58	Гістології, цитології та ембріології	1448,58	52

Місце	Кафедра	Показник	Місце в рейтингу 2015 р.
59	Хірургії № 3	1291,71	56
60	Екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології	1171,95	45
61	Фізіології	1009,55	55
62	Хірургічної стоматології та ЩЛХ	1002,07	61
63	Ортопедичної стоматології	989,13	63
64	Медичної та біологічної фізики та мед. інформатики	895,01	67
65	Фізичної реабілітації	765,02	70
66	Загальної хірургії № 1	680,13	57
67	Медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії	585,46	59
68	Іноземних мов	574,86	66
69	Мовної підготовки іноземних громадян	388,61	69
70	Латинської мови та мед. термінології	295,91	65

У табл. II.25 представлено кафедри з найбільшою абсолютною кількістю балів.

Таблиця II.25 – Топ-кафедри за загальною кількістю балів

Місце	Кафедра	Показник
1-е	Внутрішньої медицини № 1	200 054
2-е	Педіатрії № 1 та неонатології	136 780
3-е	Акушерства та гінекології № 1	130 750
4-е	Внутрішньої медицини № 3	119 318
5-е	Внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології та алергології	119 318
6-е	Урології, нефрології та андрології	118 298
7-е	Психіатрії, наркології та медичної психології	118 240
8-е	Хірургії № 1	118 215
9-е	Пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та біобезпеки	113 753
10-е	Інфекційних хвороб	93 523

Аналіз структури бальної оцінки діяльності кафедр показав певні недоліки в обрахунку загального місця кафедр у рейтингу – традиційною стала ситуація, коли кафедра завдяки гіпертрофованому одному показникові – кількості актів впровадження, кількості підготовлених студентами доповідей на внутрішньоуніверситетських заходах – може конкурувати й випереджати кафедри, які мають рівні здобутки за усіма оцінюваними показниками.

Було обраховано альтернативний рейтинг: для кожної кафедри за кожним із розділів обраховували місце, яке вона посідала серед кафедр університету, а потім суму місць для кожної кафедри, і за цим показником розташовували кафедри у рейтингу (табл. II.26, II.27).

Таблиця II.26 – **Обрахунок альтернативного рейтингу**

№ пор.	Назва	Кафедра 1	Кафедра 2		Кафедра N
		Місця	Місця	...	Місця
1	Кадрове і матеріально-технічне забезпечення наукової діяльності, загальні відомості	1	25	...	n1
2	Перелік НДР, виконуваних на кафедрі (у підрозділі), договори про співробітництво	10	20	...	n2
3	Інформація про отримані ґранти	14	19	...	n3
4	Участь у доклінічних та клінічних випробуваннях фармпрепаратів	5	17	...	n4
5	Медичні технології, які пропонуються для включення в Перелік медичних технологій	8	4	...	n5
6	Перелік актів впровадження результатів НДР в роботу клінічних установ	12	16	...	n6
7	Патентно-ліцензійна діяльність	25	37	...	n7
8	Інформація про підготовку наукових кадрів	26	14	...	n8
9	Участь у роботі конгресів, з'їздів, конференцій, виставок	13	22	...	n9
10	Видавнича діяльність кафедри (підрозділу)	15	45	...	n10
11	Інформація про участь у міжнародному науково-технічному співробітництві	34	50	...	n11
12	Студентська наука	6	12	...	n12
	Сума	169	281	...	Σn

Таблиця II.27 – **Перша двадцятка кафедр за альтернативним рейтингом**

Місце	Кафедра
1-е	Клінічної фармакології
2-е	Психіатрії, наркології та медичної психології
3-е	Урології, нефрології та андрології
4-е	Акушерства, гінекології та дитячої гінекології
5-е	Внутрішньої медицини № 1
6-е	Офтальмології
7-е	Внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології
8–9-е	Внутрішньої медицини № 3
8–9-е	Інфекційних хвороб
10-е	Пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та біобезпеки
11-е	Патологічної анатомії
12-е	Педіатрії № 1 та неонатології
13-е	Акушерства та гінекології № 1
14-е	Гігієни та екології № 2
15-е	Неврології № 1
16-е	Епідеміології
17-е	Дерматології, венерології і медичної косметології
18-е	Хірургії № 2
19-е	Нейрохірургії
20-е	Загальної хірургії № 2

Альтернативний підхід до обрахунку місця кафедри в рейтингу вбачається більш об'єктивним і після обговорення буде реалізовуватися.

Краща двадцятка науковців університету за результатами 2015 р. представлена у *табл. II.28.*

Таблиця II.28 – Топ-20 науковців університету (за абеткою)

Бабак Олег Якович	Кнігавко Олександр Володимирович
Біловол Олександр Миколайович	Кожина Ганна Михайлівна
Бойко Валерій Володимирович	Коробчанський Володимир Олексійович
Бутов Дмитро Олександрович	Коростій Володимир Іванович
Дашук Андрій Михайлович	Кравчун Павло Григорович
Железнякова Наталія Мерабівна	Криворучко Ігор Андрійович
Журавльова Лариса Володимирівна	Лісовий Володимир Миколайович
Завгородній Ігор Володимирович	Молодан Володимир Ілліч
Євтушенко Денис Олександрович	Рябоконе Євген Миколайович
Калмиків Олексій Олексійович	Чумаченко Тетяна Олександрівна

З метою націленості кафедральних колективів на рейтингові показники МОЗ внесено подальші корективи в бальну оцінку показників в інтерактивній базі «Наука онлайн» (*табл. II.29.*)

Таблиця II.29 – Корекція бальної оцінки показників інтерактивної бази «Наука онлайн»

Показник	Кількість балів	
	перша корекція	друга корекція
Виконання НДР, фінансованої за рахунок коштів загального фонду Держбюджету	2 500 замість 300	12 500
Патент України на винахід	1 500 замість 300	7 500
Патент України на корисну модель	500 замість 150	2 500
Авторське свідоцтво	500 замість 150	2 500
Затверджена ДАК докторська дисертація	2 500 замість 400	12 500
Затверджена ДАК кандидатська дисертація	1 500 замість 300	7 500
Видання методичних рекомендацій із грифом Укрмедпатенту	1000 замість 300	5 000
Видання інформаційного листа із грифом Укрмедпатенту	500 замість 200	3 500
Нововведення, запропоноване для включення до Реєстру галузевих нововведень	700 замість 300	3 000
Публікація у зарубіжному науковому виданні	Бали помножуються на 2	Бали помножуються на 3
Публікація у науковому виданні бази Scopus	Бали помножуються на 5	Бали помножуються на 6

Приємно відзначити, що на міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра – 2016», яка проходила 14–16 квітня 2016 р. у м. Києві, Харківський національний медичний університет отримав почесне звання «Лідер вищої освіти України» і виборів гран-прі у номінації «Науково-дослідна діяльність навчального закладу».

РОЗДІЛ III

МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У звітному періоді Харківський національний медичний університет інтенсифікував роботу із розвитку міжнародного співробітництва. У минулому році університет уклав 22 договори про співпрацю із закладами 19 іноземних держав. У своїй роботі відділ міжнародних зв'язків спирався на існуючу нормативну базу, а саме:

- ◆ Закон України «Про вищу освіту»;
- ◆ Закон України «Про міжнародні договори України»;
- ◆ Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»;
- ◆ Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
- ◆ Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579;
- ◆ Положення про навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 р. № 411 (зі змінами та доповненнями);
- ◆ Наказ МОЗ України «Про вдосконалення координації діяльності у сфері зовнішніх відносин МОЗ України, центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра охорони здоров'я України, та підприємств, установ і організацій, що належать до сфери управління МОЗ України» від 01.12.2014 р. № 910;
- ◆ Примірне положення про академічну мобільність студентів вищих навчальних закладів України, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 29.05.2013 р. № 635;
- ◆ Статут Харківського національного медичного університету;
- ◆ Накази ректора;
- ◆ Рішення вченої ради;
- ◆ Положення про відділ міжнародних зв'язків Харківського національного медичного університету № 241 від 02.06.2015 р., затверджене наказом ХНМУ від 02.06.2015 р. № 198;
- ◆ Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Харківському національному медичному університеті, затверджене наказом ХНМУ від 31.03.2016 р. № 98;
- ◆ Положення про прийом іноземних делегацій та окремих іноземних громадян у Харківському національному медичному університеті від 05.03.2010 р. № 141.

У 2015–2016 н. р. ми значно розширили міжнародні контакти. Університетом було підписано 22 документи про співпрацю (договори, меморандуми, листи про наміри) із закордонними закладами. За договорами здійснюються різні форми міжнародної співпраці з партнерськими закладами, такі, як обмін викладачами та студентами, розробка та реалізація дослідницьких проектів, проведення іноземними фахівцями майстер-класів та лекцій у ХНМУ та нашими викладачами за кордоном тощо. Ось перелік закладів, дати підписання офіційних угод та характеристика наших взаємозв'язків:

1. Стоматологічна клініка доктора Яна Ратнера (м. Хайфа, Ізраїль), 20 серпня 2015 р. – Договір про співпрацю у галузі медичної науки кафедри терапевтичної стоматології. Організація спільної діяльності в сфері наукових досліджень у галузі вивчення впливу перинатального періоду на формування м'яких і твердих тканин щелепно-лицьової ділянки, а саме: розвитку патології тканин пародонту та твердих тканин зубів у осіб, які народилися з діагнозом макросомія та впровадження результатів у клінічну практику.

2. Акденіз університет (м. Анталія, Турецька Республіка), 15 жовтня 2015 р. Протокол про співпрацю у рамках Програми академічного обміну Мевляна щодо обміну викладачами та студентами.

3. Західно-Казахстанський державний медичний університет імені Марата Оспанова (м. Актобе, Республіка Казахстан), 13 листопада 2015 р., Договір про співробітництво, який передбачає обмін досвідом, організацію конференцій, сприяння обміну студентами та викладачами, проведення тренінгів і семінарів з питань викладання та дослідницької роботи, сприяння публікації результатів як спільних, так і окремих досліджень.

4. Агентство охорони здоров'я Швеції (м. Стокгольм, Королівство Швеція), 14 листопада 2015 р. – Меморандум про наміри наукової та практичної співпраці між науковими спільнотами обох інститутів, а також реалізації проектів у галузі антимікробної резистентності та інфекційного контролю (кафедра епідеміології).

5. Гомельський державний медичний університет (м. Гомель, Республіка Білорусь), 18 листопада 2015 р. – Договір про науково-технічне співробітництво в галузі медицини. Співробітництво у рамках проекту «Створити систему раннього виявлення, корекції та профілактики порушень мозкового кровообігу у вертебрально-базиллярному басейні у осіб працездатного віку» (кафедра неврології № 2).

6. Лікарняний комплекс Хавельхое (м. Берлін, Федеративна Республіка Німеччина), 24 листопада 2015 р. – Договір про співробітництво з Навчально-науковим медичним комплексом «Університетська клініка» ХНМУ. Сприяння веденню спільної академічної та наукової діяльності, такої, як проведення курсів, конференцій, семінарів, майстер-класів, лекцій; розробка та реалізація спільних дослідницьких проектів; обмін викладачами та науковими співробітниками; обмін академічними та науковими публікаціями; сприяння публікації результатів спільних наукових досліджень.

7. Андижанський державний медичний інститут (м. Андижан, Республіка Узбекистан), 14 грудня 2015 р. – Договір про співпрацю шляхом обміну досвідом, організації конференцій; обміну студентами та викладачами; співробітництва у сфері дистанційного навчання, проведення онлайн лекцій і майстер-класів; проведення тренінгів і семінарів з питань викладання та дослідницької роботи.

8. Спортивна клініка «Вілла Стюарт» (м. Рим, Італійська Республіка), 19 січня 2016 р. – Договір про співпрацю з Навчально-науковим медичним комплексом «Університетська клініка» ХНМУ у галузі лікування травм і реабілітації.

9. Центр «ЕкоТехГендер» (м. Падерборн, Федеративна Республіка Німеччина), 31 січня 2016 р. – Лист про наміри співпраці кафедри філософії в галузі феміністської філософії, пов'язаної з історією, економікою, етикою та екологією.

10. Тебрізький університет медичних наук (м. Тебріз, Ісламська Республіка Іран), 3 лютого 2016 р. – Меморандум про взаєморозуміння. Співпраця та обмін досвідом, організація конференцій; обмін студентами та викладачами; проведення спільних науково-дослідницьких проектів; проведення тренінгів та семінарів з питань викладання та дослідної роботи, симпозіумів, конгресів, майстер-класів, навчальних поїздок і літніх шкіл; обмін науково-дослідницькими даними та дидактичними матеріалами; сприяння співпраці у галузі медичного туризму, прийняття пацієнтів на лікування; контролю за інфекційними/епідеміологічними захворюваннями та обміну взаємним досвідом у вказаній сфері.

11. Вільнюський університет (м. Вільнюс, Литовська Республіка), 5 лютого 2016 р. – Договір про співпрацю з організації спільних академічних та наукових заходів, таких, як курси, конференції, семінари, майстер-класи чи лекції; проведення спільних науково-дослідницьких проектів; сприяння взаємному обміну науково-викладацьким складом; обміну науково-дослідницькими даними та дидактичними матеріалами; сприяння публікації та реалізації результатів сумісних досліджень.

12. Інститут фізіології Академії наук Чеської Республіки (м. Прага, Чеська Республіка), 25 лютого 2016 р. – Договір про співпрацю кафедри терапевтичної стоматології щодо діяльності у сфері наукових досліджень у галузі мікроскопії м'яких і твердих тканин щелепно-лицьової ділянки, а саме: вивчення впливу перинатального періоду на формування тканин щелепно-лицьової ділянки та розвиток патології тканин пародонту і твердих тканин зубів, порушень мікроциркуляції у осіб, які народилися з діагнозом макросомія.

13. Вища школа управління охороною праці в Катовицях (м. Катовіце, Республіка Польща), 16 березня 2016 р. – Договір про співпрацю в галузі освіти для студентів та науково-дослідницької діяльності, а також сприяння розвитку культури та традицій країн-партнерів.

14. Словацький медичний університет (м. Братислава, Словацька Республіка), березень 2016 р. – Меморандум про наміри співпраці задля

сприяння взаєморозумінню, культурному, науковому та академічному обміну; спільного розроблення комплексного договору про співпрацю.

15. Словацький медичний університет (м. Братислава, Словацька Республіка), березень 2016 р. – Договір про співпрацю шляхом сприяння обміну студентами та викладачами, організації та проведення спільних науково-дослідницьких проєктів, проведення тренінгів та семінарів з питань викладання та дослідницької роботи, симпозіумів, конгресів, майстер-класів, навчальних поїздок і літніх шкіл; обміну науково-дослідницькими даними та дидактичними матеріалами; сприяння публікації та реалізації результатів як сумісних, так і окремих досліджень.

16. Благодійна організація «ХелсПром» (м. Лондон, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії), 6 квітня 2016 р. – Договір про співпрацю кафедри педіатрії № 1 та неонатології щодо обміну досвідом у створенні та впровадженні програм обміну для медиків.

17. Дитяча клініка Св. Анни (м. Відень, Австрійська Республіка), 22 квітня 2016 р. – Лист про наміри співпраці кафедри педіатрії № 2 щодо здійснення координаційних заходів, підвищення кваліфікації медичних фахівців і науковців шляхом їхньої участі у конгресах, проходження практики та стажувань.

18. Вроцлавський медичний університет (м. Вроцлав, Республіка Польща), 26 квітня 2016 р. – Договір про співпрацю кафедри хірургії № 1 шляхом сприяння обміну студентами та викладачами; організації та проведення спільних науково-дослідницьких проєктів; проведення тренінгів та семінарів з питань викладання та дослідницької роботи, симпозіумів, конгресів, майстер-класів, навчальних поїздок і літніх шкіл; обміну науково-дослідницькими даними та дидактичними матеріалами; сприяння публікації та реалізації результатів як сумісних, так і окремих досліджень.

19. Тегеранський університет медичних наук (м. Тегеран, Ісламська Республіка Іран), 15 травня 2016 р. – Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю шляхом обміну досвідом, сприяння академічній мобільності студентів і викладачів, організації та проведення спільних науково-дослідницьких проєктів, проведення тренінгів та семінарів з питань викладання та дослідницької роботи, симпозіумів, конгресів, майстер-класів, навчальних поїздок і літніх шкіл, обміну науково-дослідницькими даними та дидактичними матеріалами, сприяння оздоровчому туризму, прийому пацієнтів; публікації спільних наукових досягнень.

20. Міжнародне науково-освітнє та дослідницьке товариство (м. Тегеран, Ісламська Республіка Іран), 15 травня 2016 р. – Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю шляхом обміну досвідом, сприяння академічній мобільності студентів і викладачів, організації та проведення спільних науково-дослідницьких проєктів, проведення тренінгів та семінарів з питань викладання та дослідницької роботи, симпозіумів, конгресів, майстер-класів, навчальних поїздок і літніх шкіл, обміну науково-дослідницькими даними та дидактичними матеріалами, сприяння оздоровчому туризму, прийому пацієнтів, публікації спільних наукових досягнень.

21. Університет медичних наук ім. Шахіда Садугі (м. Йезд, Ісламська Республіка Іран), 19 травня 2016 р. – Договір про співпрацю шляхом обміну професорами, науковцями, студентами; обміну публікаціями та науково-інформаційними матеріалами; спільної організації навчальних курсів, семінарів і дослідницької діяльності.

22. Казахський інститут професійного розвитку (м. Астана, Республіка Казахстан), 9 червня 2016 р. – Договір про співпрацю щодо здійснення обміну досвідом у сфері післядипломної освіти, сприяння організації спільних академічних і наукових заходів, а саме курсів, конференцій, семінарів, майстер-класів, лекцій тощо.

Крім того, у 2015–2016 н. р. університет продовжив співпрацю з такими закордонними закладами:

1. Познанський університет медичних наук (м. Познань, Республіка Польща), 20 липня 2010 р. – Угода про співпрацю у галузі наукових досліджень та розвитку академічних контактів. Участь викладацького складу обох університетів у конференціях і симпозіумах, які організуються навчальними закладами; спільна науково-дослідна діяльність; обмін викладачами та студентами; спільна діяльність у галузі навчання та практики.

2. Магдебурзький університет ім. Отто фон Геріке, медичний факультет (м. Магдебург, Федеративна Республіка Німеччина), 11 липня 2011 р. – Лист про наміри співпраці.

3. Магдебурзький університет ім. Отто фон Геріке, медичний факультет (м. Магдебург, Федеративна Республіка Німеччина), 16 грудня 2011 р. – Співпраця кафедри гігієни та екології № 2, кафедри внутрішніх та професійних хвороб ХНМУ та кафедри медицини праці Магдебурзького університету ім. Отто фон Геріке; здійснення спільної науково-дослідної роботи, участь наукових співробітників у наукових конференціях, семінарах і міжнародних проєктах.

4. Відкритий медичний інститут (м. Зальцбург, Австрійська Республіка), 2012 р. – Меморандум про взаєморозуміння щодо співпраці у галузі післядипломної медичної освіти, участь у семінарах і стажуваннях Відкритого медичного інституту.

5. Самарський державний медичний університет (м. Самара, Російська Федерація), 20 січня 2012 р. Співпраця у сфері наукових досліджень і підготовки науково-педагогічних кадрів у галузі медицини; спільна розробка та впровадження нових технологій із залученням власних кадрів, виробничих фондів і ресурсів; проведення спільної організаційно-дослідної роботи з розробки та реалізації інноваційних науково-освітніх і лікувально-діагностичних програм. (Протягом трьох останніх років співпраця не відбувається.)

6. Новосибірський державний медичний університет (м. Новосибірськ, Російська Федерація), 25 квітня 2012 р. – Угода про науково-практичну співпрацю (кафедра патологічної анатомії ХНМУ та Студентське наукове товариство НДМУ); розробка та реалізація спільних міжнародних наукових і науково-практичних проєктів, подання заявок на отри-

мання національних і міжнародних грантів і премій. (Протягом трьох останніх років співпраця не відбувається.)

7. Карагандинський державний медичний університет (м. Караганда, Республіка Казахстан), 16 листопада 2012 р. – Угода про наміри співпраці у галузі медичної освіти та науки. Співпраця у галузі наукових досліджень і підготовки науково-педагогічних кадрів; спільна розробка освітніх програм; обмін досвідом з розвитку передових методів навчання; науково-дослідна робота з усіх напрямів освіти та медицини.

8. Державний медичний університет (м. Семей, Республіка Казахстан), 20 листопада 2012 р. – Угода про наміри співпраці у галузі медичної освіти та науки. Співпраця у галузі наукових досліджень і підготовки науково-педагогічних кадрів; спільна розробка освітніх програм; обмін досвідом з розвитку передових методів навчання; науково-дослідна робота з усіх напрямів освіти та медицини.

9. Медичний університет – Плевен (м. Плевен, Республіка Болгарія), 10 грудня 2012 р. – Угода про науково-практичну співпрацю (кафедра медичної генетики ХНМУ, Український інститут клінічної генетики ХНМУ, Харківський спеціалізований медико-генетичний центр); вирішення питань уточнюючої діагностики для хворих і формування груп ризику для сімей, обтяжених патологією.

10. Інститут фізіології Академії наук Чеської Республіки (м. Прага, Чеська Республіка), 6 січня 2012 р. – Угода про співпрацю у галузі медичної освіти та науки (кафедра патологічної анатомії ХНМУ та лабораторія «Біоматематика» Інституту фізіології); спільна діяльність у сфері міжнародних розробок у галузі мікроскопії м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.

11. Інститут фізіології Академії наук Чеської Республіки (м. Прага, Чеська Республіка), 7 вересня 2012 р. – Угода про співпрацю у галузі медичної освіти та науки (кафедра стоматології дитячого віку, дитячої щелепно-лицевої хірургії та імплантології ХНМУ та лабораторія «Біоматематика» Інституту фізіології); спільна діяльність з вивчення порушень мікроциркуляції у тканинах пародонту при різних патологічних станах.

12. Чукурова Університет (м. Адана, Турецька Республіка), 9 вересня 2013 р. – Протокол про співпрацю у рамках Програми академічного обміну Мевляна; академічна мобільність викладачів і студентів.

13. Ташкентський педіатричний медичний інститут (м. Ташкент, Республіка Узбекистан), 27 грудня 2013 р. – Угода про наміри співпраці у галузі медичної освіти та науки (ініціатива кафедри неврології). Співпраця у галузі наукових досліджень і підготовки науково-педагогічних кадрів; спільна розробка освітніх програм; обмін досвідом з розвитку передових методів навчання; науково-дослідна робота з усіх напрямів освіти та медицини.

14. Медичний університет Астана (м. Астана, Республіка Казахстан), 20 січня 2014 р. – Угода про співпрацю (ініціатива кафедри пропедевтики педіатрії № 2) в галузі освіти та науково-дослідної роботи, проведення спільних досліджень, викладання та підтримка безперервної освіти.

15. Ташкентський інститут удосконалення лікарів (м. Ташкент, Республіка Узбекистан), 7 лютого 2014 р. – Угода про співпрацю у галузі медичної освіти та науки (кафедра внутрішньої медицини № 3 ХНМУ та кафедра гастроентерології та фізіотерапії ТІУЛ). Сприяння розвитку навчального процесу післядипломної освіти в обох закладах на базі спільної розробки освітніх програм, модулів і курсів; науково-дослідна робота з усіх напрямів освіти та медицини; здійснення обміну досвідом з розвитку передових методів навчання.

16. Самаркандський державний медичний інститут (м. Самарканд, Республіка Узбекистан), 24 лютого 2014 р. – Угода про співпрацю у галузі медичної освіти та науки. Науково-дослідна робота з усіх напрямів освіти та медицини; здійснення обміну досвідом з розвитку передових методів навчання; сприяння академічній мобільності викладачів і студентів.

17. Білоруський державний медичний університет (м. Мінськ, Республіка Білорусь), 11 березня 2014 р. – Угода про науково-практичну співпрацю (кафедра ортопедичної стоматології ХНМУ та кафедра хірургічної стоматології БДМУ), виконання НДР «Діагностика та лікування органів і тканин щелепно-лицевої області».

18. Санкт-Петербурзький державний університет (м. Санкт-Петербург, Російська Федерація), 3 квітня 2014 р. – Угода про співпрацю у галузі медичної освіти та науки (ініціатива кафедри загальної практики – сімейної медицини). Співпраця у галузі наукових досліджень і підготовки науково-педагогічних кадрів; спільна розробка освітніх програм; обмін досвідом з розвитку передових методів навчання; науково-дослідна робота з усіх напрямів освіти та медицини. (Протягом двох останніх років співпраця не відбувається.)

19. Російський університет дружби народів (м. Москва, Російська Федерація), 12 травня 2014 р. – Угода про науково-практичну співпрацю (кафедра акушерства, гінекології та дитячої гінекології ХНМУ та кафедра акушерства і гінекології РУДН), співробітництво у рамках молодіжної програми «Репродуктивне здоров'я молоді». Протягом двох останніх років співпраця не відбувається.)

20. Гомельський державний медичний університет (м. Гомель, Республіка Білорусь), 19 травня 2014 р. – Угода про наміри співпраці у галузі медичної освіти та науки (ініціатива кафедри неврології). Співпраця у галузі наукових досліджень і підготовки науково-педагогічних кадрів; спільна розробка освітніх програм; обмін досвідом з розвитку передових методів навчання; науково-дослідна робота з усіх напрямів освіти та медицини.

21. Чукурова Університет (м. Адана, Турецька Республіка), 20 жовтня 2014 р. – Угода про співпрацю у галузі освіти; обмін викладачами та студентами, спільні наукові дослідження та розробки.

22. Науково-дослідний інститут кардіології (м. Томськ, Російська Федерація), 24 жовтня 2014 р. – Співпраця кафедри внутрішньої медицини № 3 ХНМУ та відділенням артеріальної гіпертонії НДІ кардіології,

організація та здійснення спільної науково-дослідної роботи з актуальних напрямів кардіології та діабетології. (Протягом двох останніх років співпраця не відбувається.)

23. Асоціація вчених і фахівців Грузії (м. Тбілісі, Грузія), 15 листопада 2014 р. – Науково-практична співпраця кафедри медичної генетики та Українського інституту медичної генетики з Грузинською асоціацією пренатальної медицини та перинатології, проведення навчання лікарів сучасним технологіям при уточнюючій діагностиці у пацієнтів різного віку з підозрою на спадкоємну патологію як у постнатальному, так і у пренатальному періоді онтогенезу.

24. Тбіліський медичний центр «НеоКлініка» (м. Тбілісі, Грузія), 17 листопада 2014 р. – Договір про науково-практичну співпрацю у галузі медичної генетики.

25. Інститут мультифазних процесів Університету ім. Вільгельма Лейбніца (м. Ганновер, Федеративна Республіка Німеччина), 1 грудня 2014 р. – Протокол про наміри співпраці кафедри оториноларингології ХНМУ, кафедри біомедичної інженерії ХНУРЕ з Центром біомедичної інженерії факультету інженерної механіки Університету ім. Вільгельма Лейбніца (2 протоколи). Наміри здійснювати науково-практичну співпрацю між сторонами, розробити навчальні віртуальні інтраскопічні і хірургічні системи і натурні моделі та програмне забезпечення для даних систем; вивчити вплив гравітації на мукоциліарний кліренс носової порожнини та верхніх дихальних шляхів.

26. Інститут мультифазних процесів Університету ім. Вільгельма Лейбніца (м. Ганновер, Федеративна Республіка Німеччина), 1 грудня 2014 р. – Протокол про наміри співпраці кафедри топографічної анатомії та оперативної хірургії ХНМУ, кафедри біомедичної інженерії ХНУРЕ з Центром біомедичної інженерії факультету інженерної механіки Університету ім. Вільгельма Лейбніца. Наміри здійснювати науково-практичну співпрацю між сторонами, розробити медично-технічне обґрунтування методів для візуалізації ступеня кальцифікації штучного серцевого клапану та відповідне програмне забезпечення.

27. Медичний факультет Університету ім. Яна Коменського (м. Братислава, Словацька Республіка), 2 грудня 2014 р. – Співпраця науковців кафедри хірургії № 1 ХНМУ, ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України» та медичного факультету Університету ім. Яна Коменського, реалізація наукових, дослідних і дидактичних проєктів; обмін інформацією у галузі дидактичних програм; підтримка та організація обміну науковими та викладацькими кадрами; підготовка дидактичних програм, публікацій досягнень і їх впровадження; здійснення науково-дослідних публікацій.

28. Словацький медичний університет (м. Братислава, Словацька Республіка) 2 грудня 2014 р. – Співпраця науковців кафедри хірургії № 1 ХНМУ, ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України» та Словацького медичного університету, реалізація нау-

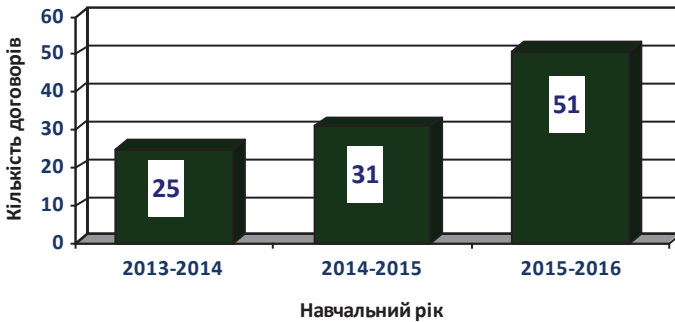
кових, дослідних і дидактичних проєктів; обмін інформацією у галузі дидактичних програм; підтримка та організація обміну науковими та викладацькими кадрами; підготовка дидактичних програм, публікацій досягнень і їх впровадження; здійснення науково-дослідних публікацій.

29. Дитяча лікарня Санкт-Августіна «Асклепій» (м. Санкт-Августін, Федеративна Республіка Німеччина), 25 травня 2015 р. – Співпраця між кафедрою педіатрії № 1 та неонатології ХНМУ та Дитячою лікарнею Санкт-Августіна «Асклепій», організація та проведення спільних досліджень з неонатології, дитячої кардіології, нейрохірургії, педіатрії.

На жаль, із Тбіліським медичним центром «НеоКлініка», Асоціацією вчених і фахівців Грузії та Медичним університетом – Плевен (Республіка Болгарія) наші договори втратили чинність у грудні 2015 р.

Усього ж у 2015–2016 н. р. діяла 51 угода з освітніми та науково-практичними закладами 19 країн.

Динаміка за останні 3 роки

Зазначимо, що із ВНЗ Російської Федерації співпраця з 2014 р. фактично не відбувається.

У 2015–2016 н. р. відділом міжнародних зв'язків була оновлена нормативна база з ведення міжнародної діяльності, зокрема затверджено нове Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Харківському національному медичному університеті, що обумовлено змінами у законодавчій базі України. У Положенні було враховано вимоги Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579; Наказу МОЗ України «Про вдосконалення координації діяльності у сфері зовнішніх відносин МОЗ України, центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра охорони здоров'я України, та підприємств, установ і організацій, що належать до сфери управління МОЗ України» від 01.12.2014 р. № 910. Клопотання про дозвіл на закордонні відрядження подаються до МОЗ України згідно з вимогами Міністерства, суворо

з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України «Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету» від 01.03.2014 р. № 65.

Продовжувалася реалізація Програми академічної мобільності Мевляна Ради вищої освіти Туреччини у рамках протоколу, підписаного у 2013 р. з Чукурова університетом (м. Адана). У 2015 році був підписаний протокол з Акденіз університетом (м. Анталія). У 2015–2016 н. р. 2 викладачі ХНМУ відвідали Чукурова університет, 1 – Акденіз університет.

У рамках договору про співпрацю з Західно-Казахстанським державним медичним університетом імені Марата Оспанова (м. Актобе, Республіка Казахстан) у 2015–2016 н. р. здійснюється обмін студентами: у квітні–травні 2016 р. 3 студенти 6-го курсу Західно-Казахстанського державного медичного університету приїздили до ХНМУ з метою проходження циклу «Дитяча хірургія». У червні–липні 2016 р. 2 студенти ХНМУ пройшли виробничу практику у казахському університеті, а 3 студенти з Казахстану – у нашому університеті.

Отримано індивідуальні стипендії Німецької служби академічних обмінів. Професор кафедри філософії отримала стипендію на участь у програмі «Наукові стажування для іноземних викладачів ВНЗ та науковців» у Падерборнському університеті протягом трьох місяців та реалізувала її у грудні 2015 р. – лютому 2016 р. Студент 3-го курсу університету отримав грант на поїздку до Німеччини у рамках програми «Літні курси у Німеччині для іноземних студентів та випускників» улітку 2016 р.

У рамках договору про співпрацю з Лікарняним комплексом Хавельхое (м. Берлін, Федеративна Республіка Німеччина) аспіранти та викладачі університету пройшли стажування у зазначеному закладі влітку 2016 р.

Відповідно до договору про співпрацю з Вільнюським університетом було проведено відбір студентів ХНМУ для участі у програмі обміну з медичним факультетом литовського ВНЗ. Два студенти 3-го курсу проходять навчання у Вільнюському університеті протягом осіннього семестру 2016–2017 н. р.

За звітний період співробітники 12 кафедр університету проходили стажування за кордоном, відбулося 19 стажувань.

Таблиця III.1 – Стажування за кордоном співробітників кафедр

№ пор.	П.І.Б.	Назва країни	Назва закладу	Предмет направлення (стажування)	Період перебування
1	Бутов Д.О., асистент кафедри фтизіатрії та пульмонології	Федеративна Республіка Німеччина, Борстель	Науково-дослідний центр Борстеля	Туберкульоз легень	11.06.2015 – 13.06.2015
2	Муризіна І.Ю., асистент кафедри акушерства та гінекології № 1	Сполучені Штати Америки, м. Нью-Йорк	Меморіальний онкологічний центр ім. Слоуна-Кетерінга	Онкологічна гінекологія	01.04.2015 – 30.06.2015

3	Волкова Ю.В., професор кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії	Федеративна Республіка Німеччина, м. Мюнхен	Стажування за рахунок Гранту Європейського товариства анестезіологів у клініці м. Мюнхена	Анестезіологія	14.06.2015 – 28.06.2015
4	Бутов Д.О., асистент кафедри фтизіатрії та пульмонології	Республіка Молдова, м. Кишинів	Кишинівський державний медичний та фармацевтичний університет ім. Ніколая Тестеміцану	Туберкульоз легень	11.07.2015 – 13.07.2015
5	Кальницька В.Б., доцент кафедри іноземних мов	Сполучені Штати Америки, м. Енн Арбор	Мічиганський університет	Постколоніальна тематика у творах Г. Гріна	06.09.2015 – 03.10.2015
6	Бочарова Т.В., асистент кафедри патологічної анатомії	Республіка Польща, м. Краків	Ягеллонський університет	Імуногістохімія для патологів	12.10.2015 – 13.10.2015
7	Бутов Д.О., асистент кафедри фтизіатрії та пульмонології	Чорногорія, м. Бечічі	7-ма Південно-східна європейська імунологічна школа	Фтизіатрія, мультирезистентний туберкульоз легень	15.10.2015 – 19.10.2015
8	Ільїна С.М., асистент кафедри офтальмології	Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, м. Лондон	Очний шпиталь Мурфілдс	Хірургія катаракти	01.11.2015 – 28.11.2015
9	Карпенко К.І., професор кафедри філософії	Федеративна Республіка Німеччина, м. Падерборн	Падерборнський університет	Екофеміністична традиція в історії жінок-філософів	30.11.2015– 01.02.2016
10	Кожина Г.М., завідувач кафедри психіатрії, наркології та медичної психології	Швейцарська Конфедерація м. Цюрих	Психіатрична клініка Мюнстерлінген	Методологія психоосвітньої роботи	25.11.2015 – 30.11.2015
11	Муризіна І.Ю., асистент кафедри акушерства та гінекології №1	Австрійська Республіка, м. Відень	Клініка Віденського медичного університету	Акушерство та гінекологія, гінекологічний рак	01.03.2016 – 25.03.2016
12	Ріга О.О., професор кафедри педіатрії № 1 та неонатології	Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії	Дитячі хоспіси у містах Лондон, Лафборо, Оксфорд, Бірмінгем	Паліативна допомога	12.03.2016 – 25.03.2016
13	Карпушенко Ю.В., доцент кафедри пропедевтики педіатрії № 2	Австрійська Республіка, м. Відень	Відділення для дітей та підлітків Соціально-медичного центру «Східно-дунайська клініка»	Педіатрична гастро-ентерологія	04.04.2016 – 29.04.2016

14	Макєєва Н.І., завідувач кафедри педіатрії № 2	Австрійська Республіка, м. Відень	Відділення дитячої онко- гематології госпіталю Св. Анни	Дитяча онкогематологія	08.04.2016 – 26.04.2016
15	Чайченко Т.О., до- цент педіатрії №1 та неонатології	Турецька Рес- публіка, м. Анталія	Акденіз університет	Дитяча ендокринологія	25.04.2016 – 08.04.2016
16	Муризіна І.Ю., аси- тент кафедри аку- шерства та гінекології № 1	Австрійська Республіка, м. Зальцбург	Відкритий медичний університет	Рак грудей, гінекологічний рак	01.05.2016 – 07.05.2016
17	Шевчук В.А., доцент кафедри стоматології дитячого віку, дитячої щелепно- лицевої хірургії та імплантології	Турецька Рес- публіка, м. Адана	Чукурова університет	Дитяча хірургічна стоматологія та щелепно- лицева хірургія	10.05.2016 – 24.05.2016
18	Некрасова Н.О., доцент кафедри неврології № 2	Турецька Рес- публіка, м. Адана	Чукурова університет	Неврологія	16.05.2016 – 29.05.2016
19	Чайченко Т.О., до- цент кафедри педі- атрії №1 та неона- тології	Австрійська Республіка, м. Відень	Дитяча клініка Віденського медичного університету	Педіатрія	06.06.2016 – 01.07.2016

38 співробітників університету брали участь у міжнародних заходах за кордоном з оформленням закордонних відряджень.

**Таблиця III.2 – Кількість співробітників університету,
що брали участь у міжнародних заходах за кордоном**

№ пор.	Країна	Усього від- ряджено осіб	Участь у форумах	Практична співпраця	Стажування
1	Австрійська Республіка	5	1		4
2	Велика Британія	1			1
3	Грузія	1		1	
4	Естонська Республіка	2		2	
5	Ісламська Республіка Іран	2		2	
6	Королівство Іспанія	1	1		
7	Італійська Республіка	2		2	
8	Республіка Казахстан	1		1	
9	Китайська Народна Республіка	1	1		
10	Республіка Корея	1	1		
11	Латвійська Республіка	5		5	
12	Королівство Нідерланди	1	1		
13	Федеративна Республіка Німеччина	4	3		1
14	Королівство Норвегія	1	1		
15	Сполучені Штати Америки	1			1
16	Турецька Республіка	4	1		3
17	Чеська Республіка	3	3		
18	Чорногорія	1			1
19	Королівство Швеція	1		1	
	Разом	38	13	14	11

Усього ж 306 викладачів взяли участь у 395 міжнародних форумах і стажуваннях.

З 1998 р. ХНМУ є членом Міжнародної асоціації університетів, внесений до Всесвітнього довідника медичних навчальних закладів ВООЗ. Крім того, університет є співзасновником Українсько-німецької медичної асоціації. 156 співробітників університету є членами 162 міжнародних наукових і медичних асоціацій.

У 2015–2016 н. р. ми продовжили співпрацю з турецькими університетами у межах Програми академічного обміну Мевляна. Подано заявки на конкурс програми на 2016–2017 н. р.

Розвиваються двосторонні програми співпраці у галузі освіти з Вільнюським університетом і Західно-Казахстанським державним медичним університетом відповідно до договорів з цими навчальними закладами. Молоді вчені нашого університету різних спеціальностей запрошені пройти стажування у Лікарняному комплексі Хавельхое (Німеччина).

У 2016 р. університетом подано заявку на отримання гранту програми Німецької служби академічних обмінів (DAAD) «Навчальні поїздки груп іноземних студентів до Німеччини». Метою програми є встановлення та підтримка контактів між німецькими та іноземними ВНЗ, сприяння поглибленню знань за фахом. Запланована поїздка 12 студентів університету у супроводі викладача до м. Берлін у жовтні 2016 р. тривалістю 14 днів. У рамках проекту відбудуться візити до клінік Шаріте, Хавельхое та Вівантес, до Департаменту охорони здоров'я Берлінського муніципалітету, зустрічі з німецькими студентами та фахівцями. Студенти також ознайомляться з економічним, політичним та культурним життям Німеччини.

Відділ міжнародних зв'язків спільно з кафедрою соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я розробляє проект для подання на конкурс програми Еразмус+ (напрямок Жан Моне, модуль). Також ведеться пошук закордонних партнерів для участі у конкурсі зазначеної програми за напрямками КА1. Навчальна мобільність та КА2. Проекти співпраці/Вища освіта/Розвиток потенціалу.

Ще одним важливим напрямом популяризації діяльності нашого університету є розширення рекламно-іміджевої діяльності. Рекламно-інформаційні матеріали направляються до закордонних дипломатичних представництв в Україні, презентуються іноземним фахівцям, які відвідують університет. Інформація про університет розміщена у міжнародних довідниках про ВНЗ України. Функціонує офіційний сайт ХНМУ з інформацією (у тому числі англійською мовою) про діяльність і досягнення університету.

Традиційно ХНМУ бере участь у міжнародних освітніх виставках, серед яких – виставки «Освіта та кар'єра» та «Освіта за кордоном», які проходять у м. Київ. У 2015–2016 н. р. університет двічі долучався до цих заходів: у листопаді 2015 р. та у квітні 2016 р.:

1. «Освіта за кордоном» і «Освіта та кар'єра – День студента 2015», 12-14 листопада 2015 р., де ХНМУ отримав диплом і гран-прі у номінації «Міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки» та виборів почесне звання «Лідер міжнародної діяльності».

2. «Освіта за кордоном» та «Освіта та кар'єра – 2016», 14–16 квітня 2016 р., на якій ХНМУ був удостоєний гран-прі у номінації «Науково-дослідна діяльність навчального закладу» та отримав почесне звання «Лідер вищої освіти України».

7–9 квітня 2016 р. Харківський національний медичний університет представив свої досягнення на виставці «Освіта Слобожанщини та навчання за кордоном – 2016» та отримав диплом учасника цієї міжнародної виставки.

Співробітники кафедр представляють досягнення університету на спеціалізованих міжнародних виставках. Усього університет узяв участь у 16 таких заходах в Україні та за кордоном.

З метою популяризації діяльності університету в світі та залучення іноземних громадян на навчання інформацію про університет було розміщено у каталозі «Higher Education in Ukraine 2015–2016», який видається товариством «Знання» України та який розповсюджується через дипломатичні представництва України за кордоном, іноземні дипломатичні представництва в Україні, на міжнародних виставках, серед іноземних підприємств, які займаються набором студентів на навчання у ВНЗ України. Підготовлено інформацію для каталогу 2016–2017 рр.

У 2016 році з метою розширення інформаційної присутності університету на міжнародному просторі було взято участь у рекламно-інформаційному проекті Міжнародного суспільно-політичного журналу «Європа-Центр» у різних мовних версіях, а саме українською та англійською, присвяченому закладам та установам Харкова та Харківської області.

Відділом міжнародних зв'язків подається інформація про можливість участі у міжнародних програмах, отримання грантів, а також про заходи, які проводилися у ХНМУ, для розміщення на офіційному сайті університету, у газеті «Медичний університет», у соціальних мережах, таких, як Фейсбук (українською та англійською мовами). Підготовлено до випуску презентаційний буклет англійською мовою із всебічним висвітленням освітньої, наукової, лікувальної, міжнародної діяльності університету.

Підвищенню іміджу університету серед інших вищих навчальних закладів світу сприяє участь у міжнародних форумах за кордоном і візити офіційних делегацій університету до навчальних і науково-практичних закордонних закладів.

Університет був представлений на форумі Німецької служби академічних обмінів «Німецько-українська мережа з академічної співпраці» (German-Ukrainian Network Event for Academic Cooperation) для стипендіатів цієї організації 28–29 січня 2016 р., а 15–16 квітня 2016 р. представники університету взяли участь у зустрічі колишніх стипендіатів DAAD та Фонду Александра фон Гумбольдта зі східноукраїнських університетів на

тему: «Дистанційне навчання – змішане навчання – електронне навчання: шанс для українських вузів?». За результатами співпраці Німецької служби з харківськими вишами у 2015 році ХНМУ визнаний найактивнішим ВНЗ у Харківському регіоні.

На запрошення керівництва Тегеранського університету медичних наук у травні 2016 р. офіційна делегація ХНМУ перебувала в Ірані, де відвідала цей, а також 2 інших університети: Ширазький університет медичних наук та Університет медичних наук ім. Шахіда Садугі. У кожному іранському виші була представлена інформація про наш навчальний заклад, його історію та здобутки.

Особлива увагу приділяється аналізу розвитку напрямів міжнародної діяльності, за якими оцінюється робота університету у Галузевому моніторингу діяльності вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти МОЗ України. Нагадаю, що діяльність у 2015 календарному році оцінювалося за такими критеріями:

– кількість міжнародних та державних освітянських виставок, в яких ХНМУ брав участь;

– кількість іноземних закладів-партнерів, з якими укладено офіційні угоди про співпрацю у сфері освітньої та наукової діяльності, на 100 посад ППС;

– кількість науково-педагогічних працівників, студентів та аспірантів, направлених за кордон на навчання або стажування відповідно до програм двостороннього та багатостороннього міжнародного обміну, на 100 осіб, які навчаються.

Порівняно з 2014 р. ці показники можна проілюструвати наступною таблицею:

Таблиця III.3 – Порівняльна таблиця результатів за основними показниками міжнародної діяльності

Рік	Рангове місце	Виставки	Угоди про співпрацю	Стажування за кордоном	Сумарний показник
2014	6-е	Достатньо успішна	Успішна	Достатньо успішна	2,55911
2015	11-е	Достатньо успішна	Достатньо успішна	Частково успішна	2,43793

Більш детально ми будемо розбирати ці показники у 7-у розділі, але якщо коротко, то бачимо зниження показників. І це дуже прикро. Однак, зазначимо, що відділом міжнародних зв'язків ведеться інтенсивна робота із покращання показників у наступному звітному періоді.

Щодо перспектив розвитку у наступному навчальному році, то, на мій погляд те, що обговорювалось на засіданні вченої ради у червні, повинно бути основою наших дій, а саме:

– Розширення участі у міжнародних та державних освітянських виставках. Необхідно продовжувати участь університету у виставках проекту «Освіта», поліпшувати якість цього показника за рахунок не тільки виставок, які проводяться в Україні, а й представляючи університет на

заходах за кордоном, у тому числі беручи заочну участь та надаючи виставкові матеріали представникам університету.

– Розширення практики стажування та навчання за кордоном. До речі, окрім участі науково-педагогічних працівників, студентів та аспірантів у стажуваннях та навчанні за кордоном за рахунок грантів міжнародних програм, існує можливість проходження стажувань викладачами та обміну студентами відповідно до договорів про співпрацю з іноземними закладами.

Щодо цього тезису, то дивіться самі:

- У рамках договору про співпрацю з клінікою Хавельхое (м. Берлін, Федеративна Республіка Німеччина) існує можливість проходження стажувань викладачами університету у зазначеному лікувальному закладі.

- Під час візиту завідувача Легеневого центру Клініки Міттельбаден доктора Херіберта Ортліба (м. Баден-Баден, Федеративна Республіка Німеччина) до ХНМУ досягнуто домовленостей щодо стажувань викладачів університету з торакальної хірургії.

- Вже у 2016–2017 н. р. два наших студенти поїдуть до Вільнюського університету для проходження навчання на медичному факультеті цього навчального закладу.

- Обговорено можливість для студентів і викладачів ХНМУ взяти участь в академічній мобільності в Андижанському державному медичному інституті (м. Андижан, Республіка Узбекистан) (проживання і харчування за рахунок приймаючої сторони).

- Триває співпраця із Західно-Казахстанським державним медичним університетом ім. Марата Оспанова з обміну студентами з метою проходження ними навчання та виробничої практики.

- Крім того, продовжується пошук західних партнерів для подання заявки на участь у конкурсі програми Еразмус+ (напрямок КА 1. Навчальна мобільність) восени 2016 р., а також для укладання офіційних угод та розширення співпраці.

Тобто у наступному навчальному році нам необхідно закріпити тенденцію, яка проявилась наприкінці минулого 2015–2016, з зростання кількості укладених міжнародних договорів. Це буде сприяти і активізації міжнародної діяльності університету у таких сферах, як обмін студентами та викладачами, і веденню проектної діяльності, і публікації наукових матеріалів у закордонних виданнях, і запровадженню дистанційних форм співпраці. Для встановлення офіційних зв'язків з новими партнерами нашим викладачам слід приділяти увагу активному налагодженню контактів під час участі у закордонних форумах, стажуваннях тощо. Водночас слід ефективніше використовувати можливості у рамках існуючих договорів.

РОЗДІЛ IV

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНА РОБОТА, РОБОТА З СОЦІОЛОГІЧНОГО ТА ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Навчально-виховний процес в університеті відбувається у відповідності до розробленої Концепції виховної роботи в ХНМУ, яка базується на ряді концептуальних положень Конституції України, Закону України «Про освіту», Державної національної програми «Освіта» («Україна XXI століття»), Указу Президента України № 580/2015 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки». У Національній доктрині розвитку освіти в Україні визначені стратегічні завдання виховання громадянина-патріота України, утвердження любові до Батьківщини, духовності, моральності, шанобливого ставлення до національних надбань українського народу, наслідування найкращих прикладів мужності та звитяги борців за свободу та незалежність України як з історичного минулого, так і захисників, які сьогодні відстоюють суверенітет та територіальну цілісність держави у боротьбі із зовнішньою агресією.

Реалізація основних завдань і принципів Національної доктрини виховання здійснювалася в ряді пріоритетних напрямків роботи колективів кафедр університету, Наукової бібліотеки, музею історії ХНМУ, органів студентського самоврядування, профспілкової організації та Молодіжного центру.

Національно-патріотичне виховання. Сучасна соціокультурна ситуація в Україні як ніколи раніше гостро поставила питання національно-патріотичного виховання. Питання удосконалення цього виховного напрямку є у колі постійної уваги з боку ректорату університету.

В основу національно-патріотичного виховання було покладено національну ідею, як консолідуєчий чинник розвитку суспільства і нації в цілому. Так, у межах вивчення історичного минулого українського народу кафедрою суспільних наук (завідувач проф. Робак І.Ю.) проведено навчальні курси «Історія України» та «Історія української культури», які містять обов'язкові лекції за темами: «Україна – суверенна демократична держава», виховні години: «Боротьба з сепаратизмом – запорука цілісності України», «Україна як унітарна держава», присвячені нерозривній єдності всіх українських земель.

Студентів було залучено до участі:

– у проведенні міжвузівської студентської наукової конференції до свята Покрова та Дня Збройних сил України «Історія українських збройних сил»;

– у студентській науковій конференції щодо відзначення 1000-ліття з дня представлення святого рівноапостольного князя Володимира Великого, у Всеукраїнській науковій конференції «Козацький рух на теренах України та патріотичне виховання молоді на його засадах» в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди.

До відзначення Дня пам'яті і примирення та 71-й річниці Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні були організовані заходи, які були спрямовані на виховання поваги усім борцям проти нацизму, увічнення пам'яті про загиблих воїнів, жертв війни, воєнних злочинів, депортацій та злочинів проти людства, скоєних у роки війни, посилення турботи про ветеранів війни, жертв нацистських переслідувань, утвердження спадкоємності традицій воїнів – переможців нацизму та нинішніх захисників Вітчизни, консолідації суспільства навколо ідеї захисту України:

– 4 травня у конференц-залі відбувся творчий вечір з нагоди Дня Перемоги, підготовлений деканатом І медичного факультету, кафедрою української мови, основ педагогіки та психології і кафедрою мовної підготовки іноземних громадян. У заході активну участь брали студенти-іноземці. Науковою бібліотекою було підготовлено тематичну виставку книг «На варті пам'яті».

– 5 травня в актовій залі ХНМУ відбувся театралізований вечір-вшанування ветеранів Другої світової війни із запрошення ветеранів-співробітників університету.

– Напередодні свята проведена акція привітання ветеранів – співробітників університету у їхніх домівках, їм було вручено адресну матеріальну допомогу та тематичні ювілейні видання;

– Пам'ять ушанування участю в урочисто-траурній церемонії покладання квітів до Меморіалу Слави у лісопарку з нагоди 71-ї річниці Перемоги над нацизмом у Європі (8 травня) та у церемонії покладання квітів біля меморіалу «Висота маршала І.С. Конєва (9 травня).

На виконання Указу Президента України від 11.02.2015 року № 69 «Про вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті героїв Небесної сотні» на базі Центру медичного краєзнавства були проведені збори волонтерів університету, присвячені вшануванню медиків Харкова – учасників Революції гідності, також відбулося ушанування пам'яті героїв Майдану хвилиною мовчання та проведення акції «Запали свічку». У межах викладання історії України та історії української культури були висвітлені питання, пов'язані з ушануванням подвигу учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті героїв Небесної сотні. У Науковій бібліотеці з цією темою ознайомила виставка «Безсмертя Майдану: День пам'яті героїв Небесної сотні».

До відзначення видатних постатей, що присвятили своє життя заради національної консолідації та утвердження ідей державності і соборності України організовані заходи, присвячені 125-й річниці з дня народження Євгена Коновальця: у межах кураторських годин проведені відео-презентації пам'яті «Хто вмирає в боротьбі – в серцях живе повіки». У рамках виставки «Визвольний рух в Україні мовою документів та спогадів» Науковою бібліотекою було організовано тематичний стенд «Українська революція 1917–1921 років: постать Євгена Коновальця».

На зустріч 25-й річниці незалежності України та Дню Конституції України кафедрою суспільних наук за підтримки Центру медичного крає-

знавства ХНМУ було проведено міжвузівську студентську наукову конференцію «25 років незалежності України». На конференції були присутні курсанти Харківського університету повітряних сил ім. І. Кожедуба, які з професійної точки зору виклали особливості сучасної української історії, зокрема, конфлікту на Донбасі та проведення АТО (18 травня 2016 р.).

У зв'язку з 30-ми роковинами Чорнобильської катастрофи проведено науково-практичну конференцію, присвячену вшануванню пам'яті жертв катастрофи та круглий стіл «Активна громадська позиція молодого людини – її краще майбутнє. У Науковій бібліотеці організовано фотовиставку та виставку наукових публікацій з відображенням проблематики наслідків Чорнобильської катастрофи «Довгий слід трагедії».

У межах вивчення культурної спадщини українського народу було проведено тематичні екскурсії до культурно-мистецьких центрів та історичних місць м. Харкова та подорожі визначними місцями України, до історичного та художнього музеїв, галереї АВЕК, Харківського обласного будинку української народної творчості.

Наступні заходи, присвячені ушануванню пам'яті видатних представників української культури та визначним подіям в історії розвитку держави, були проведені кафедрою української мови, основ психології та педагогіки (завідувач доц. Фоміна Л.В.).

До вшанування пам'яті великого Кобзаря, 202-річчю від дня народження Т.Г. Шевченка проведено:

- конкурс творчих робіт «Мій Шевченко»; роботи переможців було опубліковано в газеті «Медицинний університет»;

- інтерв'ю, що складалося з відповідей на низку питань, пов'язаних із творчістю та життям Т.Шевченка;

- тематичні заняття «Лірика Шевченка крізь призму кохання» для вітчизняних студентів та заняття з української мови, присвячені Т. Г. Шевченку як основоположнику сучасної української літератури, для студентів V та VI факультетів з підготовки іноземних студентів;

- лекція-презентація «Зображення людини у живописі Т. Шевченка» про творчість Шевченка-художника, яка була підготовлена співробітниками Наукової бібліотеки ХНМУ.

До вшанування 145-ї річниці від дня народження Лесі Українки було підготовлено поетичну композицію: «Твої листи пахнуть зів'ялими трояндами».

З метою формування пошани й любові до рідного слова було організовано й проведено:

- тематичну лекцію: «9 листопада – День української писемності» та мультимедійну презентацію про історію та походження цього свята;

- конкурс студентської творчості, присвячений Дню української писемності;

- створені тематичні стенди «Українська мова серед інших мов світу», «Кобзареве слово освячує все життя українця – від народження й до останнього подиху», «Учіться, читайте, і чужому научайтесь, і свого не цурайтесь», «Скарби України»;

– традиційно проведений університетський етап конкурсу ім. Т.Г. Шевченка (листопад 2015 року) (табл. IV.1).

Таблиця IV.1 – Переможці конкурсу ім. Т.Г. Шевченка (листопад 2015 р.)

Прізвище, ім'я, по батькові	Факультет	Курс	Група	Викладач
Комаров Дмитро Олександрович	Стомат.	1-й	1-а	Скорбач Т.В.
Труш Оксана Миколаївна	II мед.	1-й	20-а	Скорбач Т.В.
Жузь Маргарита Олександрівна	III мед.	1-й	2-а	Самолісова О.В.

I етап Міжнародного конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика (листопад 2015 року) (табл. IV.2).

Таблиця IV.2 – Переможці Міжнародного конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика (листопад 2015 р.)

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Факультет	Курс	Група	Викладач
1	Соколова Дарина Миколаївна	II мед.	1-й	20-а	Самолісова О.В.
2	Слюсарев Богдан Миколайович	II мед.	1-й	16-а	Скорбач Т.В.
3	Старенький Андрій Вікторович	II мед.	1-й	29-а	Скорбач Т.В.

В обласному етапі конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика цьогогоріч Слюсарев Богдан посів третє місце.

Кафедра медицини катастроф та військової медицини (завідувач Дем'яник С.Г.) наполегливо працювала у напрямку формування у студентів прагнення до оволодіння військовими знаннями, підвищувала престиж військової служби, розвивала мотивацію, спрямовану на підготовку до захисту Української держави й службу у Збройних силах України. Протягом навчального року проводилася робота щодо роз'яснення Указів Президента України, законів, прийнятих Верховною Радою України, постанов Уряду і наказів Міністра охорони здоров'я України та Міністра оборони України, що є дуже актуальним у соціокультурній ситуації в Україні сьогодні. Були проведені бесіди за темами: «Збройні Сили України – гарант цілісності», «Історія Українського війська», «Українська повстанська армія (УПА)» (згідно з графіком), тематичні вечори: «Війська Української держави за Гетьманату», «Збройні сили сучасності», уроки мужності, присвячені Міжнародному дню миротворців та Перемозі у Другій світовій війні над нацизмом. Відбувся показ військової техніки та озброєння на базі Харківського гвардійського факультету військової підготовки ім. Верховної Ради України НТУ (ХПІ). Військово-навчальні збори, як й прийняття присяги на вірність народу України студентами 5-го курсу медичних факультетів та 4-го курсу стоматологічного факультету, проде-

монстрували опанування професією військового лікаря, рівно як і дух патріотизму та громадянської свідомості.

Таким чином, національно-патріотичне виховання в університеті підтверджує спрямованість усіх аспектів виховної діяльності на формування у студентів любові до єдиної країни – України, прагнення її розбудувати, сформувати імідж Батьківщини як європейської держави. Форми і методи виховання спиралися на народні традиції, кращі надбання національної та світової педагогіки і психології.

Філософсько-світоглядне виховання. Програма «Освіта України XXI століття» визначила основний напрям, зміст і методи виховання підростаючого покоління в сучасних умовах. Це, насамперед: формування наукового світогляду молодих поколінь, виховання переконаності, громадянської самовідданості, вміння протистояти чужому негативному впливові, формувати загальнолюдські цінності особистості. Тому традиційна перша лекція у 2015–2016 н. р. для студентів-першокурсників була присвячена саме темі формування ціннісних орієнтацій в обраній професії: «Студент-медик і кодекс лікарської етики», яка була підготовлена директором музею історії ХНМУ Ж. М. Перцевою.

Виховання морально-духовного розвитку особистості студента є пріоритетним напрямком роботи на кафедрі філософії (завідувач Алексеєнко А.П.). Однією з головних форм такої роботи були бесіди, які проводили викладачі кафедр філософії та суспільних наук згідно з планом: «Проблема духовності у сучасному світі», «Етикет у сучасній системі освіти», «Проблема гендерного виховання сучасної молоді», «Світогляд лікаря у сучасному українському суспільстві», «Культура сучасних цивілізацій», проблемно обговорювали кінофільми «Наркоз», «Пробудження», «Морфій», «Пролітаючи над гніздом зозулі», «Ми з майбутнього», «Учень Авіценни» тощо. Викладачі кафедри філософії надали допомогу студентам щодо участі у традиційних філософських Сквородинівських читаннях (листопад 2015 р.), у круглому столі кафедри філософії Харківського національного технічного університету (ХПТ) на тему: «Філософська проблема існування людини та сенс її буття». Студенти університету були залучені до організації та проведення у м. Харкові Пушкінського фестивалю, присвяченого річниці від дня народження письменника.

Народний музей історії ХНМУ (директор Перцева Ж.М.). Музей історії ХНМУ діє за річним планом у відповідності до його розділів, серед яких організаційна, науково-дослідна, фондова й пошукова, екскурсійна, методична і просвітницька робота.

За цей період працівниками музею було проведено 76 екскурсій, під час яких музей прийняв 1 010 відвідувачів. Крім студентів ХНМУ та інших вищих навчальних закладів, музей відвідали гості університету, делегати різних форумів, учасники наукових конференцій, студентських олімпіад з різних галузей медицини, учні загальноосвітніх шкіл.

Музей історії ХНМУ брав активну участь в урочистих заходах, які проводилися в університеті з нагоди святкування 210-ї річниці ХНМУ,

зокрема, було продовжено публікацію матеріалів до ювілейних рубрик газети «Медичний університет» – «Харьковская высшая медицинская школа в воспоминаниях профессоров и выпускников» та «Іх імена вписані в славетну історію вищої медичної школи Харківщини». Співробітники музею взяли активну участь у підготовці ювілейних видань: «Історія в історіях. Харківська вища медична школа у спогадах, документах і фотографіях», «Вустами спогадів та пам'яті. Вища медична школа Харківщини в роки Другої Світової війни» та «Скарбниця харківської медицини. Особистості», презентація яких відбулася 25 березня 2016 р. Продовжувалася наукова та дослідницька робота. За звітний період працівниками музею було підготовлено і передано до друку статті, присвячені В.П. Воробйову, О.В. Мартинову, Н.Ф. Мельникову-Разведенкову, М. С. Бокаріусу та ін.

Співробітники музею надають методичну допомогу у питаннях підготовки й трактування матеріалів щодо історії медицини Харківщини й університету у різні періоди. Протягом 2015–2016 н.р. до музею зверталися студенти та співробітники кафедр ХНМУ за допомогою у підготовці до проведення урочистих заходів, видатних подій згідно з календарем знаменних дат Харківського національного медичного університету, а також до конференцій, семінарів та інших заходів, що проводитимуть кафедральні колективи університету. За звітний період працівники музею брали участь у ряді міських заходів: виступи «Профессия медика» – Харківський палац дитячої та юнацької творчості; «Выдающийся ученый-анатом Владимир Петрович Воробьев» – Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка; «История семьи судебных медиков Бокариус» – міжнародна наукова конференція «Двадцять Слобожанські читання», «Ю. Ю. Вороний – піонер вітчизняної трансплантології» – краєзнавчі читання у бібліотеці ім. І. Франка.

Наукова бібліотека ХНМУ (директор Киричок І.В.). Високий рівень інформаційного супроводу забезпечує Наукова бібліотека під час проведення майже усіх просвітницьких та творчих заходів в університеті.

Пріоритетними напрямками Наукової бібліотеки з реалізації основних завдань у 2015–2016 н. р. і на майбутнє залишаються: громадянське, моральне, художньо-естетичне, професійне, фізичне виховання, формування здорового способу життя, екологічне виховання.

Протягом навчального року Бібліотека брала участь у заходах, що передбачені «Планом навчально-виховної роботи ХНМУ» на 2015–2016 н. р. Разом з Народним музеєм університету створено «Календар знаменних і пам'ятних дат ХНМУ» на поточний навчальний рік. Значно активізувався зв'язок із студентським самоврядуванням, кафедральними колективами.

Використовуються як традиційні форми роботи, такі, як літературні виставки, огляди-презентації літератури, лекції, так і віртуальні з використанням сучасних телекомунікаційних та програмних засобів.

Протягом навчального року діяли виставки різної спрямованості, присвячені історичній тематиці, до ювілейних дат видатних громадських діячів, державних свят, виставки, що сприяють впровадженню української

мови, популяризації духовної спадщини українського народу, виставки, присвячені культурі різних народів, їх релігійним уподобання, звичаям. Проведено огляди літератури з презентаціями у відповідності до навчальних планів кафедр університету. Невід'ємною частиною культурно-просвітницької і виховної роботи Наукової бібліотеки є пропагування здорового способу життя не тільки серед студентської молоді, а й серед інших категорій користувачів, а також співробітників бібліотеки.

З метою оптимального забезпечення бібліотекою навчального процесу в університеті було запроваджено проведення круглого столу: «Бібліотека і студентство: діалоги».

Інформаційні ресурси ХНМУ. За допомогою веб-сайту університету, що є повноцінним інформаційним напрямком з функціями соціальної мережі, у сукупності з газетою «Медичний університет» забезпечується максимальне охоплення студентів, викладачів та співробітників університету інформацією від найдавніших часів до сьогодні (головний редактор Захаревич В.М.). Професійність висвітлювання видатних суспільно-політичних подій, наукової та професійної діяльності університету було відмічено на щорічному конкурсі університетських газет Харкова «Літопис» Національної спілки журналістів України, який відбувся 11 березня в стінах Харківського національного медичного університету. За результатами оцінювання університетська газета «Медичний університет» посіла друге місце водночас ставши лідером в номінації «Постать викладача, учителя».

Діяльність органів студентського самоврядування. Студентське самоврядування є найбільш діючим фактором впливу на навчально-виховний процес в університеті. Серед основних напрямків роботи СС є волонтерський рух. Різноманітні напрями волонтерської діяльності змінюються та доповнюються у відповідності до сучасності.

Волонтери реагують на соціокультурну ситуацію в Україні. Студенти університету завжди виявляють свою громадянську позицію, висловлюють свої погляди на історичні процеси, сучасне суспільно-політичне становище в Україні. Попередній досвід надання допомоги лікарям у медичних закладах міста при масових ураженнях та специфіка соціокультурної ситуації в Україні виявляє нові завдання для волонтерів, а саме поширення знань, умінь та навичок надання першої медичної допомоги. У колі постійної уваги з боку ректорату університету знаходяться питання щодо зміцнення кадрового потенціалу в системі волонтерської освіти. На сьогодні створений Навчально-тренувальний центр волонтерів з надання невідкладної домедичної допомоги під керівництвом Навчально-наукового інституту післядипломної освіти ХНМУ. Головною метою створення центру є навчання студентів інших вищих навчальних закладів м. Харкова за програмами надання першої медичної допомоги за I рівнем «Основи підтримки життя», а також надання домедичної допомоги шляхом само- та взаємодопомоги. Волонтери ХНМУ у якості інструкторів-асистентів викладача проводили навчання для студентів немедичних ВНЗ м. Харкова, зокрема, для Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії Державного управління при Президи-

дентові України (07.05.2015), Харківського Національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди (18.06.2015) та для слухачів Харківського національного університету внутрішніх справ в рамках проведення дня відкритих дверей (19.12.2015). Проведено тренінги з надання першої невідкладної допомоги для учнів старших класів Мереф'янського медичного лицю та Дергачівського НВК «ЗШ-ДЗ», у рамках проекту «Школа лідерства голови ХОДА Ігоря Райніна та обласної стратегії «Профілактика неінфекційних захворювань» (20, 25 травня 2016 р.). Також студенти-волонтери допомагають викладачам кафедр екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології та медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії у проведенні занять з особовим складом окремих частин Національної гвардії України та Збройних сил України.

На всеукраїнській нараді, присвяченій проблемам розвитку освіти в Україні, що відбулася 18 лютого в Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна, був представлений увесь волонтерський «арсенал» університету, чим засвідчили, що волонтерство – це нова перспективна форма розвитку суспільства.

З метою удосконалення своїх здібностей, навиків та вмінь студенти-волонтери:

- організували цикл волонтерських військово-патріотичних змагань в умовах, наближених до реальних, за підтримки кафедр суспільних наук, фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я, медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії, екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології. Команди проходили кілька етапів: подолання водної перешкоди (р. Сіверський Донець) на човні, марш-кидок, надання домедичної допомоги і транспортування потерпілого (листопад 2015 р.);

- на базі спортивно-оздоровчого табору «Медик» були проведені перші спортивно-патріотичні ігри «Козацькі розваги» (листопад 2015 р.);

- брали участь у Всеукраїнській акції «Козак-Квест», спрямованої на формування ціннісних орієнтирів і патріотизму в студентів (15 травня 2016 р.);

- взяли участь у II Обласному зльоті студентів-волонтерів, який відбувся на базі Харківського національного університету внутрішніх справ за ініціативою Університетського консорціуму; у змаганнях брали участь студенти із 23 ВНЗ, які об'єднались між собою у 12 команд; команда студентів-волонтерів ХНМУ та Харківського національного університету внутрішніх справ виборолла головний приз змагань «Волонтер XXI століття» – кубок голови Харківської обласної адміністрації (28 травня 2016 р.);

- з метою формування нових уявлень про організацію діяльності студентських ініціативних груп взяли участь у циклі тренінгів в рамках Всеукраїнського навчального проекту «Сходи в майбутнє» за підтримки фармацевтичної корпорації «Юрія-Фарм» та «Української асоціації сімейної медицини» (2 листопада, 12 грудня 2015 р., 20 лютого 2016 р.);

- до Міжнародного дня волонтера провели круглий стіл «Волонтерство: альтруїзм, необхідність чи мода?» (7 грудня 2015 р.);

– взяли активну участь в on-line-опитуванні, у рамках реалізації 1-го етапу проекту «Clean University» – взаємний антикорупційний моніторинг», що діє у рамках діяльності «Конференції студентів Харківщини» та «Школи лідерства» голови обласної Державної адміністрації І.Л. Райніна за підтримки Департаменту науки і освіти ХОДА спільно із соціологічним факультетом Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

В університеті створена благодійна платформа для реалізації потенціалу активної та креативної молоді. Флешмоби, вистави, концерти, конкурси, ярмарки – це діяльність, в якій можна розвиватися кожному студенту різносторонньо. Так, актуальним напрямком волонтерської діяльності студентства стала паліативна й хоспісна допомога.

Паліативна та хоспісна допомога. На цей час понад 2590 студентів є волонтерами з надання паліативної та хоспісної допомоги (*табл. IV.3*). Основними завданнями їх діяльності є фізичний догляд за тяжкохворими, психологічна допомога і емоційна підтримка пацієнтів хоспісу та членів їх сімей. Пройшли масштабні акції-привітання, зокрема, з Новим Роком та Різдом Христовим, зі святом 8 Березня тощо. Систематично команда волонтерів «Ери Милосердя» пригощає пацієнтів харківських хоспісів хлібопекарськими виробами, молоком, печивом і цукерками.

Різноманітні корисні речі та продукти харчування, придбані на благодійні пожертви студентів ХНМУ, волонтерська група «Ера милосердя» презентувала під час відвідування Харківського будинку дитини (27 березня 2016 р.). Крім того, волонтери допомагали проводити ремонт будівель благодійного фонду «Квіти життя», який займається проблемами дітей-аутистів. Запроваджений новий напрямок добровільної допомоги – реабілітація хворих з травмами хребта і спинного мозку. Спільно з викладацьким складом кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини волонтери відвідують спеціалізоване відділення ННМК «Університетська клініка» ХНМУ й надають допомогу і підтримку таким хворим людям.

Таблиця IV.3 – Динаміка зростання кількості учасників університетської волонтерської служби паліативної та хоспісної допомоги

Рік	2013	2014	2015	2016
Учасники	50	150	840	2590

Вектор роботи волонтерів – боротьба з актуальними захворюваннями. Активісти Студентської ради щорічно проводять широкомасштабні акції у школах та ВНЗ м.Харкова:

– до Всесвітнього дня боротьби з туберкульозом: при підтримці кафедри фтизіатрії готуються інтерактивні лекції з демонстрацією соціального відео, округлі столи та конкурси плакатів під назвою «Туберкульозу не місце в нашому житті!», виступи з профілактичною інформацією у програмі «Молодіжний портал» на телеканалі ОТБ; налагоджений щорічний благодійний збір коштів на туберкулін для дітей, хворих на туберкульоз;

– до Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом (2 грудня 2015 р.): у рамках акції «Мода на безпечний секс» – конкурс студентських плакатів, показ тематичних відеороликів, благодійна роздача засобів контрацепції; на лекції запрошуються керівники товариства «Люди, що живуть з ВІЛ»; у проведенні цих акцій активно залучаються студенти V та VI факультетів з підготовки іноземних громадян;

– до Всесвітнього дня здоров'я разом із Науковою бібліотекою був проведений круглий стіл за темою «Цукровий діабет. Які виклики стають перед нами?» (12 квітня 2016 р.);

– започаткована акція «Ручка допомоги», мета якої полягає у збиранні засобів на придбання ліків для дітей з аномаліями розвитку, утворюються диски із унікальним відеокурсом практичних навичок з педіатрії;

– з метою поширення інформації щодо проведення добродійної акції під гаслом «Почуй світ!», яка організована Всеукраїнським благодійним фондом «Серце до серця» за підтримки Міністерства охорони здоров'я України; прозорість та висока інформативність проведеної акції залучає кожного року все більше нових учасників та збільшує кількість благодійних внесків (*табл. IV.4*);

– співпраця волонтерів університету з громадською організацією Червоного Хреста сприяє проведенню Днів донора в університеті (*табл. IV.5*); кров передається до фонду КЗОЗ Харківської міської клінічної дитячої лікарні № 16, а починаючи з 2014 р. ще для постраждалих від АТО;

– з метою пропаганди зорового способу життя запроваджений красноріччю-туристичних проект «Здорові вихідні», у рамках якого відбулися туристичні подорожі до Національного природного парку «Гомольшанський ліс», Рогозянського водосховища (вересень–жовтень 2015 р.), до мальовничих куточків карпатських просторів, їх визначних та історичних місць (травень 2016 р.);

– у межах дії проекту «Здоровий спосіб життя» 25 листопада відбулася лекція на тему «Основи правильного харчування»;

– участь у масштабних загальноміських заходах – третій рік поспіль брали участь у Міжнародному харківському марафоні як координатори спортсменів на маршрутах та для допомоги черговим лікарям у наданні першої медичної допомоги.

Таблиця IV.4 – Благодійні внески добродійної акції під гаслом «Почуй світ!» у 2010–2016 рр.

Рік	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
грн	4577	5366	5523	12848	15629	20656	28222	26841

Таблиця IV.5 – Кількість донорів в університеті у 2008–2016 рр.

Н. р.	2008	2009–2010	2010–2011	2011–2012	2012–2013	2013–2014	2015–2016
Донори	335	320	304	328	600	613	630

Активісти волонтерського руху університету взяли участь у курсі проектів «Харків – місто молодіжних ініціатив», оголошеного в травні 2016 р. Харківським міським головою Г. Кернесом. На розгляд журі було подано три проекти, які й отримали призові місця (серед 164 проектів студентів харківських вишів): I – «Медичний волонтер» (автори – Дар'я Кузнецова, Вікторія Котелевська, Ярослава Шевченко), II – «Ера милосердя» (автори – Анастасія Рождественська, Руслан Курбанов, Дар'я Кузнецова), III – «Живі, поки пам'ятаємо» (автори – Данііл Наумов, Анастасія Рождественська).

Шефський напрямок роботи волонтерів. Організований постійний зв'язок з вихованцями загальноосвітньої школи-інтернату для розумово відсталих дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у м. Куп'янську Харківської області. Традиційно на День знань, Святого Миколая та свята останнього дзвоника студенти-волонтери відвідують школу-інтернат. За замовленням передається набір гуманітарної допомоги для проведення занять відповідно до профілю їх навчання (швейна справа, каменярська справа, взуттєва справа), цікава навчальна література, які було придбано на кошти, зібрані активістами. Загалом студенти всіх факультетів зібрали у 2016 р. 4 470 грн.

Для вихованців підготовлені інформаційно-просвітницькі заходи з питань здорового способу життя; разом з дітьми учасники Молодіжного центру університету готують спортивні, святкові та творчі концерти і конкурси. З нагоди Міжнародного дня студентів діти були запрошені до ХНМУ з метою відвідування Музейного комплексу університету. Організація волонтерського руху у межах надання допомоги підшефному дитячому інтернатському закладу сприяє розумовому, емоційному, фізичному та творчому розвитку дітей.

Волонтери вшановують історичні події та знаменні дати. Студенти ХНМУ активно долучаються до добродійних акцій зі вшанування пам'яті видатних постатей та важливих історичних подій:

– некрополевлення – догляд за могилами вчених, які працювали в харківській вищій медичній школі. На цей час взято під опіку понад 70 місць поховання видатних учених-медиків. Волонтерський загін відвідує місця поховання з метою впорядкування й підтримки могил у належному стані. Протягом квітня 2016 р. студенти брали активну участь у реставрації місця поховання засновника Харківського науково-дослідного інституту судових експертиз на міському цвинтарі № 2 м. Харкова. Акція відбулася до урочистого вшанування пам'яті М.С. Бокаріуса (85 років зі дня смерті) та М.М. Бокаріуса (50 років зі дня смерті) 28 квітня 2016 року. Студенти та співробітники ХНМУ приєдналися до акції увіковічення пам'яті Є.Й. Мухіна – одного із основоположників вітчизняної медицини, засновника вітчизняної травматології. Зібрали понад 28 тис. грн, які були передані організаторам акції, що проходить під гаслом «Народжені в Україні»;

– організовані й проведені заходи щодо вшанування пам'яті загиблих у Другій світовій війні: уроки мужності «Ніхто не забутий, ніщо не забуте» із запрошенням ветеранів, покладення вінків до меморіалу воїнів, що поховані на території Обласної лікарні м. Харкова, військового шпиталю та до стели пам'яті вихованцям Харківського медичного інституту – учасникам війни (на території ХНМУ);

– проведені жалобні заходи до Дня пам'яті жертв голодоморів: церемонія покладання квітів та вшанування пам'яті загиблих хвилиною мовчання в Молодіжному парку біля Пам'ятного знака – Хреста жертвам голодомору, у гуртожитках університету громадянська акція пам'яті «Запали свічку»;

– проведені громадсько-політичні заходи – флешмоб: «Молодь за єдність України» до Дня захисника України;

– проведені заходи в рамках відзначання Міжнародного дня матері й з метою відродження традицій українського народу та поваги до берегині роду – матері під гаслом: «Мир і спокій у неподільній Україні»;

– студенти університету приєдналися до урочистої ходи представників студентських громад харківських ВНЗ у відзначенні у Харкові Дня Європи (22 травня 2016 р.);

– для збереження і збагачення національної ідентичності запроваджено проект «Шануємо українські традиції». Так, у відповідності до народного календаря відбулося святкування Масляної, Дня святого Миколая у підшефній Куп'янській школі-інтернаті. Утретє відбувся проект «Ярмарок культур», де були представлені одяг, прикраси, предмети побуту та національні страви 13 країн світу (22 грудня 2015 р.). Відвідали цей захід посли Узбекистану, Азербайджану й Таджикистану.

Також були проведені акції:

– у рамках Міжнародної кампанії «Стоп насильству!» з 25 листопада до 10 грудня – «16 днів проти гендерного насильства», метою якої було привернути увагу громадськості до актуальних проблем подолання насильства в сім'ї, протидії торгівлі людьми та жорстокого поводження з дітьми, гендерного насильства та забезпечення рівних прав жінок і чоловіків; до акції приєднався Центр гендерної освіти університету; за ініціативи проф. каф. К.І. Карпенко був проведений цикл бесід «Цінність навичок ненасильницької поведінки: гендерний вимір», а також консультацій щодо запобігання насильству;

– до Міжнародного дня боротьби за відміну рабства (2 грудня) студенти університету об'єдналися з учасниками Всеукраїнської акції під гаслом: «За вільний світ без рабства!». В рамках цієї акції були вивішені інформаційні стенди, поширювалися брошури, організовувався перегляд фільму «Життя на продаж». Кожен учасник акції отримував «червону карточку» із номерами гарячої лінії та адресою сайту Міністерства соціальної політики України, розповсюджувалися листівки та флаери українською, російською та англійською мовами відповідної тематики та політики.

Таким чином, у волонтерів ХНМУ є невичерпне джерело, в якому вони і черпають свої ідеї, натхнення і сили. Щодня бажання допомогти набуває нових форм, реагує на події і реалізується в найсміливіших проєктах.

Виховна робота з іноземними студентами. Питання щодо вдосконалення виховної роботи серед студентів V та VI факультетів з підготовки іноземних студентів знаходяться у колі постійної уваги з боку ректорату, кафедральних колективів та відповідних структурних підрозділів. Згідно з концепцією навчально-виховної роботи процес виховання іноземних студентів побудовано насамперед з метою формування дружньо налаштованих, толерантних до України та інших націй та рас громадян різних країн.

Значна робота проводилася кафедрами суспільних наук, кафедрою мовної підготовки іноземних громадян (завідувач доц. Краснікова С.О.) з метою адаптації іноземних студентів були проведені:

- навчальні екскурсії до музею історії та Наукової бібліотеки ХНМУ;

- тематичні заняття на тему: «Мій перший рік навчання в медичному університеті», «Я та моя родина», «Україна очима іноземних студентів», «Харків – місто, в якому я навчаюсь», «Образ жінки у світовій культурі».

З метою підвищення культурного рівня та розширення кругозору іноземних студентів кафедрами філософії та мовної підготовки іноземних громадян були постійно організовувалися:

- відвідування театру музичної комедії, ХНАТОБу та театру російської драми ім. О.С. Пушкіна.

- екскурсії до Харківського музею образотворчого мистецтва, Муніципальної галереї, галереї Семирадського, «ЄрміловЦентр», «АВЕК», «Бузок», а також екскурсії до історичних пам'ятних місць та монументів міста Харкова.

Проведені інформаційно-просвітницькі заходи, які сприятимуть культурній адаптації студентів з різних країн світу. Представники факультетів з підготовки іноземних студентів брали активну участь у міжвузівській конференції молодих вчених та студентів «Медицина третього тисячоліття», секція «Мова. Культура. Соціум», у всеукраїнській конференції для студентів-іноземців «Інтеграція студентів-іноземців в соціокультурне і науково-образовательне простір української системи вищої освіти» (НАУ «ХАІ»), у міжвузівській науково-практичній конференції студентів-іноземців (НТУ «ХП»), у тематичних науково-практичних конференціях щодо святкування річниці від дня народження Т.Г. Шевченка, у Пушкінському фестивалі, у конкурсі творчих робіт «Новий рік у країнах світу», що був організований кафедрою мовної підготовки іноземних громадян.

Значна робота інформаційно-світоглядної спрямованості проводилася зі студентами під час відвідування гуртожитків університету. За планом були організовані зустрічі зі студентами, де проходив відвертий обмін думками з різноманітних питань, що хвилюють студентів, показ філь-

мів, знайомство з народними обрядами, звичаями. Викладачі кафедри філософії постійно намагались розширювати уявлення іноземних студентів про безмежність людського світосприйняття й коригувати їх світогляд. Традиційним стало проведення кафедрою суспільних наук в гуртожитках університету засідання дискусійного клубу. Циклова тематика дебатів була присвячена толерантності як необхідній умові розвитку сучасного багатонаціонального навчального закладу. Іноземні студенти взяли активну участь в обговоренні проблеми поширення ксенофобії та расизму в сучасному суспільстві, ділилися досвідом розвитку міжкультурного діалогу у власних країнах.

З метою виховання поваги до української мови, української культури, історії держави, міста та університету, в якому вони навчаються, на кафедрі мовної підготовки іноземних громадян постійно діяла виставка народно-прикладного мистецтва України, де кожен студент міг ознайомитися зі зразками народної творчості у різних областях України, з національними костюмами різних регіонів України, з видатними письменниками, які працювали на Україні: «Мальовнича Україна», «Календар видатних дат», «Традиції та звичаї України», «Українські обереги», «Ми – діти світу».

Студенти-іноземці були постійно залучені до художньої творчості (заняття літературною діяльністю, фольклором, живописом), до участі у гуртках. художньої самодіяльності. У складі творчих колективів Молодіжного центру ХНМУ студенти-іноземці брали активну участь у міському конкурсі «Студентська весна–2016», у творчих заходах університету «Міс університету» та «Містер університету».

Фізкультурно-оздоровча діяльність в університеті. Під керівництвом викладачів кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я проводиться наполеглива робота щодо вирішення основних завдань спортивно-оздоровчої діяльності в університеті. В університеті працює 19 спортивних секцій, у яких навчаються 275 студентів.

Кафедрою були організовані та проведені:

1. Спартакіада серед студентів ХНМУ з 12 видів спорту: шашки, шахи, армспорт, настільний теніс, бадмінтон, жим штанги лежачи, гирьовий спорт, баскетбол, волейбол, плавання, футзал, лижні перегони, в яких взяли участь 156 студентів.

2. Спартакіада «Здоров'я» серед співробітників університету з 8 видів спорту: шашки, шахи, настільний теніс, бадмінтон, жим штанги лежачи, гирьовий спорт, лижні гонки, плавання, у якій взяли участь 140 співробітників.

3. Спартакіада серед гуртожитків з 5 видів спорту: шахи, настільний теніс, жим штанги лежачи, гирьовий спорт, волейбол. Взяли участь 72 студенти.

Співробітники кафедри та студенти ХНМУ брали участь:

– у відкритому кубку НЮУ ім. Ярослава Мудрого з баскетболу (12 чоловіків) та бадмінтону (6 учасників);

– у першості ВНЗ Харківської області з 17 видів спорту де взяли участь 205 студентів нашого університету;

– у змаганнях серед медичних ВНЗ з 4 видів спорту: футзал, волейбол серед чоловіків та жінок, настільний теніс, де наші студенти посіли перші місця;

– у змаганнях у спартакіаді профспілки працівників охорони здоров'я України з 4 видів спорту серед співробітників та 4 видів серед студентів;

– у III Харківському міжнародному марафоні (63 учасники бігли дистанцію 3 км, 4 учасники – 10 км, 1 учасник – 42 км); доц. кафедри інфекційних хвороб Віталій Ткаченко, який подолав 42 км, увійшов у десятку кращих на цій дистанції (9 квітня 2016 року);

– у проведенні Всеукраїнського олімпійського дня, що відзначався з 10 по 15 червня у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації; у рамках цього проекту у Центральному парку культури й відпочинку ім. М. Горького за ініціативи Студентської ради ХНМУ та за підтримки кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я. 82 учасники взяли участь у біговій програмі на дистанції 1000 м (12 червня 2016 р.).

Студенти університету взяли участь у численних спортивних змаганнях різного рівня: всесвітніх, чемпіонатах України і кубках України, міських та регіональних студентських універсиадах (результати наших спортивних перемог наведені у додатках).

Естетичне виховання та творча активність студентів. Творче мислення є одним з найважливіших завдань у підготовці майбутніх лікарів. Розширенню горизонту свідомості молодих фахівців і розвитку їх креативних здібностей сприяє активне заняття наших студентів різними видами художньої творчості у Молодіжному центрі ХНМУ, який нараховує 43 творчі гуртки та клуби за інтересами із загальною кількістю учасників 500 осіб.

Творчі майстерні Молодіжного центру університету сприяють розвитку різнобічної творчої діяльності студентів, їх мистецькому самовираженню та естетичному вихованню. Завданням проведення різноманітних заходів є широке залучення студентів до розвитку художньої самодіяльності, пропаганди національних та культурних традицій, сучасної пісні, гумору, музики, танцю, пошуку нових форм творчості. Були проведені такі заходи: «Дебют першокурсника», «Містер університет», «Міс університет», «Ідеальна пара», третій міжнародний фестиваль творчої молоді «Звуки і фарби світу», під час святкування Нового року. «З Новим роком, плането!» тощо. Досягнення художніх колективів Молодіжного центру університету були відмічені:

– на XI Всеукраїнському фестивалі-конкурсі мистецтв серед студентів-медиків та працівників медичних установ України «Ліра Гіппократа – 2015», що проходив у м. Києві. Творчі колективи вибороли 5 нагород першого ступеня й 2 – другого у різних творчих категоріях та отримали

диплом «За підтримку талановитої молоді та вагомий внесок у розвиток творчого потенціалу студентства» (11 по 14 грудня 2015 р.);

– у Всеукраїнському фестивалі «Львівська рапсодія»; за результатами конкурсу вокальний колектив Молодіжного центру «Троянда» отримав «Гран-Прі» фестивалю;

– на щорічний Всеукраїнський різдвяний фестиваль-конкурс мистецтв «Стежками Миколи Гоголя» серед вищих медичних навчальних закладів України, що проходив у Полтаві, представники творчих колективів університету виступили у номінаціях «Естрадний вокал» та «Бальна хореографія» (9 січня 2016 р.);

– у щорічному Харківському фестивалі «Студентська весна – 2016» лауреатами у номінації «Естрадний соло-вокал» стали студенти Марія Білоусова, Руслан Блудов та Катерина Каштан. 3-є місце посіли: у номінації «Народна хореографія» – ансамбль народного танцю «Радість», у номінації «Оригінальний жанр» – колектив художньої гімнастики «Грация», у номінації «Бальна хореографія» – ансамбль бального танцю «Арт-Денс»;

– у III Всеукраїнському фестивалі аматорської пісні «Мелодії душі», організований профспілкою працівників охорони здоров'я України при підтримці Міністерства охорони здоров'я України, серед 70 конкурсантів була Єлизавета Думчева – лікар-інтерн, яка стала переможцем, отримав Гран-прі фестивалю (м. Івано-Франківськ, 16–8 травня 2016 р.).

– у Національному чемпіонаті України зі спортивно-бальних танців, що проходив у приміщенні палацу спорту ім. Г. Кірпи «Локомотив»; серед учасників 18 вишів міста у категоріях «Стандарт» та «Латина» у 12 престижних рейтингових позиціях були відмічені: Марк Сердюк та Карина Андрієнко, Олексій Коломієць та Анна Мальована (16 квітня 2016 р.).

– академічний хор університету, який отримав диплом лауреата у I Міжвузівському фестивалі студентських хорів «Каразінські хорові зустрічі», що був організований з метою збереження та розвитку кращих традицій українського і світового хорового мистецтва;

– колектив народного танцю «Радість», який брав участь у Всеукраїнському фестивалі-конкурсі танцювального шоу «МОТОР-ФЕСТ OPEN AIR», що проходив за ініціативи Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради. За результатами конкурсу у номінації «Народний стилізований танець» учасники ансамблю були визнані переможцями і отримали кубок «Best Dance Show» (29 травня 2016 р.);

– ансамбль бального танцю «Арт-Денс» (художній керівник – студентка 4-го курсу стоматологічного факультету Ксеня Посох) взяв участь у традиційному фестивалі Харкова під відкритим небом «Харківський вальс», що був організований на майдані Свободи під патронатом Харківського міського голови Г. Кернеса (28 травня 2016 р.).

Учасники збірної команди КВК ХНМУ «Обережно Харків'яни», К. Губеладзе (4-й курс, стомат. фак.), Є. Журавльов (лікар-інтерн) у складі команди КВК «Ніколь Кідман» стали чемпіонами I сезону Слобожанської ліги сміху (9 грудня 2015 р.).

– капітан команди КВК «Обережно Харків'яни» Євген Журавльов (лікар-інтерн) у складі Іннародного театру абсурду «Горобчик» на відбірковому фестивалі «Ліга сміху 2016» (з 21 січня по 1 лютого 2016 р.) пройшов у II сезон цього проекту на телеканалі 1+1 (сезон триває, команда пройшла до півфіналу проекту, який відбудеться 30 вересня в місті Києві);

– команда КВН ХНМУ «Обережно Харків'яни», взяла участь у Всеукраїнському проєкті «Арт-акція «Молодь проти ненависті»; учасники акції відвідали м. Бердянськ Запорізької області, Маріуполь, Слов'янськ, Святогірськ Донецької області, Северодонецьк і Рубіжне Луганської області (23–30 червня 2016 р.).

Активно працюють такі об'єднання, як «Дебатний клуб», інтелектуальний клуб «Що? Де? Коли?», збільшується кількість учасників, приєднуються нові команди. У щорічному чемпіонаті серед профспілок Харківщини «Що? Де? Коли?» команда ХНМУ «СуммаМед» стала абсолютним чемпіоном турніру серед 23 команд-учасників (24 листопада 2016 р.).

Студенти університету проявляють свою соціально-культурну активність. Поширюється аматорство як самодіяльний рух у сфері вільного часу. З'являються нові автори, застосовуються нові засоби музичної виразності. Так, у вересні 2015 р. відбувся мистецький фестиваль бардівської пісні «Фа-Мажор» на базі спортивно-оздоровчого табору «Медик».

Відбулася презентація четвертого випуску альманаху «Начало века», що також підтверджує творчу активність нашої студентської молоді. На зустрічі було відзначено, що альманах став візитною карткою нашого університету, і це перш за все демонструє духовний рівень наших співробітників і студентів, їх національну самобутність і громадянську позицію.

Таким чином, можна зробити висновок, що згідно з Концепцією виховної роботи, розробленою в університеті, успішно діють всі без винятку напрямки: національно-патріотичний, соціокультурний (світоглядний), формування здорового способу життя, художньо-естетичний, фізкультурно-оздоровчий. Така спрямованість будувє умови для набуття наукового і практичного досвіду та надає можливості стати студентам справжніми фахівцями у своїй справі. Сьогодні особливого значення набуває національно-патріотичне виховання. Мова йде про те, що патріотизм є моральним фундаментом суспільної і державної будівлі, опорою його життєспроможності, однією із першочергових умов ефективності функціонування системи соціальних і державних інститутів. Упевнено можна сказати, що завдяки гуманному спрямуванню виховної роботи у студентів формується розуміння про суспільно-корисні цінності, прагнення бути чесними і справедливими людьми, палкими патріотами, свідомими громадянами України.

ВИХОВНА РОБОТА В МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ ХНМУ

Організація виховної та позааудиторної роботи зі студентами Медичного коледжу ХНМУ проводиться згідно із затвердженим Комплексним річним планом виховної роботи, складеним із врахуванням вікових і професійних особливостей студентів, планами завідувачів відділеннями, планами керівників академічних груп.

Загальна мета виховання конкретизується через систему виховних завдань, що об'єднані в напрями: національно-патріотичне, правове, моральне, художньо-естетичне, трудове, екологічне, фізичне виховання.

Формування інтелектуального та світоглядного розвитку студентів здійснюється за допомогою таких засобів:

- виховні заходи під час навчального процесу;
- виховні заходи в позааудиторний час;
- виховання студентів власною поведінкою викладачів і співробітників.

Концепція виховної роботи спрямована на формування особистості, яка усвідомлює свою належність до українського народу, зберігає і продовжує українські культурно-історичні традиції, шанобливо ставиться до рідних святинь, української мови, своєї історії. Цій меті підпорядковані заходи до Дня української писемності та мови, до Дня Соборності України. Цьому сприяє також організація та проведення у коледжі Всеукраїнського конкурсу знавців української мови ім. Петра Яцика, Всеукраїнського мовно-літературного конкурсу ім. Т. Г. Шевченка, участь студентів-переможців в обласних етапах конкурсів. У коледжі проводяться заходи із вшанування річниці трагедії Голодомору 1932–1933 рр., до Дня пам'яті героїв Крут. Велика увага приділяється проведенню предметних тижнів: тижня української мови та літератури, тижня української та світової культури. Традиційно у коледжі організовується та проводиться свято «Козацькі розваги». Кураторами груп проводяться виховні години, які спрямовані на виховання національно-патріотичної свідомості студентів, виховання поваги до Конституції, законів України, державних символів (Герба, Прапора, Гімну): «Шануймо свою національну гідність – і шановані будемо іншими», «Що для мене значить патріотизм?», «Що таке національна самоідентичність?», «Прапор рідний, заповітний» (державні символи України), «Голгофа України» до Дня пам'яті жертв голодомору 1932–1933 рр., «Звичай та традиції українців», до Дня Соборності України (22 січня) «Соборність – це символ боротьби за волю та незалежність», до Дня пам'яті Голокосту, день пам'яті героїв Крут (95 років). Бесіди в групах: «Забути – це втратити пам'ять!», до дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав: «Їх покликали захищати...», «Навіки будь єдина, моя ти Україно», до Дня скорботи і вшанування пам'яті жертвам війни «Пам'ять про них живе в кожного в серці»; до вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка «І слово Шевченка буде жити в віках»; «Коли забув ти рідну мову – ти втратив корінь і основу...».

Основним завданням у виховній роботі стало створення необхідних умов для формування любові до професії та трудового виховання. З цією метою у коледжі проводилися тематичні виховні години: «В який би дім я не зайшов, я ввійду туди на користь хворого», «Медична сестра – це не просто робота, а й спосіб життя» (Чому я обрав професію медичного працівника?) (до Дня медичної сестри); студентські конференції «Перинатальні інфекції та їх наслідки у дітей», «Гіпертонічна хвороба – хвороба століття», «Краса врятує світ», «Здорова молодь – здорова нація», «Краса врятує світ». Було проведено конкурс «Краща за фахом».

Одним з важливих напрямів виховної роботи в коледжі є правове виховання студентської молоді, яке включає в себе:

- прищеплення поваги до прав та свобод людини та громадянина;
- засвоєння основ державного, трудового, цивільного, сімейного та кримінального права;
- формування глибокого усвідомлення взаємозв'язку між ідеями свободи, правами людини та її громадянською відповідальністю;
- виховання поваги до прав і свобод інших людей;
- формування активної протидії випадкам порушення законів.

Керівниками груп щомісяця проводились бесіди зі студентами на теми: «Дотримання законів України – обов'язок кожного громадянина», «Роль учнівського самоврядування у захисті прав дитини», «Правова свідомість – показник вихованості молоді», «Конституційні обов'язки громадян України», «Правила поведінки в громадських місцях», «Власність неповнолітніх. Правоздатність і дієздатність», «Основа життя – мій закон основний. День Конституції. День Молоді». Щомісяця кураторами груп проводились бесіди зі студентами, схильними до правопорушень.

Керівниками груп також проводились бесіди щодо збереження природи та чистоти навколишнього середовища. Проведено виховні години за темами: «Екологічний стан України», «Будьмо на рідній землі не як завойовники і погані квартиранти, а як дбайливі господарі» (до дня Чорнобильської трагедії).

У коледжі організовано і проведено протягом навчального року традиційні свята:

- першого дзвоника;
- до Дня вчителя;
- до Дня студентів;
- до Міжнародного жіночого дня;
- «Козацькі розваги»;
- конкурс «Міс коледж – 2016»; участь у конкурсі в ХНМУ «Міс університет – 2016».

Студенти коледжу протягом року відвідували театр музкомедії, театр юного глядача.

Беручи до уваги важливість та необхідність фізичного розвитку студентської молоді, фізичне виховання у коледжі забезпечує повноцінний фізичний розвиток студентів, фізичне, духовне та психічне загарту-

вання, відповідальне ставлення до власного здоров'я, профілактику захворювань, ведення здорового способу життя, створює умови для активного відпочинку студентів, протидіє негативним звичкам. З метою реалізації даного напрямку традиційно у вересні проводиться День здоров'я для студентів-першокурсників; протягом року згідно з планом виховної роботи викладачами фізичного виховання проводяться змагання з футболу, волейболу, шахів та шашок та ін. Студенти коледжу та викладачі взяли участь у змаганнях з плавання, студенти коледжу стали призерами обласних змагань з шахів та шашок.

Викладачами, кураторами груп систематично проводились бесіди з профілактики наркоманії, пияцтва та паління. Розроблено і проведено виховну годину на тему: «Здорова молодь – здорова нація».

У коледжі організовано і проведено чотири Дні відкритих дверей, на яких були присутні 500 абітурієнтів та їх батьки. Викладачами та студентами коледжу проведена профорієнтаційна робота щодо залучення школярів до Медичного коледжу ХНМУ. Викладачі відвідали школи м. Харкова та школи Харківської області: смт. Пісочин, смт. Солоницівка, м. Мерефа, м. Зміїв, смт. Золочів, м. Валки, м. Люботин, м. Балаклія, м. Чугуїв, м. Лозова, Нова Водолага, Дергачівський район, Краснокутський р-н, Великобурлуцький р-н, Первомайський р-н, Кегичівський р-н, Сахновцанський р-н, Барвінківський р-н, Близнюківський р-н, Борівський р-н, Зачепилівський р-н.

Систематично у коледжі проводилась індивідуальна робота зі студентами та їх батьками.

Організовувалось і проводилась профілактична робота зі студентами з профілактики травматизму, правопорушень, наркоманії, пияцтва, паління.

У наступному році звернути увагу на патріотичне виховання, профорієнтаційну роботу та правове виховання студентів.

РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У 2015–2016 н. р. соціологічною лабораторією було реалізовано три дослідницькі проекти, а саме:

1. «Підготовка до ліцензійного іспиту «Крок 2»: оцінка студентства».
2. «Міжкультурна комунікація в ХНМУ (кількісний аналіз)».
3. «Ознаки корупційних проявів в ХНМУ: «анкета студента» та «анкета викладача»».

По-перше, було проведено вивчення точок зору англійських студентів 5-го курсу спеціальності «Стоматологія» (опитано 67 осіб) про специфіку їх підготовки до ліцензійного екзамену «Крок 2».

Поміж іншого респондентам було запропоновано виставити оцінки (за традиційною шкалою від 1 до 5) якості роботи викладацького складу тих кафедр, які безпосередньо пов'язані з підготовкою до «Крок 2». Були отримані дуже вражаючі результати (*табл. IV.6*).

**Таблиця IV.6 – Оцінка роботи педагогічного складу,
а також кафедр в цілому, що беруть участь в підготовці студентів
до ЛІІ «Крок 2. Стоматологія»**

Критерії (розміщені у порядку зростання)	Середня оцінка (від 1 до 5)
Здатність викладачів сформувати у студента клінічні навички	1,9
Наявність на кафедрах якісної навчальної літератури англійською мовою	2,4
Рівень знання викладачами англійської мови	2,5
Ступінь поваги викладачів до особистості студента	2,6
Зручність складеного розкладу	2,6
Готовність викладачів ділитися особистим лікарським досвідом	2,7
Якість проведених викладачами занять	2,8
Рівень знання викладачами свого предмета	3,3
Інтегральна оцінка	2,6

Виходячи з інтегральної оцінки, що була нами розрахована, слід зазначити таке. Кафедри, які готують студентів до ЛІІ «Крок 2», самі не склали свій умовний іспит студентському контингенту, фактично отримавши за свою роботу «незадовільно». І якщо в сам рівень знання викладачами свого предмету студенти ще якось вірять (3,3), то в те, що викладач, наприклад, якісно проводить заняття або добре знає англійську мову (2,8 і 2,5 відповідно), не вірить майже ніхто. При цьому найбільш гнітюча оцінка отримана за чи не найважливішим критерієм – «здатність викладачів сформувати у студента клінічні навички» (1,9).

Інший зріз тієї ж проблеми було виявлено в ході аналізу наявного у студентського контингенту реального досвіду вивчення клінічних дисциплін. Так, 57 % респондентів відзначали, що частка теоретичного обговорення в клініці насправді перевищує частку практичної роботи (зворотну позицію підтримав лише кожен п'ятий опитаний), а 34 % майбутніх медиків вважають, що клінічного досвіду у них в реальності й зовсім немає (хоча чудово розуміють, що повинен бути). Не можна не відзначити, що наявність можливості самостійно займатися клінічними випадками під контролем викладача, а також брати участь в клінічних розборах (працювати з пацієнтами) відзначили всього 12 % (!) респондентів.

Скептично англломовний контингент оцінив і роль кафедр в тому, що раніше студенти успішно склали іспит «Крок 1». Переважна більшість респондентів (90 %) відзначили, що вони самостійно підготувалися до іспиту і успішного його складання – повністю їх власна заслуга. При цьому лише 5 % респондентів вказали на те, що викладачі кафедр активно брали участь в їх підготовці і успішне складання цього іспиту – заслуга кафедральних підрозділів.

З огляду на високий рівень особистої довіри студентської аудиторії до дослідників, додатково вдалося виявити інші неформальні та куди більш жорсткі оціночні судження, які респонденти не захотіли заявляти в офіційних бланках інтерв'ю (нижче представлені зі слів студентів у початковій редакції):

- «Викладачі нас майже не вчать! Чому?! Ми ж приїхали вчитися!»;
- «Нам ніхто не допомагає, нам ніхто не хоче допомагати»;
- «Чому немає практики? Чому викладачів не змушують працювати з нами в клініці? Якщо їм мало платять, ми можемо доплатити, тільки навчесь!»;
- «Багато хто нас просто не поважає»;
- «П'ють каву по 2 години, а ми їх чекаємо...»;
- «Я намагався навчитися за гроші, і все одно нічого не навчився. Вона гроші брала, але не змогла навчити практично нічому»;
- «Ми відчуваємо себе тут сміттям, звичайно, не на всіх кафедрах, але на багатьох»;
- «Нам соромно повертатися додому, ми нічого не вміємо, батьки даремно витратили на нас гроші; студенти в нашій країні вміють більше, ніж ми, хоча у нас буде іноземний диплом».

Другий дослідницький проект – закінчення дворічної роботи, що була присвячена вивченню особливостей міжкультурної комунікації у ХНМУ. До речі, у процесі дослідження було використано особливий підхід – об'єднання якісних та кількісних методик проведення дослідження при вивченні соціологічної проблеми. Попередні результати цього дослідження ми вже обговорювали у минулому році. Тоді було встановлено перелік проблемних питань та підготовлено базу цього річної часті дослідження.

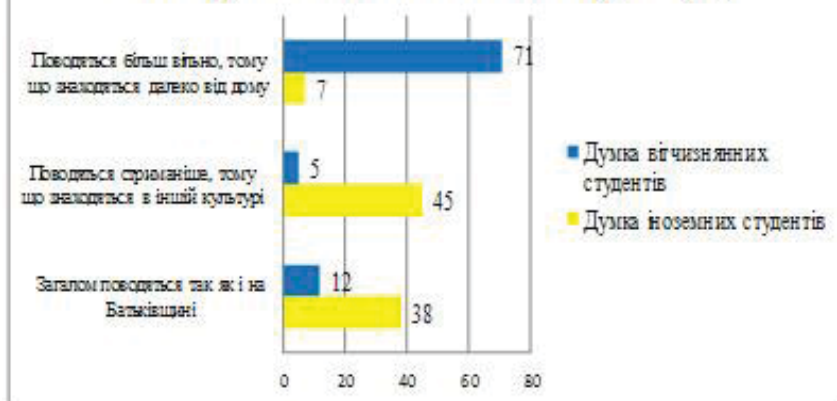
До яких же висновків ми дійшли? У ході аналізу результатів отримана однозначна відповідь – проблема міжкультурного нерозуміння, ворожнечі, а також конфліктності між українськими та іноземними студентами існує.

Для того щоб дізнатися, в чому ж особливість культурного дисонансу студентства ХНМУ, дослідники поставили низку питань, що стосуються безпосередньо цієї теми.

Так, вітчизняним та іноземним студентам було запропоновано відповісти на питання, чи змінюється поведінка іноземців, що навчаються в нашому вузі, коли вони приїжджають в Україну (*рис. 1*).

Не важко помітити, наскільки різняться думки вітчизняних і іноземних студентів і студенток. Так, кількість вітчизняних студентів, які переконані в тому, що іноземні студенти, приїжджаючи в Україну, поведуться більш вільно, в 10 разів більше (71 %), ніж іноземних студентів, які відповіли на це питання (7 %).

Рис. 1. Поведінка іноземних студентів, які навчаються у ХНМУ (думка вітчизняних та іноземних студентів у %)

При цьому 45 % іноземних студентів переконані в тому, що вони ведуть себе більш стримано, розуміючи, що вони знаходяться в іншій країні і в іншій культурі. Цієї думки дотримуються лише 5 % вітчизняних студентів.

У ході аналізу отриманих даних дослідники змогли сформулювати наступні висновки:

- ♦ Вітчизняні студенти/-ки часто (68 %) стикаються із ситуацією нехтування нормами і правилами поведінки, ustalеними в Україні, з боку іноземних студентів. Іноземні студенти /-ки не згодні з цим. Кожен другий іноземець впевнений в тому, що неповага іноземними студентами до норм і правил поведінки, які прийняті в Україні, по відношенню до українських студентів проявляється вкрай рідко.

- ♦ 34 % вітчизняних і 28 % іноземних студентів вказали на те, що вони часто стикаються з ситуацією взаємної неповаги.

- ♦ Кожен четвертий іноземний студент /-ка вважає, що українські студенти не поважають норми їх культури. При цьому 71 % вітчизняних студентів вважають, що це не так.

А ось щодо думок вітчизняних студентів з питань, що стосуються ознак «іншості» або «інакшості», в *табл. IV.7*.

Мова, безумовно, є найменш дратівливою «ознакою інакшості». Трохи більш дратівливим фактором є «інша національність». А «Інша релігія» як «ознака інакшості» займає третє місце.

Однак найбільш дратівливим чинником, без сумніву, виступає расова ознака. Якщо у випадку з однокласниками або приятелями українські студенти ще готові «пережити» інший колір шкіри, то коли справа стосується найближчих людей, то тут студенти найменш толерантні.

Таблиця IV.7 – Оцінка вітчизняними студентами «близьких людей» за «ознаками інакшості» («Я цілком могу уявити собі, щоб ...), у %

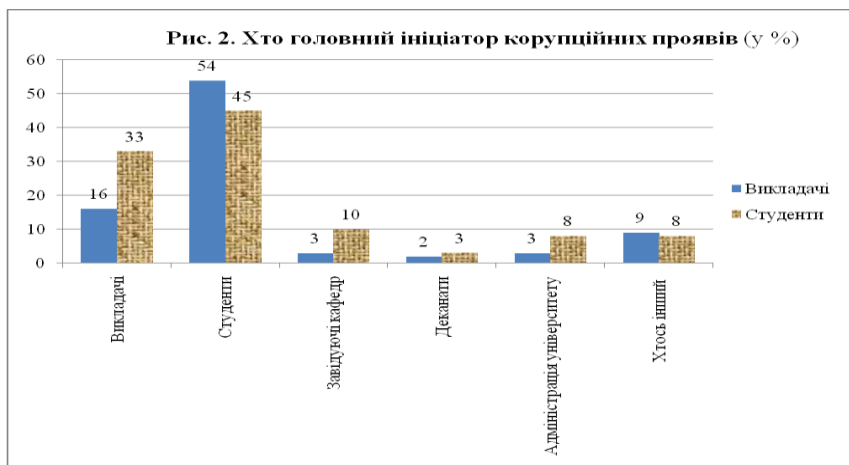
Респонденти	Говорив на іншій мові	Був іншого кольору шкіри	Сповідував іншу релігію	Був представником іншої національності
... мій одногрупник	55	46	52	58
... друг, приятель	54	47	48	56
... колега по роботі	51	49	48	55
... кохана людина / сексуальний партнер	48	15	23	35
... чоловік / дружина	45	12	21	36
... Інший член сім'ї	48	16	30	37

Як не дивно, але при аналізі думок іноземних студентів можна спостерігати схожі закономірності.

Актуальність теми, якій присвячено дослідження, підтверджують наступні цифри: 84 % іноземних студентів хотіли б налагодити краще взаєморозуміння зі своїми українськими колегами. Серед останніх даних посила також домінує, проте масштаб його дещо менший (72 %).

Нарешті, третій дослідницький проект соціологічної лабораторії був присвячений, мабуть, найбільш резонансній темі – корупційним проявам у стінах університету. Це дослідження також проходило у два етапи. Якщо наприкінці 2015 р. на питання соціологів відповідали студенти, то на початку 2016 слово було дано вже викладацькому складу нашого закладу (думки двох респондентських груп порівнювалися). У першу чергу, в групу учасників дослідження були обрані кафедри, які посіли перші 10 позицій у студентському «антирейтингу» 2015 р., як найбільш корумповані. До цього переліку були додані деякі інші кафедри з таким розрахунком, щоб у результаті сформувалася пропорційна представленість думок викладачів медичних (теоретичних і клінічних) та «немедичних» кафедр, що відображало би їх реальне кількісне співвідношення в університеті. На кожній відібраній таким чином кафедрі були опитані всі працюючі там викладачі (штатні та сумісники) – усього 180 осіб. Якщо до загальної проблематики дослідження, то такий хід – це спроба почути «іншу сторону», подивитися на ситуацію «її очима».

Спочатку з'ясуємо – хто ж, на думку викладацького складу, головний ініціатор корупційних проявів – студенти чи самі викладачі, а, може, хтось третій (рис. 2).

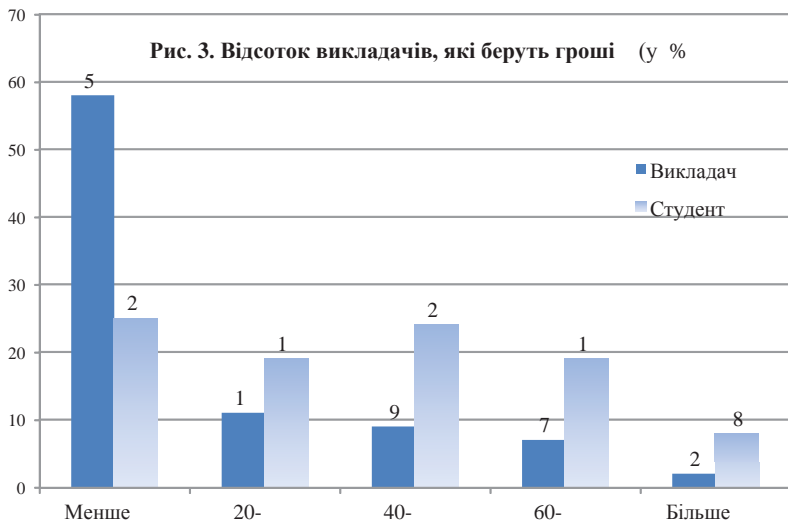

45 % студентів впевнені, що саме вони є головними ініціаторами корупційних проявів, і такої ж позиції дотримуються 54 % опитаних викладачів. Останні, щоправда, не відрізняються настільки ж високою самокритичністю: себе як головних ініціаторів корупції сприймають тільки 16 % опитаних педагогів (серед студентів – кожен третій). Проте для викладачів практично не існує ніяких «третьох фігур», тоді як ряд студентів натякають на значну корупційну роль завідувачів кафедр і навіть керівництва навчального закладу.

Деякі питання анкети були присвячені оцінці викладачами реальних фактів корупційних проявів. Так, наприклад, усього лише 12 % опитаних нами педагогів точно інформовані про випадки, коли їхні колеги по університету виставляли студентам за гроші потрібні оцінки на заняттях, заліках або іспитах. Ще 40 % респондентів «чули про такі ситуації», а 41 % опитаних ніколи навіть не чули (!) про ці прецеденти. Звертаємо особливу увагу, що решта 7 % обрали варіант відповіді «відмовляюся відповідати».

Лише 21 % опитаних нами педагогів заявили, що вони часто зустрічалися з випадками, коли студенти відверто пропонували гроші за отримання потрібних поточних, екзаменаційних оцінок або ж заліку, ще близько половини опитаних такі випадки змогли пригадати, давши їм характеристику «поодинокі». Цікаво, що фактично «дзеркальної» позиції (тільки вже про вимагання грошей з боку педагогів) дотримується і студентство: 13 % відзначили, що з відвертим вимаганням грошей стикалися часто, а 66 % – що рідко.

Якщо корупційні прояви у нашому виші все ж існують, то який же відсоток викладачів бере в цьому участь (рис. 3)?

Як ми бачимо, позиції двох категорій респондентів з даного питання відрізняються кардинально. Лише кожен четвертий опитаний студент вважає, що відсоток викладачів, які беруть гроші, не перевищує 20 %. Серед педагогів аналогічну позицію підтримують 58 % (!), причому 26 % з цієї когорти взагалі вважають, що в ХНМУ хабарників немає.

Звернімося до іншого полюсу шкали – «60–80 %» + «більше 80 %». Сумарна кількість студентів, які обрали дані альтернативи, становить 27 %, тоді як серед викладачів – рівно у 3 рази менше (9 %).

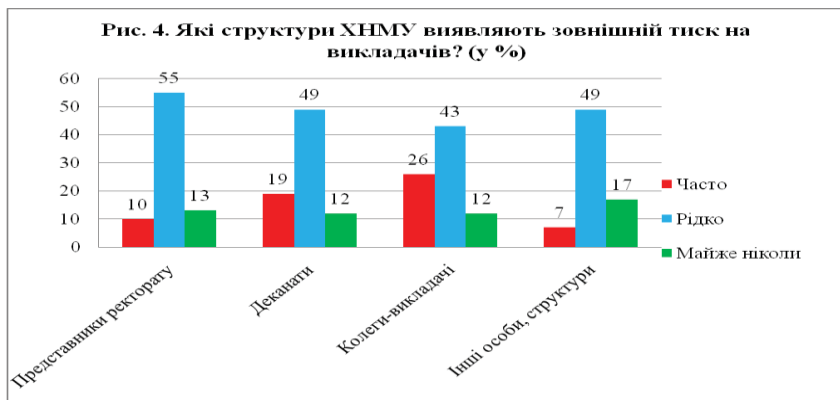
Крім того, проблема корупційних практик нерідко зачіпає питання зовнішнього тиску на викладачів.

При проведенні досліджень і викладачам і студентам було задано питання: «Якою мірою, з вашої точки зору, «складання» студентами іспиту чи заліку залежить від «зовнішнього тиску» (якщо таке є) на викладача, що чиниться керівництвом, іншими колегами, деканатами і т. п.?».

Результати дослідження показують, що студенти, в даному питанні менш оптимістичні, ніж викладачі. Так, тільки 12 % студентів впевнені, що всі або практично всі заліки та іспити приймаються чесно, за вимогами вищої школи, без надання зовнішнього тиску; серед викладачів переконані у цьому – 21 %. Крім того, кожен п'ятий викладач вважає, що навіть найпринциповіші викладачі реагують на «зовнішній тиск».

Наскільки часто і які структури чинять тиск на викладачів, пропонуємо подивитися на *рис. 4*.

Бачимо, що, на думку викладачів, частіше усіх «телефонним правом» користуються у зовнішньому тиску саме викладачі-колеги (26 %). На другому місці – деканати (19 %).

Що ще впливає на незалежність викладачів? Думки студентів і викладачів різняться. Так, студенти на відміну від викладачів вважають, що цими факторами можуть бути:

1. Відсутність страху бути звільненими – 44 %.
2. Зв'язки на високому рівні – 25 %.
3. Гарантії правової допомоги – 21 %.

Викладачі при відповіді на аналогічне запитання виділили тільки два значущих для них фактори:

1. Зарплата – 36 %;
2. Відсутність страху бути звільненими – 34 %.

Між іншим, хочу нагадати цікавий момент. Під час якісного дослідження методом фокусованого інтерв'ю у вересні 2015 р. багато студентів зізнавалися, що, якби не корупційні прояви в університеті, ймовірність закінчення ними нашого університету зветься б практично до нуля.

До речі, у дослідженні червоною ниткою проходила проблема низького рівня матеріального заочочення (зарплат) викладачів за їх працю, це як би не одна з головних причин наявності корупційних проявів в університеті. Питання щодо розміру оплати викладачів, яка заставить їх перестати «брати гроші», теж задавалося під час дослідження. У варіантах відповіді були закладені ряд альтернатив, що вказують на розмір зарплати; мінімальною була альтернатива «до 6 тис. грн», максимальної «понад 20 тис. грн». Найбільшу кількість набрали такі альтернативи розміру заробітних плат:

- 1) «понад 20 тис. грн» – 30 %;
- 2) «10–12 тис. грн» – 15 %;
- 3) «18–20 тис. грн» – 12 %.

Соціологічні дослідження в нашому університеті проводяться із 2000 р. За їх допомогою постійно здійснюється вивчення проблемних питань, які так або інакше завжди виникають у навчальному процесі.

Відповідно до специфіки соціологічних досліджень, які проводяться на базі Навчально-наукового центру ХНМУ, соціологами висуваються

практичні рекомендації, що стосуються двох груп соціальних факторів: об'єктивних та суб'єктивних.

Практична роль цих досліджень:

- ◆ відображає висунення науково-аргументованих рекомендацій щодо розвитку університету;

- ◆ сприяє оптимізації системи прийняття виважених управлінських рішень;

- ◆ забезпечує надійний зворотний зв'язок в університеті між всіма соціальними групами та спільнотами, які є в університеті.

Таке глибоке вивчення думок викладачів та студентів з урахуванням їхніх потреб та інтересів, яке ми останні роки практикуємо, дає можливість удосконалити систему розвитку університету та оптимізувати навчальний процес в нашому закладі.

РОБОТА З ПОКРАЩАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО І ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

У 2015–2016 н. р. ННЦ з покращання педагогічного і психологічного супроводу навчально-виховного процесу здійснювалась відповідно до плану роботи ННЦ ХНМУ у таких напрямках:

1. Індивідуальне психологічне консультування студентів, лікарів-інтернів та співробітників ХНМУ.

2. Групова психологічна робота зі студентами і лікарями-інтернами.

3. Проведення психолого-педагогічної підготовки викладачів у рамках курсу «Школа молодого викладача».

4. Науково-дослідницька робота.

- 4.1. Вивчення відносин викладач–студент у рамках концепції студент-центрованого підходу.

- 4.2. Проведення психологічного дослідження «Вивчення адаптації першокурсників».

У 2015–2016 н. р. по індивідуальну психологічну допомогу звернулися близько 60 осіб (з них переважна більшість студенти, а також 4 лікарі-інтерни і 6 викладачів та співробітників ХНМУ). Була проведена психологічна діагностика, за результатами якої були надані психологічні консультації, реалізовані заходи з психокорекції та надані рекомендації щодо можливої необхідності консультування та супроводу іншими спеціалістами: невропатолога, психотерапевта, сімейного лікаря (чи терапевта) та ін.

У переважній більшості випадків ініціаторами звернень були самі клієнти психолога. Середня кількість психологічних сесій складала 9–10 робочих зустрічей; мінімальна кількість консультацій – 1, максимальна – 30. Тривалість прийому складала у середньому 1,5–2 год.

Близько 40 % студентів, які мали запит на індивідуальну роботу, після отримання допомоги стали постійними учасникам груп Психологіч-

ного клубу. Тематика, за якою розподілялись звернення та їх кількість, не дуже відрізнялась від тематики попередніх років (табл. IV.8, IV. 9).

Таблиця IV.8 – Основна тематика звернень до психолога студентів і лікарів-інтернів

№ пор.	Тематика	Кількість осіб
1	Міжособистісні стосунки у студентському колективі та з друзями	38
2	Взаємини з людьми протилежної статі	36
3	Складнощі із навчанням, засвоєнням навчального матеріалу, адаптація до навчальної діяльності	31
4	Професійне самовизначення, майбутня робота	29
5	Почуття страху перед майбутнім і невизначені перспективи побудування кар'єри у зв'язку із ситуацією у країні	28
6	Складнощі чи конфлікти з викладачами та співробітниками ХНМУ	25
7	Відносини зі старшими членами сім'ї	24
8	Емоційні складнощі	24
9	Бажання працювати над розвитком позитивних рис характеру	24
10	Стрес через екзаменаційну сесію	18
11	Хвороби близьких	15
12	Відносини з сиблінгами	11
13	Смерть батьків та родичів	9
14.	Складнощі із підробітком, спілкуванням з колегами	8
15	Проблеми з алкоголем у сім'ї	7
16	Проблеми у власному шлюбі	4
17	Проблема гомосексуальності	4
18	Порушення харчової поведінки	2
19	Інше	20

Таблиця IV.9 – Основна тематика звернень до психолога викладачів та співробітників ХНМУ

№ пор.	Тематика	Кількість осіб
1	Емоційні складнощі і перевантаження, емоційне вигорання	6
2	Особисті та сімейні проблеми	6
3	Спілкування і конфлікти зі студентами, навчальними групами, колегами	5
4	Актуальні проблеми саморозвитку	6
5	Методичні проблеми і питання педагогічної майстерності	4
6	Особливості адаптаційного періоду на початку викладацької кар'єри	3

Треба зауважити, що більшість запитів як студентів, лікарів-інтернів, так і співробітників мали багатогранний характер та містили кілька запитів, робота з якими реалізовувалася поступово. Консультації проводилися згідно з професійним етичним кодексом психолога.

Групова психологічна робота зі студентами і лікарями-інтернами, така, як тренінги та групові заняття під керівництвом психолога, вже давно користуються попитом серед студентів нашого університету. Саме тому у 2015 р. на базі ННЦ було засновано Психологічний клуб.

Метою відкриття тренінгової групи для студентів з психології спілкування і особистісного зростання було:

1. Робота над розвитком особистості і розкриттям власного потенціалу. Розвиток здатності формувати позитивні відносини.
2. Продовження формування інтересів студентів до навчальної діяльності і майбутньої професії, робота над розвитком комунікативних навичок професійного спілкування в діаді «лікар – пацієнт».

Власне робота над комунікативними навичками і передбачає необхідність групових форм роботи. У різні проміжки часу у групі працювали, 18 чоловік: студенти 1–4-го курсу – 16 чоловік і 2 лікарі-інтерни, з них 15 дівчат і 3 юнаки. Проведено 25 занять по 2,5 год кожне.

Практична (навчально-тренінгова) частина включала такі розділи:

1. Аналіз індивідуальних стилів спілкування учасників.
2. Вербальні і невербальні комунікації.
3. Неактивне слухання.
4. Активне слухання.
5. Емоції і їх розуміння.
6. Самооцінка і Я-концепція.
7. Конфлікт і конфліктна ситуація.
8. Посередництво у конфліктах.

У 2015–2016 н. р. відповідно до запитів учасників Психологічного клубу більше уваги приділялось розвитку навичок слухання і розуміння співрозмовника. Однак через те, що студенти висловлювали також побажання тренувати навички активного ведення діалогу, вміння переконувати, на наступний рік було заплановано доповнити програму занять тренінгом «Конструктивний діалог і вміння донести свою думку до співрозмовника».

Практично на кожному занятті проводились дослідження власних навичок спілкування у референтній групі з метою напрацювання більш позитивних і конструктивних їх форм. Приділялась увага професійному спілкуванню.

У процесі групової тренінгової роботи учасники змогли структурувати і поповнити знання про особливості свого віку, а також про вікові особливості близьких людей; попрацювати над адекватністю власної самооцінки; дослідити відносини з батьками та іншими значущими людьми (вибірково, за бажанням); проаналізувати помилки у взаємовідносинах із людьми протилежної статі (на замовлення бажуючих).

Актуальним для учасників тренінгових занять виявилось питання, як долати емоційні перевантаження і організувати свій денний розпорядок при значних навчальних навантаженнях. Тому на замовлення студентів у наступному навчальному році планується розширити перелік тем для опрацювання, а також приділити увагу таким проблемам, як:

1. Стресові ситуації і особистісна ефективність.
2. Невпевненість, сором'язливість – як справлятися?
3. Залежність від значимої людини.

Курс «Школа молодого викладача» – найбільш відома в нашому університеті форма роботи з підвищення психолого-педагогічної досвіду. Нагадаю, що саме роботу «Школи ...» було відмічено як позитивний приклад щодо можливості впровадження в інших медичних закладах моніторинговою комісією МОЗ України у 2013 р. У 2015–2016 н. р. слухачами курсу стали ще 30 викладачів різних кафедр ХНМУ, досвід викладацької роботи яких не перевищує 5 років. Заняття проводились за таким планом (табл. IV.10):

Таблиця IV.10 – План проведення занять курсу «Школа молодого викладача» у 2015–2016 н. р.

№ пор.	Дата	Тема	Проводив семінар
1	21.10.15	Установчий семінар. Реєстрація. Знайомство з курсом	Завгородній І.В. Дмитрієнко К.В.
2	28.10.15	Історія та педагогічна спадщина харківської медичної школи	Перцева Ж. М.
3	11.11.15	Аналіз професійної діяльності викладача. Основи педагогічної майстерності	Дмитрієнко К.В.
4	25.11.15	Психологія вищої школи. Вплив психічних процесів на успішність навчання	Мирончук О.А.
5	09.12.15	Майстер-клас: «Мистецтво навчати»	М'ясоєдов В. В.
6	23.12.15	Психологія особистості студента. Теорія та практика виховання у вищій школі	Дмитрієнко К.В.
7	06.01.16	Тренінг I. «Ораторська майстерність: Голос, жести, слухачі – під контролем»	Дмитрієнко К.В.
8	20.01.16	Тренінг II. «Публічний виступ: плануємо, долаємо страх, реалізуємо!». Основи іміджу викладача	Дмитрієнко К.В.
9	03.02.16	Особливості та технології академічних форм навчання: Лекція, семінар та ін.	Дмитрієнко К.В.

№ пор.	Дата	Тема	Проводив семінар
10	17.02.16	Основи сучасної педагогіки та інновації у навчанні. Реалізація студент-центрованого підходу	Дмитрієнко К.В.
11	18.02.16	Технологія ігрових, розвивальних та інноваційних форм навчання	Марущенко О.А.
12	02.03.16	Основи конфліктології. Типи конфліктів та заходи подолання	Мирончук О.А.
13.	16.03.16	Тренінг III. «Навчання без конфліктів»	Мирончук О.А.
14	06.04.16	Особливості навчально-виховного процесу серед студентів «групи ризику»	Самолисова О.В.
15	20.04.16	Круглий стіл: «Особливості викладання в групах іноземних студентів»	Марущенко О.А. Дмитрієнко К.В. Дмитрієнко Н.Ф. Мирончук О.А.
16	04.05.16	Основи етноетикету. Професійний діалог зі студентом-іноземцем	Сіда Ю.С.
17	18.05.16	Тренінг IV. Арт-терапія: профілактики професійного вигорання через творчість	Дмитрієнко К.В.
18	01.06.16	Тренінг V. Арт-терапія. Самоаналіз професійної майстерності	Дмитрієнко К.В.
19	08.06.16	Урочисте вручення сертифікатів	Марковський В.Д. Завгородній І.В.

Як завжди на одному з останніх занять психологи проводять анкетування слухачів з метою встановити, які з тематик курсу найбільш сподобались, які, за думкою слухачів, можна трансформувати. Таке анкетування у формі зворотного зв'язку також дає можливість отримати інформацію про проблеми, з якими стикаються молоді викладачі, що не були охоплені тематикою занять курсу. Новими у цьому році стали такі теми: «Основи конфліктології», «Типи конфліктів та заходи подолання», «Тренінг: “Навчання без конфліктів”».

Велику зацікавленість викликав тренінг з ораторської майстерності, тому на прохання викладачів кількість годин за цією темою було збільшено. Також у семінарах багато уваги було приділено втіленню на практиці рекомендацій щодо студент-центрованого підходу. До речі, відповідні наукові дослідження щодо проблем «студент-центрованого підходу» велися психологами ННЦ протягом цього навчального року.

На багатьох заняттях було відведено час для практичної частини (тренінг, самодіагностика), обміну досвідом і спостереженнями між учасниками.

Цікаво, що вже декілька років за результатами анкет зворотнього зв'язку всі без виключення семінари «Школи молодого викладача» були охарактеризовані слухачами, як цікаві, актуальні, корисні з практичної

точки зору, інформативні та були логічно побудовані. Особливо відзначається високий професійний рівень у організації семінарів та високий власний рівень психологів центру. Багато хто зі слухачів відзначили, що вони вже застосували нові способи роботи у своїй педагогічній діяльності і отримали позитивний результат. Крім того, слухачі відмічали особливу актуальність занять за темами, що стосувалися роботи з іноземними студентами.

До речі, ми збираємося перевести роботу з освоєння педагогічних практик на нову ступінь. Наприкінці року розпочата робота над положенням про організацію внутрішньовузівської системи підвищення кваліфікації викладачів при ННЦ ХНМУ.

Науково-дослідницька робота, що була проведена у 2015–2016 н. р. психологами ННЦ була зосереджена за напрямками вивчення відносин викладач–студент у рамках концепції студент-центрованого підходу. Головною метою цього дослідження було виявити та проаналізувати характер комунікативних стилів викладачів ХНМУ у професійній діяльності та сприймання студентами стилю педагогічного спілкування їх викладачів.

Висновки та результати цього дослідження були представлені на XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти», що проходила на базі ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського» у травні 2016 р.

У дослідженні брали участь 191 студент, з них 89 з 3-го курсу й 102 з 5-го курсу, які навчаються на медичних і стоматологічному факультетах, а також 115 викладачів: 21 – з блоку природничо-наукових дисциплін, 70 – з блоку дисциплін лікувальної професійної підготовки та 24 – зі стоматологічної професійної підготовки.

При дослідженні були використані методики, що дозволили оцінити стиль комунікації викладачів, їх комунікативні стилі («авторитарний», «демократичний» і «ліберальний», а також рівень «негативізму»), встановити який психологічний клімат на заняттях, як змінюється поведінка викладачів дисциплін різних навчальних блоків у навчальних і виховних ситуаціях. Використовувались методичні матеріали, що наведені у опитувальнику А.А. Леонтьєва та опитувальнику «Стиль спілкування педагога», який був розроблений І. М. Соколовим.

У результаті ми дошли таких висновків: студенти 3-х і 5-х курсів вважають стиль викладання гуманітарних і природничо-наукових дисциплін доволі студент-центрованим. При цьому багато часу приділяється активності учнів і творчій роботі. Увага до спілкування зі студентом і змістом наукового предмету розподіляється рівною мірою. Дисципліни професійної підготовки оцінюються 5-м курсом таким же чином, а 3-курсники визначають стиль їх викладання менше студент-центрованим; 5-й курс оцінює викладання природничо-наукових і професійних дисциплін вище, ніж 3-й курс. Згодом сприйняття тих чи інших дисциплін може змінюватися під впливом особистого досвіду студентів і підвищити місце за особистою шкалою переваг.

У навчальних ситуаціях викладачам університету притаманний «авторитарно-демократичний» стиль спілкування зі студентами: з одного боку, викладачі концентруються на інформації та контролі знань, а з іншого – намагаються уважно ставитися до студентів. У комунікації поєднується високий рівень вимог і поваги до студентів. Викладачі прихильні до студентів, їх тенденції до упередження й конфліктності слабкі. У виховних ситуаціях викладачам властивий «демократично-ліберальний» стиль спілкування. Вони припускають, що працюють з уже досить дорослою аудиторією і не завжди усвідомлюють, що відповідальні за виховання і особистісне дорослішання майбутніх медиків. Можливо, це пов'язано з недостатньою професійною педагогічною підготовкою більшості викладачів ХНМУ, основна освіта яких медична.

За результатами дослідження були розроблені практичні рекомендації щодо покращання психологічного клімату під час навчання та налагодження комунікації між учасниками навчального процесу. Щодо роботи з викладачами, то основні рекомендації стосувались практичних заходів із розвитку педагогічної гнучкості, творчості та емпатії до студентів. Було запропоновано:

1. Застосовувати підбір і створення під час навчального процесу ситуацій, у яких вирішуються завдання різного характеру та рівня складності; суб'єктне залучення студентів у варіативний за змістом, інструментальним характеристикам і підсумковим процедурам навчальний процес; рефлексивна взаємодія викладача та студента; вербалізація сенсу спільних дій у навчальному процесі; упровадження інноваційних форм навчання, самостійних і творчих видів робіт: створення проектів, аналіз ситуацій, участь у конференціях, диспути тощо.

2. Для виявлення та обліку індивідуально-психологічних особливостей викладачів та їх подальшого навчання організувати регулярну діагностику стилю педагогічного спілкування, внести до тематичних планів перепідготовки та підвищення кваліфікації викладачів вивчення питань змісту та структури стилю педагогічного спілкування. При прийнятті викладачів до ВНЗ організувати їх зустрічі з керівництвом і методистами, призначати педагогам кураторів з числа досвідчених викладачів з метою ознайомлення з особливостями педагогічної взаємодії.

3. Проводити психологічну роботу, що заснована на принципах клієнт-центрованого підходу із застосуванням технік арт-терапії для формування у викладачів таких психологічних якостей і здібностей: здатність до емпатії і розуміння людей; гнучкість, оперативно-творче мислення; вміння використовувати зворотний зв'язок у спілкуванні; здатність управляти собою; вміння прогнозувати можливі педагогічні ситуації; виявлення вербальних здібностей; здатність до педагогічної імпровізації.

4. Проведення психологічної роботи з групами студентів для розвитку їх творчого потенціалу та нормалізації психологічного стану. Проведення регулярних опитувань щодо оцінки якості викладання, враження

від навчального процесу і його можливих змін допоможуть виявити моменти, які потребують подальшого удосконалення.

Ці рекомендації необхідно впроваджувати у рамках додаткових навчальних циклів на базі ХНМУ, тренінгах та семінарах із залученням спеціалістів сучасної педагогіки та психології, що не є співробітниками університету. Проведення таких занять планується організувати вже у 2016–2017 н. р.

Також у минулому році було продовжено вивчення спроможності першокурсників до роботи в більш напруженому режимі, ніж шкільні умови – початок отримання освіти у вищому навчальному медичному закладі, а саме: було проведено психологічне дослідження «Вивчення адаптації першокурсників». Оскільки однією із головних передумов успішної навчальної діяльності є первинна соціалізація першокурсників у ВНЗ, важливо було відслідковувати труднощі адаптації і організувати можливості для їх подолання. Відомо, що можливими причинами труднощів адаптаційного періоду є:

- негативні переживання, пов'язані із непевними мотивами вибору професії;
- невміння здійснювати психологічну саморегуляцію поведінки і одночасно відсутність щоденного контролю з боку викладачів;
- відсутність чи недостатність навичок самостійної роботи, недостатня шкільна підготовка;
- пошук оптимального режиму праці і відпочинку в нових умовах;
- необхідність формувати і підтримувати коректні відносини з іншими студентами і викладачами.

Ці складнощі мають різне походження. Частина із них – об'єктивні і неминучі (необхідність будувати взаємовідносини у студентському колективі і з викладачами), а інші – пов'язані зі слабкою підготовкою і проблемами в сімейному і шкільному вихованні. Тому при плануванні дослідження за основну мету було взято вивчення ефективності проходження адаптаційного періоду студентами першого курсу. Ставились такі конкретні задачі:

- а) визначити відсоток студентів 1-го курсу, які пройшли адаптаційний період успішно;
- б) визначити відсоток студентів 1-го курсу, які мають складнощі при адаптації до навчальної діяльності у ХНМУ; імовірно, що така кількість студентів потребуватиме психолого-педагогічної підтримки в адаптаційний період;
- в) визначити аспекти первинної соціалізації, які викликають складнощі у першокурсників 2015–2016 н. р.;
- г) порівняти показники досліджень 2014–2015 і 2015–2016 н. р., запропонувати гіпотези про те, які напрямки первинної соціалізації типово складні для першокурсників, які проблемні аспекти більше залежать від індивідуальних особливостей студентів.

Було протестовані 143 студенти I, II, III, IV медичних і стоматологічного факультетів. Отримано такі результати:

1. Адаптаційний процес у студентів 1-го курсу в 2015–2016 н. р. в цілому проходив успішно. Результати тестування більшості вибірки (66,20 % респондентів) знаходяться у рамках нормального розподілу.

2. Кількість студентів першого курсу, що самостійно успішно адаптувалися у 2014–2015 і 2015–2016 н. р. майже однакова.

Нагадаємо результати, що були отримані у 2014–2015 н. р.: «У більшій частині вибірки (67 %), спостерігається добрий і відмінний рівень адаптації» (Звіт про дослідження «Особливості соціально-психологічної адаптації студентів-першокурсників ХНМУ» 2 частина 2014–2015). Доречі, у 2015–2016 н.р. були використані інші методики при проведенні дослідження, але, як бачимо, результати близькі.

Можна припустити, що в ХНМУ регулярно самостійно адаптуються у відповідні терміни близько 70 % першокурсників, а це підтверджує, що у нашому ВНЗ цей процес проходить добре. Але важливо організувати підтримку тим студентам, що мають складнощі.

3. В поточному навчальному році мають хоча б один показник за рамками нормального розподілу – 33,80 % першокурсників. 22,54 % відчують зайву напругу, яка відображається лише в одній шкалі. 11,27 % першокурсників мають адаптаційні проблеми більше, ніж в одному аспекті життя (їх результати за рамками нормального розподілу в 2–5 шкалах).

Наведемо коротко показники, що свідчать про можливі адаптаційні проблеми у певній частині першокурсників 2015–2016 н. р., за різними напрямками (за шкалами тесту). Респонденти мають складнощі:

а) за загальною адаптацією (соціально-психологічна адаптація полягає у засвоєнні людиною соціально-психологічних особливостей трудової чи навчальної організації; входження в існуючу систему взаємовідносин; в позитивній взаємодії з членами організації) – 6,29 % студентів;

б) при самоприйнятті (відношення до себе, як до особистості, достойної поваги, здатної до самостійного вибору, віра у власні можливості, довіра до власної природи) – 13,29 % першокурсників;

в) при прийнятті других людей (безумовно-ціннісне відношення до життя та інших людей, яке формується в процесі набуття життєвого досвіду, на основі свідомого вибору поваги до різноманіття оточуючого світу) – 6,29 %;

г) при відсутності емоційного комфорту (емоційний комфорт – стан впевненості, спокою, зручності, коли людина задоволена, оптимістично налаштована, відкрито виражає свої почуття, вільна від страху і тривоги) – 9,09 %;

д) за здатністю до внутрішнього локус-контролю (рівень суб'єктивного контролю / рівень інтернальності говорить про те, наскільки людина відчуває себе здатною контролювати значущі події власного життя, бути їх автором, причиною, а не вважає їх наслідком дій інших людей чи впливом обставин) – 5,59 %;

е) при надмірному прагненні чи, навпаки, нездатності домінувати (домінування – прагнення до чільного положення над іншими суб'єктами) – 5,59 % респондентів;

ж) за ескапізмом (прагнення уникати проблем, тривожної і несприятливої дійсності, іноді відволікаючись через фантазування) – 14,08 %. 7,04 % респондентів прагнуть «шукати проблеми», 7,04 % надмірно уникають розв'язання складних ситуацій.

Як бачимо, найбільші складнощі першокурсники мають:

– через прагнення максимально уникати відповідальності за розв'язання проблемних ситуацій чи, навпаки, «шукати проблеми» (шкала ескапізму);

– у самоприйнятті (у відношенні до себе, до своїх здібностей і можливостей);

– через емоційну напругу і дискомфорт.

Порівняємо інтегральні показники (методика Роджерса-Даймонд), отримані за два роки дослідження (табл. IV.11).

Таблиця IV.11 – Інтегральні показники за шкалами методики дослідження соціально-психологічної адаптації Роджерса-Даймонд

Шкала	Показник, %	
	2014–2015	2015–2016
Адаптація (загальна)	67,13	68,01
Самосприймання / самоприйняття	73,67	70,12
Прийняття інших	56,38	67,88
Емоційний комфорт	67,65	67,75
Інтернальність	80,53	70,24
Прагнення до домінування	55,05	55,27

Порівняння інтегральних нормативів показує, що дані за шкалами «Інтернальність», «Прийняття інших» і «Самосприйняття» помітно відрізняються в дослідженнях 2014–2015 і 2015–2016 н. р. Можемо припустити, що ці показники відображають індивідуальні особливості студентів.

Інтегральні показники за два роки по шкалам «Адаптація» (загальна), «Емоційний комфорт» і «Прагнення до домінування» дуже близькі. Припустимо, що вони можуть бути дійсно нормативними для першокурсників.

В аспекті «Самосприйняття», тобто у відношенні до себе, своїх здібностей, можливостей, у 2015–2016 н. р. проблеми мають 13,29 % першокурсників. Ми припускали, що цей показник, можливо, більше відображає індивідуальність людини. Бажано у майбутньому дослідити, чи впливає психологічний клімат навчально-виховного процесу на цей аспект адаптації молоді людини (чи підтримує вже наявні складнощі самоприйняття, у деяких студентів, чи навіть посилює їх?).

Дослідження адаптації у 2015–2016 н. р. свідчить, що більше 9 % респондентів відчувають емоційний дискомфорт. У нашому аналізі ми

припускали, що шкала «Емоційний комфорт» менше відображає індивідуальні особливості, а швидше стани, спровоковані середовищем (соціально-психологічним кліматом).

Отже, причиною того, що частина (9,09 %) першокурсників не досягла емоційного комфорту, є особливості педагогічного процесу, що вимагає подальшого вивчення. А з іншого боку, чи можлива корекція ситуації тільки через педагогічний вплив.

Виходячи з того, що ескапізм є однією з проблемних зон у адаптації першокурсників, бажано відслідковувати, чи відображає він стійкі індивідуальні характеристики студентів, чи пов'язаний з навчально-виховною роботою у ВНЗ (можливо, через дообстеження у майбутньому).

Відзначаючи успішний у цілому процес адаптації до нових умов життя і діяльності, можна рекомендувати студентам, які переживають труднощі, індивідуальні консультації психологів, тренінги особистісного зростання і розвитку комунікативних навичок. Враховуючи суттєві індивідуальні відмінності першокурсників і, як наслідок, їх різноманітні потреби і складнощі в адаптаційний період, бажано продовжити дослідження особливостей адаптаційного процесу студентів першого курсу у 2016–2017 н. р. і розвивати систему психолого-педагогічної підтримки тих, хто її потребує. Певні кроки у розвитку такої системи були зроблені вже протягом 2015–2016 н. р. Було продовжена робота над удосконаленням положення про Психологічний клуб ННЦ ХНМУ.

РОЗДІЛ V

ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ КЛІНІЧНИХ КАФЕДР ТА ПІДРОЗДІЛІВ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Лікувально-профілактична діяльність разом з навчальною, науковою та виховною роботою у 2015–2016 н. р. була спрямована перш за все на виконання завдань, визначених концепцією розвитку охорони здоров'я України, положень Законів України у сфері охорони здоров'я, практичне виконання завдань, що викладені у Постановах Кабінету Міністрів України, наказах Міністерства охорони здоров'я та розпоряджень Харківської обласної державної адміністрації, головною метою яких є забезпечення стабільного функціонування сфери охорони здоров'я та визначення перспективних напрямів розвитку галузі, підвищення якості та забезпечення доступності населення лікувально-профілактичною допомогою. У своїй роботі фахівці клінічних кафедр університету керуються цілою низкою нормативних документів: Законом України «Про вищу освіту», постановою Кабінету Міністрів України від 11.09.2013 № 679 «Про здійснення протягом бюджетного періоду видатків на утримання деяких бюджетних установ одночасно із різних бюджетів», наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.1997 року № 174 (із змінами) «Положення про клінічний заклад охорони здоров'я», наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28.05.1993 року № 121 (зі змінами) «Про клінічні кафедри та курси», Законом України «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги», Законом України «Про екстрену медичну допомогу», Національним планом заходів з імплементації та реалізації засад європейської політики «Здоров'я – 2020: основи Європейської політики в підтримку дій держави і суспільства в інтересах здоров'я і благополуччя» щодо неінфекційних захворювань на період до 2020 року». Лікувально-консультативна робота та клінічна підготовка студентів, лікарів-інтернів здійснюється в університеті на 48 клінічних кафедрах, які розміщуються в 102 клінічних базах в 68 лікувально-профілактичних і спеціалізованих медичних закладах Харківської області і міста Харкова та 3 науково-практичних медичних центрах університету (табл. V.1). Укладено 102 договори про співпрацю з базовими лікувально-профілактичними закладами, в яких відображені закріплені за клінічними кафедрами приміщення та їх площа. Кількість клінічних баз за 2 роки збільшилась на 15 %.

Таблиця V.1 – Характеристика розташування клінічних кафедр ХНМУ

Лікувально-профілактичні заклади	Кількість закладів	Кількість договорів	Кількість клінічних кафедр	Ліжковий фонд відділень, який використовується в навчальному процесі	Загальна площа, яку займають клінічні кафедри (м ²)
Лікувальні заклади обласного підпорядкування	21	42	31	3318	7904,15
Лікувальні заклади міського підпорядкування	29	37	26	2425	3378,6
Інститути НАМН України	4	6	6	977	533,5
Відомчі лікувальні заклади	3	6	6	410	3151,0
Приватні медичні центри	11	11	11	20	548,3
Усього	68	102	–	7150	15515,55
Науково-практичні медичні центри університету (університетські клініки)	3	–	16	270	21097,3

На базах клінічних кафедр та університетських клінік лікувальну роботу виконують 689 співробітників та 106 лікарів університетських клінік. Потужний потенціал професорсько-викладацького складу клінічних кафедр складають 101 професор, 231 доцент та 230 асистентів. Відповідно до затвердженого плану організації підвищення кваліфікації та перепідготовки спеціалістів університету на 2015–2016 н. р. курси з підвищення кваліфікації пройшли 360 співробітників університету, з них: фахову спеціалізацію – 35 співробітників; підтвердили сертифікат лікаря-спеціаліста – 28; підвищили кваліфікацію на циклах тематичного вдосконалення – 20; пройшли передатестаційні цикли – 277 фахівців. У Центральній атестаційній комісії МОЗ України атестовано 282 співробітника, з них: підтвердили вищу кваліфікаційну категорію – 212 фахівців; підтвердили першу кваліфікаційну категорію – 11 фахівців; присвоєно вищу кваліфікаційну – 31 співробітнику; присвоєно першу кваліфікаційну категорію – 14 співробітникам; другу – 14. На цей час всі викладачі клінічних кафедр мають сертифікати лікаря-спеціаліста або посвідчення з присвоєнням кваліфікаційної категорії з відповідних профільних спеціальностей. На 01.06.2016 р. вищу категорію мають 352 співробітника клінічних кафедр, що складає 59,5 %, першу кваліфікаційну категорію – 95 співробітників (16 %), другу кваліфікаційну категорію – 63 співробітників (10,6 %), мають сертифікат лікаря-спеціаліста 82 співробітника, що складає 13,9 % загальної кількості працівників.

**Таблиця V.2 – Кількість співробітників університету,
причетних до лікувальної справи**

Кількість співробітників клінічних кафедр та університетських клінік, причетних до лікувальної роботи	795
Професорсько-викладацький склад клінічних кафедр:	
професори	101
доценти	231
асистенти	230
Кількість осіб з числа професорсько-викладацького складу, які мають певні кваліфікаційні категорії:	
усього	592
у т. ч. вищу	352
першу	95
другу	63

Проводячи аналіз звітів з лікувально-профілактичної діяльності клінічних кафедр і університетських клінік можна відзначити, що у 2015–2016 н. р. співробітниками університету проліковано 151 931 хворого, виконано за навчальний рік 4 961 чергування по стаціонару, 1 011 чергувань по санітарній авіації, здійснено 231 виклик по санітарній авіації, під час яких надана допомога 250 хворим та прооперовано 31 хворого.

Загальна кількість операцій, проведених у клініках за минулий рік складає 77 051, з них співробітниками кафедр проведено 26 068 (34 %), у тому числі завідувачами кафедр, професорами та доцентами – 13 502 (17,5 %).

Кафедральними лабораторіями і кабінетами функціональної діагностики для потреб хворих виконано 926 430 діагностично-лікувальних маніпуляцій та досліджень (брохноскопій, бронхографій, ендоскопій, УЗ-досліджень, лазеротерапій тощо).

Важливим розділом спільної лікувально-профілактичної роботи клініцистів університету та лікарів практичної охорони здоров'я є консультативна та науково-методична робота у лікувально-профілактичних закладах охорони здоров'я. З метою наближення надання високо-спеціалізованої допомоги мешканцям Харківської області професорсько-викладацький склад клінічних кафедр залучався для участі в роботі виїзних консультативних бригад, за участю безпосередньо завідувачів та професорів клінічних кафедр. Проконсультовано за рік 399 127 хворих, з них 10 853 в районах області (*табл. V.3*).

Співробітники клінічних кафедр університету в системі практичної охорони здоров'я регіону сприяють підвищенню кваліфікації лікарів практичної охорони здоров'я по всім напрямкам, підвищенню якості надання спеціалізованої медичної допомоги населенню міста і області та надають суттєву організаційно-методичну допомогу. Так, 10 співробітників клінічних кафедр університету є обласними позаштатними спеціалістами та консультантами Департаменту охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації та Департаменту охорони здоров'я Харківської міської ради.

**Таблиця V.3 – Основні показники лікувальної роботи ХНМУ
у 2014/2015–2015/2016 н. р.**

Показники	Навчальні роки	
	2014–2015	2015–2016
Проліковано хворих	190349	151931
Виконано:		
– оперативних втручань	29709	26681
– асистенцій	8873	10562
Проконсультовано хворих – всього	414030	399127
– у стаціонарах	166749	176240
– у поліклініках	238511	212034
– у районах області та інших лікувально-профілактичних закладах міста	8770	10853
Виконано чергувань по стаціонару	5079	4961
Виконано чергувань по санавіації	1089	1011

Клініцистами університету була проведена достатня інформаційно-просвітницька робота, спрямована на підвищення обізнаності та компетентності громадян щодо діяльності системи охорони громадського здоров'я на центральному та місцевому рівнях. З метою зменшення рівнів смертності та захворюваності, пов'язаних з неінфекційними захворюваннями та запровадження заходів, спрямованих на боротьбу з основною «четвіркою факторів ризику» – тютюнопалінням, зловживанням алкоголем, нездоровим харчуванням та низькою фізичною активністю науковці університету взяли участь у провадженні в Харківській області пілотного проекту згідно з Національним планом заходів з імплементації та реалізації засад європейської політики «Здоров'я – 2020: основи Європейської політики в підтримку дій держави і суспільства в інтересах здоров'я і благополуччя» щодо неінфекційних захворювань на період до 2020 року». У рамках цього проекту на базі нашого університету відбувся форум «Здорова нація – майбутнє України».

З метою покращання надання висококваліфікованої і вузько-спеціалізованої стаціонарної та амбулаторно-поліклінічної медичної допомоги в минулому році в лікувальний процес закладів охорони здоров'я впроваджено 14 нових розробок та методик діагностики і лікування, які були внесені у «Перелік наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я»: кафедрою внутрішньої медицини № 1 на базі ДУ «Інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України» впроваджено 1 нововведення; кафедрою офтальмології на клінічній базі КЗОЗ «Обласна клінічна лікарня – Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» – 2 нововведення; кафедрою терапевтичної стоматології на клінічних базах КЗОЗ «Міська стоматологічна поліклініка № 2», КЗОЗ «Міська стоматологічна поліклініка № 5» та «Університетський стоматологічний центр ХНМУ» – 1; кафедрою дерматології і медичної косметології на клінічній базі КЗОЗ «Міський клінічний шкірно-венерологічний диспансер № 5» – 1 нововведення, кафедрою інфекційних хвороб на клінічній базі КЗОЗ «Обласна клінічна інфекційна лікарня» – 3; кафедрою клінічної фармако-

логії на базі ДУ «Інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України» впроваджено – 3; кафедрою дерматології і медичної косметології на клінічній базі КЗОЗ «Міський клінічний шкірно-венерологічний диспансер № 5» – 1; кафедрою соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я на базі університету – 1; кафедрою мікробіології, вірусології та імунології на базі університету – 2. Фахівцями університету у 2015 році видано 2 методичні рекомендації, та підготовлено і опубліковано 22 інформаційних листа. Динаміку змін форм впровадження представлено в *табл. V.4.*

Таблиця V.4 – Динаміка змін високоефективних форм впровадження у 2013/2014–2013/2014–2015/2016 н. р.

Форми впровадження	Навчальні роки		
	2013–2014	2014–2015	2015–2016
Методичні рекомендації	4	3	2
Інформаційні листи	10	16	22
Нововведення (Реєстр галузевих нововведень)	33	49	14

Хочу відзначити зменшення кількості нововведень. Однак є великі сподівання на те, що університет має значний потенціал і резерв для покращання цього напрямку роботи. Тому вважаю, що на етапі впровадження в медичну практику результатів інноваційного процесу кожній клінічній кафедрі необхідно чітко упорядкувати оформлення високоефективних форм впровадження – інформаційних листів, нововведень та методичних рекомендацій.

Науково-педагогічні працівники клінічних кафедр університету беруть участь у наданні медичної допомоги учасникам бойових дій із зони проведення антитерористичної операції і переселенцям з тимчасово окупованих територій: фахівці кафедри нейрохірургії надавали спеціалізовану медичну допомогу хворим з числа учасників АТО з нейрохірургічною патологією на базі Військово-медичного клінічного центру Північного регіону Міністерства оборони України, на клінічній базі кафедри хірургії № 1 – в ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НМАН України» надавалася спеціалізована допомога бійцям та мирних жителям з зони АТО, співробітники кафедр терапевтичного профілю взяли участь у проведенні Базових тренінгів з першої медичної допомоги бійцям і переміщеним особам із зони проведення антитерористичної операції, фахівці клінічних кафедр хірургії, травматології та ортопедії, урології, нефрології та андрології взяли участь у проведенні медичних оглядів демобілізованих учасників АТО у складі виїзних поліпрофесійних бригад у районах Харківської області, співробітники клінічних кафедр університету задіяні у розробці та проведенні реабілітаційних заходів для демобілізованих військово-службовців, у тому числі психологічної, фізичної та медичної реабілітації.

З метою розширення та відкриття нових напрямів лікувально-профілактичної роботи продовжено подальший розвиток діючих науково-навчально-практичних медичних центрів університету як навчальних баз університету, проведено часткове переоснащення сучасним медичним обладнанням.

На базі клініки Науково-дослідного інституту гігієни праці та професійних захворювань ХНМУ продовжувалась робота з надання високоспеціалізованої допомоги працюючому в галузі промисловості населенню 5 областей України. Розширені діагностичні можливості роботи клінічної лабораторії клініки завдяки придбанню 3 DIFF автоматичного гематологічного аналізатора «Lab Analit – 2900 PIUS».

В Університетському стоматологічному центрі, на базі якого розташовано 5 клінічних кафедр університету, продовжувалася робота з надання висококваліфікованої стоматологічної допомоги за напрямками: терапевтична стоматологія, хірургічна стоматологія, ортопедична стоматологія, ортодонтія та стоматологія дитячого віку. У центрі використовуються сучасні технології діагностики, лікування, протезування, відновно-реконструктивних втручань. З метою покращання навчально-науково-практичної діяльності УСЦ ХНМУ було оснащено 20 одиницями сучасних навчальних фантомів для практичних занять зі студентами.

З метою створення престижної і потужної університетської клініки, у якій фахівці університету надаватимуть високоспеціалізовану лікувально-профілактичну допомогу, консультативну допомогу іншим лікувально-профілактичним закладам регіону, забезпечуватимуть підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації медичних працівників за стандартами вищої освіти, створюватимуть умови для проведення наукових досліджень, здійснюватимуть апробацію та впровадження нових медичних технологій та ін., у вересні 2015 р. на базі структурних підрозділів Науково-практичного медичного центру ХНМУ та Центру малоінвазивних технологій і серцево-судинної хірургії ХНМУ було відкрито єдиний Навчально-науковий медичний комплекс «Університетська клініка» ХНМУ. Найближчими завданнями роботи університетської клініки стане активна міжнародна інтеграція, продовження розвитку на її базі спеціалізованих центрів та стаціонарних відділень. З цією метою у 2015 р. центр було оснащено сучасним медичним обладнанням.

Визначаючи позитивні моменти лікувальної роботи у напрямку покращання надання спеціалізованої та високоспеціалізованої допомоги населенню у 2015–2016 н. р., хотілось би відзначити, що колективами клінічних кафедр та іншими функціональними підрозділами клінічного профілю проведена копітка лікувальна, консультативна, організаційно-методична, профілактична, санітарно-просвітницька, волонтерська робота з різноманітними аспектами медичної діяльності, а також заходи з підготовки та перепідготовки медичних кадрів. Це результат наполегливої, постійної високопрофесійної діяльності кожного члена кафедрального колективу, колективу університетських клінік, здійснюваної у важких умовах фінансової, соціально-політичної і військової ситуації в країні. Оцінкою цієї роботи є отримання клініцистами університету почесного II рангового місця за розділом «Лікувальна робота» (2014 р. – III рангове місце), за результатами ранжування серед дванадцяти вищих медичних закладів освіти IV рівня акредитації та трьох закладів післядипломної освіти МОЗ України у 2015 році.

РОЗДІЛ VI

ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

Адміністративно-господарські підрозділи університету здійснюють свою діяльність на підставі перспективного плану розвитку матеріальної бази закладу, основні положення якого базуються на Господарському кодексі України. Організаційні заходи плану спрямовані на забезпечення навчального та наукового процесів, практичної діяльності клінік університету, а також забезпечення житлових та культурно-побутових умов для співробітників та студентів університету.

Університет має на балансі 9 навчальних корпусів, загальна площа яких становить 61 106,4 м², а саме:

- головний навчальний корпус – 15 618,9 м²;
- корпус «А» – 5 028 м²;
- корпус «Б» – 4 400 м²;
- учбово-лабораторний – 10 031,5 м²;
- анатомічний – 3 165 м²;
- корпус кафедри медицини катастроф та військової медицини (вул. Тринклера, 12) – 2 972,0 м²;
- корпус каф. епідеміології (вул. Тринклера, 12) – 3 195 м²;
- НДІ гігієни праці та професійних захворювань (вул. Тринклера, 12) – 10 205,5 м²;
- Університетський стоматологічний центр (пр. Перемоги, 51) – 6 490,3 м²;
- Медичний коледж ХНМУ (вул. Тінякова, 11) – 2416,1 м²;
- Науково-практичний медичний центр (вул. Текстильна, 4) – 13 910,5 м².

У власності університету знаходиться 6 студентських гуртожитків загальною площею 33 022,7 м² (житловою площею – 14 861,1 м²), кількість ліжок-місць у гуртожитках – 2 076. До їх числа належить відокремлений структурний підрозділ «Студентський житловий комплекс ХНМУ» у складі двох гуртожитків – № 4 по вул. Целіноградській, 54 та № 5 – по вул. Целіноградській, 50а загальною площею 12 790 м² та житловою площею 5 483,6 м².

Дві будівлі університету є пам'ятками архітектури місцевого значення, а саме:

- будівля Науково-дослідного інституту гігієни праці та професійних захворювань (вул. Тринклера, 6) – охоронний № 42 «Списку пам'яток архітектури», затверджений рішенням Харківського облвиконкому від 30.04.1980 р. № 334;
- головний навчальний корпус (пр. Науки, 4) – охоронний № 37 «Списку пам'яток архітектури», затверджений рішенням Харківського облвиконкому від 30.04.1980 р. № 334.

За рішенням вченої ради ХНМУ з метою розвинення житлово-побутових можливостей університету у 2015–2016 рр. було придбано житло по вул. Плеханівській, 57 та пров. 23 серпня, 2 загальною площею 909,5 м².

У звітному навчальному році продовжувалась наполеглива робота з проведення капітальних та поточних ремонтів об'єктів університету, до якої були залучені усі господарчі підрозділи закладу.

Було укладено договори на проведення кап. ремонтів на суму 19 272 775,5 грн (табл. VI.1).

Таблиця VI.1. – Суми укладених договорів на капітальний ремонт приміщень університету

Приміщення, де проводиться ремонт	Сума, грн
Капітальний ремонт прибудови гуртожитку № 2 за адресою: м. Харків, пр. Перемоги, 51 (інв. № 1030004)	1 452 540
Капітальний ремонт приміщень прибудови гуртожитку № 2 за адресою: м. Харків, пр. Перемоги, 51 (інв. № 1030004)	1 432 122
Капітальний ремонт 20 однокімнатних житлових приміщень за адресою: м. Харків, вул. Плеханівська, 57	3 514 914,00
Капітальний ремонт фасаду УЛК ХНМУ за адресою: м. Харків, пр. Науки, 4 (інв. № 10310003)	1 454 905
Капітальний ремонт фасаду УЛК ХНМУ за адресою: м. Харків, пр. Науки, 4 (інв. № 10310003)	1 495 802,4
Капітальний ремонт будівлі ХНМУ з заміною ліфтового обладнання за адресою: м. Харків, вул. Текстильна, 4 (інв. № 10300001)	1 447 211,58
Капітальний ремонт приміщень кафедр будівлі ХНМУ за адресою: м. Харків, вул. Текстильна, 4 (інв. № 10300002)	1 461 822
Капітальний ремонт приміщень кафедри іноземних мов будівлі учбового корпусу медицини катастроф та військової медицини за адресою: м. Харків, вул. Тринклера, 12 (інв. № 10310021)	1 100 448
Капітальний ремонт приміщень цокольного поверху учбового корпусу ХНМУ за адресою: пр. Науки, 4 (інв. № 10310005)	1 489 873,2
Капітальний ремонт приміщень будівлі учбового корпусу медицини катастроф та військової медицини ХНМУ за адресою: м. Харків, вул. Тринклера, 12 (інв. № 10310021)	1 434 496,91
Капітальний ремонт сходів центрального входу гуртожитку № 2 за адресою: м. Харків, пр. Перемоги, 51 (інв. № 10320004)	353 461,20
Капітальний ремонт, пов'язаний з благоустроєм території КПП (прохідної): м. Харків, пр. Науки, 4 (інв. № 1033023)	299 972,40
Капітальний ремонт приміщень гуртожитку № 3 за адресою: м. Харків, пров. О. Яроша, 9 (інв. № 10320002)	299 987,21
Капітальний ремонт покрівлі гуртожитку № 4 за адресою: м. Харків, вул. Цілиноградська, 54 (інв. № 10320005)	271 863,6
Капітальний ремонт аудиторії в будівлі учбового корпусу ХНМУ за адресою: м. Харків, пр. Науки, 4	1 403 468
Капітальний ремонт приміщень кафедр будівлі ХНМУ за адресою: м. Харків, вул. Текстильна, 4 (інв. № 10300002)	359 888

На теперішній час виконано капітальних ремонтів на суму близько 14 млн грн. Роботи тривають.

Укладено договорів на проведення поточних ремонтів на суму 4 250 894,04 грн (табл. VI.2).

Таблиця VI.2. – Суми укладених договорів на поточний ремонт приміщень університету

Приміщення, де проводиться ремонт	Сума, грн
Поточний ремонт приміщень санвузлів правого крила 1-го поверху головного учбового корпусу ХНМУ за адресою: м. Харків, пр. Науки, 4 (інв. № 10310005)	199 997,6
Поточний ремонт приміщень загального використання учбового корпусу «А» за адресою: м. Харків, пр. Науки, 4 (інв. № 10310001)	199 914,28
Поточний ремонт будиночка літнього садового за адресою: Харківська обл., Зміївський р-н, комплекс будівель і споруд № 5, Скрипаївська сільська рада (інв. № 10330033)	199 980
Поточний ремонт будиночка літнього садового за адресою: Харківська обл., Зміївський р-н, комплекс будівель і споруд № 5, Скрипаївська сільська рада (інв. № 10330034)	199 944
Поточний ремонт будиночка літнього садового за адресою: Харківська обл., Зміївський р-н, комплекс будівель і споруд № 5, Скрипаївська сільська рада (інв. № 10330035)	199 956
Поточний ремонт будиночка літнього садового за адресою: Харківська обл., Зміївський р-н, комплекс будівель і споруд № 5, Скрипаївська сільська рада (інв. № 10330036)	191 655,4
Поточний ремонт зовнішньої системи вентиляції сангігієнічного учбового корпусу, за адресою: м. Харків, вул.Тринклера, 12 (інв. № 10310006)	189 97,2
Поточний ремонт приміщень кафедр будівлі ХНМУ за адресою: м. Харків, вул. Текстильна, 4 (інв. № 10300001)	199 792,8
Поточний ремонт приміщень кафедр будівлі ХНМУ за адресою: м. Харків, вул. Текстильна, 4 (інв.№ 10300002)	199 281,6
Поточний ремонт будиночка літнього садового за адресою: Харківська обл., Зміївський р-н, комплекс будівель і споруд № 5, Скрипаївська сільська рада (інв. № 10330037)	191 750,4
Поточний ремонт будиночка літнього садового за адресою: Харківська обл., Зміївський р-н, комплекс будівель і споруд № 5, Скрипаївська сільська рада (інв. № 10330038)	191 817,6
Поточний ремонт будиночка літнього садового за адресою: Харківська обл., Зміївський р-н, комплекс будівель і споруд № 5, Скрипаївська сільська рада (інв. № 10330039)	192 531,6
Поточний ремонт будиночка літнього садового за адресою: Харківська обл., Зміївський р-н, комплекс будівель і споруд № 5, Скрипаївська сільська рада (інв. № 10330040)	192 496,8
Поточний ремонт теплотраси гуртожитку № 4 за адресою: м. Харків, вул. Ціліноградська, 54 (інв. № 10320005)	128 999,14
Поточний ремонт покрівлі та венткамер коледжу за адресою: м. Харків, вул. Тінякова, 11 (інв. № 10310008)	199 658,72
Поточний ремонт комп'ютерного класу учбово-лабораторного корпусу за адресою: м. Харків, пр. Науки, 4 (інв. № 10310003)	149 028
Поточний ремонт приміщень загального використання учбового корпусу за адресою: м. Харків, вул. Тринклера, 12 (інв.№ 10310011)	199 858,8

Поточний ремонт приміщень кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я за адресою: м. Харків, вул. Тринклера, 6 (інв. № 10310006)	198 312
Поточний ремонт місць загального використання учбового корпусу «А» за адресою: м. Харків, пр. Леніна, 4 (інв. № 10310001)	199 996,16
Поточний ремонт гуртожитку № 4 (демонтаж/монтаж металевих ґрат) за адресою: м. Харків, вул. Ціліноградська, 54 (інв. № 10320005)	14 032,8
Поточний ремонт покрівлі будівлі кафедри анатомії людини за адресою: м. Харків, вул. Сумська, 39 (інв. № 10310004)	61 343,3
Поточний ремонт приміщень учбового корпусу медицини катастроф та військової медицини за адресою: м. Харків, вул. Тринклера, 12 (інв. № 10310021)	142 216,8
Поточний ремонт приміщень гуртожитку № 2 за адресою: м. Харків, пр. Перемоги, 51 (інв. № 10320004)	13 243,2
Поточний ремонт приміщень загального користування учбового корпусу «А» за адресою: м. Харків, пр. Науки, 4 (інв. № 10310001)	199 352,86
Поточний ремонт, пов'язаний з утепленням стін ліфтової шахти будівлі ХНМУ за адресою: м. Харків, вул. Текстильна, 4 (інв. № 10300001)	166 741,98
Поточний ремонт коридорів будівлі ХНМУ за адресою: м. Харків, вул. Текстильна, 4 (інв. № 10300002)	199 995

У минулому році ми змогли значно розширити ремонтні роботи з надання належного рівня нашим навчальним та житловим приміщенням (табл. VI.3).

Таблиця VI.3. – Площі відремонтованих приміщень університету у 2013, 2014, 2015 рр.

2014	2015	2016
Капітальний ремонт		
969,0 м ²	1408,3 м ²	3071,7 м ²
Поточний ремонт		
700,2 м ²	931,2 м ²	1517,9 м ²

Водночас адміністративно-господарською службою університету розроблено та успішно впроваджуються заходи планово-попереджувальних та регламентних робіт щодо підготовки навчальних корпусів та гуртожитків до діяльності у новому 2016–2017 н. р., до яких належить повна підготовка всіх об'єктів університету до роботи в осінньо-зимовий період.

Крім того, багато уваги приділяємо розвитку матеріально-технічних можливостей нашої навчальної бази. З метою поліпшення практичної бази кафедр Університетського стоматологічного центру у 2016 р. укладено договори на закупівлю 4 одиниць стоматологічних установок на загальну суму близько 400 тис. грн. Для розширення навчальних можливостей міжкафедральних класів ННЦ придбано манекенів та фантомів на суму близько 500 тис. грн. Також у 2015–2016 н. р. на виконання наказів ХНМУ про

розвинення заходів з підготовки до ЛП «Крок» було організовано створення 3 додаткових комп'ютерних класів на базі ННЦ ХНМУ.

Для забезпечення потреб редакційно-видавничого відділу університету проведено тендерні закупівлі на придбання:

1. Багатофункціональної монохромної системи друку, призначеної для продуктивного цифрового друку та копіювання, з високою якістю друку на різних носіях – 755 638,32 грн з ПДВ.

2. Багатофункціональної кольорової системи друку призначеної для продуктивного цифрового друку, зі стабільним кольоровідтворенням та високою якістю друку на різних носіях – 674 966,67 грн з ПДВ.

Для розширення площ стоматологічних кафедр проводяться роботи з капітального ремонту приміщень прибудови до гуртожитку № 2 по пр. Перемоги, 51 з улаштування двох навчальних аудиторій на 140 місць кожна та інших приміщень. Аудиторії будуть оснащені спліт-системами кондиціонування повітря та сучасними засобами навчання.

З метою виконання Програми з енергозбереження при проведенні капітальних та поточних ремонтів університет застосовує тільки новітні технології енергозбереження і успішно їх впроваджує у життя (утеплення фасадів, заміна віконних та дверних блоків, заміна світильників та ламп тощо).

Так, у 2016 р. проводиться капітальний ремонт фасаду учбово-лабораторного корпусу з утепленням. Для обліку паливно-енергетичних ресурсів усі об'єкти університету укомплектовано приладами обліку:

- теплової енергії – 14 од.;
- гарячої води – 5 од.;
- холодної води – 14 од.;
- газу – 11 од.;
- електричної енергії – 35 од. (облікові).

Крім того, встановлено електролічильники в гуртожитках у житлових кімнатах (розрахункові):

- гуртожиток № 3 – 97 од.;
- гуртожиток № 4 – 153 од.;
- гуртожиток № 5 – 195 од.;
- гуртожиток № 6 – 64 од.

При виконанні ремонтних робіт на системах опалення та приборах обігріву об'єктів університету встановлюються регулятори температури.

Здійснено поліпшення матеріально-технічної бази коледжу. Наприкінці 2015–2016 н. р. проведено поточний ремонт аудиторій і підсобних приміщень:

- поточний ремонт системи опалювання;
- заміна радіаторів у кабінетах першого поверху;
- капітальний ремонт даху коледжу, заміна покрівлі;
- заходи з впорядкування території коледжу;
- ремонт меблів у навчальних кабінетах;
- поточний ремонт кабінетів з доклінічної практики з медсестринства в педіатрії; медсестринства в акушерстві та гінекології, репродуктив-

ного здоров'я та планування сім'ї; доклінічної практики з медсестринства у внутрішній медицині геронтології та паліативній медицині; суспільних дисциплін; безпеки життєдіяльності, основ охорони праці та охорони праці в галузі; фармакології; анатомії; інформатики;

- ремонт підлоги в туалетних кімнатах на всіх поверхах;
- ремонт спортивної зали, встановлення вхідних дверей;
- поточний ремонт електроосвітлення в усіх кабінетах коледжу;
- ремонт підлоги в коридорі першого поверху, спортивній та актовій залі загальною площею 360 м²;
- підготовка інженерних споруд коледжу до опалювального сезону.

Упродовж навчального року адміністративно-господарськими службами університету було проведено широкомасштабну інвентаризацію за всіма фондами. Це дало змогу окреслити необхідні фактичні потреби учасників навчального процесу в матеріальних ресурсах для створення якісних умов проведення освітнього процесу, наближених до європейських стандартів. Також протягом року оперативно вирішувались питання, пов'язані з матеріальним забезпеченням роботи наукового товариства студентів, слухачів, аспірантів, докторантів, а також органів студентського самоврядування.

Харківський національний медичний університет проводить цілеспрямовану роботу з планування фінансово-господарської діяльності відповідно до затверджених МОЗ України кошторисів та керуючись законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Бюджетним кодексом України, Статутом Харківського національного медичного університету та іншими нормативно-правовими актами.

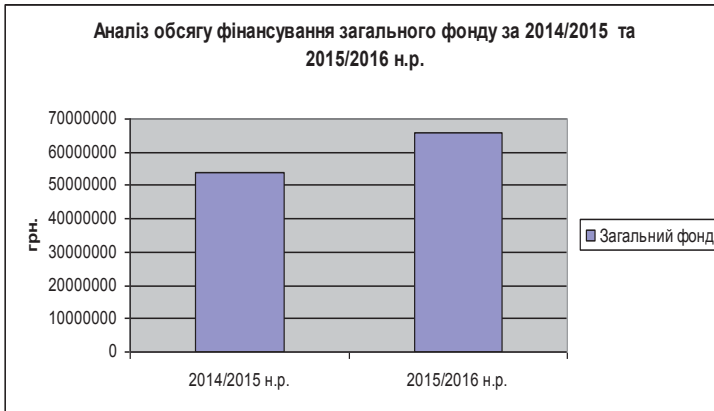
Кошториси надходжень і видатків університету розробляються та виконуються відповідно до постанови КМУ № 228 від 28.02.2002 р. «Про порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до використання кошторисів бюджетних установ». Результати фінансово-господарської діяльності університету обговорюються на засіданнях ректорату, вченої ради та на конференціях трудового колективу. Дохідна частина загального фонду – це виділені державою асигнування на підготовку кадрів, лікувальну та наукову діяльність. Спеціальний фонд наповнюється за рахунок надходжень структурних підрозділів університету, отриманих від надання освітніх, наукових та інших послуг.

Незважаючи на непросту соціально-політичну та економічну ситуацію в країні, наявність нормативної бази щодо заходів з економного і раціонального використання державних коштів, недофінансування основних видатків за рахунок загального фонду бюджету програми і плани, що приймалися на цей рік, було виконано.

Із загального фонду Державного бюджету України на утримання університету за програмою 2301070 «Підготовка і підвищення кваліфікації медичних та фармацевтичних, наукових та науково-педагогічних кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації» надійшло в 2015–2016 н.р. 65 711,7 тис. грн, що порівняно з попереднім 2014–

2015 н. р. більше на 18,3%. Основна частина коштів загального фонду була використана на заробітну плату та виплату стипендій, а також на проведення їх індексацій.

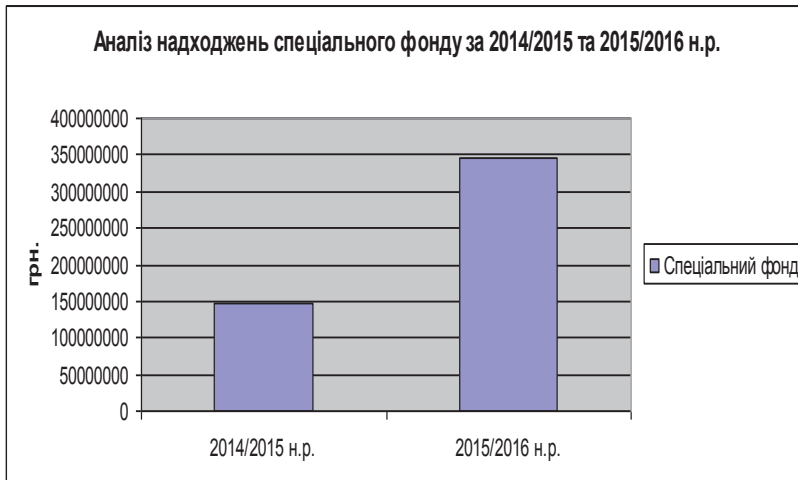
Порівняльний аналіз обсягу державного бюджетного фінансування наведено на діаграмі.

Напрями використання загального фонду університету у 2015–2016 н. р.:

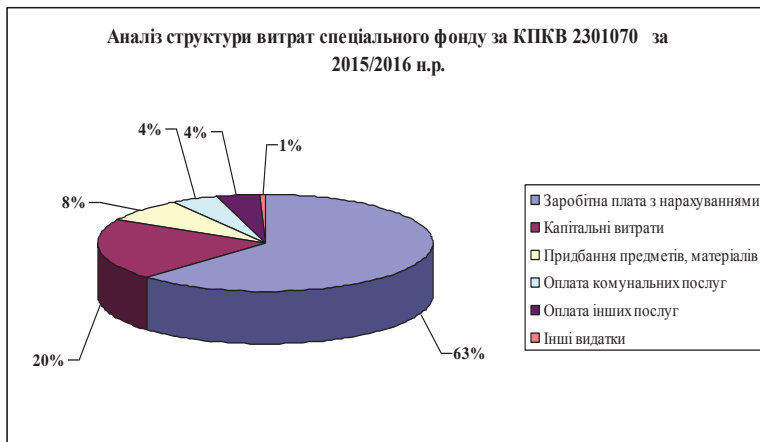
- ◆ заробітна плата з нарахуваннями – 41 322,6 тис. грн;
- ◆ компенсація за харчування студентам-сиротам – 711,9 тис. грн;
- ◆ компенсація випускникам-сиротам на придбання одягу та взуття – 34,5 тис. грн;
- ◆ стипендія та інші поточні трансферти – 23 642,7 тис. грн.

Динаміку надходжень університету за спеціальним фондом за 2014–2015 та 2015–2016 н. р. надано на діаграмі.

Основним джерелом надходження коштів спецфонду було платне навчання – 95,2 %, найбільша частина надходжень від цієї суми – кошти іноземних студентів, на другому місці – надходження від господарської діяльності – 4,71 % і на третьому – надходження від оренди майна – 0,09 %.

Структуру використання коштів спеціального фонду у 2015–2016 н. р. наведено на наступній діаграмі.

До речі, у цьому році ми отримали можливість розміщення наших тимчасово вільних коштів на депозитних рахунках банків державних установ. Це принесло університету близько 4 млн грн.

За штатним розписом в університеті нараховується 3 075,0 штатних посад, інформацію за всіма програмами з загального та спеціального фонду наведено в *табл. VI. 4.*

Таблиця VI.4. – Розподіл та характеристика штатних посад університету за програмами фінансування

Програми	Кількість штатних одиниць		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Усього
Освіта ХНМУ	712,00	1617,00	2329,00
Медичний коледж	2,25	73,25	75,50
УСЦ ХНМУ	30,25	24,00	54,25
Наука	52,00	51,50	103,50
Клініка НДІ ГП та ПЗ	149,25	0,00	149,25
ННМК УК ХНМУ	343,50	20,00	363,50
Усього	1289,25	1785,75	3075,00

У 2015–2016 н. р. у порівнянні з 2014–2015 н. р. кількість штатних посад НПП збільшилась на 92,5 ставок. Середня зарплата штатних праців-

ників склала 6 144,9 грн. Упродовж 2015–2016 н. р. тричі здійснювалося підвищення посадових окладів працівників університету та стипендії аспірантів і докторантів. Усім працівникам виплачувалися в повному обсязі надбавки за вислугу років, шкідливі та особливі умови праці; доплати за науковий ступінь та вчене звання, за лікувально-діагностичну роботу, роботу з дезінфікувальними засобами та всі інші надбавки й доплати.

При наданні щорічної відпустки працівникам виплачується матеріальна допомога на оздоровлення, сума якої становила 3 992,6 тис. грн. Усім працівникам виплачено премії: наприкінці календарного року в розмірі 4 посадових окладів, а також у розмірі 0,5 посадового окладу до ювілею університету та Дня медичного працівника на загальну суму 19 994,3 тис. грн.

За 2015–2016 н. р. університет придбав основних засобів на суму 10 100,0 тис. грн, у тому числі навчально-наукової літератури на суму 1 275,0 тис. грн, обладнання для забезпечення навчального процесу на 8 388,0 тис. грн, меблів для оснащення аудиторій та приміщень гуртожитків – 437,0 тис. грн.

Основні напрями соціально-економічного розвитку університету – це підтримання та покращання матеріально-технічної бази, а також підвищення соціальних виплат працівникам і студентам.

Ми завершили 2015–2016 н. р. із значним фінансовим запасом міцності, маючи на рахунку спеціального фонду достатньо коштів, що дозволить нам в 2016–2017 н. р. своєчасно виплачувати заробітну плату, проводити розрахунки за комунальні послуги, оплачувати послуги з утримання будівель, здійснювати поточні та капітальні ремонти навчальних корпусів та гуртожитків, придбавати матеріальні активи, необхідні для стабільної життєдіяльності університету.

Бухгалтерією університету у 2015–2016 н. р. були забезпечені всі умови для створення сприятливого фінансового клімату в закладі. Фінансова діяльність проводилась з дотриманням вимог чинного законодавства України. Внутрішній контроль за фінансовою діяльністю здійснюється керівництвом, головним бухгалтером та начальником планово-економічної служби, які будують роботу у своїх підрозділах з розмежування функціональних обов'язків. Фінансові розрахунки різного рівня здійснюються своєчасно з урахуванням усіх вимог нормативно-правових актів та наявних фінансових ресурсів з найбільш ефективним результатом для діяльності та розвитку університету.

Було проведено ряд заходів з недопущення виникнення будь-якої фінансової заборгованості. Розрахунок, нарахування та перерахування до бюджету загальнообов'язкових податків, зборів та платежів здійснюється своєчасно та в повному обсязі відповідно до діючих норм податкового законодавства. Опрацювання договорів, актів виконаних робіт, накладних на товари (роботи, послуги) виконується своєчасно і в повному обсязі, платіжні доручення на оплату таких товарів (послуг) надаються до ГУДКСУ в Харківській області своєчасно.

Соціальні виплати, які передбачені діючими нормами законодавства України та колективним договором університету здійснюються своєчасно. Соціальна допомога студентам нараховується у вигляді стипендії пільговому контингенту, до яких належить стипендія та доплата, незалежно від успішності в навчанні при наявності відповідних документів, які надають право на таку соціальну виплату, тобто виплати сиротам, постраждалим від Чорнобильської аварії, інвалідам, сім'ям з дітьми та малозабезпеченим. Соціальна підтримка співробітників відображається у виплатах матеріальної допомоги на оздоровлення, видачі молока за роботу в шкідливих умовах, наданні путівок на оздоровлення.

У проведенні заходів з поліпшення соціального стану життя наших співробітників активну позицію займає профспілкорова організація університету. Під її пильним наглядом проводяться заходи в таких напрямках:

- ◆ забезпечення регулярної та своєчасної виплати заробітної плати і стипендії, доплат до посадових окладів працівникам, що працюють у шкідливих та особливо шкідливих умовах, надання матеріальної допомоги на оздоровлення під час відпустки;

- ◆ ремонт та впорядкування всіх приміщень університету і прилеглої території, розширення зон відпочинку працівників університету та студентів;

- ◆ поетапне оснащення робочих місць новітнім обладнанням, забезпечення умов праці і навчання;

- ◆ проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів, консультацій, поглиблених медичних обстежень і лікування співробітників та членів їх сімей у клініках медичного університету;

- ◆ реабілітація співробітників, що перенесли серцево-судинні та інші тяжкі захворювання у санаторіях за рахунок коштів соціального страхування;

- ◆ оздоровлення співробітників та їх дітей у санаторіях та на базах відпочинку за рахунок профспілкового бюджету, а студентів за рахунок адміністрації та профспілок;

- ◆ забезпечення студентів місцями в гуртожитках, сприяння постановці на квартирний облік у виконкомах за місцем проживання співробітників, що потребують поліпшення житлових умов та сприяння в отриманні пільгових банківських кредитів на будівництво житла;

- ◆ забезпечення співробітників за бажанням земельними ділянками для ведення городництва та садівництва у 2 садових товариствах університету «Медик» та «Айболіт»;

- ◆ підвищення ролі культурно-масової та виховної роботи шляхом організації університетських вечорів відпочинку, концертів художньої самодіяльності та КВК, колективних відвідувань театральних вистав та інших заходів у м. Харкові, екскурсій вихідного дня до інших міст України та визначними історичними місцями.

Щомісячно на підставі актів про атестацію робочих місць виплачувалися доплати до посадових окладів у розмірі 12 та 24 % працівникам,

що працюють у шкідливих та особливо шкідливих умовах відповідно. Усім категоріям співробітників, працюючих безпосередньо в медичному університеті та в медичному коледжі ХНМУ, медперсоналу клінік університету надавалася матеріальна допомога на оздоровлення під час відпустки.

Робочі місця співробітників постійно оснащуються новітнім обладнанням. Всім, хто потребує спеціального харчування, видавалось молоко, особам, що працюють у шкідливих та особливо шкідливих умовах, регулярно проводяться профілактичні медичні огляди. Довіремим лікарем Осикою О.М. та комісією з соціального страхування систематично аналізується стан захворюваності та травматизму, проводились заходи щодо оздоровлення співробітників та з профілактики найбільш розповсюджених захворювань. Професійних захворювань та виробничих травм минулого навчального року зареєстровано не було. Інвалідів та неповнолітніх, що працюють в шкідливих умовах, в університеті немає.

Комісією з соціального страхування регулярно надавалися путівки для реабілітації співробітників, що хворіли на серцево-судинні та інші тяжкі захворювання у санаторіях за рахунок коштів соціального страхування. Усього за 1-е півріччя 2016 р. видано 2 путівки. Таке мізерне забезпечення путівками пов'язане з відсутністю в 1-му півріччі реабілітаційних путівок в обласній дирекції фонду соціального страхування. Планове оздоровлення проводилось також і за рахунок профспілкового бюджету. Усього профспілковою організацією до санаторію направлено 1 мати-одиначку з дитиною з числа профспілкових активістів. До дитячих оздоровчих таборів улітку було направлено 23 дитини співробітників, на що із профспілкового бюджету витрачено понад 65 тис. грн. Це більше ніж у минулі роки, адже профспілки оплачували 50 % вартості дитячої путівки. Практично всі студенти забезпечені гуртожитками. На квартирному обліку для отримання житла знаходиться 12 співробітників. Усі бажаючі співробітники забезпечені земельними ділянками у двох садових товариствах університету «Медик» та «Айболіт», що розташовані в екологічно чистих місцевостях Харківщини.

Колективний договір терміном на 3 роки був укладений між адміністрацією ХНМУ та трудовим колективом і затверджений на конференції трудового колективу ХНМУ 10.02.2016 р. з наступною реєстрацією в управлінні праці та соціального захисту Дзержинського району Харківської міської ради 17.05.2016. При розробці Колективного договору адміністрація ХНМУ керувалася Конституцією України, чинним законодавством, а також положеннями обласної галузевої угоди. Усі положення Колективного договору виконуються.

РОЗДІЛ VII

ЗОВНІШНЄ ОЦІНЮВАННЯ ТА МОНИТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

Завершуємо звіт про результати нашої діяльності традиційно: обговоренням результатів рейтингів, участь у яких ми брали протягом навчального року. Розпочнемо зі вже звичних показників бази «Scopus» та «Топ 200», далі розглянемо результати консолідованого рейтингу, а завершимо галузевим рейтингом МОЗ України.

У 2015–2016 н. р. наші позиції у базі даних «Scopus» дещо покращилися порівняно з попередніми роками (*табл. VII.1*), але серед медичних вишів України ми вже в сьомий раз поспіль посідаємо 5-у сходинку. Подивимось уважно на цифрові показники в *табл. VII.1*.

Таблиця VII.1 – Харківський національний медичний університет
у наукометричній базі Scopus

Дата	27.01 2014	18.04 2014	22.12 2014	26.03 2015	16.07 2015	25.01 2016	28.03 2016	29.06 2016
Загальне місце	28	28	28	28	27	26	26	27
Серед медичних ВНЗ	5	5	5	5	5	5	5	5
публікацій	176	177	177	176	222	224	225	226
цитувань	453	493	560	570	738	836	883	930
Індекс Хірша	13	14	14	14	16	18	18	18

Загальне місце серед всіх ВНЗ України перемістилося лише на одну-дві сходинки вгору. Кількість публікацій практично не зросла. Серед показників бази значно збільшилася тільки кількість цитувань і трохи зріс індекс Хірша. Науковий відділ університету та його підрозділи проводять дуже велику роботу з метою популяризації власних наукових журналів та заснування нових видань, можливості видання наших наукових праць в інших джерелах. Наша задача – наповнювати ці видання якісною науковою продукцією. Це справа кожного, хто вважає себе науковцем університету. Наше п'яте місце протягом усіх цих років доводить, що наукова продукція університету конкурентоспроможна та оцінюється досить високо, але необхідно шукати резерви. Той, хто не бачить шляхів розвитку, врешті-решт поступиться своїми позиціями та опуститься на нижчі ступені.

Наприкінці навчального року було оприлюднено цьогорічний академічний рейтинг ВНЗ III та IV рівнів акредитації «Топ-200 Україна» (*табл. VII.2*). Цей рейтинг – десятий, ювілейний. Перший раз за ініціативи «ЮНЕСКО» його було задіяно у 2006 році.

Таблиця VII.2 – Рейтинг ВНЗ України ЮНЕСКО «Топ-200»

Місце у рейтингу за роками			ВНЗ	Оцінка якості науково-педагогічного потенціалу (Інп)	Оцінка якості навчання (Ін)	Оцінка міжнародного визнання (Імв)	Оцінка інтегрального показника діяльності ВНЗ (Із)
2016	2015	2014					
1	1/2	1/2	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	37,1585	24,2734	24,3899	85,8217
2	1/2	1/2	Київський національний університет ім. Тараса Шевченка	37,6987	20,8091	23,1903	81,6981
3	3	3	Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна	19,7239	14,6312	15,0583	49,4133
7	8	8	Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця	28,0154	7,3431	9,2480	44,6064
22	32	–	Національний фармацевтичний університет	15,1651	11,0470	8,8813	35,0935
29	29	28	Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова	16,1041	5,4218	10,3776	31,9034
36	46	46	Харківський національний медичний університет	13,0983	7,2014	9,0790	29,3787
42	49	49	Одеський національний медичний університет	13,2723	6,4314	8,0970	27,8007
51	51	51	Дніпропетровська медична академія	13,4625	5,2502	7,0634	25,7761
53	44	42	Івано-Франківський національний медичний університет	12,76296191	6,46002	6,35013	25,5731

Таблиця VII.2 – Рейтинг ВНЗ України ЮНЕСКО «Топ-200»
(продовження)

Місце у рейтингу за роками			ВНЗ	Оцінка якості науково-педагогічного потенціалу (Інп)	Оцінка якості навчання (Ін)	Оцінка міжнародного визнання (Імв)	Оцінка інтегрального показника діяльності ВНЗ (Із)
2016	2015	2014					
54	53	53	Українська медична стоматологічна академія	8,619649978	5,78834	11,0798	25,4878
58	64	68	Буковинський державний медичний університет	9,287250956	5,10469	10,345	24,737
65	30	23	Донецький національний медичний університет ім. М. Горького	13,0696129	4,19428	7,05756	24,3214
72	84	88	Запорізький державний медичний університет	9,20059808	5,03234	9,0207	23,2536

82	56	57	Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького	11,25422909	5,96718	8,48795	25,7094
90	101	–	Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського	11,4219232	5,34482	5,16167	21,9284
145	67	61	Луганський державний медичний університет	6,526443123	4,56299	6,10722	17,1966

Ви всі знаєте, що показники рейтингу – результат роботи групи експертів міжнародного рівня, що співпрацюють з Європейським центром вищої освіти та центром міжнародних проєктів «Євроосвіта» у рамках проєкту з визначення рейтингів університетів України III–IV рівнів акредитації. До речі, методологія та інструментарій визначення рейтингової оцінки відповідають Берлінським принципам, прийнятим міжнародною експертною групою IREG з визначення рейтингів університетів 20 травня 2006 р., водночас вони максимально адаптовані до національної системи освіти.

Оприлюднення рейтингів за вказаною методикою дає можливість різним міжнародним освітянським організаціям покращити розпізнавання університетів України, а також національних навчальних програм і сприяє інтеграції наших навчальних закладів до європейського та світового освітнього простору. Це дуже важливо в рамках інтеграції нашого суспільства (у т. ч. освіти) в європейський простір. Тому цей рейтинг із кожним роком набуває більш широкого значення.

Повернемося до рейтингу: наш університет посідає 36-е загальне та 4-е місце серед медичних вишів країни, що є доброю тенденцією, бо у попередні три роки ми неухильно посідали 6-е місце. На жаль, неможливо чітко встановити, завдяки чому зроблено цей «ривок», тому що досить довго ми міцно трималися на 46-му загальному місці. Я пропоную всім керівникам уважно вивчити, за якими показниками проводиться оцінка діяльності університету та вирішити, завдяки чому ми можемо підвищити своє рейтингове місце в наступному навчальному році.

Дуже показовою є таблиця з результатами консолідованого рейтингу вишів України за 2016 рік (*табл. VII.3*). Це загальна, у тому числі міжнародна оцінка діяльності закладу за різними рейтинговими схемами. Добре видно, найкращі позиції у цьому році, про що ми вже згадували, наш університет посідає в «Топ-200» – 4-е місце серед медичних ВНЗ і 36-а сходинка серед усіх вишів України.

Таблиця VII.3 – Консолідований рейтинг ВНЗ України (2016 р.)

Назва навчального закладу	Місце в загальному рейтингу	ТОП-200 Україна	Вебомерікс	Scopus	Підсумковий бал
Київський національний університет ім. Тараса Шевченка	1	2	1	1	4
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна	2	3	3	2	8
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	3	1	2	6	9
Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця	20	7	66	14	87

Назва навчального закладу	Місце в загальному рейтингу	ТОП-200 Україна	ВебOMET-рикс	Scopus	Підсумковий бал
Донецький національний медичний університет ім. М. Горького	22	65	19	7	91
Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького	29	52	65	12	129
Буковинський державний медичний університет	33–34	58	35	48	141
Національний фармацевтичний університет	36	22	77	47	146
Івано-Франківський національний медичний університет	39	53	50	53	156
Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка	42	49	46	69	164
Дніпропетровська медична академія	43	51	102	23	176
Одеський національний медичний університет	51	42	123	32	197
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова	55-56	29	97	83	209
Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського	58	90	36	88	214
Харківський національний медичний університет	63	36	165	26	227
Запорізький державний медичний університет	69	72	104	58	234
Українська медична стоматологічна академія	80	54	122	85	261

Найбільш невтішна позиція, яку ми маємо в рейтингу «ВебOMET-рикс», – останнє місце серед медичних вишів і загальна 165-а позиція серед усіх ВНЗ України. Гірших за нас за цим розділом діяльності серед медичних вишів країни немає. Тобто, простір інтернету нам так і не підкорився, що слід ретельно вивчити, проаналізувати та вжити необхідних заходів для покращання стану.

Ще раз про наукометричну базу «Scopus». Незмінне 5-е місце серед медичних закладів і 26-е серед усіх ВНЗ України. Ця непорушна стабільність потребує, як ми вже говорили, вжиття конструктивних заходів для виправлення ситуації.

Отже, підсумковий бал за цими трьома рейтингами («ТОП-200 Україна», «ВебOMETрикс», «Scopus») приводить нас на 63-є місце серед вишів України, результати діяльності яких розглядалися у рейтингах, і на невтішне 12-е місце серед медичних ВНЗ у загальному рейтингу.

Тепер розглянемо, як оцінило нашу діяльність упродовж року МОЗ України. У 2013 р. воно започаткувало власний рейтинг діяльності вищих навчальних медичних закладів за основними показниками, а саме: навчально-методична робота; наукова діяльність; кадрова політика; міжнародне, державне та галузеве визнання; виховна робота; лікувальна робота; матеріально-технічне забезпечення; фінансова та господарська діяльність. Дані надсилаються до Центру тестування при МОЗ України, на який було покладено обов'язки щодо визначення галузевого рейтингу відповідно до показників та методик, затверджених наказом МОЗ України від 22 листопада 2013 р. № 1000 «Про рейтингове оцінювання діяльності вищих навчальних закладів IV рівня акредитації та закладів післядипломної освіти МОЗ України». До речі, Центр тестування кожного року запрошує заклади брати участь у заходах з допрацювання та адаптування методики роз-

рахунків показників та їх загального переліку, тобто процес проведення галузевого рейтингу постійно еволюціонує.

Категорія оцінок залишається незмінною – «успішна», «достатньо успішна», «частково успішна», «потребує покращання». Загальні результати моніторингу, як і минулого року, ми розглядали на засіданні вченої ради. Перший проректор проф. В.А. Капустник навів результати та схарактеризував їх. Спробуємо розібрати результати галузевого моніторингу більш детально; крім того, у нас є можливість провести порівняння загальних показників за останні три роки.

У рейтингу за 2015 р. було подано узагальнену інформацію щодо моніторингу діяльності 14 вищих медичних та фармацевтичного навчальних закладів, а також 3 закладів післядипломної освіти МОЗ України (*табл. VII.4*). При проведенні рейтингу діяльності за 2015 рік не було визначення загального місця вишу, вираховувалося лише рангове місце за напрямом. Наша робота була оцінена таким чином:

- ◆ навчально-методична робота – 15-е місце (11-е у 2014 р., 8-е у 2013 р.);
- ◆ наукова діяльність – 11-е (12-е у 2014 р., 17-е у 2013 р.);
- ◆ кадрова політика – 11-е (10-е у 2014 р. та у 2013 р.);
- ◆ міжнародне державне та галузеве визнання роботи – 11-е (6-е у 2014 р., 13-е у 2013 р.);
- ◆ виховна робота – 16-е (9-е у 2014 р., 15-е у 2013 р.);
- ◆ лікувальна робота – 2-е (3-е у 2014 р., 1-е у 2013 р.);
- ◆ матеріально-технічне забезпечення – 5-е (15-е у 2014 р., 14-е у 2013 р.);
- ◆ фінансова і господарська діяльність – 7-е (7-е у 2014 р., 14-е у 2013 р.).

Для більш детального аналізу звернемося до *табл. VII.5* (для порівняння наявних рангових місць з попередніми роками на рядок нижче показники нашого університету за 2015 р. надані відповідні за напрямками показники галузевого моніторингу діяльності університету за 2014 р. у графі «ХНМУ – 14» і за 2013 р. – у графі «ХНМУ – 13»).

Критерієм «успішна» оцінена діяльність тільки за одним напрямком – «Лікувальна робота», як це було і в попередні 2014 та 2013 роки. Діяльність розділу «Фінансова і господарська діяльність», яка в попередньому році була оцінена також як «успішна», на жаль, у 2015 році отримала оцінку «достатньо успішна». Діяльність напрямку «Міжнародне, державне та галузеве визнання», яка у 2014 р. була оцінена як «достатньо успішна», у цьому році визнана як «частково успішна», тобто повернулись до місця 2013 року.

Галузь «Наукова діяльність», яка у попередні два роки оцінювалася критерієм «потребує покращання», у цьому році отримала трохи вищу оцінку – «частково успішна». Як «достатньо успішна» оцінена також діяльність розділу «Матеріально-технічне забезпечення», порівняно з 2014 р. становище у цьому напрямі покращилося, бо в тому році цей розділ було оцінено критерієм «потребує покращання», після того, як у 2013 р. була зайнята позиція «частково успішна».

Таблиця VII.4 – Результати ранжування ВНЗ IV рівня акредитації та закладів післядипломної освіти МОЗ України за розділами у 2015 р.

Рангове місце	Розділи роботи										Фінансова і господарська діяльність
	Навчально-методична робота	Наукова діяльність	Кадрова політика	Міжнародне, державне та галузеве визнання роботи	Виховна робота	Лікувальна робота	Матеріально-технічне забезпечення				
1	УМСА	ТДМУ	ТДМУ	ТДМУ	ЛНМУ	ОНМУ	ІФНМУ	ЗДМУ			
2	БДМУ	ЗМАПО	НМАПО	БДМУ	НМУ	ХНМУ	ЗМАПО	ТДМУ			
3	ТДМУ	НМАПО	НФАУ	ЛНМУ	ВНМУ	НМАПО	ХМАПО	ОНМУ			
4	ДМА	ВНМУ	ЛДМУ	ДМА	БДМУ	НФАУ	НМАПО	НФАУ			
5	НФАУ	ЛНМУ	ХМАПО	ЗДМУ	УМСА	БДМУ	ХНМУ	ІФНМУ			
6	ЛНМУ	ДМА	ЗМАПО	НФАУ	ЗДМУ	ЗДМУ	ЛНМУ	ХМАПО			
7	ВНМУ	ІФНМУ	БДМУ	ІФНМУ	ДНМУ	ХМАПО	ТДМУ	ХНМУ			
8	ЗДМУ	БДМУ	УМСА	НМУ	ТДМУ	ТДМУ	ВНМУ	ВНМУ			
9	ЗМАПО	НФАУ	ЗДМУ	ХМАПО	НФАУ	ДМА	ДНМУ	ДМА			
10	НМУ	ЗДМУ	ДНМУ	ВНМУ	ЗМАПО	НМУ	ЛДМУ	БДМУ			
11	ІФНМУ	ХНМУ	ХНМУ	ХНМУ	ХМАПО	УМСА	ДМА	УМСА			
12	ЛДМУ	УМСА	ЛНМУ	НМАПО	ІФНМУ	ЛНМУ	БДМУ	ЗМАПО			
13	ДНМУ	ХМАПО	ОНМУ	ОНМУ	НМАПО	ІФНМУ	ЗДМУ	НМАПО			
14	ОНМУ	НМУ	ДМА	УМСА	ОНМУ	ВНМУ	ОНМУ	ДНМУ			
15	ХНМУ	ОНМУ	ІФНМУ	ДНМУ	ДМА	ДНМУ	НФАУ	ЛДМУ			
16	ХМАПО	ДНМУ	НМУ	ЛДМУ	ХНМУ	ЗМАПО	УМСА	НМУ			
17	НМАПО	ЛДМУ	ВНМУ	ЗМАПО	ЛДМУ	ЛДМУ	НМУ	ЛНМУ			

Таблиця VII.5 – Позиціонування ВНЗ за результатами рейтингового оцінювання діяльності ВНЗ та закладів післядипломної освіти МОЗ України за розділами

ВНЗ	УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:			УСПІШНА			ДОСТАТНЬО УСПІШНА			ЧАСТКОВО УСПІШНА			ПОТРЕБУЄ ПОКРАЩЕННЯ		
	НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА	НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	КАДРОВА ПОЛІТИКА	МІЖНАРОДНЕ, ДЕРЖАВНЕ ТА ГАЛУЗЕВЕ ВИЗНАЧАННЯ РОБОТИ	ВИХОВНА РОБОТА	ЛІКВАЛЬНА РОБОТА	МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	ФІНАНСОВА І ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ							
БДМУ	2,54868	2,51089	2,21209	2,98305	2,60049	3,08180	2,62759	2,49989							
ВНМУ	2,50203	2,52942	1,44251	2,44641	2,61117	2,94080	3,09812	2,49989							
ДМА	2,50836	2,51524	1,69266	2,69085	2,44898	3,02966	3,00021	2,49989							
ДНМУ	2,48426	2,41654	1,91713	1,87005	2,49454	2,88040	3,09719	2,49968							
ЗДМУ	2,50011	2,49957	2,05892	2,64964	2,49989	3,05060	2,59344	2,50032							
ЗМАПО	2,49933	2,59635	2,28325	1,86373	2,47608	2,74013	3,21860	2,49968							
ІФНМУ	2,49701	2,51100	1,50231	2,54831	2,46501	2,95890	3,35042	2,49989							
ЛНМУ	2,50268	2,51561	1,73664	2,89232	3,02976	2,96825	3,10403	2,49947							
ЛугДМУ	2,49120	2,32698	2,43212	1,86629	2,44018	2,71475	3,05167	2,49968							
НМАПО	2,41369	2,56194	2,46305	2,41922	2,46372	3,19493	3,14558	2,49968							
НМУ	2,49872	2,48194	1,49460	2,52480	2,66226	3,02065	2,28848	2,49968							
НФУ	2,50515	2,50761	2,44589	2,61478	2,48269	3,12915	2,50240	2,50011							
ОНМУ	2,47408	2,47776	1,72174	2,40925	2,45709	3,42450	2,58183	2,50011							
ТДМУ	2,52735	2,65819	2,90617	3,33352	2,48518	3,03956	3,09942	2,50011							
УМСА	2,63110	2,49561	2,06274	2,26948	2,50671	2,97979	2,41796	2,49989							
ХМАПО	2,41890	2,48826	2,35111	2,47811	2,47233	3,04589	3,17977	2,49989							
ХНМУ-15	2,47290	2,49625	1,86184	2,43793	2,44822	3,27389	3,10613	2,49989							
ХНМУ-14	1,95154	2,47451	2,37051	2,55911	2,42613	3,21110	2,09448	2,50011							
ХНМУ-13	1,99368	2,42527	2,46222	2,49432	2,46265	3,43689	2,12630	2,49968							

Як «частково успішна» оцінена діяльність галузі «Кадрова політика», до речі, ця позиція не змінювалася жодного разу. У діяльності напрямів «Навчально-методична робота» та «Виховна робота» позиції знизилися (у 2014 р. була оцінена критерієм «частково успішна», а діяльність навчально-методичної роботи у 2013 р. взагалі мала позицію «достатньо успішна»), й цього року вони обидві отримали оцінку «потребує покращання».

Спробуємо розглянути, як змінилася наша діяльність за цифровими показниками порівнянно з 2014 р., тобто подивимося ближче на свої здобутки і те, як вони змінювались.

Зростання відбулося за напрямками «Навчально-методична робота», «Наукова діяльність», «Виховна робота», «Лікувальна робота», «Матеріально-технічне забезпечення», ми їх перерахували у порядку зменшення рівня приросту. Таким чином, за цифровими показниками деякі наші позиції покращилися, але якщо брати загальну оцінку («успішна», «достатньо успішна» та ін.), то університет, навпаки, погіршив свої позиції порівняно з іншими медичними ВНЗ.

Далі. Наприклад, за цифровими показниками у галузі «Навчально-методична робота» порівняно з 2014 роком спостерігається значне покращання, але за загальною оцінкою, навпаки, погіршення позиції на одну сходинку і невтішне «потребує покращання». Тобто робота, спрямована на вдосконалення цієї ланки діяльності, дозволила нам поліпшити свої показники відносно нас самих, але в загальному рейтингу не змогла підняти на кращі позиції, вірогідно інші ВНЗ спрацювали краще за нас.

Така ж сама ситуація і в галузі «Виховна робота». Якщо подивитися на цифри, то бачимо: показники, можливо, і незначно, але підвищилися порівнянно з 2014 роком, а за загальною оцінкою ми навіть перемістилися на одну сходинку вниз. У напрямі «Кадрова політика» ми бачимо картину майже протилежну. Незважаючи на те, що порівняно з минулим роком спостерігається спад за цифровими показниками, у загальній оцінці ми залишилися на тій же сходинці. І це дещо дивно, бо в усіх інших напрямках переміщення з однієї сходинки на іншу виглядає досить закономірно.

Є ще один цікавий момент. Він стосується галузі «Фінансова і господарська діяльність». За *табл. VII.4* наш заклад посідає 7-е місце в цьому напрямі діяльності. Проте, якщо придивитися уважніше до цифрових показників всіх інших закладів (*табл. VII.5*), ми побачимо, що місць за цифровими показниками всього 5, і ми посідаємо фактично 3-є місце в рейтингу за цим напрямом разом із БДМУ, ВНМУ, ДМА, ІФНМУ, УМСА, ХМАПО. Якщо дивитися під таким кутом, то ми змогли в цьому напрямі нашої діяльності піднятися з 7-го місця, яке було у 2014 році, на 3-є – у 2015 році.

Виходячи з викладеного вище, підрахуємо власні здобутки. Порівняно з 2014 роком у п'яти галузях ми покращили свої показники, але в трьох спостерігається регрес. Проте ясно, що незначні коливання, такі як «крок уперед» чи «крок назад» не свідчать про зміни, тобто ми «втрималися на місці», це не може бути розцінено однозначно як успіх або поразка. Однак, щоб кра-

ще зрозуміти, де у нас слабкі місця, проаналізувати їх для розроблення конструктивної стратегії щодо поліпшення нашої діяльності, розглянемо більш детально, за якими критеріями змінився показник тієї чи іншої галузі.

За показниками, що оцінювали навчально-методичну роботу (*табл. VII.6*), добре видно, що університету необхідно звертати більше уваги на студентську молодь, запроваджувати заходи, спрямовані на підвищення активності в науковій роботі університету, і, як, наслідок, збільшувати кількість студентів-призерів студентських, міжнародних та державних предметних олімпіад і міжвузівських конференцій. Необхідно також посилити роботу серед студентів, як серед вітчизняних, так і серед громадян іноземних держав з питання більш ретельної підготовки до складання інтегрованих ліцензійних іспитів «Крок 1», «Крок 2», «Крок 3», тому що незважаючи на те, що нормований бал ЛІІ оцінено як «достатньо успішний», за двома показниками, які стосуються студентів, що не склали «Крок», ми перебуваємо у «червоній зоні».

У напрямі «Наукова діяльність», незважаючи на те, що ми змогли перейти з загальної оцінки «потребує покращання» на «частково успішна», ми нікуди не зрушили, якщо уважно придивитися до цифрових показників (*табл. VII.7*). Ми підтягнули один розділ – «Кількість НДР (за категоріями), що виконується у ВНЗ МОЗ України: фундаментальні, прикладні, пошукові, ініціативні», але втратили в іншому, не менш важливому – «Кількість отриманих патентів на винахід та на корисну модель». Інші показники наукової діяльності за 2015 р. порівняно з 2014 р. майже не змінилися. Як нам поліпшити стан цієї галузі нашої діяльності? Здається усі повинні розуміти і без довгих, детальних пояснень. Треба працювати та підвищувати свою активність в усіх напрямках наукової роботи.

Можливо, відсутність вагомих успіхів у науці якимось пов'язана з питаннями кадрової політики? У кадровій політиці (*табл. VII.8*) ми залишилися на тій самій позиції, хоча загальний цифровий показник за 2015 рік трохи зменшився. Можливо, це сталось внаслідок того, що у 2015 році розділ «Питома вага випускних кафедр, які очолюються особами без наукового ступеня доктора наук» було вилучено із оцінювання досягнень. По трьом розділам цієї ланки роботи ми поліпшили свої позиції, усі вони перейшли на наступну сходинку. Проте якщо брати цифрове відображення показника, то бачимо, що це підвищення було або незначним, або його не було взагалі.

Актуальним питанням, що потребує вирішення, залишається для нас все те саме, що і в 2014 році: і показник числа доцентів, які працюють в університеті, і питома вага викладачів без наукового ступеня, які працюють в університеті більше 5 років. Якщо труднощі в отриманні звання «доцента» або «професора» ми можемо пояснити змінами нормативної бази, то написання дисертаційної роботи завжди було однією з необхідних умов для роботи на кафедрі вишу. Це потребує уваги та відповідних дій для виправлення ситуації шляхом роботи з кадровим резервом та молодими викладачами. Можливо, деякі невирішені питання цієї галузі тягнуть за собою проблеми й в інших.

Таблиця VII.6 – Навчально-методична робота

ВНЗ	Кількість виданих за звітний рік підручників та посібників з грифом МОН України, МОЗ України та ЦМК МОЗ України на 100 посад ПВС, у тому числі англійською мовою	Нормований бал ЛПІ	Кількість суб'єктів навчання ВНЗ МОЗ України, які не склали ліцензійні інтегровані іспити («Крок 1», «Крок 2», «Крок 3») на 100 студентів/інтернів, які склали дані іспити	Кількість суб'єктів навчання – громадян іноземних держав ВНЗ МОЗ України, які не склали ліцензійний інтегрований іспит «Крок 2», як складову державної атестації та не отримали диплом, на 100 студентів, які склали дані іспити	Кількість студентів та інших суб'єктів навчання закладу, які стали призерами студентських міжнародних та державних предметних олімпіад, міжвузівських конференцій студентів та молодих вчених на 100 осіб, які навчаються
БДМУ	0,53392	0,50011	0,51068	0,50386	0,50011
ВНМУ	0,49989	0,50011	0,50043	0,50043	0,50118
ДМА	0,50386	0,50011	0,50386	0,50043	0,50011
ДНМУ	0,48508	0,48932	0,50643	0,50386	0,49957
ЗДМУ	0,49357	0,50011	0,50643	0,50011	0,49989
ЗМАПО	0,49957	0,50043	0,49989		0,49957
ІФНМУ	0,49357	0,50011	0,49989	0,49957	0,50386
ЛДМУ	0,48508	0,49882	0,50386	0,50386	0,49957
ЛНМУ	0,50011	0,50011	0,50011	0,50118	0,50118
НМАПО	0,49989	0,50011	0,43138		0,49957
НМУ	0,50011	0,50011	0,50011		0,49957
НФДУ	0,49989	0,50011	0,50386	0,50118	0,50011
ОНМУ	0,48932	0,49989	0,49989	0,48508	0,49989
ТДМУ	0,52660	0,50011	0,50011	0,50043	0,50011
УМСА	0,63689	0,50011	0,50043	0,49357	0,50011
ХМАПО	0,48508	0,49989	0,45004		0,50011
ХНМУ	0,48932	0,50011	0,49882	0,48508	0,49957
ХНМУ-14	0,41044		0,51492	0,52660	0,49957

Таблиця VII.7 – Наукова діяльність

ВНЗ	Кількість отриманих патентів на винахід та на корисну модель, на 100 посад ПВС	Кількість затверджених ДАК МОН України кандидатських та докторських дисертацій працівникам, аспірантам ВНЗ МОЗ України, на 100 посад ПВС	Кількість опублікованих статей у зарубіжних та вітчизняних наукових виданнях, на 100 посад ПВС	Індекс Хірша (h-індекс) ВНЗ МОЗ України за показниками наукометричної бази даних Scopus Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського	Кількість НДР (по категоріях), що виконується у ВНЗ МОЗ України: фундаментальні, прикладні, пошукові, ініціативні
БДМУ	0,50011	0,51068	0,50011	0,49989	0,50011
ВНМУ	0,53392	0,49614	0,49989	0,49957	0,49989
ДІМА	0,49989	0,51492	0,50011	0,50043	0,49989
ДНМУ	0,49957	0,42132	0,49989	0,51068	0,48508
ЗДМУ	0,49989	0,50011	0,50011	0,49957	0,49989
ЗМАПО	0,50011	0,61245	0,49989	0,49882	0,48508
ІФНМУ	0,49989	0,51068	0,50011	0,49989	0,50043
ЛДМУ	0,49882	0,32226	0,49989	0,49882	0,50643
ЛНМУ	0,49957	0,49882	0,50011	0,50643	0,51068
НМАПО	0,49989	0,54131	0,50043	0,49989	0,52074
НМУ	0,49989	0,47926	0,50011	0,50386	0,49882
НФАУ	0,49989	0,50386	0,50011	0,49989	0,50386
ОНМУ	0,49989	0,47926	0,49989	0,50011	0,49882
ТДМУ	0,50011	0,66248	0,49989	0,49957	0,49614
УМСА	0,49989	0,49614	0,49989	0,49957	0,50011
ХМАПО	0,49989	0,48932	0,49989	0,49957	0,49957
ХНМУ	0,49989	0,49614	0,49989	0,50043	0,49989
ХНМУ-14	0,50011	0,48508	0,49957	0,50043	0,48932

Таблиця VII.8 – Кадрова політика

ВНЗ	Кількість професорів, які працюють у закладі за основним місцем роботи та за сумісництвом, на 100 осіб ПВС	Кількість доцентів, які працюють у закладі за основним місцем роботи та сумісництвом, на 100 осіб ПВС	Питома вага осіб кандидатів та докторів наук допенсійного віку серед осіб ПВС	Питома вага осіб-викладачів без наукового ступеня серед осіб ПВС, які працюють у ВНЗ більше 5 років
БДМУ	0,49882	0,50011	0,60071	0,61245
ВНМУ	0,47926	0,50011	0,44125	0,02189
ДМА	0,49882	0,49882	0,41044	0,28457
ДНМУ	0,49614	0,49614	0,11893	0,80592
ЗДМУ	0,49882	0,49957	0,53392	0,52660
ЗМАПО	0,52074	0,50043	0,61245	0,64964
ФНМУ	0,48932	0,50011	0,50118	0,01170
ЛДМУ	0,50118	0,49614	0,46608	0,96873
ЛНМУ	0,48932	0,49989	0,47926	0,26817
НМАПО	0,56862	0,50043	0,47926	0,91474
НМУ	0,51068	0,49882	0,47340	0,01170
НФАУ	0,50043	0,51492	0,76807	0,66248
ОНМУ	0,49357	0,49882	0,21867	0,51068
ТДМУ	0,50011	0,50386	0,94121	0,96100
УМСА	0,49989	0,49989	0,58956	0,47340
ХМАПО	0,51068	0,50386	0,48508	0,85149
ХНМУ	0,49957	0,49957	0,49957	0,36311
ХНМУ-14	0,49957	0,49614	0,48508	0,36311

Серед усіх напрямів діяльності «Міжнародне, державне та галузеве визнання роботи» університету (*табл. VII.9*) може бути визнано як таке, що теж погіршило свої позиції порівняно з минулим роком. У перших двох напрямках за цифровими показниками спостерігається підвищення – за розділом «Кількість осіб, яким за звітний період присвоєно звання заслужених діячів та працівників, присуджено державні премії України, іменні премії НАМН України чи НАН України, обраних до державних академій (НАН України, НАМН України чи НАПН України), на 100 посад ПВС» і за розділом «Кількість міжнародних освітянських виставок, у яких ВНЗ взяв участь», але зміст останнього показника, пов'язаного з участю у міжнародних виставках, змінився порівняно з 2014 роком. Тоді оцінювалася кількість отриманих нагород та відзнак на міжнародних і державних освітянських виставках, на 100 посад ПВС, а в 2015 році – кількість заходів, у яких університет взяв участь.

За кількістю іноземних закладів-партнерів та науково-педагогічних працівників, студентів, аспірантів, інтернів і клінічних ординаторів ВНЗ МОЗ України, направлених за кордон на навчання або стажування, відповідно до програм двостороннього та багатостороннього міжнародного обміну, цифрові показники знизились порівняно з 2014 роком, що, мабуть, і спричинило перехід на нижчу сходинку в цьому розділі. Цифри з кількості науково-педагогічних працівників ВНЗ МОЗ України, які є членами науково-методичних комісій, координаційних рад МОН України, МОЗ України залишилися незмінними. Усе це потребує докладання певних зусиль до покращання наших взаємовідносин з іноземними колегами, тому що а ні наука, а ні педагогіка не зможуть добре розвиватися без постійного обміну досвідом і досягненнями.

Виховна робота в університеті у 2014 р. була оцінена як «частково успішна», але в 2015 р. ця галузь знов перемістилася в категорію «потребує покращання». Незважаючи на активну діяльність спортивних секцій, нам ще не вистачає для чисельності студентів-призерів спортивних змагань різного рівня. Цифрові показники хоч і вдалося покращити, але незначно, те саме стосується і кількості студентів-призерів мистецьких та творчих конкурсів, змагань КВК (*табл. VII.10*).

Таблиця VII.9 – Міжнародне, державне та галузеве визнання роботи

ВНЗ	Кількість осіб, яким за звітний період присвоєно звання заслужених діячів та працівників, присуджено державні премії України, іменні премії НАМН України чи НАН України, обраних до державних академій (НАН України, НАМН України чи НАПН України), на 100 посад ПВС	Кількість міжнародних та державних освітянських виставок, у яких ВНЗ брали участь	Кількість іноземних закладів-партнерів, з якими ВНЗ МОЗ України укладено офіційні угоди про співпрацю у сфері освіти та наукової діяльності, на 100 посад ПВС	Кількість науково-педагогічних працівників, студентів, аспірантів, інтернів та кліп. ординаторів ВНЗ МОЗ України, направлених за кордон на навчання або стажування відповідно до програми двостороннього та багатостороннього міжнародного обміну, на 100 осіб, які навчаються	Кількість науково-педагогічних працівників ВНЗ МОЗ України, які є членами науково-методичних комісій, координаційних рад МОН України, МОЗ України
БДМУ	0,49614	0,49989	0,98830	0,49882	0,49989
ВНМУ	0,49957	0,49989	0,28457	0,66248	0,49989
ДМА	0,49957	0,49989	0,50043	0,69107	0,49989
ДНМУ	0,49989	0,49989	0,13844	0,23193	0,49989
ЗДМУ	0,49957	0,49989	0,64964	0,50043	0,50011
ЗМАПО	0,49357	0,49989	0,13844	0,23193	0,49989
ІФНМУ	0,50118	0,49989	0,52074	0,52660	0,49989
ЛДМУ	0,49614	0,49989	0,13844	0,23193	0,49989
ЛНМУ	0,49989	0,50386	0,48932	0,89882	0,50043
НМАПО	0,63689	0,49989	0,47340	0,30893	0,50011
НМУ	0,51068	0,50043	0,37564	0,63689	0,50118
НФДАУ	0,49614	0,49989	0,78133	0,33752	0,49989
ОНМУ	0,50118	0,49989	0,52074	0,38755	0,49989
ТДМУ	0,50043	0,50011	0,96100	0,87189	0,50011
УМСА	0,49614	0,49989	0,36311	0,41044	0,49989
ХМАПО	0,49957	0,49989	0,13844	0,84032	0,49989
ХНМУ	0,49614	0,50011	0,57868	0,36311	0,49989
ХНМУ-14	0,38755	0,49882	0,67295	0,49989	0,49989

Таблиця VII.10 – Виховна робота

ВНЗ	Кількість студентів/інтернів-призерів спортивних змагань (Олімпійські ігри, чемпіонати Світу, Європи, Всесвітні Універсиади, чемпіонати України, Універсиади України, студентські олімпіади), на 100 осіб д.ф.н., які навчаються	Кількість студентів/інтернів-учасників заходів, що були проведені волонтерським рухом на 100 осіб д.ф.н., які навчаються	Кількість студентів-призерів мистецьких та творчих конкурсів, змагань КВК не нижче миського та обласного рівнів на 100 осіб д.ф.н., які навчаються	Кількість пропущених без поважних причин академічних годин лекцій, практичних та семінарських занять / кількість відррах. за академ. неусп. (для ПДО), на 100 осіб/інтернів, які навчаються	Кількість проведених заходів, присвячених знаменним подіям, національно-культурним традиціям, провідним вченим, політичним діячам, пам'ятним подіям закладу, на 100 осіб денної форми навчання
БДМУ	0,60071	0,49989	0,50011	0,49989	0,49989
ВНМУ	0,61245	0,49989	0,49989	0,50011	0,49882
ДМА	0,45004	0,49989	0,49957	0,49989	0,49957
ДНМУ	0,49614	0,49989	0,49957	0,50011	0,49882
ЗДМУ	0,50043	0,49989	0,49957	0,50011	0,49989
ЗМАПО	0,47340	0,49989	0,49882	0,50011	0,50386
ІФНМУ	0,46608	0,49989	0,49957	0,49989	0,49957
ЛДМУ	0,44125	0,49989	0,49957	0,49989	0,49957
ЛНМУ	0,94700	0,50011	0,57868	0,50011	0,50386
НМАПО	0,46608	0,49989	0,49882	0,50011	0,49882
НМУ	0,66248	0,49989	0,50118	0,49989	0,49882
НФАУ	0,47926	0,49989	0,49957	0,50011	0,50386
ОНМУ	0,45869	0,49989	0,49882	0,50011	0,49957
ТДМУ	0,45869	0,49989	0,49989	0,50011	0,52660
УМСА	0,49614	0,50011	0,51068	0,49989	0,49989
ХМАПО	0,47340	0,49989	0,49882	0,50011	0,50011
ХНМУ	0,45004	0,49989	0,49957	0,49989	0,49882
ХНМУ-14	0,43138	0,49614	0,49989	0,49989	0,49882

Це пов'язано ще й з тим, що показник розраховується на 100 осіб, які навчаються, а контингент наших студентів досить великий і має в останні роки тенденцію до зростання. Також необхідно збільшити кількість заходів, присвячених різноманітним знаменним подіям, у тому числі національно-культурним традиціям, провідним вченим, політичним діячам, пам'ятним подіям закладу; у цьому питанні ми залишилися на місці, якщо подивитися на цифрові показники. Я вважаю, що в ХНМУ як у одного з найстаріших медичних закладів країни для поліпшення безпосередньо цього напрямку роботи є все необхідне.

Лікувальна робота університету була оцінена як «успішна» та перебувала на першому місці серед усіх галузей. Ми вже третій рік поспіль отримуємо добру оцінку з цього напрямку нашої діяльності. Цього року ми посіли друге місце, піднялися на одну сходинку вгору. І можна було порадити з цього приводу, але розглянемо детальніше наші успіхи (*табл. VII.11*). За цифровими показниками у розділі «Кількість викладачів університету, які працюють позаштатними спеціалістами МОЗ, Департаментів охорони здоров'я обласної державної адміністрації і міської ради» нічого не змінилося, і ми залишаємось у червоному секторі оцінок рейтингу. Крім того, до цього сектору у 2015 р. потрапляє і розділ «Кількість нововведень з лікувально-діагностичної та профілактичної роботи, включених у Галузевий Реєстр нововведень МОЗ України» з оцінки «достатньо успішна», тобто на дві сходинки нижче порівняно з 2014 роком. Проте ми змогли підвищити показники у трьох напрямках цієї галузі, одна з яких «Кількість оперативних втручань, проведених науково-педагогічними працівниками клінічних кафедр, де проводяться оперативні втручання», перемістилася на одну сходинку вище – оцінку «успішно». Без змін залишилося питання зі збільшення кількості виданих у закладі методичних рекомендацій та інформаційних листів з грифом Українського центру науково-методичної інформації, а також збільшення кількості консультацій, проведених науково-педагогічними працівниками клінічних кафедр. Тому досягнення у цьому напрямку необхідно неухильно розвивати та нарощувати.

Таблиця VII.11 – Лікувальна робота

ВНЗ	Кількість університетських клінік та їх потужність у складі ВНЗ МОЗ України	Кількість оперативних втручань, проведених науковими педагогічними працівниками клінічних кафедр, де проводяться операції втручання, на 100 осіб НПП	Кількість консультацій, проведених науково-педагогічними працівниками клінічних кафедр, які здійснюють консультативну роботу, на 100 осіб НПП	Кількість виданих медичних рекомендацій та інформаційних листів з грифом Українського центру наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи МОЗ України, на 100 посад ПБС	Кількість викладачів закладу, які працюють поза штатними спеціалістами МОЗ України та структурних підрозділів з питань охорони здоров'я області та Київської міських державних адміністрацій, на 100 посад ПБС	Кількість нововведень із лікувально-діагностичної та профілактичної роботи, включених у Галузевий Реєстр нововведень МОЗ України, на 100 посад
БДМУ	0,54996	0,49989	0,50011	0,51068	0,52074	0,50043
ВНМУ	0,46608	0,50011	0,50011	0,48508	0,48932	0,50011
ДМА	0,46608	0,50011	0,49989	0,56862	0,49614	0,49882
ДНМУ	0,46608	0,49989	0,49989	0,44125	0,49989	0,47340
ЗДМУ	0,54996	0,50011	0,50011	0,50043	0,50011	0,49989
ЗМАПО	0,21867	0,50011	0,50011	0,49989	0,50643	0,51492
ІФНМУ	0,46608	0,50011	0,49989	0,49357	0,49882	0,50043
ЛДМУ	0,21867	0,49989	0,49989	0,41044	0,61245	0,47340
ЛНМУ	0,46608	0,50011	0,50011	0,48508	0,52074	0,49614
НМАПО	0,54996	0,49989	0,49989	0,56862	0,52660	0,54996
НМУ	0,46608	0,49989	0,49989	0,49989	0,49614	0,55875
НФДУ	0,46608		0,49989	0,69107	0,47340	0,49882
ОНМУ	0,96523	0,49989	0,49989	0,48508	0,48508	0,48932
ТДМУ	0,54996	0,49989	0,50011	0,49989	0,49614	0,49357
УМСА	0,46608	0,49989	0,49989	0,50386	0,48932	0,52074
ХМАПО	0,54996	0,49989	0,49989	0,49614	0,50043	0,49957
ХНМУ	0,80592	0,50011	0,49989	0,49357	0,48508	0,48932
ХНМУ-14	0,74127	0,49989	0,49989	0,48508	0,48508	0,49989

Незважаючи на досить активну роботу адміністративно-господарчого сектору університету, як і торік, спостерігаємо досить низький рівень забезпеченості комп'ютерами, що використовуються безпосередньо в навчальному процесі, а також не маємо достатньої кількості місць для колективного використання електронних інформаційних ресурсів (електронних читальних залів із вільним безпроводним інтернет-доступом) (*табл. VII.12*). До речі, ці показники підвищилися порівняно з 2014 р., але все одно перебувають у червоному секторі оцінок рейтингу «потребує покращання». На жаль, відсоток забезпечення сучасними підручниками (виданими за останні 5 років) знизився порівняно з 2014 роком, і ми перемістилися на одну сходинку вниз. Проте з напрямку «Кількість інтерактивних програмно-апаратних комплексів (муляжів, манекнів, тренажерів), на 100 осіб, які навчаються», якого не було в 2014 році, ми отримали оцінку «успішна», і порівняно з іншими ВНЗ виглядаємо дуже добре. Останні два напрями, на жаль, залишилися без змін, не стало гірше, але й краще не стало. Також за вимогами останніх років особливу увагу нам треба звернути на збільшення кількості місць для студентів, курсантів у навчально-тренінгових центрах або відповідних підрозділах університету.

У галузі «Фінансова і господарська діяльність» наші показники досить успішні (*табл. VII.13*). Робота в цьому напрямку взагалі оцінена за найвищим рівнем. На жаль, за таким показником як «Сума коштів, отриманих за проведення госпрозрахункових наукових досліджень, які пройшли державну реєстрацію в установленому порядку», ми втратили наші позиції на одну сходинку з «успішно» на «достатньо успішна» (цифри знизились порівняно з 2014 роком). За останніми чотирма показниками ми залишили за собою свої позиції. У результаті в 2015 році лише за двома напрямами з п'яти наша робота була оцінена як «успішна» порівняно з 2014 р., коли вона була оцінена як «успішна» за трьома напрямами.

Таблиця VII.12 – Матеріально-технічне забезпечення

ВНЗ	Забезпеченість комп'ютерами, що використовуються у навчальному процесі, підключеними до мережі Internet, на 100 осіб, які навчаються у ВНЗ МОЗ України	Кількість інтерактивних програмно-апаратних комплексів (муляжів, манекенів, тренажерів), на 100 осіб, які навчаються	Забезпеченість місцями колективного використання електронних інформаційних ресурсів (електронні читальні зали з вільним безпровідним інтернет-доступом), на 100 осіб, які навчаються у ВНЗ МОЗ України	Забезпеченість пуртожитками іногородніх суб'єктів навчання, на 100 іногородніх осіб, які навчаються у ВНЗ МОЗ України	Кількість навчальних місць у навчально-тренінгових центрах або відповідних підрозділах ВНЗ МОЗ України, на 100 осіб, які навчаються	Відсоток забезпечення сучасними підручниками (виданими за останні 5 років) на 3 суб'єкта навчання
БДМУ	0,49989	0,13844	0,48508	0,49989	0,50386	0,50043
ВНМУ	0,49989	0,10950	0,98830	0,50011	0,50043	0,49989
ДМА	0,50043	0,50011	0,49957	0,49989	0,50011	0,50011
ДНМУ	0,49957	0,98830	0,11893	0,49989	0,48932	0,50118
ЗДМУ	0,50043	0,12811	0,46608	0,49989	0,49882	0,50011
ЗМАПО	0,50011	0,19408	0,98830	0,50011	0,49957	
ІФНМУ	0,49989	0,36311	0,97228	0,50011	0,51492	0,50011
ЛДМУ	0,48932	0,98830	0,08526	0,49989	0,48932	0,49957
ЛНМУ	0,49882	0,50386	0,60071	0,50011	0,50043	0,50011
НМАПО	0,50386	0,14851	0,96873	0,50011	0,50011	
НМУ	0,50011	0,08526	0,20665	0,49989	0,49614	0,50043
НФАУ	0,49614	0,08526	0,42132	0,49989	0,49989	0,49989
ОНМУ	0,49882	0,44125	0,14851	0,50011	0,49357	0,49957
ТДМУ	0,52074	0,51068	0,48932	0,49989	0,57868	0,50011
УМСА	0,49614	0,08526	0,33752	0,50011	0,49882	0,50011
ХМАПО	0,54996	0,60071	0,49882	0,49989	0,50043	
ХНМУ	0,49357	0,98830	0,12811	0,49989	0,49614	0,50011
ХНМУ-14	0,48508		0,10950	0,49989	0,49882	0,50118

Таблиця VII.13 – Фінансова і господарська діяльність

ВНЗ	Залучено коштів спецфонду, на 100 посад ПВС	Уведено у дію нових / відремонтованих/реконструйованих площ навчальних, господарських (у т. ч. гуртожитки) та наукових приміщень (м ²), на 100 осіб, які навчаються	Сума отриманих коштів у якості грантів, на 100 посад ПВС	Сума коштів, витрачених на придбання навчального, наукового та лікувально-діагностичного обладнання, на 100 осіб, які навчаються	Сума коштів, отриманих за проведення госпрозрахункових наукових досліджень, які пройшли державну реєстрацію в установленому порядку, на 1 посаду ПВС
БДМУ	0,50011	0,50011	0,49989	0,49989	0,49989
ВНМУ	0,50011	0,50011	0,49989	0,49989	0,49989
ДМА	0,50011	0,49989	0,49989	0,50011	0,49989
ДНМУ	0,49989	0,49989	0,49989	0,50011	0,49989
ЗДМУ	0,50011	0,50011	0,50011	0,50011	0,49989
ЗМАПО	0,49989	0,49989	0,49989	0,49989	0,50011
ІФНМУ	0,50011	0,50011	0,49989	0,49989	0,49989
ЛДМУ	0,49989	0,49989	0,49989	0,50011	0,49989
ЛНМУ	0,49989	0,49989	0,49989	0,49989	0,49989
НМАПО	0,49989	0,49989	0,49989	0,49989	0,50011
НМУ	0,49989	0,49989	0,49989	0,49989	0,50011
НФАУ	0,50011	0,50011	0,49989	0,49989	0,50011
ОНМУ	0,50011	0,49989	0,50011	0,50011	0,49989
ТДМУ	0,50011	0,50011	0,50011	0,49989	0,49989
УМСА	0,50011	0,50011	0,49989	0,49989	0,49989
ХМАПО	0,49989	0,50011	0,49989	0,50011	0,49989
ХНМУ	0,50011	0,49989	0,49989	0,50011	0,49989
ХНМУ-14	0,50011	0,49989	0,49989	0,50011	0,50011

Така ситуація склалася з нашими місцями в галузевому рейтингу окремо за напрямками діяльності. На зборах у серпні 2015 р. і впродовж навчального року ми неодноразово відзначали, що зміни показників – це спільна робота підрозділів нашого університету, наводили численні приклади – «Кількість призерів студентських міжнародних та державних предметних олімпіад, міжвузівських конференцій студентів та молодих вчених» – робота наукової та навчально-методичної ланки університету; кількість кандидатів та докторів наук допенсійного віку, викладачів без наукового ступеня, які працюють більше 5 років; кількість доцентів, які працюють у закладі за основним місцем роботи – знову спільне питання, що стосується наукового росту наших співробітників та політики роботи з кадровим резервом. До речі, остання таблиця «Фінансова і господарська діяльність» і її показник «Сума коштів, отриманих за проведення госпрозрахункових наукових досліджень, які пройшли державну реєстрацію в установленому порядку» взагалі у більшості показник якості нашої наукової діяльності. І так далі. Тим, хто бажає більш детально про це згадати, пропоную переглянути відповідний звіт минулого року. Зараз про інше.

Визнання нашого університету здатним проводити якісну роботу за всіма напрямками на рівні кращих європейських освітянських шкіл – ось що для нас участь у рейтингах різного напрямку, особливо міжнародних. А якщо брати галузевий, так це взагалі питання конкурентоспроможності медичних вишів на рівні міністерства.

Ми прямуємо у європейський освітянський простір, це державна політика. Результат від проведення цієї політики – питання часу. Ми не можемо працювати, як раніше, це – топтання на місці. Нам необхідно розвиватися та шукати нові напрями діяльності. Необхідно постійно вивчати інформаційний простір для пошуку нових шляхів розвитку та вивчення досвіду інших закладів з метою розвинення власного університету.

У минулому році ми обговорювали, що підвищення власних позицій у галузевому рейтингу МОЗ України з метою отримання за всіма напрямками місць у першій трійці – це той мінімум, на який ми повинні орієнтуватися. Сьогодні ми ще раз розглянули та усвідомили, що всі ланки нашої діяльності – це спільна справа. Ключовим моментом результативності діяльності всього університету є якість спільної праці кожного науковця, педагога, диспетчера, інструктора та ін. Ми не можемо працювати окремо один від одного.

Пропоную керівному складу університету разом зі своїми підлеглими провести ретельний аналіз власної праці. Якщо є що виправити, то це необхідно зробити в найкоротший термін. Добре? Тоді чекаю на пропозиції, як розвиватись далі, між якими відділами необхідно посилити співпрацю і в якому напрямку; що потрібно зробити в першу чергу, які планується отримати результати, коли вони будуть, одразу або це довгостроковий проєкт, пропозиції з відповідного та творчого планування пошуку шляхів поліпшення нашого становища. Те, що керівництво завжди відкрите для конструктивного діалогу, ви знаєте. Тільки разом ми зможемо щось зробити. Побажаємо собі успіхів на цьому шляху.

КОМПЛЕКСНИЙ ПЛАН

роботи Харківського національного медичного університету на 2016–2017 н. р.

№ пор	Назва заходів	Термін	Відповідальні та виконавці
I	Удосконалення системи управління якістю вищої медичної освіти, наукового, кадрового та матеріально-технічного потенціалу університету		Ректор університету проф. В. М. Лісовий
I.1	Організувати функціонування університету на засадах автономії – самостійності, незалежності та відповідальності у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації освітнього процесу, наукових досліджень, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, добору і розстановки кадрів відповідно до вимог, які встановлені положеннями Закону України «Про вищу освіту»	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий
I.2	Забезпечити неухильне впровадження в університеті програмних положень Міністерства охорони здоров'я України, що стосуються реформування та розвитку вищої медичної освіти на додипломному та післядипломному етапах підготовки медичних кадрів. Контролювати оперативне виконання положень чинних нормативно-правових актів центральних органів виконавчої влади	Протягом навчального року	Ректор університету проф. В. М. Лісовий

I.3	<p>Проводити системне ознайомлення членів трудового колективу і студентів із нормативно-розпорядчими документами загальнодержавного, галузевого, територіального рівнів, які мають визначальний характер для діяльності університету. Забезпечувати широке інформування трудового колективу щодо рішень ректорату, вченої ради університету з питань навчально-методичної, наукової роботи і кадрової політики, розвитку матеріально-технічної бази, соціального захисту співробітників та студентів</p>	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий
I.4	<p>Впроваджувати дієві заходи щодо підготовки висококваліфікованих медичних кадрів, здатних до самостійної професійної діяльності відповідно до сучасних стандартів надання медичної допомоги</p>	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий
I.5	<p>Співпрацювати з регіональними центрами зайнятості, державними і комунальними лікувально-профілактичними закладами міста та області, роботодавцями з метою узгодження обсягів підготовки медичних кадрів відповідно до потреб галузі у фахівцях різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, особливо в питанні забезпечення лікарями «Загальної практики – сімейної медицини»</p>	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий
I.6	<p>Продовжувати роботу в напрямі створення умов для приведення до європейських стандартів стану навчально-методичної, наукової та інформаційної складових системи надання освітніх послуг в університеті</p>	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий
I.7	<p>Продовжити роботу з організації ефективної системи поєднання медичної освіти, науки і практики, забезпечення розвитку наукових досліджень у сфері клінічної та профілактичної медицини з концентрацією наукового потенціалу на вирішальних напрямках інноваційного розвитку охорони здоров'я, які регламентуються нормативною базою МОЗ та МОН України</p>	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий

1.8	Оперативно проводити зміни в навчально-методичному, науковому та інформаційному забезпеченні навчального процесу на основі результатів фундаментальних і прикладних наукових досліджень, доказової медицини, сучасних протоколів надання медичної допомоги	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий
1.9	Посилити всі напрями профорієнтаційної роботи з метою залучення до навчання в університеті абітурієнтів з якісною шкільною підготовкою	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий
1.10	Продовжити роботу зі впровадження заходів контролю за якістю початкового рівня знань іноземних громадян при прийомі їх на навчання. Активно працювати над впровадженням нових форм маркетингової діяльності щодо міжнародної співпраці та рекламно-інформаційного забезпечення набору іноземних громадян на навчання	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий
1.11	Розвивати в університеті умови для організації та проведення безперервної та ступеневої форми медичної освіти з орієнтацією на стандарти Всесвітньої федерації медичної освіти	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий
1.12	Проводити заходи з модернізації навчально-методичного забезпечення навчального процесу за умови пріоритету інтерактивних форм навчання, запровадження нових форм (у т. ч. дистанційних) підготовки здобувачів вищої медичної освіти з метою поліпшення якості їх практичної підготовки, особливого фахівців первинної ланки охорони здоров'я	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий
1.13	Співпрацювати з організаціями студентської молоді для вирішення питань, які стосуються покращання організації навчально-виховного процесу, якості надання освітніх послуг, вирішення проблем соціально-побутової та культурної сфер життя університету. Забезпечувати умови для розвитку та поширення форм роботи студентського самоврядування	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий

1.14	Забезпечувати проведення широкомасштабної роботи з національно-патріотичного, громадсько-правового, фізичного, екологічного, художньо-естетичного, трудового, морального та родинно-сімейного виховання студентів та лікарів-інтернів. Поширювати заходи, спрямовані на формування в молоді принципів здорового способу життя	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий
1.15	Посилити виховну роботу серед студентів-іноземців. Вживати дієві заходи для розв'язання їх побутових і соціальних проблем	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий
1.16	Впроваджувати дієві заходи з підвищення ефективності використання фінансових та матеріально-технічних ресурсів для забезпечення розвитку освітньої, наукової, лікувальної та інших напрямків діяльності університету	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий
1.17	Проводити системні заходи для попередження в структурних підрозділах університету ознак корупційних діянь, випадків фінансових зловживань і хабарництва	Постійно	Ректор університету проф. В. М. Лісовий
II	Організація та науково-методичне забезпечення навчально-виховного процесу на додипломному та післядипломному етапах здобуття вищої медичної освіти		Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректори з науково-педагогічної роботи, керівник ННЦ, директор ННІ ПО, декани факультетів

II. 1	<p>Організувати проведення заходів з оновлення основних нормативних актів діяльності, положень, навчальних планів університету з урахуванням змін у формах навчання, ліцензійному обсягу, а також відповідно до останніх нормативних актів МОЗ та МОН України щодо реформування галузі медичної освіти</p>	<p>Протягом навчального року</p>	<p>Перший проректор науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректори з науково-педагогічної роботи, керівник ННЦ, директор ННІ ПО, декани факультетів, керівники підрозділів</p>
II.2	<p>Проводити пошук передових методів управління якістю освіти, забезпечення максимальної ефективності та належного рівня надання медичних освітніх послуг з метою творчого впровадження кращих зразків в роботу університету</p>	<p>Постійно</p>	<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректори з науково-педагогічної роботи, керівник ННЦ, директор ННІ ПО, декани факультетів, керівники підрозділів</p>
II. 3	<p>Впроваджувати новітні інноваційні підходи для поліпшення якості підготовки лікарів на додипломному та післядипломному етапах. Організувати найбільш ефективні форми навчального процесу, що будуть всебічно сприяти формуванню у студентів, лікарів-інтернів та лікарів мотивацію до їх постійного самовдосконалення та безперервного професійного розвитку</p>	<p>Постійно</p>	<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректори з науково-педагогічної роботи, керівник ННЦ, директор ННІ ПО, декани факультетів</p>

II.4	<p>Організувати переробку та оновлення навчальних програм з дисциплін додипломної підготовки з урахуванням сучасних вимог до організації навчального процесу. Систематично контролювати впровадження у навчальний процес наскрізних програм, затверджених МОЗ України</p>	Протягом навчального року	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректори з науково-педагогічної роботи, керівник ННЦ, декани факультетів
II.5	<p>Забезпечити умови для прозорості діяльності всіх навчальних структур університету з метою упередження виникнення можливих корупційних дій, особливо при проведенні оцінювання результатів навчальної діяльності студентів, лікарів-інтернів, курсантів під час проведення державної атестації та впровадження курсу циклу навчання. Зобов'язати керівників структурних підрозділів максимально повно використовувати інформаційні ресурси університету для підвищення якості надання медичної освіти</p>	Постійно	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректори з науково-педагогічної роботи, керівник ННЦ, директор ННІ ПО, декани факультетів, завідувачі кафедр, керівники структурних підрозділів
II.6	<p>Відповідно до сучасної нормативно-законодавчої бази, що регламентує якість надання освітніх послуг, переробити схему проведення та навчально-методичну складову практично-орієнтованого іспиту. Посилити контроль за практичною складовою підготовки майбутніх лікарів, об'єктивністю її оцінювання як комплексної перевірки спроможності випускника здійснювати професійну практичну діяльність з урахуванням критеріїв і вимог Директиви Європейського Союзу 2005/36/ ЄС, глобальних стандартів підвищення якості медичної освіти, Європейських стандартів підготовки сімейних лікарів (WFME, 2009; WONCA 2013)</p>	Протягом навчального року	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректори з науково-педагогічної роботи, керівник ННЦ, декани факультетів, голови профільних методичних комісій

II.7	Для забезпечення належного рівня проведення атестації випускників провести ретельний аналіз недоліків у підготовці студентів та лікарів-інтернів, що були висловлені у пролозіях голів екзаменаційних та атестаційних комісій під час проведення випускних іспитів, розробити програму заходів їх ліквідації	Протягом навчального року	Проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, керівник ННЦ, директор ННІ ПО, декани факультетів, завідувачі кафедр
II.8	Провести ретельний аналіз результатів складання ліцензійних інтегрованих іспитів рівня «Крок 1; 2; 3» та системи підготовки до них. Відповідальним за підготовку до ЛІІ по університету разом зі співробітниками ННЦ розробити та впровадити єдине Положення про порядок підготовки до ЛІІ «Крок». Посилити заходи з мотиваційно-роз'яснювальної роботи, особливо серед іноземних студентів, щодо важливості якісної підготовки до складання ЛІІ	Протягом навчального року	Проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, керівник ННЦ, відповідальні за підготовку до складання ЛІІ, декани факультетів
II.9	Продовжити розширення напрямів діяльності Навчально-наукового центру ХНМУ з метою забезпечення ефективної системи моніторингу якості освіти упродовж всього терміну навчання. Забезпечити дієву роботу системи внутрішнього аудиту управління якістю навчального процесу та внутрішнього рейтингового оцінювання всіх видів діяльності науково-педагогічного персоналу кафедр	Протягом навчального року	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректори з науково-педагогічної роботи, керівник ННЦ, декани факультетів
II.10	З метою відпрацювання студентами, лікарями-інтернами практичних навичок продовжити роботу щодо організації на базі Навчально-наукового центру ХНМУ профільних симуляційних фантомних класів за окремими напрямками медичної підготовки. Укомплектувати сучасними фантомами, муляжами інтерактивним навчальним та клінічним обладнанням класи Навчально-наукового центру ХНМУ та навчально-тренінгові класи університетських клінік	Протягом року	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, керівник ННЦ

II.11	З метою прийняття та своєчасного виконання управлінських рішень різного рівня, направлених на підвищення якості надання освітніх послуг, продовжити розвиток інформаційних систем управління діяльністю навчального закладом. Особливу увагу приділити зміцненню системи інформаційних зв'язків між керівними структурами, деканатами, навчальними структурними підрозділами та кафедрами. Запровадити систему персональної відповідальності викладачів за своєчасне інформування про накопичення поточної та екзаменаційної заборгованості у студентів. Посилити персональну відповідальність керівників факультетів за неприйняття адміністративних рішень стосовно студентів, які мають накопичену академічну заборгованість, особливо на етапі 6-го та 12-го семестрів навчання	Протягом навчального року	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректори з науково-педагогічної роботи, керівник ННЦ, декани факультетів, завідувачі кафедр, керівники навчально-методичних структурних підрозділів
II.12	На основі діючих навчальних програм з професійно-орієнтованих дисциплін терапевтичного, хірургічного, педіатричного та гігієнічного напрямів постійно впроваджувати заходи щодо забезпечення всебічної підготовки студентів з питань надання невідкладної та медико-психологічної допомоги пораненим, зокрема з надання медичної допомоги при бойовій травмі	На початку навчального року	Проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, декани факультетів, голови профільних методичних комісій, завідувачі відповідних кафедр
II.13	Забезпечити відповідно до потреб медичної галузі регіону проведення необхідних обсягів післядипломного підвищення кваліфікації лікарів шляхом проведення тематичного вдосконалення, передатестаційних циклів та спеціалізації за акредитованими спеціальностями, які є актуальними в нашому та сусідніх регіонах, з використанням сучасної бази навчально-науково-виробничих об'єднань, науково-дослідних інститутів та профільних кафедр університету	Протягом навчального року	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, директор ННІ ПО, завідувачі відповідних кафедр

II.14	<p>Продовжувати надання освітніх послуг за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування», забезпечити надання освітніх послуг з одержання другої вищої освіти за спеціальністю «Наука про освіту» та у сфері вищої освіти за напрямом підготовки «Соціальна робота» та «Фізична реабілітація»</p>	<p>Протягом навчального року</p>	<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, директор ННІ ПО, завідувачі відповідних кафедр</p>
II.15	<p>Продовжити роботу зі сприяння працевлаштуванню та контролю за доїздом випускників Харківського національного медичного університету до інтернатури завдяки співпраці ННІ ПО ХНМУ з державною службою зайнятості, лікувальними установами, ДЮЗ Харківської обласної державної адміністрації, а також роботу з надання одноразової грошової допомоги випускникам, які розподілені до лікувальних закладів сільської місцевості</p>	<p>Протягом навчального року</p>	<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, директор ННІ ПО</p>
II.16	<p>Забезпечити контроль за викладанням військово-медичної та військово-спеціальної підготовки на післядипломному етапі навчання фахівців та викладання питань надання домедичної допомоги і першої невідкладної медичної допомоги при надзвичайних станах та в особливий період для волонтерів, окремих категорій немедичних працівників, військовослужбовців</p>	<p>Протягом навчального року</p>	<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, директор ННІ ПО</p>

II.17	<p>Активізувати роботу колективів кафедр щодо написання сучасних підручників. Проводити роботу з науково-педагогічним персоналом кафедр щодо організації створення сучасної навчально-методичної літератури (посібників та підручників, у т. ч. англійською мовою), зосередивши увагу на обов'язковому дублюванні всіх видань в електронному вигляді. Посилити роботу з авторськими колективами щодо отримання на створену навчальну, навчально-методичну літературу грифів МОН та МОЗ України, ЦМК МОЗ України. Розробити та запровадити систему підтримки та заохочення авторських колективів, у тому числі фінансово-матеріальної, грантової, індивідуально-рейтингової</p>	<p>Протягом навчального року</p>	<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректори з науково-педагогічної роботи, керівник ННЦ, директор ННІ ПО, декани факультетів, голови профільних методичних комісій, завідувачі кафедр</p>
II.18	<p>Відповідно до сучасних вимог організаційно-методичного забезпечення навчального процесу провести роботу з оновлення методик та засобів надання освітніх послуг на всіх освітніх рівнях. Посилити роботу з інтеграції природничо-наукових та професійно-орієнтованих дисциплін, особливо того компонента, який стосується організації самостійної роботи студентів</p>	<p>Протягом навчального року</p>	<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректори з науково-педагогічної роботи, керівник ННЦ, директор ННІ ПО, голови профільних методичних комісій, завідувачі кафедр</p>
II.19	<p>Навчально-методичному кабінету та головам методичних комісій організувати заходи з консультативного навчання щодо питань видання навчально-методичної літератури на кафедрах та в структурних підрозділах університету. Разом із Науковою бібліотекою проводити контроль за станом наповнення новою навчально-методичною літературою Релозитарію</p>	<p>Протягом навчального року</p>	<p>Проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, керівник ННЦ, директор Наукової бібліотеки, завідувач навчально-методичного кабінету, голови профільних методичних комісій, завідувачі кафедр</p>

II20	<p>Науковій бібліотеці продовжити роботу зі створення сучасного та оптимального інформаційного середовища університету, зосередивши увагу на таких питаннях:</p> <ul style="list-style-type: none"> – комплексування фонду сучасними підручниками для забезпечення ними якомога більшої кількості студентів, придбання нових видань навчальної та наукової літератури відповідно до ліцензійних вимог; – розширення можливостей доступу та використання студентами у навчальних та наукових цілях електронних інформаційних ресурсів, шляхом розширення можливостей читальних залів з Інтернет-доступом; – пошук та організація нових площ для самостійної роботи студентів, додаткових можливостей для розміщення та збереження фонду бібліотеки; – розділення пунктів обслуговування (абонемент і читальний зал) англомовних студентів, збільшення посадкових місць для їх самостійної роботи до необхідного мінімуму; – поповнення та оновлення технічного парку бібліотеки з метою внесення всього читачького фонду до електронного каталогу, виконання інформаційно-комунікаційних сервісів тощо 	<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник. Проректори: проф. В. Д. Марковський, проф. В. В. М'ясоєдов, Б. А. Запєвський; директор Наукової бібліотеки</p>
	Протягом навчального року	Проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, директор ННІ ПО, декани факультетів
II21	Продовжити роботу з підвищення педагогічної кваліфікації науково-педагогічними працівниками університету, отримання ними вищої педагогічної освіти	Протягом навчального року

II.22	Відповідно до змін нормативної бази розробити нові положення щодо внутрішньоуніверситетських форм підвищення кваліфікації викладачів. Впроваджувати заходи щодо вдосконалення та розвитку психолого-педагогічної майстерності педагогічного персоналу кафедр шляхом організації тренінгів та інтерактивних форм навчання, особливо для викладачів зі стажем роботи до 5 років	За планами роботи ННЦ	Проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, керівник ННЦ, декани факультетів
II.23	Розширювати форми надання психологічної допомоги студентам та співробітникам університету. Продовжити практику роботи постійно діючої групи психологічної підтримки. Впровадити заходи щодо розширення циклу тренінгів комунікаційної компетентності з метою нормалізації психологічного здоров'я та підвищення культури студентів	Постійно	Проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, керівник ННЦ, декани факультетів
II.24	Продовжити впровадження нових форм роботи у практику проведення соціологічних досліджень різних напрямів життєдіяльності університету. Аналізувати інформацію про можливість виникнення точок соціальної напруги в педагогічному та студентському колективах з метою своєчасного прийняття відповідних управлінських рішень	Протягом навчального року	Проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, керівник ННЦ, декани факультетів
II.25	Вчасно подавати інформацію про показники контингенту студентів, лікарів-інтернів, магістрів, слухачів, клінічних ординаторів, аспірантів та докторантів на офіційний сайт ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я.Горбачевського МОЗ України» у форматі статистичного модуля програми «Контингент» та своєчасно вносити всі необхідні зміни до автоматизованої системи «ЄДЕБО» МОН України	Протягом навчального року	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Калустник, проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, керівник ННЦ, директор ННІ ПО, декани факультетів

II.26	Продовжити впровадження у навчально-виховний процес сучасних форм інформаційно-комунікаційних технологій із забезпеченням вільного доступу до мережі «Інтернет», створення та використання у навчанні відеофільмів, моделей патологічного процесу, віртуальних навчально-контролюючих програм та ін.	Протягом навчального року	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректори з науково-педагогічної роботи, керівник ННЦ, завідувач методичного кабінету, голови профільних методичних комісій, завідувачі кафедр
II.27	Продовжити роботу з організації та розвитку дистанційних форм навчання на післядипломному етапі з метою забезпечення безперервного професійного розвитку лікарів. Удосконалити використання Інтернет-ресурсів, розширити можливість доступу лікарів до високоякісної післядипломної освіти	Постійно	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, директор ННІ ПО, завідувачі кафедр
II.28	З метою розширення контактів та різних форм співпраці з міжнародними організаціями, зарубіжними навчальними та науково-практичними закладами, у тому числі для отримання грантів на участь студентів і викладачів у міжнародних проектах і програмах, інтенсифікувати методи пошуку та розповсюдження відповідної інформації серед кафедральних колективів, надавати їм допомогу для підготовки проектних заявок та реалізації міжнародних проектів. Розглянути можливість підготовки спільних конкурсних заявок на участь у міжнародних проектах з університетами та навчальними закладами неметричного профілю. Розробити та впровадити заходи щодо координації планування та діяльності підрозділів університету з розробки та виконання міжнародних угод і договорів	Протягом навчального року	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов, проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, начальник відділу міжнародних зв'язків, Декани факультетів

II.29	<p>Продовжити роботу з популяризації міжнародної діяльності з метою підвищення активності всіх кафедральних колективів у розвиненні цього напрямку діяльності університету. Розробити невідкладні заходи залучення працівників, студентів, аспірантів, інтернів та ординаторів до програм міжнародного стажування. Активізувати роботу підрозділів та кафедр університету щодо участі в міжнародних освітніх проектах та освітянських виставках. Поширити практику формування програм двостороннього та багатостороннього міжнародного обміну. Закріпити в практиці рейтингової оцінки діяльності кафедральних колективів оцінювання міжнародної активності та участі у різноманітних міжнародних проектах</p>	Протягом навчального року	<p>Проректор з наукової роботи проф. В. В. Місяєдов, проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, начальник відділу міжнародних зв'язків, декани факультетів</p>
II.30	<p>Посилити роботу з підготовки проектних заявок та участі в пошуку можливостей отримання Грантів для участі студентів і науково-педагогічних працівників у міжнародних освітніх програмах. Посилити роль кафедральних колективів у формуванні конкурсних заявок проєктів Європейського союзу (Еразмус+, Жан Моне). Активізувати роботу з пошуку закордонних ВНЗ-партнерів для розробки і впровадження у навчальний процес напрямів підготовки із отриманням подвійних дипломів про вищу освіту, а також програм підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів. Розробити та впровадити програму залучення іноземних фахівців до викладацької діяльності в університеті, у тому числі на засадах дистанційного викладання курсів окремих дисциплін</p>	Протягом навчального року	<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, начальник відділу міжнародних зв'язків, декани факультетів</p>

II.31	<p>З метою формування позитивного іміджу університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> – активізувати суспільно-іміджеву складову педагогічної, наукової та лікувально-профілактичної роботи вчених та фахівців університету; – інтенсифікувати рекламно-іміджеву діяльність за рахунок участі у міжнародних освітніх форумах і виставках за кордоном, відвідання іноземних закладів для розповсюдження інформації про університет 	Постійно	<p>Проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов, проректори з науково-педагогічної роботи: проф. В. Д. Марковський, доч. Ю. К. Резуненко, начальник відділу міжнародних зв'язків, декани факультетів</p>
II.32	<p>З метою покращення змістовної та інформаційної активності сайту університету закінчити формування у повному обсязі його англійської версії. Забезпечити продовження роботи з формування німецькомовної версії. Розглянути питання про доцільність формування франкомовної версії сайту, виходячи зі значущості французької мови як однієї з офіційних мов спілкування у Євросоюзі. Більш інтенсивно використовувати медійні ресурси університету: офіційний сайт, сторінки кафедр тощо з метою популяризації у світі різних напрямів діяльності університету. Посилити рекламно-іміджеву складову роботи міжнародного відділу</p>	Протягом навчального року	<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, начальник відділу міжнародних зв'язків, декани факультетів</p>
II.33	<p>Продовжити практику проведення заходів із забезпечення якісного відбору громадян іноземних країн, які бажають навчатися в університеті, особливо з організації перевірки рівня їх початкових знань</p>	Постійно	<p>Проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, декани V та VI факультетів, начальник відділу з набору іноземних громадян та паспортно-візової роботи</p>

<p>Проректори з науково-педагогічної роботи: проф. В. Д. Марковський, проф. І. В. Летік, декани факультетів, представники органів студентського самоврядування</p>	<p>Постійно</p>	<p>Продовжити роботу з національно-патріотичного, етично-духовного та громадсько-правового виховання студентів. Активно залучати іноземних студентів до всіх форм робіт зі студентського самоврядування та виховної роботи. Всебічно розвивати студентське самоврядування з метою забезпечення виконання студентами своїх обов'язків та захисту їх прав. Посилити роботу в гуртожитках щодо вирішення соціально-побутових питань та забезпечення безпеки життєдіяльності студентів. Активізувати роботу студентських рад з метою залучення більшої кількості студентів-іноземців до художньої самодіяльності та спортивно-масових заходів</p>
<p>Проректор з науково-педагогічної роботи проф. І. В. Летік, директор музею історії ХНМУ</p>	<p>Протягом навчального року</p>	<p>Активізувати роботу Асоціації випускників університету, дії якої разом з адміністрацією університету будуть спрямовані на розвиток матеріально-технічної бази та впровадження новітніх технологій і застосування сучасних програм при підготовці фахівців</p>
<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректори з науково-педагогічної роботи: проф. В. Д. Марковський, проф. І. В. Летік, директор ІННІ ПО</p>	<p>Протягом навчального року</p>	<p>Забезпечити надалі підтримку векторних напрямів діяльності волонтерського руху університету: допомога лікарям у медичних закладах міста при масових ураженнях, паліативно-хоспісна допомога; навчання студентів немедичних навчальних закладів м. Харкова надання домедичної допомоги; боротьба з актуальними захворюваннями, шефський напрямок, некрополеведення. Розвинути волонтерську діяльність за програмою «Медичний волонтер»</p>

II.37	<p>Підтримувати культ здорового способу життя серед студентів, викладачів та співробітників університету. Активізувати роботу щодо залучення студентів та співробітників до масових фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів, посилити інформаційну складову заходів із формування здорового способу життя та попередження шкідливих звичок. Затвердити програми постійного друкування та розповсюдження методичних рекомендацій щодо профілактичної і просвітницької роботи з питань попередження захворюваності на СНІД, туберкульоз, запобігання наркотичній, алкогольній залежності, тютюнозалежності</p>	<p>Постійно</p>	<p>Проректори з науково-педагогічної роботи: проф. В. Д. Марковський, проф. І. В. Лєтїк, декани факультетів</p>
II.38	<p>Посилити фахову роль колективу кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я, її тренерського складу в підготовці студентів університету до участі у спортивних змаганнях різного рівня. Зосередити увагу на підготовці потенційних учасників спортивних змагань найвищого рівня</p>	<p>Постійно</p>	<p>Проректор з науково-педагогічної роботи проф. І. В. Лєтїк, завідувач кафедри, декани факультетів</p>
II.39	<p>Посилити роботу щодо участі університету в міжнародних фестивалях студентської творчості. Творчим та мистецьким підрозділам університету із залученням найбільш креативної молоді зосередити роботу на цільовій підготовці до участі у конкурсах та змаганнях міського та обласного рівнів. Продовжувати університетські традиції щодо проведення різноманітних святкових заходів, розробити календар проведення загальноуніверситетських заходів, присвячених знаменним подіям, з урахуванням традиції «Alma mater», здобутків провідних вчених, історичних постатей у науці та педагогіці, пам'ятним подіям</p>	<p>Постійно</p>	<p>Проректор з науково-педагогічної роботи проф. І. В. Лєтїк, декани факультетів, керівники творчих та мистецьких підрозділів та гуртків</p>

II.40	<p>Поширити практику організації студентських клубів за інтересами з метою запобігання негативному впливу інформації, що містить елементи жорстокості, бездуховності, насильства, та пропагування кращих здобутків національної культури, популяризації притаманних українському народові родинних цінностей. Запобігти створенню умов для виникнення випадків соціальної напруги в студентських колективах. Посилити роботу з моніторингу історичних, політичних, релігійних особливостей та напрямів творчої активності студентів із метою сприяння взаємопроникненню національних стилів спілкування, надання психологічної допомоги студентам-іноземцям та організації різноманітних форм позааудиторної роботи</p>	<p>Проректор з науково-педагогічної роботи проф. І. В. Летік, керівник ННЦ, декани факультетів, начальник відділу міжнародних зв'язків, начальник відділу з набору іноземних громадян та паспортно-візової роботи</p>
III	<p>Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу та наукової діяльності</p>	<p>Постійно</p>
III.1	<p>Проводити ефективну кадрову політику, яка би задовольняла потреби університету в кваліфікованих науково-педагогічних кадрах, їх ефективному використанні</p>	<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, начальник відділу кадрів</p>
III.2	<p>Здійснювати контроль за формуванням дієвого кадрового резерву на кафедрах, особливо тих, які очолюють особи пенсійного та передпенсійного віку. Проводити заходи з контролю виконання заходів щодо оптимізації підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Провести атестаційну перевірку стану роботи на кафедрах із викладачами без наукового ступеня, які працюють в університеті більше 5 років із наступним прийняттям управлінських кадрових рішень</p>	<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов, начальник відділу кадрів</p>

III.3	<p>Посилити вимоги до керівників факультетів, підрозділів та кафедр щодо роботи, яка стосується планування та підготовки кадрів, резерву керівного складу, а також питань підвищення кваліфікації співробітників за педагогічною та лікувальною складовою.</p> <p>Скоординувати у єдине ціле кадрову складову роботи кафедральних колективів, відділу кадрів, наукового відділу, міжнародну освітню та мовну роботу відділу міжнародних зв'язків щодо виконання потенційними пошуковачами вчених звань сучасних кваліфікаційних вимог</p>	Постійно	<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов, начальник відділу кадрів, начальник відділу міжнародних зв'язків, завідувачі кафедр</p>
III.4	Упроваджувати заходи індивідуальної роботи з резервом на посади завідувачів кафедр та керівників підрозділів	Протягом навчального року	Начальник відділу кадрів
III.5	Забезпечити виконання законодавчих та нормативних вимог щодо організації конкурсів на посади професорсько-викладацького складу, здійснювати контроль за дотриманням конкурсного відбору претендентів	Постійно	<p>Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, начальник відділу кадрів</p>
III.6	Перевіряти і контролювати дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку та вимог законодавства про працю	Постійно	Начальник відділу кадрів
IV	Наукова діяльність		Проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов
IV.1	<p>Пріоритетними напрямками наукової роботи у 2016–2017 н. р. вважати такі:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ реалізація положень Закону «Про вищу освіту», Закону «Про наукову та науково-технічну діяльність»; ▪ проведення інноваційних, насамперед фундаментальних наукових досліджень; ▪ модернізація матеріально-технічної бази наукових досліджень; ▪ підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів 	Постійно	Проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов

IV2	<p>При організації та проведенні наукових досліджень зосередити зусилля на таких завданнях:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розвиток фундаментальних і прикладних досліджень переважно за державними та регіональними науковими пріоритетами і програмами; – збільшення частини власних витрат на проведення НДР; – всебічна підтримка ініціативи наукових і науково-педагогічних працівників щодо обрання тематики НДР за пріоритетними напрямками; – визначення заходів щодо стимулювання за досягнення високих результатів при проведенні наукових досліджень, сприяння постійному зростанню якості результатів НДР і збільшенню можливих результатів світового рівня; – постійна підтримка талановитої молоді з числа студентів, аспірантів та молодих вчених; – сприяння безперервній інтеграції наукових результатів у навчальний процес та гармонізації наукової, навчальної та методичної роботи; – пошук шляхів модернізації матеріально-технічної наукової та лабораторної бази; – постійна модернізація та розвиток наукової інформаційної бази; – сприяння розвитку інноваційної діяльності в університеті; – популяризація власних наукових досягнень та результатів досліджень; – сприяння розвитку міжнародних наукових зв'язків і міжнародних наукових проектів; – сприяння співробітництву з науковими установами, іншими ВНЗ і органами державної та місцевої влади; – встановлення персональної, чіткої відповідальності всіх керівників, викладачів і вчених за досягнення високих наукових результатів і наукового іміджу університету; 	<p>Постійно</p>	<p>Проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов, керівники НДР, завідувачі кафедр, відповідальні за наукову діяльність кафедр та підрозділів</p>
-----	--	-----------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> – проведення політики відкритості, прозорості й колегальності прийняття рішень щодо науково-дослідної роботи; – дотримання норм наукової доброчесності; – постійний пошук ґрантів на підтримку і проведення науково-дослідних робіт, наукових проєктів, наукових та освітніх стажувань і стипендій; – сприяння посиленню патентно-ліцензійної роботи і забезпеченню підтримки чинних охоронних документів (насамперед, патентів на винахід); – посилити консультативно-заохочувальну роль фахівців служби інтелектуальної власності, розробити заходи підтримки, в тому числі фінансового характеру, авторів патентів, особливо на винахід; – з метою підсилення вагомості статей у фахових вітчизняних та зарубіжних наукових виданнях оптимізувати рейтингове значення показників наукової роботи, пов'язаних із видавничою активністю кафедри 		
<p>N.3</p>	<p>Вважати обов'язковими критеріями ефективної наукової діяльності кафедри (підрозділу) протягом звітного року такі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – отримання патенту на винахід; – ліквідацію заборгованості із виконання дисертаційних робіт співробітниками та здобувачами; – видання інформаційного листа, методичних рекомендацій із грифом Українського центру наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи МОЗ України; – підготовка нововведення з лікувально-діагностичної та профілактичної роботи, включеного до Переліку науково-технічної продукції МОЗ України; – наявність не менше 2 публікацій у зарубіжних наукових виданнях, одна з яких у виданні бази Scopus (об'ємом не менше 4 сторінок кожна) 	<p>Постійно</p>	<p>Проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов, керівники НДР, завідувачі кафедр, відповідальні за наукову діяльність кафедр та підрозділів начальник планово-фінансового відділу</p>

M4	<p>Продовжити впровадження засад концепції «навчання через дослідження», спрямувавши зусилля на таке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – організація методичного, наукового, матеріально-технічного супроводу; – максимальне залучення студентів до наукової діяльності на кафедрі; – забезпечення обов'язкової участі студентів у складі творчих груп із виконання навчально-дослідницької роботи з дорученням їм відповідальності за конкретну частку роботи, публікації матеріалів досліджень; – забезпечення висвітлення результатів НДР на Всеукраїнських олімпіадах та конкурсах; – кафедральним колективам активізувати роботу зі студентами з груп поглибленого вивчення дисциплін у напрямку їх індивідуальної підготовки до участі у студентських міжнародних та державних предметних олімпіадах, міжвузівських конференціях; – впровадити підвищення рейтингового значення показника підготовки студентів до участі у міжнародних та державних предметних олімпіадах, міжвузівських конференціях при оцінці діяльності кафедральних колективів та індивідуальному рейтингу фахівців тощо 	Постійно	Проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов, завідувачі кафедр, відповідальні за наукову діяльність кафедр та підрозділів, рада молодих вчених
M5	<p>Забезпечити ефективну підготовку докторів філософії за спеціальностями «Медицина», «Стоматологія», «Технології медичної діагностики та лікування» відповідно Державним стандартам.</p>	Постійно	Проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов, завідувачі кафедр, рада молодих вчених

IV.6	<p>Проводити постійну роботу за такими напрямками:</p> <ul style="list-style-type: none"> – інтенсифікація підготовки докторів філософії та докторів наук з метою забезпечення дієвого резерву на посади доцентів, професорів та завідувачів кафедр; – збільшення переліку спеціальностей, за якими проводяться захисти дисертаційних робіт у спеціалізованих університетах; – розробити заходи підтримки співробітників університету з метою стимулювання їх до професійного росту у т.ч. до оволодіння іноземними мовами 	Постійно	Проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов, завідувачі кафедр, рада молодих вчених
IV.7	<p>Інтенсифікувати роботу з розширення міжнародних зв'язків університету, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> – з участі у виконанні проєктів програми «Горизонт-2020»; – з практики стажування молодих науковців за кордоном; – запрошення до ХНМУ науковців зі світовим ім'ям для читання лекцій; – розширення тематики університетських олімпіад з міжнародною участю, особливо тих, що проводяться серед молодих науковців 	Постійно	Проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов, завідувачі кафедр, відповідальні за наукову діяльність кафедр та підрозділів, рада молодих вчених, рада СНТ
IV.8	Проводити роботу зі збільшення кількості інтернет-конференцій, онлайн-конференцій, вебінарів тощо	Протягом навчального року	Проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов, відповідальні за наукову діяльність кафедр та підрозділів, керівники НДР, рада молодих вчених

IV.9	<p>Скоординувати роботу лікувального і наукового відділів з підготовки нововведень, методичних рекомендацій, інформаційних листів з лікувально-діагностичної роботи, які могли би бути включеними у Галузевий Реєстр нововведень МОЗ України; підвищити оціночну вагу цих показників при визначенні рангового місця діяльності кафедр та окремих викладачів. Координувати роботу клінічних кафедр щодо активізації науково-дослідницької і раціоналізаторсько-винахідницької діяльності для збільшення кількості впроваджень у медичну практику нових та удосконалення раніше розроблених методів діагностики, лікування та профілактики</p>	<p>Протягом навчального року</p>	<p>Проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов, проректор з науково-педагогічної роботи доц. Ю. К. Резуненко, відповідальні за наукову діяльність кафедр та підрозділів, керівники НДР</p>
V	<p>Лікувально-профілактична робота кафедр та інститутів Університету</p>		<p>Проректор з науково-педагогічної роботи доц. Ю. К. Резуненко</p>
V.1	<p>Забезпечити подальший розвиток клінічних баз університету. Розвивати роботу клінічних кафедр та університетських клінік на принципах доступності та якості високоспеціалізованої допомоги, поетапної реалізації положень, визначених основними напрямами державної політики в галузі охорони здоров'я України</p>	<p>Постійно</p>	<p>Проректор з науково-педагогічної роботи доц. Ю. К. Резуненко, головні лікарі університетських клінік, завідувачі кафедр</p>
V.2	<p>Упроваджувати заходи зі сприяння роботи клінічних кафедр на співпрацю з органами практичної охорони здоров'я щодо забезпечення виконання в повному обсязі діючих програм у галузі охорони здоров'я України</p>	<p>Постійно</p>	<p>Проректор з науково-педагогічної роботи доц. Ю. К. Резуненко, головні лікарі університетських клінік, завідувачі кафедр</p>

V.3	Розробити та впровадити систему заходів із розширення співпраці університетських клінік, кафедр та клінічних підрозділів університету з зарубіжними партнерами різного рівня	Постійно	Проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов, проректор з науково-педагогічної роботи доц. Ю. К. Резуненко, головні лікарі університетських клінік, завідувачі клінічних кафедр
V.4	Контролювати виконання плану з проходження спеціалізації та підвищення фахової професійної діяльності співробітників клінічних кафедр та університетських клінік	Постійно	Проректор з науково-педагогічної роботи доц. Ю. К. Резуненко, завідувачі клінічних кафедр, головні лікарі університетських клінік
V.5	Продовжити роботу з оснащення університетських клінік сучасним медичним діагностичним та лікувальним обладнанням	Постійно	Проректор з науково-педагогічної роботи доц. Ю. К. Резуненко, проректор з АГР Б. А. Залевський, завідувачі клінічних кафедр, головні лікарі університетських клінік
VI	Фінансово-господарське забезпечення діяльності університету		Проректор з АГР Б. А. Залевський, начальник планово-фінансового відділу О. М. Толстікова, головний бухгалтер С. М. Міловідова
VI.1	Суворо контролювати дотримання нормативних вимог у господарсько-фінансовій діяльності, проводити своєчасне та достовірне складання фінансової звітності, здійснювати постійний контроль за станом розрахункової діяльності	Постійно	Начальник планово-фінансового відділу О.М. Толстікова, головний бухгалтер С.М. Міловідова

VI.2	Забезпечувати цільове та економічне використання асигнувань, встановлених кошторисами на відповідний бюджетний період, особливо в частині бюджетних асигнувань	Постійно	Начальник планово-фінансового відділу О. М. Толстікова, головний бухгалтер С. М. Міловідова
VI.3	Проводити внутрішній аудит окремих аспектів фінансової та господарської діяльності підрозділів університету та в разі виявлення порушень вживати відповідних заходів згідно з діючими законодавчими актами	Постійно	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з АГР Б. А. Залевський, начальник планово-фінансового відділу О. М. Толстікова, головний бухгалтер С. М. Міловідова
VI.4	Першочергово спрямовувати кошти загального та спеціального фондів державного бюджету на поліпшення соціального захисту студентів та працівників; підготовку університету для роботи в осінньо-зимовий період	Протягом навчального року	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з АГР Б. А. Залевський, начальник планово-фінансового відділу О. М. Толстікова, головний бухгалтер С. М. Міловідова
VI.5	Продовжити роботу зі створення та оснащення міждисциплінарних симуляційних тренінгових класів на базі ННЦ для розширення можливості оволодіння студентів та лікарів-інтернів необхідними практичними навичками та методиками	Відповідно до плану	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. Д. Марковський, проректор з АГР Б. А. Залевський, керівник ННЦ

VI.6	Забезпечити проведення необхідного капітального та поточного ремонту кафедр, санітарно-технічних та електричних мереж навчальних корпусів і гуртожитків. Забезпечити оптимальне функціонування соціально-побутової сфери університету в осінньо-зимовий період 2016–2017 н. р. Зосередити зусилля на подальшому впровадженні в університеті інноваційних енергозберігаючих технологій	Відповідно до плану	Проректор з АГР Б. А. Залевський
VI.7	Здійснювати пріоритетне матеріально-технічне та фінансове забезпечення впровадження нових освітніх технологій та послуг в організації навчального процесу на всіх напрямках та рівнях надання освітніх послуг.	Постійно	Перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректори з науково-педагогічної роботи, проректор з АГР Б. А. Залевський
VI.8	Забезпечити проведення капітального та поточного ремонтів корпусів університету та підлеглих територій, приведення гуртожитків у відповідність до санітарних-технічних норм. Активно залучати до питань упорядкування студентських гуртожитків та навчальних корпусів університету органи студентського самоврядування.	Відповідно до планів АГЧ	Проректор з АГР Б. А. Залевський, проректор проф. І. В. Летік

Проект комплексного плану підготували: перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустник, проректор з наукової роботи проф. В. В. М'ясоєдов, проректори з науково-педагогічної роботи: проф. В. Д. Марковський, проф. І. В. Летік, доц. Ю. К. Резуненко, проректор з АГР Б. А. Залевський, керівник ННЦ проф. І. В. Загородній, директор ННІ ПО доц. В. В. В'юн, директор Наукової бібліотеки І.В. Киричок, начальник відділу кадрів Р. В. Олент'єв, начальник планово-фінансового відділу О. М. Толстікова, головний бухгалтер Л. М. Міловідова, начальник відділу міжнародних зв'язків А. Ю. Стащак.

РІШЕННЯ
загальних зборів колективу співробітників
Харківського національного медичного університету,
присвячених початку нового 2016–2017 н. р.

Заслухавши та обговоривши доповідь ректора університету проф. В. М. Лісового та співдоповідь голови профспілкової організації співробітників університету доцента Л. П. Юшенка «Підсумки роботи колективу Харківського національного медичного університету і виконання умов колективного договору у 2015–2016 н. р. та завдання на наступний навчальний рік», загальні збори констатують:

– комплексний план із забезпечення основних напрямків діяльності, який був затверджений на загальних зборах колективу університету у серпні 2015 р., вважати в цілому виконаним;

– у 2015–2016 н. р. структурними підрозділами університету опанований весь комплекс запланованих заходів у системі додипломної та післядипломної освіти, розширення форм та обсягів освітньої діяльності, інтенсифікації науково-дослідної роботи, розвинення міжнародних зв'язків, підвищення якості надання медичної допомоги населенню;

– заходи з розвитку інфраструктури та матеріально-технічної бази університету, які були заплановані в минулому навчальному році, виконані у повному обсязі;

– провідним напрямом діяльності університету в минулому навчальному році була реалізація основних програмних заходів, завдань, доручень та рекомендацій МОЗ та МОН України з приведення якості надання освітніх послуг та проведення навчально-виховного процесу до рівня європейських стандартів.

Оцінюючи в цілому рівень організації та науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу, збори відмічають, що колектив університету успішно виконав всі завдання з реалізації програмних заходів щодо розвинення системи надання освітніх послуг. До навчально-методичних документів оперативно вносились необхідні зміни, які регламентували навчальну діяльність університету. Продовжувалась наполеглива робота з покращання рівня інформаційного забезпечення навчального процесу, опанування науково-педагогічними працівниками сучасних технологій навчання та оцінювання результатів засвоєння студентами знань, умінь та навичок.

Співробітники університету брали активну участь у роботі координаційної і робочих груп із розробки пропозицій до стандартів вищої освіти за новими спеціальностями галузі знань «Охорона здоров'я».

Проведено ліцензування освітньої діяльності за освітніми програмами підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня магістра спеціальностей «Медицина» та «Стоматологія» та на третьому освітньо-науковому рівні – доктор філософії.

Продовжено плану реалізацію впровадження у навчальний процес наскрізної програми МОЗ України щодо підготовки студентів медичних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів для оволодіння ними практичними навичками та методиками, в тому числі з питань військової медицини.

Разом із цим роботу минулого навчального року щодо підвищення успішності студентів медичних та стоматологічного факультетів не можна визнати цілком успішною. Відсоток абсолютної успішності в осінньому та весняному семестрах склав відповідно 66,63 та 64,86 %, у вітчизняних студентів – 93,22 та 90,31 %, у іноземних – 41,27 та 38,05 % відповідно. Показник якісної успішності в осінньому семестрі був на рівні 22,32 %, навесні – 18,06 %. У вітчизняних студентів він склав 40,97 та 31,32 %, в іноземних лише 4,53 та 4,10 %.

Продовжено роботу з проведення заходів щодо розширення системи незалежної оцінки якості знань. Удосконалено існуючу систему підготовки студентів до складання ЛП «Крок» різного рівня завдяки розвитку системи ректорських контролів. Виконано роботу з підготовки методичної складової їх проведення як у форматі заповнення бланків відповідей, так і в електронному вигляді. Упродовж року були протестовані треті та випускні курси всіх факультетів, проведено консультативні заняття зі студентами «групи ризику».

Університет успішно пройшов процедуру щорічного наглядового аудиту системи управління якістю, яким було підтверджено її відповідність вимогам міжнародного стандарту ISO 9001:2008.

Отримані позитивні результати впровадження у повсякденну діяльність університету програмного комплексу «Автоматизована система управління навчальним закладом». Її запровадження дозволило оптимізувати підходи до контролю за результатами успішності студентів на рівні як окремого студента, так групи, курсу і факультету в цілому.

Розроблено, затверджено та введено в дію «Положення про оцінювання науково-педагогічної діяльності кафедр ХНМУ». Перші результати реалізації проекту показали підвищення творчої активності кафедр та викладачів, дозволили визначити пріоритетні напрямки їх роботи та шляхи її удосконалення, дали інструмент для визначення об'єктивних критеріїв заохочення співробітників.

Продовжувалась робота науково-педагогічних працівників кафедр університету зі створення сучасної навчальної та навчально-методичної літератури. У звітному навчальному році підготовлено та видано 9 підручників, 7 з яких отримали гриф МОН або МОЗ України, 25 навчальних посібників, 92 внутрішньовузівських робіт, 8 монографій.

Кафедральні колективи та співробітники навчально-методичних підрозділів університету брали активну участь у роботі XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти», яка проходила 12–13 травня 2016 року на базі Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Гор-

бачевського. До оргкомітету конференції було направлено матеріали 26 статей та 24 тез.

Випускні іспити показали достатній рівень лікарської компетентності та професійних знань студентів. Голови екзаменаційних комісій дали об'єктивну оцінку рівню підготовки майбутніх лікарів та організації проведення випускних іспитів. Зауваження та побажання, які були зроблені головами щодо оптимізації навчальної роботи за окремими напрямками підготовки будуть розглянуті на вересневому засіданні вченої ради та стануть основою плану підготовки університету до проведення випускних іспитів у 2017 р.

Робота Наукової бібліотеки університету у минулому році була спрямована на інформаційне забезпечення освітнього та науково-дослідного процесів, культурно-просвітницької та виховної роботи. Планомірно здійснювалось комплектування фонду бібліотеки підручниками, іншою навчально-методичною літературою. Загальна кількість придбаної літератури в минулому році склала 79 назв, 157 примірників, серед них 34 назви з доступом до електронної версії. Продовжувався розвиватися Репозитарій університету, який містить вже 12 500 повнотекстових документів, у тому числі майже 1 300 – навчально-методичних і лекційних матеріалів, серед яких 20 підручників та 45 посібників, авторами яких є співробітники університету.

Продовжувалась активна робота з розширення напрямів діяльності за рахунок збільшення переліку освітніх послуг ННІ післядипломної освіти. Особливе місце в розвитку післядипломної освіти зайняла робота щодо отримання співробітниками університету другої вищої освіти, передусім з педагогіки.

Під керівництвом ННІ післядипломної освіти продовжено роботу зі створення Навчально-наукового центру волонтерів із надання невідкладної домедичної допомоги при Координаційній раді студентського самоврядування. На кінець навчального року кількість військовослужбовців, що пройшли навчання, склала 1 824. Активно працював сектор сприяння працевлаштуванню випускників ННПО.

Розвиток напрямів навчально-методичної роботи університету щодо впровадження нових педагогічних технологій отримав високу оцінку на виставкових заходах Міністерства освіти та науки України, про що свідчить нагорода університету на міжнародній виставці «Освіта за кордоном» і «Освіта та кар'єра – День студента 2015».

Позитивний характер порівняно з попереднім роком мала динаміка змін кадрового потенціалу університету. Постійно проводилась робота із забезпечення відкритості та прозорості надання освітніх послуг, недопущення посадових зловживань, правопорушень і корупційних проявів серед співробітників університету.

Продовжувався розвиток наукової та інноваційної діяльності. За рахунок загального фонду держбюджету в університеті у минулому навчальному році виконувалось 13 наукових тем і 45 ініціативних. За їх ре-

зультатами видано 2 інформаційні листи, 3 монографії, 190 статей у фахових виданнях, 258 тез, подано 6 заявок до Переліку наукової продукції. В рамках бюджетної тематики виконується 1 докторська та 2 кандидатські дисертації.

З метою оптимізації рівня рейтингової оцінки наукової діяльності кафедр проводилось удосконалення бази даних «Наука онлайн». У минулому навчальному році підвищилася активність наших співробітників на вітчизняних наукових форумах, хоча дещо знизилась кількість доповідей на наукових форумах країн СНД і далекого зарубіжжя. На базі та за участю університету як співзасновника проведено 46 наукових форумів.

В університеті продовжує активно розвиватись молодіжна наука. Студентське наукове товариство налічує 960 осіб, студенти виконують наукову роботу в 70 наукових гуртках. Збільшується кількість студентів університету, які беруть участь у всеукраїнських наукових форумах, покращується якість та збільшується науково-практична значущість студентських наукових робіт. Голова Ради молодих вчених університету к. мед. н. Наталія Куфтеріна була обрана головою Ради молодих вчених при МОЗ України, одночасно вона є членом Ради молодих вчених при МОН України, членом Харківської обласної ради молодих вчених і фахівців при Північно-Східному науковому центрі.

Студенти університету в 2015–2016 н. р. брали активну участь у роботі всеукраїнських (563 доповіді) та міжнародних (21 доповідь) наукових конференцій, де здобули призові місця та отримали подяки від організаторів. Переможцями II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади стали 10 студентів, у командному заліку – 5 команд ХНМУ. Покращились результати участі студентів університету у Всеукраїнській студентській олімпіаді.

У звітному періоді Харківський національний медичний університет інтенсифікував роботу із розвитку міжнародного співробітництва. Укладено 22 договори про співпрацю із закладами 19 іноземних держав. За цими договорами здійснюються різні форми міжнародної співпраці з партнерськими закладами. Офіційна делегація університету відвідала три медичні університети, декілька університетських клінік, Міжнародне науково-освітнє та дослідницьке товариство (республіка Іран). Відділом міжнародних зв'язків запроваджені нові форми зустрічей на рівні керівництва закладів у режимі онлайн-зв'язку.

Вперше університет долучився до програм студентської академічної мобільності: іноземні студенти відвідали університет, а студенти ХНМУ пройшли навчання за кордоном. Університет отримав грант на навчальну поїздку до Німеччини 12 студентів. Фахівцями університету проведено освітній навчальний курс на базі Казахського інституту професійного розвитку, продовжено співпрацю з турецькими університетами у межах Програми академічного обміну Мевляна.

Співробітниками клінічних кафедр університету проводилась лікувально-консультативна робота та здійснювалась клінічна підготовка сту-

дентів, лікарів-інтернів на 48 клінічних кафедрах, які розміщені на 102 клінічних базах в 68 лікувально-профілактичних медичних закладах міста Харкова і Харківської області та у трьох науково-практичних медичних центрах університету. У минулому році було укладено 102 договори про співпрацю з базовими лікувально-профілактичними закладами, у результаті чого на 15 % збільшена кількість клінічних баз за 2 останні роки. Проводилась робота з підвищення кваліфікації та перепідготовки науково-педагогічних працівників університету та лікарів практичної охорони здоров'я. На базі клініки Науково-дослідного інституту гігієни праці та професійних захворювань ХНМУ продовжувалась робота з надання високоспеціалізованої допомоги робітникам п'яти областей України, які працюють під впливом несприятливих факторів виробничого середовища.

В минулому навчальному році було реорганізовано систему університетських клінік. На базі структурних підрозділів Науково-практичного медичного центру ХНМУ та Центру малоінвазивних технологій і серцево-судинної хірургії ХНМУ було відкрито Навчально-науковий медичний комплекс «Університетська клініка» ХНМУ. Співробітниками цієї клініки за навчальний рік були здійснені робочі візити до провідних клінік Європи – Хавельхьое та Шаріте (Берлін, Федеративна Республіка Німеччина), «Villa Stuart Sport Clinic» (Рим, Італія), досягнуті домовленості щодо двосторонніх відносин і обговорені деталі співпраці.

Навчально-виховна робота в минулому навчальному році розвивалась за такими напрямками: національно-патріотичний, соціокультурний (світоглядний), формування здорового способу життя, художньо-естетичний, фізкультурно-оздоровчий. Це дозволяло студентам ставати справжніми фахівцями у своїй справі, створювати відповідні умови для набуття наукового і практичного досвіду.

Університет продовжував розвивати та розширювати волонтерський рух. Актуальним напрямом такої діяльності залишалась паліативна й хоспісна допомога. Волонтери університету продовжували ініціювати численні соціально значущі проекти, програми та акції «Стоп насильству», «Рука допомоги», «Почуй світ!» та ін. Продовжувалась робота з шефської допомоги. Були проведені чисельні інформаційно-просвітницькі заходи, які сприяли культурній адаптації студентів із різних країн світу, які навчаються в університеті.

Під керівництвом викладачів кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я проводилась робота щодо активізації спортивно-оздоровчої діяльності в університеті. Наразі в університеті працює 19 спортивних секцій, у яких займаються 275 студентів. Студенти брали участь у численних спортивних змагання різного рівня: всесвітніх, чемпіонатах України і Кубках України, міських та регіональних студентських універсіадах і завойовували численні медалі, дипломи тощо. Розширенню горизонту свідомості молодих фахівців і розвитку їх креативних здібностей сприяло активне заняття наших студентів різними видами художньої творчості у Молодіжному центрі ХНМУ,

який нараховує 43 творчі гуртки та клуби за інтересами із загальною кількістю учасників 500 осіб.

У 2015–2016 н. р. соціологами Навчально-наукового центру ХНМУ було реалізовано три дослідницькі проекти: «Підготовка до ліцензійного іспиту «Крок 2»: оцінка студентства», «Міжкультурна комунікація в ХНМУ (кількісний аналіз)», «Ознаки корупційних проявів в ХНМУ: «анкета студента» та «анкета викладача»». Отримані результати були обговорені на засіданнях вченої ради університету та використані в організації роботи зі студентами, а також при прийнятті управлінських рішень.

У минулому навчальному році було розширено заходи з педагогічного і психологічного супроводу навчально-виховного процесу, підвищення кваліфікації викладацького складу університету. Активно використовувались такі форми роботи, як індивідуальне психологічне консультування, групова психологічна робота, підготовка викладачів у «Школі молодого викладача» тощо. Розширилась науково-дослідна частина роботи психологів університету. Було проведено два масштабних дослідження: «Вивчення відносин викладач–студент у рамках концепції студентцентрованого підходу» та продовжено за новою формою робота «Вивчення адаптації першокурсників». Результати досліджень обговорені на XIII Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти» МОЗ України (м. Тернопіль, 2016 р.).

Активно розвивалась матеріально-технічна база всіх підрозділів та структурних одиниць університету. Проводились роботи з покращання технічного стану навчальних корпусів, поточного та капітального ремонту ряду кафедр, приміщень ННІ ГТ та ПЗ, із розширення аудиторного фонду університету та оснащення його сучасним демонстраційним обладнанням. При виконанні капітальних та поточних ремонтів застосовувались новітні технології енергозбереження.

В минулому навчальному році в університеті проводився дієвий контроль за виконанням умов Колективного договору, всі положення якого виконані у повному обсязі. Заробітна плата співробітникам, всі соціальні виплати, у тому числі і стипендія студентам, виплачувалися своєчасно. Усім працівникам, що були зайняті на роботах зі шкідливими та особливо шкідливими умовами праці, виплачувалися доплати до посадових окладів та надавалося спеціальне харчування.

За матеріалами галузевого рейтингу щодо результатів діяльності медичних ВНЗ МОЗ України за календарний рік робота університету була оцінена наступним чином: «успішна» – лікувальна робота; «достатньо успішна» – фінансова і господарська діяльність, матеріально-технічне забезпечення; «частково успішна» – міжнародне, державне та галузеве визнання, наукова діяльність, кадрова політика, «потребує покращання» – навчально-методична робота, виховна робота.

Загальні збори співробітників університету наголошують на необхідності продовження системної роботи щодо покращання якості надання

освітніх послуг, розвитку науково-дослідної і лікувально-консультативної роботи, зміцнення матеріально-технічної бази всіх підрозділів університету та пропонують затвердити наступне:

1. Визнати роботу ректора університету члена-кореспондента НАМН України, доктора медичних наук, професора В. М. Лісового з керівництва всіма напрямками діяльності такою, що відповідає державним та статутним вимогам до керівника вищого навчального закладу.

2. Визнати роботу щодо виконання Колективного договору з соціального захисту співробітників та студентів, покращання умов праці, профілактики захворюваності та виробничого травматизму у 2015–2016 н. р. як таку, що виконана в повному обсязі.

3. Затвердити комплексний план роботи Харківського національного медичного університету у 2016–2017 н. р.

4. Проректорам, деканам факультетів, завідувачам кафедр, керівникам структурних підрозділів забезпечити обговорення доповіді ректора та розробити плани заходів з реалізації положень, що були визначені у доповідях та виступаючими при їх обговоренні.

5. Контроль за виконанням рішення загальних зборів трудового колективу та реалізацією комплексного плану покласти на першого проректора з науково-педагогічної роботи проф. В. А. Капустника.

**ЗДОБУТКИ УНІВЕРСИТЕТУ
У 2015–2016 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ**

**СПІВРОБІТНИКИ УНІВЕРСИТЕТУ, ЯКІ ОТРИМАЛИ НАГОРОДИ,
ПОЧЕСНІ ЗВАННЯ ТА ВІДЗНАКИ ЗА ДОСЯГНЕННЯ В ГАЛУЗІ**

ОРДЕН

князя ЯРОСЛАВА МУДРОГО V ступеня

Лісовий Володимир Миколайович – член-кореспондент НАМН України, д. мед. наук, професор, ректор.

ЗВАННЯ «ПОЧЕСНИЙ ГРОМАДЯНИН МІСТА ХАРКОВА»

Лупальцов Володимир Іванович – член-кореспондент НАМН України, д. мед. наук, професор, завідувач кафедри хірургії № 3.

ГРАМОТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

1. **М'ясоєдов Валерій Васильович** – д. мед. н., професор, проректор з наукової роботи.
2. **Ніконов Віктор Володимирович** – к. мед. н., доцент, декан стоматологічного факультету.

ПОЧЕСНА ГРАМОТА МОЗ УКРАЇНИ

1. **Андон'єва Ніна Михайлівна** – д. мед. н., професор кафедри урології, нефрології та андрології.
2. **Давиденко В'ячеслав Борисович** – д. мед. н., професор кафедри дитячої хірургії та дитячої анестезіології.
3. **Огнєв Віктор Андрійович** – д. мед. н., професор, завідувач кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я.
4. **Сенаторова Ганна Сергіївна** – д. мед. н., професор кафедри педіатрії № 1 та неонатології.
5. **Щербина Микола Олександрович** – д. мед. н., професор, завідувач кафедри акушерства та гінекології № 1.

ПОДЯКА МОЗ УКРАЇНИ

1. **Алексєєнко Алла Петрівна** – д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії.
2. **Березка Микола Іванович** – д. мед. н., професор, завідувач кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології.
3. **Більченко Ольга Семенівна** – к. мед. н., професор кафедри пропедевтики внутрішньої медицини № 2 та медсестринства.
4. **Галічева Ніна Олександрівна** – д. мед. н., професор кафедри соціальної медицини, організації та економіки здоров'я.

5. **Гарагатий Ігор Анатолійович** – д. мед. н., професор, в.о. завідувача кафедри урології, нефрології та андрології.
6. **Демяник Сергій Григорович** – доцент, завідувач кафедри медицини катастроф та військової медицини.
7. **Залевський Борис Антонович** – проректор з адміністративно-господарської роботи.
8. **Єщенко Валентин Юхимович** – к. мед. н., доцент кафедри патологічної фізіології імені Д.О. Альперна.
9. **Казанов Валентин Якович** – к. мед. н., доцент кафедри педіатрії № 2.
10. **Каплуновський Петро Анатолійович** – к. мед. н., доцент кафедри судової медицини, медичного правознавства.
11. **Краснікова Світлана Олександрівна** – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри мовної підготовки іноземних громадян.
12. **Литвиненко Олена Юріївна** – к. мед. н., доцент, завідувач відділу аспірантури, докторантури і клінічної ординатури.
13. **Мінухін Валерій Володимирович** – д. мед. н., професор, завідувач кафедри мікробіології, вірусології та імунології.
14. **Мозгова Тетяна Петрівна** – д. мед. н., професор кафедри психіатрії, наркології та медичної психології.
15. **Ніконов Віктор Володимирович** – к. мед. н., доцент, декан стоматологічного факультету.
16. **Сокол Костянтин Михайлович** – к. мед. н., професор кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я.
17. **Толстікова Олена Миколаївна** – начальник планово-фінансового відділу.
18. **Тучкіна Ірина Олексіївна** – д. мед. н., професор, завідувач кафедри акушерства, гінекології та дитячої гінекології.
19. **Циганков Олександр Васильович** – к. мед. н., доцент кафедри нейрохірургії.
20. **Чернякова Інгеборг Олександрівна** – к. мед. н., доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини № 2 та медсестринства.
21. **Щербаков Валерій Іванович** – к. мед. н., доцент кафедри хірургії № 1.

**ВІДЗНАКА МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ –
НАГРУДНИЙ ЗНАК «ЗНАК ПОШАНИ»**

1. **Базалєєв Микола Спиридонович** – доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини.
2. **Залевський Борис Антонович** – проректор з адміністративно-господарської роботи.
3. **Склярів Володимир Вікторович** – помічник ректора.
4. **Шестопалов Юрій Сергійович** – начальник відділу матеріально-технічного постачання.

**ПОЧЕСНА ГРАМОТА
МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ**

1. **В'юн Валерій Васильович** – к. мед. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту післядипломної освіти ХНМУ.
2. **Демяник Сергій Григорович** – доцент, завідувач кафедри медицини катастроф та військової медицини.
3. **Сідорук Андрій Олександрович** – старший викладач кафедри медицини катастроф та військової медицини.

ГРАМОТА МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

1. **Бігчук Микола Денисович** – к. мед. н., асистент кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії.
2. **Власенко В'ячеслав Григорович** – к. мед. н., доцент кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології.
3. **Гарячий Євгеній Владиславович** – асистент кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології.
4. **Завгородній Ігор Володимирович** – д. мед. н., професор, керівник Навчально-наукового центру ХНМУ.
5. **Кожина Ганна Михайлівна** – д. мед. н., професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології та медичної психології.
6. **Лантухова Наталія Дмитрівна** – к. мед. н., асистент кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії.
7. **Литовченко Віктор Олексійович** – д. мед. н., професор кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології.

ПОДЯКА МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

1. **Захаревич Вікторія Михайлівна** – провідний редактор редакції газет редакційно-видавничого відділу.
2. **Летік Іван Васильович** – к. мед. н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи.
3. **П'ятикоп Володимир Олександрович** – д. мед. н., професор, завідувач кафедри нейрохірургії.

**ПОЧЕСНЕ ЗВАННЯ
«ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ ЕСТРАДНОГО МІСТЕЦТВА УКРАЇНИ»**

Вус Ірина Георгіївна – художній керівник молодіжного творчого центру ХНМУ.

**ГРАМОТА ДЕПАРТАМЕНТУ НАУКИ І ОСВІТИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

1. **Гречаніна Олена Яківна** – д. мед. н., професор кафедри медичної генетики.
2. **Скорбач Тетяна Василівна** – к. філол. н., викладач кафедри української мови, основ психології та педагогіки.
3. **Перцева Жаннета Миколаївна** – директор музею історії ХНМУ.

**ПОЧЕСНА ГРАМОТА ДЕПАРТАМЕНТУ ОСВІТИ
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

1. **Гречанина Олена Яківна** – д. мед. н., професор кафедри медичної генетики.
2. **Залевський Борис Антонович** – проректор з адміністративно-господарської роботи.
3. **Рузін Геннадій Пінхусович** – д. мед. н., професор кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.

ПОДЯКА ХАРКІВСЬКОГО МІСЬКОГО ГОЛОВИ

Рузін Геннадій Пінхусович – д. мед. н., професор кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.

ГРАМОТА ВИКОНКОМУ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Алексєнко Алла Петрівна – д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії.

СТИПЕНДІАТИ

СТИПЕНДІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

в галузі науки і техніки для молодих учених

1. **Лещина Ірина Володимирівна** – к. мед. н., кафедра психіатрії, наркології та медичної психології.
2. **Мирошніченко Михайло Сергійович** – к. мед. н., кафедра патологічної анатомії.

**СТИПЕНДІЯ ім. І.І. МЕЧНІКОВА (з медицини та біології)
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

Кравчун Павло Григорович – д. мед. н., професор, завідувач кафедри внутрішньої медицини №2 і клінічної імунології та алергології.

СТИПЕНДІЯ

ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

(найкращі студенти ВНЗ Харкова з категорії «діти-сироти»)

Ляшенко Сергій – студент III медичного факультету.

**СПІВРОБІТНИКИ УНІВЕРСИТЕТУ, ЯКИМ БУЛО
ПРИСВОЄНО ВЧЕНЕ ЗВАННЯ**

ПРОФЕСОРА

Григоров Сергій Миколайович

Ольховська Ольга Миколаївна

Єрмоленко Тамара Іванівна

Павлова Олена Олексіївна

Заздравнов Андрій Анатолійович

ДОЦЕНТА

Алексеева Наталія Павлівна	Могиленець Олена Іванівна
Андруша Аліна Борисівна	М'якина Олександр Володимирович
Аралов Олег Миколайович	Некрасова Наталія Олександрівна
Батюк Лілія Василівна	Немцова Валерія Данилівна
Демченко Владислав Миколайович	Одушкіна Наталія Вікторівна
Демиденко Олексій Дмитрович	Плітень Оксана Миколаївна
Замазій Тетяна Миколаївна	Рекова Ліліян Петрівна
Зана Людмила Юріївна	Савельєва Наталія Миколаївна
Карнаух Елла Володимирівна	Салтовський Олексій
Кондрусик Наталія Юріївна	Володимирович
Кірсанова Тетяна Олександрівна	Сокол Вячеслав Костянтинович
Кузьміна Ольга Олександрівна	Тарануха Ольга Олексіївна
Кузьменко Андрій Миколайович	Худякова Марина Борисівна
Литвиненко Олена Юріївна	Черкасова Алеся Олександрівна
Михевич Костянтин Георгійович	Шапкін Антон Сергійович
Мещерякова Ірина Павлівна	Ярославська Юлія Юріївна
Мозгова Юлія Анатоліївна	Ярова Катерина Костянтинівна

СПІВРОБІТНИКИ УНІВЕРСИТЕТУ, ЯКИМ БУЛО ПРИСУДЖЕНО НАУКОВИЙ СТУПІНЬ

ДОКТОРА НАУК

Демиденко Ганна Валеріївна	Щукін Дмитро Володимирович
Савенков Володимир Ілліч	Юрко Катерина Володимирівна
Логвінова Ольга Леонідівна	Яворський Олександр Васильович
Риндіна Наталія Геннадіївна	Янішен Ігор Володимирович

КАНДИДАТА НАУК

Богатиренко Марина В'ячеславівна	Лозенко Вікторія Василівна
Бородкіна Ганна Миколаївна	Морозов Олександр Володимирович
Гончарь Олена Миколаївна	Наріжна Анна Василівна
Гордійчук Дар'я Олександрівна	Олійник Марія Олександрівна
Граділь Оксана Григорівна	Рак Олександр Володимирович
Делевська Валентина Юріївна	Сікало Юлія Костянтинівна
Завгородня Наталія Ігорівна	Смоляник Костянтин
Зеленська Катерина Олексіївна	Миколайович
Єрохіна Вікторія Валеріївна	Ситіна Ірина Василівна
Калужина Оксана Володимирівна	Сухіна Ірина Сергіївна
Кашаба Марина Анатоліївна	Ткаченко Оксана Валеріївна
Кулікова Інна Іванівна	Шеховцова Юлія Олександрівна
Кулікова Марія Валеріївна	Юревич Надія Олександрівна
Коробчанська Анна Борисівна	Яновська Катерина Олександрівна

**МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА «ОСВІТА ЗА КОРДОНОМ»
«ОСВІТА ТА КАР'ЄРА – ДЕНЬ СТУДЕНТА 2015»**
(МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ТА АКАДЕМІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ,
м. Київ, 12–14 листопада 2015 р.)

Харківський національний медичний університет отримав почесне звання «Лідер міжнародної діяльності» та здобув **ГРАН-ПРІ** у номінації «Міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки».

Дипломами виставки нагороджені:

1. **Маракушин Дмитро Ігорович** – декан V факультету з підготовки іноземних студентів.
2. **Сінайко Вадим Михайлович** – декан VI факультету з підготовки іноземних студентів.
3. **В'юн Валерій Васильович** – к. мед. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту післядипломної освіти ХНМУ.
4. **Олійник Антон Олександрович** – заступник декана VI факультету з підготовки іноземних студентів.
5. **Стацак Анжела Юрійвна** – начальник відділу міжнародних зв'язків.
6. **Циганок Віталій Юрійович** – начальник відділу з набору іноземних громадян та паспортно-візової роботи.
7. **Федорова Валентина Олександрівна** – провідний фахівець відділу міжнародних зв'язків.
8. **Штикер Станіслав Юрійович** – к. мед. н., кафедра дитячої хірургії та дитячої анестезіології.

**МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА «ОСВІТА ЗА КОРДОНОМ»
«ОСВІТА ТА КАР'ЄРА – 2016»**
(МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ТА АКАДЕМІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ,
м. Київ, 14–16 квітня 2016 р.)

Харківський національний медичний університет отримав почесне звання «Лідер вищої освіти України» та здобув **ГРАН-ПРІ** у номінації «Науково-дослідна діяльність навчального закладу».

Дипломами виставки нагороджені:

1. **М'ясоєдов Валерій Васильович** – д. мед. н., професор, проректор з наукової роботи.
2. **В'юн Валерій Васильович** – к. мед. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту післядипломної освіти ХНМУ.
3. **Олійник Антон Олександрович** – заступник декана VI факультету з підготовки іноземних студентів;
4. **Штикер Станіслав Юрійович** – к. мед. н., кафедра дитячої хірургії та дитячої анестезіології.
5. **Власенко Олена Миколаївна** – провідний фахівець ННІ ПО ХНМУ.

ПЕРЕМОЖЦІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

I місце: з інфекційних хвороб – **Котелевська Вікторія** (5-й курс); з патологічної анатомії – **Печенько Антон** (3-й курс).

II місце: з клінічної імунології та алергології – **Тверезовська Ірина** (5-й курс); зі стоматології – **Гарбуз Ольга** (5-й курс); з психіатрії та наркології – **Красковська Тетяна** (5-й курс); з медичної генетики – **Плюшко Денис** (6-й курс); з мікробіології, вірусології та імунології – **Павличук Лизавета** (3-й курс).

III місце: з оперативної хірургії та топографічної анатомії – **Осокін Антон** (3-й курс); з ендокринології – **Ялі Вікторія** (6-й курс); з терапії (внутрішні хвороби) – **Пономаренко Тетяна** (6-й курс).

КОМАНДИ СТУДЕНТІВ ХНМУ, ЩО СТАЛИ ПЕРЕМОЖЦЯМИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

II місце: з стоматології; з терапії (внутрішні хвороби).

III місце: з гістології, цитології та ембріології; з клінічної імунології та алергології; з анатомії людини.

НАГОРОДИ УНІВЕРСИТЕТУ

ПОЧЕСНА ГРАМОТА ХНМУ

Власенко Валентина Степанівна	Плотнікова Світлана Олексіївна
Голка Григорій Григорович	Піддубна Ірина Миколаївна
Гук Інна Павлівна	Рекова Ліляна Петрівна
Детушева Тетяна Іванівна	Самардакова Галина Олександрівна
Журавльова Лариса Володимирівна	Степанова Лідія Олександрівна
Кандиба Василь Петрович	Стрюкова Аліса Михайлівна
Кас`ян Вікторія Василівна	Сенаторова Ганна Сергіївна
Кириченко Оксана Іванівна	Токарева Ірина Львівна
Киричок Олена Василівна	Телегіна Ніна Дмитрівна
Коба Олена Віталіївна	Федорова Валентина Олександрівна
Лемішко Інна Григорівна	Ширяєва Олена Олексіївна
Макаров Віталій Володимирович	Штанько Світлана Григорівна
Омельчук Олена Григорівна	Шкарбут Юрій Євгенович
Ольховська Ольга Миколаївна	Юдіна Олена Анатоліївна

ГРАМОТА ХНМУ

Абдуллаєва Тетяна Василівна	Молодан Володимир Ілліч
Ащеулова Тетяна Вадимівна	Олейнічук Валерій Вікторович
Болокадзе Євгенія Олександрівна	Осьмачко Олексій Іванович

Бугайова Олена Валеріївна
Герман Світлана Іванівна
Гончаренко Леонід Олександрович
Дехтярук Ігор Андрійович
Колісник Анна Вікторівна
Кузьміна Наталія Григорівна
Маслова Лариса Миколаївна
Моїсеєнко Тетяна Анатоліївна

Орехова Інна Анатоліївна
Полковникова Марина Вікторівна
Русанова Оксана Анатоліївна
Скорбач Тетяна Василівна
Шепенко Анатолій Григорович
Штадченко Ніна Олексіївна
Ященко Марина Іванівна

ПОДЯКА РЕКТОРА ХНМУ

Андруша Аліна Борисівна
Александрова Аліна В'ячеславівна
Архіпкіна Ольга Леонідівна
Бабак Тетяна Олександрівна
Бабак Олег Якович
Бартко Лариса Сергіївна
Безсонова Марія Іллівна
Біловол Алла Миколаївна
Благовещенський Євгеній
В'ячеславович
Бойко Наталія Андріївна
Бойко Ольга Вікторівна
Бондар Олександр Євгенович
Борзенко Алла Борисівна
Брїтякова Вікторія Вікторівна
Бязрова Вікторія Валентинівна
Будяньська Елеонора Миколаївна
Вандер Костянтин Олександрович
Васильєва Ірина Михайлівна
Вигівська Людмила Анатоліївна
Вишневська Ольга Яківна
Власенко Олена Миколаївна
Волощук Микола Михайлович
Вус Ірина Георгіївна
Гайворонська Світлана Іванівна
Галата Дар'я Ігорівна
Гетьман Вікторія Олексіївна
Гончар Маргарита Олександрівна
Гордієнко Ніна Олександрівна
Григорян Олена Валеріївна
Губарь Сергій Олегович
Гуц Олена Анатоліївна
Гузенко Марина Анатоліївна
Гук Тетяна Іванівна

Лагута Надія Адамівна
Лесева Тетяна Володимирівна
Ліпко Оксана Петрівна
Літовченко Олена Леонідівна
Логвінова Жанна Іванівна
Лозенко Вікторія Василівна
Лупир Марина Вікторівна
Лещенко Костянтин Азарійович
Лебедевич Любов Володимирівна
Маклакова Надія Петрівна
Малик Наталія Віталіївна
Маракушин Дмитро Ігорович
Медведева Ольга Петрівна
Мозгова Тетяна Петрівна
М'якина Олександр Володимирович
Наконечна Оксана Анатоліївна
Насонова Анна Костянтинівна
Некрасова Наталія Олександрівна
Овчаренко Людмила Іванівна
Олійник Тетяна Володимирівна
Оспанова Тетяна Сунгашевна
Пандікідіс Надія Іванівна
Панченко Микола Володимирович
Пахомова Аліна Валеріївна
Петренко Григорій Дмитрович
Пилипенко Микола Іванович
Плахтій Ольга Василівна
Половинкина Валентина Василівна
Поляк Наталя Петрівна
Полянська Олена Іванівна
Помазун Ольга Василівна
Пономаренко Наталя Сергіївна
Пономаренко Олена Григорівна
Прудіус Віра Миколаївна

Грамятюк Микола Іванович	Прохоренко Василь Леонтійович
Давиденко Наталія В'ячеславівна	Резуненко Ольга Василівна
Дорофеева Лариса Володимирівна	Рихлік Світлана Василівна
Дмуховська Тетяна Миколаївна	Ріга Олена Олександрівна
Дюльдева Тетяна Анатоліївна	Різниченко Олена Костянтинівна
Євтушенко Тамара Григорівна	Рогова Алла Валентинівна
Железнякова Наталя Мерабівна	Садовниченко Юрій Олександрович
Жадан Жанна Миколаївна	Самолисова Оксана Володимирівна
Зайченко Людмила Олександрівна	Сивожелізов Андрій Володимирович
Запара Сергій Федорович	Сідорюкова Тетяна Аркадіївна
Івасенко Лариса Михайлівна	Скоропліт Сергій Миколайович
Ільїна Євгенія Миколаївна	Скрипченко Лариса Вікторівна
Істомін Дмитро Андрійович	Стенкова Наталія Федорівна
Каліновська Ольга Іванівна	Тішакова Тетяна Станіславівна
Каплуновський Петро Анатолійович	Тонкоглас Олександр Аркадійович
Карпушенко Юлія Валентинівна	Троценко Олексій Володимирович
Кателевська Наталія Миколаївна	Унковська Світлана Афанасіївна
Киричок Ірина Василівна	Федюшина Аліна Олександрівна
Козак Любов Іванівна	Хижняк Анатолій Антонович
Коробчанська Анна Борисівна	Циганок Віталій Юрійович
Костіна Світлана Арефіївна	Чернобай Сергій Валентинович
Котенко Наталія Олександрівна	Черепеннікова Лариса Яківна
Кочубей Оксана Анатоліївна	Чопорова Олександра Іванівна
Крайненко Олена Володимирівна	Шапошнікова Юлія Миколаївна
Краснікова Світлана Олександрівна	Шелест Олексій Миколайович
Кривошапка Олександр Вікторович	Штикер Станіслав Юрійович
Кривошеїна Ольга Олександрівна	Шумова Наталія Василівна
Кузьміна Ольга Олександрівна	Юревич Надія Олександрівна
Кучерявченко	Юрченко Олена Іванівна
Марина Олександрівна	
Кугасвська Наталія Василівна	

ПЕРЕМОЖЦІ

ХІ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ФЕСТИВАЛЮ-КОНКУРСУ МИСТЕЦТВ СЕРЕД СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ТА ПРАЦІВНИКІВ МЕДИЧНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ «ЛІРА ГІППОКРАТА – 2016» (м. Київ, 11–14 грудня 2015 р.)

Харківський національний медичний університету отримав **ДИПЛОМ** «За підтримку талановитої молоді та вагомий внесок у розвиток творчого потенціалу студентства».

Лауреати **I ПРЕМІЇ**:

1. Вокальний ансамбль **«Панацея»** – категорія **«Естрадний вокал»**.
2. Танцювальний дует **Посох Ксенія** (стоматологічний ф-т, 4-й к., 6-а гр.) та **Щербаков Олександр** (І медичний ф-т, 2-й к., 14-а гр.) – категорія **«Бальний танець»**.

3. **Каштан Катерина** (II медичний ф-т, 3-й к., 28-а гр.) – категорія «Естрадний вокал».
4. **Белоусова Марія** (II медичний ф-т, 3-й к., 18-а гр.) – категорія «Естрадний вокал».
5. **Малишева Катерина** (стоматологічний ф-т, 3-й к., 10-а гр.) – категорія «Естрадний вокал».

Лауреати **II ПРЕМІЇ:**

1. **Куликовська Дарія** (II медичний ф-т, 1-й к., 23-а гр.) – категорія «Вокально-інструментальне виконання».
2. **Блудов Руслан** (II медичний ф-т, 1-й к., 18-а гр.) – категорія «Естрадний вокал».

ПЕРЕМОЖЦІ

Міжнародного конкурсу знавців української мови імені ПЕТРА ЯЦИКА (I етап)

- Соколова Дарина Миколаївна** – II медичний ф-т, 1-й к., 20-а гр.
Слюсарев Богдан Миколайович – II медичний ф-т, 1-й к., 16-а гр.
Старенький Андрій Вікторович – II медичний ф-т, 1-й к., 29-а гр.

ПЕРЕМОЖЦІ

щорічного Всеукраїнського Різдвяного фестивалю-конкурсу мистецтв «СТЕЖКАМИ МИКОЛИ ГОГОЛЯ» (м. Полтава, 09 січня 2016 р.)

I місце:

1. **Каштан Катерина** (II медичний ф-т, 3-й к., 28-а гр.) – категорія «Естрадний соло-вокал».
2. **Дует Посох Ксенія** (стоматологічний ф-т, 4-й к., 6-а гр.) та **Щербаков Олександр** (I медичний ф-т, 2-й к., 14-а гр.) – категорія «Бальна хореографія».

II місце:

1. **Белоусова Марія** (II медичний ф-т, 3-й к., 18-а гр.) – категорія «Естрадний соло-вокал»
2. **Блудов Руслан** (II медичний ф-т, 1-й к., 18-а гр.) – категорія «Естрадний соло-вокал».

XXVI Всеукраїнський фестиваль-конкурс сучасної естрадної пісні «ПІСЕННИЙ ВЕРНІСАЖ – 2016» (м. Київ)

Дипломи лауреатів фестивалю:

1. **Вус Ірина Георгіївна** – художній керівник молодіжного творчого центру ХНМУ.
2. **Белоусова Марія** – студентка II медичного факультету, 3-й к, 18-а гр.

XXII Всеукраїнський фестиваль
команд КВК «**Країна веселого народу**»

Переможець – Команда КВК університету «**Осторожно харьковчане**».
Диплом кращому керівнику команди КВК – доценту **Ніконову Андрію Юрійовичу**.

**Міський конкурс художньої самодіяльності
«СТУДЕНТСЬКА ВЕСНА – 2016»**

III місце:

1. Колектив «**ГРАЦІЯ**» у номінації «Оригінальний жанр».
2. Ансамбль «**РАДІСТЬ**» у номінації «Народна хореографія».

Дипломи лауреату конкурсу:

1. **Каштан Катерина** – студентка II медичного факультету, 3-й к., 28-а гр.
2. **Белоусова Марія** – студентка II медичного факультету, 3-й к., 18-а гр.
3. **Блудов Руслан** – студент II медичного факультету, 1-й к., 18-а гр.

**КОНКУРС УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ГАЗЕТ ХАРКОВА
«ЛІТОПИС» Національної спілки журналістів України**

II місце посіла газета «**Медичний університет**», водночас ставши лідером у номінації «**Постать викладача, учителя**».

**I МІЖВУЗІВСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ
«КАРАЗІНСЬКІ ХОРОВІ ЗУСТРІЧІ»**

Диплом за участь – Академічний хор ХНМУ (худ. керівник – **Крістіна Корепанова**).

**ПЕРЕМОЖЦІ
університетського етапу конкурсу ім. Т.Г. ШЕВЧЕНКА**

1. **Комаров Дмитро Олександрович** – стоматологічний ф-т, 1-й к., 1-а гр.
2. **Труш Оксана Миколаївна** – II медичний ф-т, 1-й к., 20-а гр.
3. **Жусь Маргарита Олександрівна** – III медичний ф-т, 1-й к., 2-а гр.

**СТУДЕНТИ, ЩО ПОСІЛИ ПРИЗОВІ МІСЦЯ НА СПОРТИВНИХ ЗМАГАННЯХ
МІЖНАРОДНОГО, ДЕРЖАВНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РІВНІВ**

**ЧЕМПІОНАТ
Європи по УШУ (тайцзіцюань)**

Срібна медаль – **Арістова Вікторія Ігорівна** (II медичний ф-т, 2-й к.)

Призери Чемпіонатів та Кубків України

ПІБ	Факультет, курс, група	Рівень змагань, де проходили	Вид спорту	Місце
Герус Дар'я	II мед., 2-й курс, 16-а гр.	Чемпіонат України, м. Харків	Гирьовий	1-е
Тітов Захар	IV мед., 3-й курс, 2-а гр.	Кубок України, м. Харків	Легка атлетика, марафон	1-е
Вознюк Ілля	II мед., 2-й курс, 21-а гр.	Чемпіонат України серед ВНЗ, м. Харків	Кікбоксинг	1-е
Вознюк Ілля	II мед., 2-й курс, 21-а гр.	Чемпіонат України, Коблево	Кікбоксинг	1-е
Арістова Вікторія	II мед., 2-й курс	Чемпіонат України	УШУ	1-е
Кононов Сергій	II мед., 1-й курс	Кубок України	Кікбоксинг	2-е
Пасмор Максим	III мед. 1-й курс, 1-а гр.	Чемпіонат України	Легка атлетика	2-е
Сисенко Едуард	IV мед., 1-й курс, 3-я гр.	Чемпіонат України	Водне поло	2-е
Гнатковська Дар'я	I мед., 6-й курс, 10-а гр.	Кубок України, м. Харків	Легка атлетика, 5000 м	2-е
Лебіденець Ірина	IV мед., 6-й курс, 6-а гр.	Чемпіонат України серед ВНЗ, м. Харків	Гирьовий	2-е
Щербак Віктор	I мед., 4-й курс, 5-а гр.	Чемпіонат України, м. Луцьк	Пауерліфтинг	2-е
Петренко Ніна	II мед., 2-й курс, 30-а гр.	Чемпіонат України серед студентів	Армспорт	3-е

Призери спортивних змагань, що проводилися у Харкові та Харківській області

ПІБ	Факультет, курс, група	Рівень змагань, де проходили	Вид спорту	Місце
Гасанова Арзу	IV мед., 6-й курс, 1-а гр.	Чемпіонат Харківської області серед ВНЗ	Армспорт	1-е
Вознюк Ілля	II мед., 2-й курс, 21-а гр.	Чемпіонат Харківської області серед ВНЗ	Кікбоксинг	1-е
Щербак Віктор	I мед., 4-й курс, 5-а гр.	Кубок м. Харкова серед юнаків	Пауерліфтинг	1-е

Ратушний Олександр	IV мед., магіс- тратура ЛД	Першість ВНЗ Харківської області	Важка атлетика	1-е
Петренко Ніна	II мед., 2-й курс, 30-а гр.	Чемпіонат Харківської області серед ВНЗ	Армспорт	1-е п.р.
Гнатковська Дар'я	I мед., 6-й курс, 10-а гр.	Харківський другий міжнародний марафон	Легка атлетика, 3000 м	2-е
Тепляк Олексій	I мед., 2-й курс	Чемпіонат Харківської області серед юнаків	Армспорт	2-е
Амельченко Катерина	I мед., 2-й курс, 3-я гр.	Чемпіонат Харківської області	Класичний пау- ерліфтинг	2-е
Халява Вадим	I мед., 1-й курс, 4-а гр.	Чемпіонат Харківської області серед ВНЗ	Армспорт	2-е
Варламов Владислав	II мед., 4-й курс, 29-а гр.	Чемпіонат Харківської області серед ВНЗ	Армспорт	2-е п.р.
Варламов Владислав	II мед., 4-й курс, 29-а гр.	Чемпіонат Харківської області серед ВНЗ	Армспорт	2-е л.р.
Петренко Лілія	II мед., 2-й курс, 23-я гр.	Чемпіонат Харківської області серед ВНЗ	Армспорт	2-е п.р.
Петренко Лілія	II мед., 2-й курс, 23-я гр.	Чемпіонат Харківської області серед ВНЗ	Армспорт	2-е л.р.
Гнатковська Дар'я	I мед., 6-й курс, 10-а гр.	Чемпіонат Харківської області	Легка атлетика, 3 000 м	2-е
Гнатковська Дар'я	I мед., 6-й курс, 10-а гр.	Чемпіонат Харківської області у приміщеннях	Легка атлетика, 3 000 м	3-

Цвіль Ірина	IV мед., 6-й курс, 6-а гр.	Чемпіонат Харківської області серед ВНЗ	Гирьовий	3
Колантаєвський Сергій	I мед., 4-й курс, 4-а гр.	Чемпіонат Харківської області серед ВНЗ	Кікбоксінг	3-е
Щербак Віктор	I мед., 4-й курс, 5-а гр.	Кубок м. Харкова	Пауерліфтинг	3-е

Нагороди за участь у командних спортивних заходах

Команда	Рівень змагань, де проходили	Вид спорту	Місце
Збірна ХНМУ (жінки)	Інтернаціональний студентський турнір з пляжного волейболу	Пляжний волейбол	1-е
Збірна ХНМУ	Спартакіада Харківської області серед медичних ВНЗ	Футзал	1-е
Збірна ХНМУ	Спартакіада Харківської області серед медичних ВНЗ	Настільний теніс	1-е
Збірна ХНМУ (жінки)	Спартакіада Харківської області серед медичних ВНЗ	Волейбол	1-е
Збірна ХНМУ (чоловіки)	Спартакіада Харківської області серед медичних ВНЗ	Волейбол	1-е
Збірна ХНМУ	«METALIST» Студентська ліга	Футбол	2-е

ВИДАТНІ ДАТИ

Календар знаменних дат на 2016–2017 навчальний рік

2016 рік

- Альошин
Борис Володимирович** (19.10.1901 – 28.09.1993) – 115 років з дня народження видатного гістолога, доктора медичних наук, професора, заслуженого діяча науки УРСР (1956), лауреата Державної премії УРСР (1973), завідувача кафедри гістології, цитології та ембріології ХМІ (1937–1974).
- Горкін
Зіновій Давидович** (26.12.1896 – 16.09.1970) – 120 років з дня народження доктора медичних наук, професора, директора Всеукраїнського інституту патології та гігієни праці (1931–1937), декана санітарно-гігієнічного факультету (1938–1947), завідувача кафедри гігієни праці ХМІ (1938–1968).
- Грінштейн
Олександр Михайлович** (11.09.1881 – 19.09.1959) – 135 років з дня народження видатного невролога, академіка АМН СРСР (1946), заслуженого професора УРСР (1934), заслуженого діяча науки (1945), завідувача кафедри нервових хвороб ХМІ (1924–1932), завідувача кафедри нервових хвороб ІІ Московського медичного інституту (1940–1955).
- Дубинський
Арон Абрамович** (24.11.1911 – 01.12.2001) – 105 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб медичного факультету Монгольського державного університету (1944–1945), завідувача кафедри факультетської та госпітальної терапії ХМІ (1966–1977), володаря ордену Трудового Червоного Прапора МНР (1944).
- Мельников-Разведенков
Микола Федотович** (13.12.1866 – 20.12.1937) – 150 років з дня народження видатного патологоанатома, академіка АН УРСР (1927), засновника та директора Українського патологоанатомічного інституту (1925–1930), завідувача кафедри патологічної анатомії медичного факультету Харківського університету (1902–1920).

- Милостанов
Микола Миколайович** (29.11.1891 – 15.07.1985) – 125 років з дня народження доктора медичних наук, професора, засновника та завідувача кафедри військово-польової хірургії Інституту удосконалення лікарів (1938–1941) і відділу невідкладної хірургії в Інституті переливання крові і невідкладної хірургії, головного хірурга 2-го Прибалтійського фронту під час Другої Світової війни 1939–1945 рр.
- Синельников
Сергій Миколайович** (25.09.1881 – 19.11.1973) – 135 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб ХМІ (1938–1960).
- Фрідман
Григорій Олександрович** (24.12.1896 – 16.09.1968) – 120 років з дня народження кандидата медичних наук, завідувача кафедри інфекційних хвороб ХМІ (1958–1963).
- Харченко
Микола Семенович** (01.12.1906 – 20.12.1997) – 110 років з дня народження доктора медичних наук, професора, заслуженого діяча науки УРСР (1968), завідувача кафедри (1944–1985).
- Шаферштейн
Самуїл Якович** (22.09.1891 – 25.07.1959) – 125 років з дня народження доктора медицини, професора, заслуженого діяча науки Таджикиської РСР, завідувача кафедри педіатрії Українського інституту удосконалення лікарів (1924–1941), завідувача кафедр шпитальної педіатрії (1949–1952) та пропедевтичної педіатрії (1952–1958) ХМІ.
- Шевандін
Михайло Миколайович** (22.12.1876 – 1942) – 140 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача госпітальної хірургічної клініки Кримського університету (1921–1922), завідувача кафедр факультетської та шпитальної хірургії 2-го ХМІ (1933–1941).
- 2017 рік**
- Гаспарян
Ашот Михайлович** (17 (04). 06.1902 – 30.10.1970) – 115 років з дня народження доктора медичних наук, професора, ректора 1-го Харківського медичного інституту (1937–1944), засновника та завідувача кафедри урології ХМІ (1938–1944).

**Гордєєнко
Єгор Степанович**

(15 (27) 04.1812 – (05)27.03.1897) – 205 років з дня народження доктора медицини, професора, почесного члена-кореспондента Паризького фармацевтичного товариства (1841), завідувача кафедри фармакології і фармації медичного факультету Харківського університету (1837–1858).

**Григорчук
Юрій Федорович**

(02.09.1927 – 01.01.2008) – 90 років з дня народження доктора медичних наук, професора, засновника і першого завідувача кафедри хірургічної стоматології ХМІ (1980–1996).

**Грубе
Вільгельм Федорович**

(30.05 (11.06) 1827 – 19.04.1898) – 190 років з дня народження відомого хірурга, доктора медицини, професора, завідувача факультетської хірургічної клініки Харківського університету (1859–1898).

**Данилевський
Василь Якович**

(01 (13). 01.1852 – 25.02.1939) – 160 років з дня народження доктора медицини, професора, академіка АН УРСР (1926), заслуженого діяча науки УРСР (1926), завідувача кафедри фізіології медичного факультету Харківського університету (1886–1909), ХМІ (1917–1926).

**Кудінцев
Іван Васильович**

(03.01.1867 – 27.02.1955) – 150 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри хірургічної патології медичного факультету Харківського університету (1908–1920) та кафедри госпітальної хірургії ХМІ (1920–1933).

**Мінкін
Семен Леонтійович**

(18 (30) 03.1892 – 04.06.1960) – 115 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедр оперативної хірургії і топографічної анатомії (1931–1939) та дитячої хірургії (1933–1941) ХМІ.

**Налбат
Олександра Савеліївна**

(25.05.1907 – 05.06.1979) – 110 років з дня народження доктора медичних наук, професора кафедри патологічної анатомії ХМІ (1962–1971), декана педіатричного факультету.

**Пржевальський
Броніслав Григорович**

(14 (26) 01.1862 – 22.02.1933) – 155 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри хірургічної патології з десмургією і вченням про вивихи і переломи медичного факультету Харківського університету, ХМІ (1914–1930).

- Сурукчі**
Степан Гаврилович (22.12 (03.01) 1862 – 22.01.1932) – 155 років з дня народження доктора медицини, професора, засновника і першого завідувача кафедри оториноларингології ХМІ (1922–1930).
- Трегубов**
Самуїл Леонтійович (2 (14) 02.1872 – 31.12.1944) – 145 років з дня народження доктора медицини, професора, засновника і завідувача кафедри ортопедії та травматології ХМІ (1921–1944).
- Фасрман**
Ісаак Маркович (10 (23) 04.1887 – 1960) – 130 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри оперативної хірургії і топографічної анатомії ХМІ (1940–1959).
- Фінкельштейн**
Євген Олександрович (21.01 (01.02) 1897 – 1976) – 120 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри біології ХМІ (1930–1948).
- Черніков**
Євген Абрамович (квітень 1882 – 07.04.1946) – 135 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри госпітальної терапії ХМІ (1930–1941).
- Шамов**
Володимир Миколайович (03.06.1882 – 30.03.1962) – 135 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри факультетської хірургії ХМІ № 2 (1923–1938).
- Шилтов**
Олександр Минайович (12 (24) 01.1837 –) – 180 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри спеціальної патології і терапії внутрішніх хвороб медичного факультету Харківського університету (1888–1901).
- Шмундак**
Давид Юхимович (23.12 (04.01) 1887 – 1970) – 130 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри акушерства та гінекології ХМІ (1939–1953), декана педіатричного факультету (1939–1942).

Ювілеї кафедр у 2017 році

- 90-річчя** кафедри іноземних мов.
- 150-річчя** кафедри гістології, цитології та ембріології.
- 95-річчя** кафедри мікробіології, вірусології та імунології.
- 150-річчя** кафедри патологічної анатомії.
- 145-річчя** кафедри патологічної фізіології імені Д.О. Альперна.
- 20-річчя** кафедри гігієни та екології № 2.
- 140-річчя** кафедри внутрішньої медицини № 1.
- 40-річчя** кафедри внутрішніх та професійних хвороб.
- 85-річчя** кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я.
- 140-річчя** кафедри психіатрії, наркології та медичної психології.
- 140-річчя** кафедри хірургії № 1.
- 95-річчя** кафедри оториноларингології.
- 125-річчя** кафедри педіатрії № 1 та неонатології.
- 125-річчя** кафедри пропедевтики педіатрії № 2.
- 125-річчя** кафедри пропедевтики педіатрії № 1.

Зміст

Вступ	3
Розділ I	
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ НА ДОДИПЛОМНОМУ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПАХ ОСВІТИ	6
Розділ II	
КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ТА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ.....	116
Розділ III	
МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ	162
Розділ IV	
НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНА РОБОТА, РОБОТА З СОЦІОЛОГІЧНОГО ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	178
Розділ V	
ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ КЛІНІЧНИХ КАФЕДР ТА ПІДРОЗДІЛІВ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	216
Розділ VI	
ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ	222
Розділ VII	
ЗОВНІШНЄ ОЦІНЮВАННЯ ТА МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ	233
Комплексний план	
РОБОТИ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ НА 2016–2017 НАВЧАЛЬНИЙ РІК.....	254
Рішення	
ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ КОЛЕКТИВУ СПІВРОБІТНИКІВ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ, ПРИСВЯЧЕНИХ ПОЧАТКУ НОВОГО 2016–2017 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ	281
Додаток 1	288
Додаток 2	302

ПІДСУМКИ РОБОТИ КОЛЕКТИВУ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
І ВИКОНАННЯ УМОВ
КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ
У 2015–2016 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ
ТА ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Відповідальний за випуск В.Д. Марковський

Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Умов. друк. арк. 19,25. Тираж 100 прим. Зам. № 16-33255.

Пр. Науки, 4, м. Харків, 61022,
Редакційно-видавничий відділ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництва,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.